

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ο'

Τρίτη 22 Ιανουαρίου 2008

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ.3692,3742
2. Άδεια απουσίας των Βουλευτών, κ. Κ. Σημίτη και Ο. Κεφαλογιάννη, σελ.3647
3. Επί Διαδικαστικού Θέματος, σελ. 3644

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Κατάθεση αναφορών, σελ.3639
2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών, σελ.3640
3. Συζήτηση αναφορών και ερωτήσεων:
Προς την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σχετικά με τις ελλείψεις οικογενειακών ιατρών στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) Ηρακλείου, σελ.3643

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου των σχεδίων νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης:
  - i) « Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν στον τομέα του Φυσικού Αερίου και του Πετρελαίου », σελ.3648
  - ii) « Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Τουρκίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, σχετικάς με την ανάπτυξη διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου Τουρκία – Ελλάδα – Ιταλία», σελ.3655
  - iii) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Ινδίας στην Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία», σελ.3671
2. Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κατάργηση φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών – Απαλαγή πρώτης κατοικίας – Ενιαίο τέλος ακινήτων – Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις», σελ.3682
3. Συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 « Εκλογή Βουλευτών»», σελ.3692
4. Επί της αντισυνταγματικότητας του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, σελ.3692,3693,3694,3695,3699
5. Κατάθεση Πρότασης Νόμου.

Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος και οι Βουλευτές του Κόμματος του, κατέθεσαν πρόταση νόμου: «Για την καθίέρωση της Απλής Αναλογικής ως Εκλογικού Συστήματος για την Εκλογή Βουλευτών και Βουλευτών Επικρατείας», σελ.3704

6. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής.

Η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στην πρόταση νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Εισαγωγή του μαθήματος «Περιβαλλοντική Συνείδηση και Ευθύνη» στη θεσμοθετημένη εκπαίδευση», σελ.3721

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί των αναφορών και ερωτήσεων:

- ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΥ Σ., σελ.3643
ΣΚΟΥΛΑΣ Ι., σελ.3643

Β. Επί Διαδικαστικού Θέματος:

- ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β., σελ.3644

Γ. Επί των σχεδίων νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης:

- ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ Κ., σελ.3648,3655
ΣΙΟΥΦΑΣ Δ., σελ.3648,3655,3682

Δ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών:

- ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ Κ., σελ.3707,3708

- ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ., σελ.3729,3730
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ., σελ.3703

- ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α., σελ.3712,3713
ΚΑΝΕΛΛΗ Λ., σελ.3723

- ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ Α., σελ.3701
ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ Α., σελ.3704

- ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ Γ., σελ.3716,3718
ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ Χ., σελ.3716,3718

- ΚΟΡΚΑ – ΚΩΝΣΤΑ Α., σελ.3734

- ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ., σελ.3721

- ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ Γ., σελ.3733

- ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ Δ., σελ.3726,3727

- ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α., σελ.3727

- ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Χ., σελ.3725

- ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ Κ., σελ.3741

- ΜΠΟΥΓΑΣ Ι., σελ.3737

- ΝΑΣΙΩΚΑΣ Ε., σελ.3730

- ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ Γ., σελ.3738

- ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Π., σελ.3719

- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ., σελ.3699

- ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ Γ., σελ.3709,3711,3712

- ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π., σελ.3712,3713,3715,3716,
3728,3729,3740

- ΠΛΕΥΡΗΣ Α., σελ.3705

- ΡΟΒΛΙΑΣ Κ., σελ.3708

- ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α., σελ.3722

- ΣΑΜΠΑΖΙΩΤΗΣ Δ., σελ.3731

- ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ Π., σελ.3736

- ΣΙΟΥΦΑΣ Δ., σελ.3711

- ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ Ε., σελ.3735

- ΤΑΤΟΥΛΗΣ Π., σελ.3738,3739

- ΤΣΙΡΩΝΗΣ Δ., σελ.3732

- ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ Ν., σελ.3724,3725

- ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ Σ., σελ.3721

Ε. Επί της αντισυνταγματικότητας του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών:

- ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ Χ., σελ.3692,3695

- ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ., σελ.3694

- ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Π., σελ.3693

- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ., σελ.3693

- ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π., σελ.3695,3699

- ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α., σελ.3694

- ΣΙΟΥΦΑΣ Δ., σελ.3692,3699

- ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ Σ., σελ.3694

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ο'

Τρίτη 22 Ιανουαρίου 2008

Αθήνα, σήμερα στις 22 Ιανουαρίου 2008, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.03' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΟΥΦΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Νικόλαο Καντερέ, Βουλευτή Νομού Αττικής τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Λαρίσης κ. ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Νομάρχης Λάρισας ζητεί τη χορήγηση πίστωσης, για την εκτέλεση έργων λειψυδρίας.

2) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Δασικός Συνταιρισμός Σταυρού Θεσσαλονίκης «Η ΕΝΩΣΗ» ζητεί την καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών σε δασεργάτες.

3) Ο Βουλευτής Β Αθηνών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Πωλητών Οδηγών Βοηθών Αυτοκινήτων Τροφίμων και Ποτών Ν. Αττικής καταγγέλει την καταπάτηση ασφαλιστικών δικαιωμάτων, των εργαζομένων σε βιομηχανική επιχείρηση.

4) Η Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΜΑΡΙΑ ΣΚΡΑΦΝΑΚΗ Κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων στα Προγράμματα Κοινωνικής Μέριμνας του Περιφερειακού Τμήματος Κρήτης και Δωδεκανήσου ζητεί την καταβολή των δεδουλευμένων αποδοχών και τη μονιμοποίηση των μελών του.

5) Οι Βουλευτές Α' Θεσσαλονίκης κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣΚΑΙ και Κ. ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων ΒΙΑΜΥΛ ζητεί την εργασιακή στήριξη και κατοχύρωση των μελών του, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τους λήγουν το 2008.

6) Ο Βουλευτής Κορινθίας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ξυλοκάστρου Κορινθίας ζητεί τη λήψη μέτρων για την απορρύπανση του Κορινθιακού Κόλπου.

7) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ κατέθεσε

αναφορά με την οποία το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών Αχαΐας ζητεί την άμεση πρόσληψη ειδικευόμενων ιατρών για την εύρυθμη λειτουργία της παιδιατρικής κλινικής του Νοσοκομείου.

8) Ο Βουλευτής Α' Αθηνών κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΑΛΕΥΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Κάτοικοι και Σύλλογοι περιοχής Νεάπολης Εξαρχείων Αττικής ζητούν να μην επιπραπεί η κατεδάφιση του διατηρητέου κτιρίου, επί της οδού Μεθώνης 43 των Εξαρχείων.

9) Ο Βουλευτής Κιλκίς κ. ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Καρκινοπαθών Νομού Κιλκίς «Ο Άγιος Ευγένιος» ζητεί τη βελτίωση των παρεχομένων ιατρικών και φαρμακευτικών υπηρεσιών προς τα μέλη του.

10) Η Βουλευτής Πέλλας κ. ΠΑΡΘΕΝΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΔΟΥ - ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Γιαννιτσών Νομού Πέλλας ζητεί την κατασκευή νέου κτιρίου για τη στέγαση του μουσικού σχολείου Γιαννιτσών.

11) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η διεύρυνση του καταλόγου των επιχειρήσεων που μπορούν να επιδοτηθούν, προκειμένου να στεγαστούν στο ΒΙΟΠΑ Αγίου Νικολάου Λασιθίου.

12) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η ενίσχυση της Αστυνομικής Δ/νσης Λασιθίου, με πρόσθετο αστυνομικό και πολιτικό προσωπικό.

13) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η χωροθέτηση της πανεπιστημιακής σχολής τουρισμού στον 'Άγιο Νικόλαο Λασιθίου.

14) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Τριαντάφυλλος Παπαναγιώτου, φιλόλογος, προτείνει την ίδρυση και λειτουργία Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας.

15) Ο Βουλευτής Λαρίσης κ. ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύνδεσμος Ομαδικών Καλλιεργειών Τσαριτσάνης - Στεφανόβουνου - Αετοράχης «Η

ΜΕΛΟΥΝΑ ΟΛΥΜΠΟΥ ζητεί να επανεκτιμηθούν οι ζημιές που προκάλεσε ο παγετός στις αμπελοκαλλιέργειες της περιοχής του.

16) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Ατόμων με αναπτηρία Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας ζητεί να ενισχυθεί οικονομικά από τα έσοδα του ειδικού κρατικού λαχείου.

17) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μαλεσίνας Φθιώτιδας ζητεί τη διόρθωση παραλείψεων και λαθών στο κτηματολόγιο της περιοχής του.

18) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Πελασγίας Φθιώτιδας ζητεί την ατελή διέλευση των δημοτών του από τα διόδια Πελασγίας.

19) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Πελασγίας Φθιώτιδας ζητεί να του χορηγηθεί απορριμματοφόρο όχημα.

20) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μώλου Φθιώτιδας ζητεί την τοποθέτηση ιατρού στο Αγροτικό Ιατρείο Μώλου.

21) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μώλου Φθιώτιδας ζητεί την τοποθέτηση αγροτικού γιατρού στο Αγροτικό Ιατρείο του Δ.Δ/τος Αγίου Σεραφείμ Μώλου Φθιώτιδας.

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 3260/13.12.07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. B 13-621/2.1.08 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Β. Κεγκέρογλου, με θέμα «Κυβερνητικά αντικίνητρα για τις αγορές βιοκαλλιεργητών», και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα σε αυτή εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Γ.Γ. Εμπορίου-Γ.Γ. Καταναλωτή σας γνωστούμε τα ακόλουθα:

Ο διάλογος του Υπουργείου Ανάπτυξης με τους εκπροσώπους των βιοκαλλιεργητών, για να εξετασθεί ο τρόπος λειτουργίας των Λαϊκών Αγορών Βιολογικών Προϊόντων, ξεκίνησε από το Μάρτιο του 2006.

Αποτέλεσμα των συζητήσεων, που συνεχίστηκαν από τότε καθώς και των γραπτών προτάσεων των εν λόγω φορέων είναι το σχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο τέθηκε σε Δημόσια Διαβούλευση στις 30-1-2007, προκειμένου να ενημερωθούν οι ενδιαφερόμενοι φορείς καθώς και το συναρμόδιο Υπουργείο και να αποστέλουν εγγράφως τυχόν παρατηρήσεις ή προτάσεις τους μέχρι την 12-2-2007.

Προτάσεις κατατέθηκαν στο Υπουργείο μας από τους κατωτέρω φορείς:

- α) Ομοσπονδία Ενώσεων Βιοκαλλιεργητών Ελλάδος
- β) Σύλλογος Βιοκαλλιεργητών Λαϊκών Αττικής
- γ) Ένωση Αγροτών Βιοκαλλιεργητών Βόρειας Ελλάδας
- δ) Σύλλογος Βιοκαλλιεργητών Λαϊκών Αγορών Κρήτης
- ε) Σύνδεσμος Βιοκαλλιεργητών Θεσσαλίας

ζ) Πανελλήνιος Σύλλογος Βιοκαλλιεργητών Δήμητρα

η) Ένωση Αγροτών Βιοκαλλιεργητών Βιολογικών Αγορών Αττικής οι οποίες αξιολογήθηκαν δεόντως και έγιναν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο σχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος, όπου αυτές κρίθηκαν σκόπιμο να γίνουν.

Έχουν δε ληφθεί υπόψη οι ρυθμίσεις του Κανονισμού ΕΟΚ 2092/97 του Συμβουλίου καθώς και οι προτάσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο είναι αρμόδιο για τον εν λόγω κανονισμό.

Βάσει των ανωτέρω, και για να μην καθυστερήσει η έκδοση

του Π.Δ., λόγω συνεχών συζητήσεων με τους ανωτέρω φορείς, οι οποίοι άλλωστε έχουν ήδη γνωστοποιήσει τις απόψεις τους στο Υπουργείο Ανάπτυξης, δρομολογείται η άμεση ολοκλήρωση της όλης διαδικασίας.

Εξάλλου η διαβούλευση, θα μπορεί να συνεχιστεί και κατά την εφαρμογή του Π.Δ..

Επίσης με το υπ' αριθμ. πρωτ. A2-3266/27-07-2007 έγγραφο η Διεύθυνση Τιμών Τροφίμων - Ποτών της Γ. Γ. Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης απέστειλε το Π.Δ. περί «Όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας Λαϊκών Αγορών προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας» στην Γενική Διεύθυνση για την Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς ενημέρωσή της.

Τέλος σας επισημαίνουμε ότι το εν λόγω σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος έχει ήδη υπογραφεί και από το συναρμόδιο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και έχει σταλεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας για τα περαιτέρω.

Ο Υφυπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ,

2. Στην με αριθμό 3244/13.12.07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννου Μαγκριώτη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ90022/33218/2234/27.12.07 έγγραφο από την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. πρωτ. 3244/13.12.2007 ερώτησης, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον βουλευτή κ. Γιάννη Μαγκριώτη και σε ό,τι αφορά την πρόταση για λήψη μέτρων από πλευράς του Υπουργείου μας, με σκοπό την παροχή δυνατότητας συνταξιδότησης σε ανέργους καπνοκαλλιεργητές της Βορείου Ελλάδας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Πάγια επιδιώξη του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας αποτελεί η διασφάλιση και διεύρυνση της κοινωνικής προστασίας, για το σύνολο των Ελλήνων πολιτών και, ειδικότερα, των πλέον ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν θεσπιστεί μία σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων, οι οποίες αποβλέπουν στην παροχή αυξημένης ασφαλιστικής - συνταξιδότησης προστασίας σε ανέργους. Ειδικότερα:

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 10, του ν. 2874/2000 (Φ.Ε.Κ. 286/ Α'), « Προώθηση της απασχόλησης και άλλες διατάξεις» και την, κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού, εκδοθείσα Φ.21/ΟΙΚ.1177/31.05.2001 (Φ.Ε.Κ. 709/Β') Υπουργική Απόφαση, παρέχεται η δυνατότητα στους **μακροχρόνια ανέργους**, στους οποίους υπολείπονται μέχρι και πέντε (5) έτη ή χιλιες πεντακόσιες (1500) ημέρες ασφάλισης για τη θεμελιώση δικαιώματος πλήρους σύνταξης από τον Κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις (άνεργοι επί δώδεκα (12) τουλάχιστον συνεχίσεις μήνες και συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας προκειμένου για άνδρες, ή του 55ου προκειμένου για γυναίκες), να ζητήσουν την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισής τους στο Ίδρυμα, μέχρι τη συμπλήρωση των κατ' ελάχιστον απαιτούμενων ημερών ασφάλισης για τη θεμελιώση του συνταξιδότικού τους δικαιώματος, με πλήρη κάλυψη της σχετικής δαπάνης λόγω καταβολής των προβλεπόμενων εισφορών, από τους πόρους του Κλάδου με την επωνυμία « Λογαριασμός για τη Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση» (Λ.Α.Ε.Κ.), που με τον ν. 2434/1996 (Φ.Ε.Κ.188/Α'), έχει συσταθεί στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Δικαιούχοι είναι οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., καθώς και οι ασφαλισμένοι των ταμείων επικουρικής ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς, οι οποίοι για κύρια σύνταξη είναι ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., ανεξάρτητα από το χρόνο εισόδου τους στην ασφάλιση, καθώς και από το χρόνο διακοπής της υποχρεωτικής ασφάλισής τους, με την προϋπόθεση να έχουν εγγραφεί ως άνεργοι στον Ο.Α.Ε.Δ., για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) τουλάχιστον συνεχών μηνών πριν την υποβολή της αίτησης για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του εν λόγω νόμου, να εξακολουθούν να είναι άνεργοι και να κατέχουν κάρτα ανεργίας ανανεωμένη ανά μήνα.

Οι ανωτέρω διατάξεις, αποσκοπούν στην εξασφάλιση σύντα-

Ενης σε εκείνες τις περιπτώσεις ασφαλισμένων που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν συμπληρώνουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης. Ο εν λόγω χρόνος προαιρετικής ασφαλισης, σημειώνουμε ότι δεν δύναται να αναγνωρισθεί ως διανυθείς στα βαρέα και ανθυγεινά επαγγέλματα.

2. Με τις διατάξεις του άρθρου 40, του ν. 2084/1992 (Φ.Ε.Κ. 165/Α'), παρέχεται η δυνατότητα στους ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση, να συνυπολογίσουν για την συμπλήρωση των κατά περίπτωση απαιτούμενων χρονικών προϋποθέσεων συνταξιοδότησής τους λόγω γήρατος και το χρόνο επιδότησης λόγω ανεργίας (και μέχρι διάκοσιες (200) ημέρες συνολικά), εφόσον ο χρόνος αυτός, εμπίπτει στην τελευταία 10ετία πριν από την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση.

Σημειώνουμε, ότι ο εν λόγω χρόνος δεν μπορεί να συνυπολογιστεί για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνυπολογίσης λόγω 35ετίας ή 37ετίας.

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 15, παρ. 1, του ν. 3232/2004 (Φ.Ε.Κ. 48/Α'), η προϋπόθεση των εκατό (100) τουλάχιστον ημέρων ασφαλισης ανά έτος, την τελευταία πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση, η οποία τίθεται από την κείμενη νομοθεσία του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., προκειμένου για δυνατότητα λήψεως μειωμένης σε ποσό σύνταξης λόγω γήρατος, δεν απαιτείται για ασφαλισμένους που έχουν εγγραφεί ως άνεργοι στον Ο.Α.Ε.Δ., για χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) τουλάχιστον συνεχών μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης και εφόσον, για το ίδιο χρονικό διάστημα, κατέχουν κάρτα ανεργίας ανανεωμένη ανά μήνα.

Η ανωτέρω ρύθμιση, η οποία, σημειωτέον, είναι μεταβατική ισχύος, αρχικά παρασχέθηκε για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του ν. 3232/2004 (δηλαδή, έως και την 11η/02/2006), με τις διατάξεις, ωστόσο, του άρθρου 29, παρ. 2, του ν. 3518/2006 (Φ.Ε.Κ. Α' 272), παρατάθηκε για τρία (3) επιπλέον έτη, καλύπτοντας, πλέον, αιτήσεις συνταξιοδότησης οι οποίες πρόκειται να υποβληθούν έως και την 11η/02/2009.

4. Το προαναφερόμενο νομοθετικό πλαίσιο, αποδεικνύει έμπρακτα το ενδιαφέρον της Πολιτείας για παροχή της ευρύτερης δυνατής κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας στους μακροχρόνια ανέργους. Περαιτέρω, δε, διεύρυνση του, θα εξεταστεί από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, στο πλαίσιο του διαλόγου που βρίσκεται σε εξέλιξη, για την αναμόρφωση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες δημοσιονομικές δυνατότητες. Στο διάλογο αυτό, ο οποίος δεν χαρακτηρίζεται από προειλημμένες αποφάσεις, καλούνται όλοι να καταθέσουν σκέψεις και να συμβάλουν ενεργά στην έγκαιρη και έγκυρη καταγραφή προβλημάτων και στρεβλώσεων, με βάση επιστημονικά εργαλεία και παραδοχές, προκειμένου, στη συνέχεια, να αναζητηθούν, μέσα στο πλαίσιο της ευρύτερης δυνατής συναίνεσης από την Πολιτεία, οι βέλτιστες λύσεις, προς την κατεύθυνση της διασφάλισης ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης δημοσίου, πιο ανταποδοτικού, κοινωνικά δίκαιου, αλλά και με μακροχρόνια προοπτική.

Η Υπουργός
ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ-ΠΑΛΛΗ»

3. Στην με αριθμό 1834/13-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννου Σκουλά δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-2848/6-12-07 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1834/13-11-2007 που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Γιαν. Σκουλά, και αναφέρεται στη λήψη μέτρων για τη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων στο σιδηροδρομικό δίκτυο, από πλευράς ΥΠ.Μ.Ε., θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

1. Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών με στόχο τη μείωση των σιδηροδρομικών ατυχημάτων και τη λειτουργία του δικτύου με ασφάλεια, εναρμόνισε την Οδηγία 2004/49/EK για

την ασφάλεια των κοινοτικών σιδηροδρόμων με το Π.Δ. 160/23-8-2007 9ΦΕΚ Α' 2011), με το οποίο προβλέπεται η σύσταση της Αρχής Ασφάλειας Σιδηροδρομικών Μεταφορών (άρθρο 15) και της Επιτροπής Διερεύνησης των Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων (άρθρο 18).

Η Αρχή για την Ασφάλεια των Σιδηροδρομικών Μεταφορών με την πλήρη λειτουργία της θα επιφροτούσε μεταξύ άλλων με την παρακολούθηση, προώθηση και όταν κρίνεται αναγκαίο, την επιβολή νέων κανόνων ασφάλειας.

Η Επιτροπή Διερεύνησης των Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων θα έχει λειτουργική και διοικητική αυτοτέλεια, θα εποπτεύεται από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών και θα υποχρεούται να προβαίνει στη διεξαγωγή έρευνας μετά από σοβαρά σιδηροδρομικά ατυχήματα, με πρωτοβουλία του Προέδρου (άρθρο 18).

2. Άλλωστε, πρωταρχική αποστολή του Υπουργείου μας είναι η μείωση των τροχαίων ατυχημάτων και η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας στη χώρα μας. Για το σκοπό αυτό, το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών κατάρτισε το «Στρατηγικό Σχέδιο για τη Βελτίωση της Οδικής Ασφάλειας στην Ελλάδα, 2006-2010».

Με την ψήφιση του νόμου 3542/2007 «Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 2696/1999 ΦΕΚ57/Α')» (ΦΕΚ 50/Α') με το οποίο αναθεωρήθηκαν οι διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), σύμφωνα με τα διεθνή και ευρωπαϊκά δεδομένα. Σκοπός του νέου νόμου είναι η θέσπιση ενός σύγχρονου πλαισίου αντιμετώπισης της παραβατικότητας με ιδιαίτερα αποτρεπτικό χαρακτήρα, όσον αφορά στις παραβάσεις εκείνες που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή, μεταξύ των οποίων και η παραβίαση σιδηροδρομικών διαβάσεων.

Σύμφωνα με τις αναθεωρημένες διατάξεις του Κ.Ο.Κ. (άρθρο 27), ο οδηγός που παραβιάζει τις σιδηροδρομικές διαβάσεις τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700,00) ευρώ, αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για 60 ημέρες και αφαίρεση των στοιχείων κυκλοφορίας για 20 ημέρες. Επίσης, με τις διατάξεις της νέας Υ.Α. οικ. 21504/2601/11-4-2007 «Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών Αυτοκινήτων, Μοτοσικλετών και Μοτοποδηλάτων (Σ.Ε.Σ.Ο.)», ο οδηγός τιμωρείται και με την επιβολή ενένα (9) βαθμών ποινής.

Επιπροσθέτως, και δεδομένου ότι η προσπάθεια βελτίωσης της οδικής συμπεριφοράς και ασφάλειας ξεκινάει από την ενιμέρωση, πληροφορούμε ότι για τις νέες διατάξεις του ΚΟΚ προηγήθηκε επικοινωνιακή εκστρατεία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποτροπή των παραβάσεων εκείνων που εμφανίζουν υψηλούς δείκτες έκθεσης σε θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα, όπως είναι και η παραβίαση των σιδηροδρομικών διαβάσεων, και με την παραγωγή τηλεοπτικού σροτ.

3. Όσον αφορά τα σχετικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή σχεδιάζονται εκ μέρους της ΕΔΙΣΥ Α.Ε., σας συναποστέλλουμε το με αριθμό 4429500/B/22-11-2007 απαντητικό έγγραφο της.

Ο Υπουργός
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ»

Σημ.: Τα συνημένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

4. Στην με αριθμό 2489/27-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλείου Οικονόμου δόθηκε με το υπ' αριθ. Δ3/Α/24291/21-12-07 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 2489/27-11-2007 που κατέθεσε στην Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Βασίλης Οικονόμου σχετικά με διαρροή πετρελαιοειδών από το Διυλιστήριο της Ελευσίνας και όσον αφορά αρμοδιότητα του ΥΠΑΝ, σύμφωνα με έγγραφη ενημέρωση της «ΕΛ.Π.Ε.» Α.Ε., σας πληροφορούμε τα εξής:

Η διαπιστωθείσα εκροή μικρής ποσότητας πετρελαιοειδούς φάσης στην ακτογραμμή έμπροσθεν της ΠΥΡΚΑΛ, σύμφωνα με τις σχετικές μελέτες αρμοδίων εταιρειών Συμβούλων της «ΕΛ.ΠΕ.» Α.Ε. δεν οφείλεται στην λειτουργία του Διυλιστηρίου της Ελευσίνας αλλά σε παλαιές διαρροές του αγωγού της «ΕΛ.ΠΕ.» Α.Ε. που ενώνει τις εγκαταστάσεις Πάχης με το Διυλιστήριο Ασπροπύργου και διέρχεται από το οικόπεδο του Διυλιστηρίου Ελευσίνας.

Με την εκδήλωση του περιστατικού πάρθηκαν όλα τα απαραίτητα μέτρα, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Κεντρικού Λιμεναρχείου Ελευσίνας και εξειδικευμένων εταιρειών Συμβούλων, ώστε η ρύπανση να περιοριστεί σε μικρή έκταση λίγων μέτρων από την ακτογραμμή και να μην επεκταθεί στην ανοικτή θάλασσα, με στόχο την απορρύπανση, ενώ συγχρόνως πραγματοποιήθηκε άμεσα ενημέρωση των Δημοσίων Αρχών και της τοπικής κοινωνίας (Δήμος και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση).

Το Διυλιστήριο Ελευσίνας ξεκίνησε άμεσα την εφαρμογή του συμφωνηθέντος προγράμματος απορρύπανσης, με εφαρμογή μέτρων πλήρους διερεύνησης του φαινομένου, προστασίας της θαλάσσιας ακτής, καθώς επίσης και το σχεδιασμό απορρύπανσης του υπόγειου νερού στις περιοχές ΠΥΡΚΑΛ, Διυλιστηρίου και του υπεδάφους στην εστία της ρύπανσης (αγωγός ΕΛ.ΠΕ.), μέσω υδρογεωτρήσεων και απορρύπανσης του εδαφικού αέρα με την μέθοδο της βιοαπαρείωσης. Έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό 100% η απορρύπανση του υπεδάφους της ακόρεστης ζώνης του διυλιστηρίου, ενώ κάποιος περιοδικά εμφανίζομενος μικρής έκτασης ιριδισμός σε ελεγχόμενη με φράγματα, θαλάσσια περιοχή, έμπροσθεν της ακτογραμμής της ΠΥΡΚΑΛ, αντιμετωπίζεται με επιπλέον μέτρα.

Οι γεωτρήσεις αποτελούν βασική μέθοδο απορρύπανσης του υπόγειου υδροφόρου και η διατήρηση τους μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος συλλογής ελαιωδών σαν γεωτρήσεις ελέγχου - παρατήρησης του υπεδάφους, αποτελούν διεθνή πρακτική. Τα συστήματα τεχνικών φραγμάτων κατά μήκος ενός τμήματος της ακτογραμμής παραμένουν ακόμα και σήμερα για προληπτικούς λόγους.

Η εκτεταμένη χρονική διάρκεια για την αποκατάσταση του προβλήματος οφείλεται στις ιδιότητες του πετρώματος του υπεδάφους (πορώδες) που έχει ως αποτέλεσμα, η απελευθέρωση των ρύπων να γίνεται πολύ αργά εξαρτώμενη κυρίως από την ένταση και το ύψος των βροχών. Η επισπημονική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος τεκμηριώνει ότι και το φαινόμενο του περιοδικού ιριδισμού βαίνει μειούμενο και θα επαλειφθεί.

Η «ΕΛ.ΠΕ.» Α.Ε. με γνώμονα την περιβαλλοντική πολιτική έχει σχεδιάσει και εφαρμόζει πρόγραμμα ελέγχου και προστασίας του θαλάσσιου αποδέκτη με την διάνοιξη επιπλέον γεωτρήσεων σε τμήμα της ακτής.

**Ο Υπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΛΙΑΣ»**

5. Στην με αριθμό 1102/24-10-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Εμμανουήλ Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 137/15-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στη με αρ. πρωτ. 1102/24-10-2007 ερώτηση, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Μ. Στρατάκη, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Τα Προγράμματα Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας (Stage) εντάσσονται στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (στην Ελλάδα, ήδη από το 1997) και έχουν σκοπό την παροχή ευκαιριών απόκτησης εργασιακής εμπειρίας σε άνεργους νέους. Οι άνεργοι νέοι στο πλαίσιο της παραμονής τους σε επιχειρήσεις και φορείς του ευρύτερου Δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, πραγματοποιούν την πρακτική άσκησή τους και αποκτούν εργασιακή

εμπειρία. Συνεπώς, οι συμμετέχοντες νέοι στα παραπάνω προγράμματα, όπως και σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, δεν είναι εργαζόμενοι, αλλά εκπαιδευόμενοι.

Σε κάθε περίπτωση τηρούνται πλήρως όλες οι προβλεπόμενες από τις σχετικές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, διαδικασίες υλοποίησης, σε πλήρη εναρμόνιση με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση και με άξονα την εξαπομπή προσέγγιση του ανέργου, όπως σε όλα τα ενεργητικά προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.

**Ο Υπουργός
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΜΑΓΓΙΝΑΣ»**

6. Στην με αριθμό 1059/24-10-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημητρίου Βαρβαρίγου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 133/15-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στις με αρ. πρωτ. 1059/24-10-2007 ερώτηση και 453/6-11-2007 Αναφορά, που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Δ. Βαρβαρίγο, Ν. Καραθανασόπουλου και Ν. Μωραΐτη αντίστοιχα, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το έργο δημοπρατήθηκε στις 14-11-99 και η σύμβαση κατασκευής του έργου με τον ανάδοχο υπογράφτηκε στις 31-7-02, με ημερομηνία λήξης την 3-1-2005. Λόγω της αλλαγής του αντισεισιμού κανονισμού το έτος 2000, κρίθηκε αναγκαία η τροποποίηση της στατικής μελέτης (απόφαση ΔΣ ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) 39/22-10-2002). Αποτέλεσμα της παραπάνω ενέργειας, ήταν η αναθεώρηση της οικοδομικής άδειας, η οποία εκδόθηκε και κοινοποιήθηκε στην ανάδοχο εταιρεία στις 27-6-2003, ημερομηνία που ουσιαστικά έγινε η έναρξη των εργασιών ήτοι, ένα χρόνο περίπου αργότερα.

Εκτός από την παραπάνω καθυστέρηση υπήρξαν και άλλες, μη οφελόμενες σε υπαιτιότητα της αναδόχου κοινοπραξίας, όπως η σύνταξη μελέτης υδροδότησης του οικισμού και της γύρω περιοχής σε συνεργασία με το Δήμο λόγω μη επάρκειας του δικτύου, η καθυστέρηση έναρξης εργασιών της ΔΕΗ και της κατασκευής υποσταθμού εντός του οικισμού (παρότι ο ΟΕΚ έχει καταβάλει τις υποχρεώσεις του προς την εταιρεία πλέον του έτους), προβλήματα με όμορους ιδιοκτήτες, με αποτέλεσμα να δοθούν αντίστοιχες παρατάσεις με την τελευταία να λήγει στις 29-8-07.

Ήδη, τα σπίτια και ο περιβάλλοντος χώρος του οικισμού έχουν ολοκληρωθεί και εκκρεμεί μόνο η κατασκευή του εξωτερικού συλλεκτήριου αγωγού ομβρίων, μήκους 1.500 περίπου μέτρων, η μελέτη του οποίου μόλις πρόσφατα εγκρίθηκε μετά από πολύχρονη προσπάθεια και συνεχείς πιέσεις από τον ΟΕΚ προς Δήμο και Νομαρχία Ζακύνθου, λαμβανομένου υπόψη, ότι ο αγωγός αυτός δεν θα εξυπηρετεί τελικά μόνο τον οικισμό, αλλά και την ευρύτερη περιοχή.

Όσον αφορά στις πληρωμές για το έργο μέχρι σήμερα (62ος λογ/σήμος /4-9-07) ανέρχονται σε 10.901.909,64 ευρώ, εκ των οποίων 1.663.121,71 ευρώ είναι από αναθεώρηση.

Ο ισχυρισμός, ότι το έργο έχει υπερβεί το 50% χωρίς να έχει αποπερατωθεί, δεν ισχύει, γιατί με βάση τον τελευταίο εγκεκριμένο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών (ΑΠΕ) η υπέρβαση είναι 34,22%.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι όλες οι εργασίες, πλην του εξωτερικού αγωγού ομβρίων και της ηλεκτροδότησης του οικισμού (έργο ΔΕΗ), θα έχουν πλήρως αποπερατωθεί μέχρι τέλους του έτους, οπότε και μπορεί να γίνει η παράδοση των κατοικιών.

**Ο Υπουργός
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΜΑΓΓΙΝΑΣ»**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην συζήτηση των

ΑΝΑΦΟΡΩΝ-ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Αναφορές και ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Πρώτη είναι η με αριθμό 2259/22.11.2007 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κυρίου Ιωάννη Σκουλά προς την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σχετικά με τις ελλείψεις οικογενειακών πατρών στο ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (I.K.A.) Ηρακλείου.

Η ερώτηση του κυρίου συνάδελφου έχει ως εξής:

«Στο I.K.A. Ηρακλείου υπηρετούν αυτή τη στιγμή δέκα οικογενειακοί ιατροί -καθένας δέχεται ογδόντα έως εκατό πολίτες- που σε καμμία περίπτωση δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες των πολιτών. Ο αριθμός αυτός μειώθηκε αισθητά, καθώς τα τελευταία χρόνια παραπιθήκαν ή συνταξιοδοτήθηκαν έξι ιατροί, οι οποίοι και δεν αντικαταστάθηκαν.

Κατόπιν αυτών, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Θα προχωρήσει το αρμόδιο Υπουργείο στην πρόσληψη επιπλέον οικογενειακών ιατρών για να καλύψει τις ανάγκες του Ι.K.A.;

2. Είναι στα σχέδια του Υπουργείου η δημιουργία κινήτρων -π.χ. η αύξηση του μισθού των οικογενειακών ιατρών-, προκειμένου να προσελκύσει νέους ιατρούς για την κάλυψη των κενών θέσεων;»

Στην ερώτηση του κυρίου συνάδελφου θα απαντήσει η Υφουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Καλαντζάκου.

Κυρία Καλαντζάκου, έχετε το λόγο.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΥ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ο θεσμός του οικογενειακού ιατρού αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους θεσμούς της πρωτοβάθμιας περίθαλψης στο I.K.A., ο οποίος με το ν.3232/2004 μετονομάστηκε σε προσωπικό ιατρό. Ο θεσμός εφαρμόζεται στο I.K.A. από το 1961 και ισχύει σε δεκατέσσερις μονάδες υγείας της Αττικής και έξι μονάδες υγείας της επαρχίας. Ειδικότερα, παρέχει υπηρεσίες πρόληψης, διάγνωσης και θεραπείας, ιατρικές συμβουλές, φαρμακευτική περίθαλψη και κάθε άλλη αναγκαία φροντίδα υγείας.

Επίσης, σε συνεργασία με τον ασθενή, αλλά και τους άλλους γιατρούς έχει την ευθύνη για την ενημέρωση του λειτετρονικού ιατρικού φακέλου. Αυτή ακριβώς είναι η σύγχρονη αντίληψη της έννοιας του οικογενειακού γιατρού μέσα στις ανάγκες και τις ήδη διαμορφωμένες συνθήκες των σημερινών κοινωνιών.

Στη Νομαρχιακή Μονάδα Υγείας Ηρακλείου οι προβλεπόμενες οργανικές θέσεις σε γιατρούς και οδοντίατρους είναι εκατόντα εννέα και υπηρετούν εκατόν εππάτα, ενώ οι οργανικές θέσεις παθολόγων είναι είκοσι έξι και υπηρετούν δέκα οκτώ, εκ των οποίων οι εννέα είναι οικογενειακοί γιατροί.

Το I.K.A.-E.T.A.M. αναγνωρίζοντας ότι η εν λόγω Νομαρχιακή Μονάδα Υγείας ανήκει στις μονάδες όπου λειτουργεί ο θεσμός του οικογενειακού γιατρού υπέγραψε σύμβαση μίσθωσης έργου εικοσιτεσσάρων μηνών με έναν παθολόγο, ο οποίος και ανέλαβε υπηρεσία στις 27 Ιουλίου 2007.

Βάσει του ν.3518/2006 και κατόπιν εγκριτικής απόφασης το I.K.A. θα προβεί και πάλι στη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου είκοσι τεσσάρων μηνών με εκατό προσωπικούς γιατρούς για την κάλυψη των αναγκών σε όλη την Ελλάδα, όπου υπάρχει ο θεσμός του οικογενειακού γιατρού και επομένως θα τοποθετηθούν και στη Νομαρχιακή Μονάδα Υγείας I.K.A.-ETAM Ηρακλείου, προκειμένου να περιοριστεί στο ελάχιστο η ταλαιπωρία των ασφαλισμένων. Η διαδικασία αυτή επισπεύδεται και σε σύντομο διάστημα θα προχωρήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο κ. Σκουλάς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΛΑΣ: Κυρία Υπουργέ, το τελευταίο χρονικό διάστημα έχω καταθέσει τουλάχιστον δέκα ερωτήσεις για τα προβλήματα του IKA Νομού Ηρακλείου. Μερικές δεν έχουν απαντηθεί ακόμα, ενώ για άλλες οι απαντήσεις δεν ήταν ικαν-

ποιητικές και γι' αυτό έγινε και αυτή η επίκαιρη ερώτηση.

Χθες έγινε στο Ηράκλειο μια σύσκεψη στο Εργατικό Κέντρο Ηρακλείου με τους Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., με εκπροσώπους του νομάρχη, του δήμου, με τους εκπροσώπους των συνταξιούχων IKA και T.E.B.E.. Και επισημάνθηκαν ξανά τα εξής: οι ελλείψεις στο ιατρικό προσωπικό είναι τεράστιες, η κατάσταση έχει φτάσει στο απροχώρητο, οι ασφαλισμένοι και οι συνταξιούχοι δεν εξυπηρετούνται πλέον.

Δεν είναι δυνατόν να μιλάτε για κοινωνικό κράτος, για κράτος πρόνοιας, οι πολίτες να φορολογούνται γι' αυτό το κράτος πρόνοιας και οι ασφαλισμένοι να πληρώνουν τις εισφορές και το I.K.A. να μην παρέχει τις υπηρεσίες που είναι υποχρεωμένο και οφείλει να παρέχει.

Οι σημερινές εφημερίδες του Ηρακλείου αναφέρονται ξανά στο θέμα: «Τραγική η κατάσταση στο I.K.A.», «Ακτιβιστές οι συνταξιούχοι για το I.K.A.», «Νέα πρωτοβουλία του Εργατικού Κέντρου για το I.K.A.», «Χωρίς ορθοδοντικό το I.K.A.» και «Ελλειψεις έγιναν Γολγοθάς».

Ένα παράδειγμα, ο Πρόεδρος των συνταξιούχων του T.E.B.E. είπε χθες ότι δεν έχουν την πολυτέλεια του χρόνου να περιμένουν. Οι άνθρωποι είναι από εβδομήντα, ογδόντα, μεγάλης ηλικίας. Δεν μπορεί να κλείνει ραντεβού στις 10 του Δεκέμβρη για να πάρει ραντεβού την 1η του Φεβρουαρίου για συνταγράφηση φαρμάκων. Δεν μπορεί να μην υπάρχουν έντυπα τριμηνιαίων συνταγών χρονίων πασχόντων για την υπέρταση, δεν μπορεί να γίνεται αυτό το πράγμα συνέχεια. Οι ασθενείς είναι σε μια κατάσταση έξαλλη, σας πληροφορώ, και η εικόνα του I.K.A. του Ηρακλείου δεν είναι εικόνα πολιτισμένου κράτους.

Όσο για τους γιατρούς, συνταξιοδοτήθηκαν εππάτα οικογενειακοί γιατροί το 2007. Εξυπηρετούσαν πάνω από είκοσι χιλιάδες ασφαλισμένους. Έχουν παραπιθητεί τρεις γιατροί επίσης για τον απλούστατο λόγο ότι έβλεπαν καθημερινά από εβδομήντα έως εκατό περιστατικά. Αυτό δεν λέγεται ποιότητα υγείας και περιθωλψης.

Οι συμβάσεις έργου των οκτώ γιατρών έληξαν στις 16 Ιανουαρίου 2008, συμβάσεις έργων βέβαια εικοσιτετράμηνες, πράγμα που σημαίνει, όπως καταγγέλλει ο Πρόεδρος των γιατρών, ότι δεν έχουν επίδομα άδειας, δεν έχουν δώρο Χριστουγέννων, δεν έχουν δώρο Πάσχα, δεν έχουν αναρρωτική άδεια, δεν δικαιούνται άδεια κύνησης.

Χρειάζεται, λοιπόν, ένα νέο οργανόγραμμα για τις εκατόντα εννέα θέσεις που είπατε, διότι είναι οργανόγραμμα του 1980. Δεν υπάρχει ορθοδοντικός, δεν υπάρχει γιατρός για μαστογράφο.

Το άλλο μεγάλο θέμα είναι ότι αυτή τη στιγμή έχουμε ένα καινούργιο κτήριο στο Ηράκλειο, δεκαέξι χιλιάδων τετραγωνικά μέτρα, τελειωμένο από το Ιούλιο του 2007 και δεν λειτουργεί. Και αυτή τη στιγμή πληρώνουμε 30.000 ευρώ κάθε μήνα για νοικία στο Ηράκλειο για τα κτήρια που νοικιάζει το I.K.A.. Δεν υπάρχει κανένα χρονοδιάγραμμα μεταφοράς των υπηρεσιών και τα προβλήματα πρόσβασης που υπάρχουν για το δρόμο εκεί δεν λύνονται.

Κυρία Υπουργέ, οι ασφαλισμένοι και οι συνταξιούχοι ζητούν συνάντηση με τον Υπουργό και ανακοινώνουν δυναμικές κινητοποιήσεις. Οφείλετε να δώσετε λύση άμεσα, διότι οι συνταξιούχοι πολίτες δεν μπορούν να ταλαιπωρούνται και να περιμένουν άλλο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει η Υφυπουργός κ. Σοφία Καλαντζάκου.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΥ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνίας - Αλληλεγγύης): Θα ήθελα να απαντήσω και στο δεύτερο ερώτημα σας και να παραμείνω στο πλαίσιο της επίκαιρης ερώτησης που έχετε κάνει.

Σε ότι αφορά τη χορήγηση κινήτρων για την προσέλκυση ιατρών με σκοπό την κάλυψη των κενών θέσεων του I.K.A.-E.T.A.M. σας γνωστοποιούμε ότι οι οικογενειακοί γιατροί του ίδρυματος λαμβάνουν επίδομα ιατρείου πλέον των υπερωριών.

Επιπλέον, ισχυρό κίνητρο για τους νέους γιατρούς για την άσκηση του λειτουργήματος τους εντός του I.K.A.-E.T.A.M.

αποτελεί η μεγάλη εμπειρία την οποία αποκομίζουν από την ιατρική παρακολούθηση των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του Ιδρύματος, που θα έλεγα ότι είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Επιπλέον, απαντώντας και στο γενικότερο ερώτημά σας για το θέμα της πλήρωσης οργανικών θέσεων, θέλω να σας πω ότι το Υπουργείο μας έχει υποβάλλει αίτημα στο Υπουργείο Εσωτερικών για την πλήρωση δύο χιλιάδων κενών οργανικών θέσεων μόνιμων γιατρών και οδοντιάτρων με προκήρυξη και με αντεκμενικά κριτήρια, όπως αυτά θα καθοριστούν με το προβλεπόμενο από τις διατάξεις προεδρικό διάταγμα.

Το πρόβλημα στο Ηράκλειο αφορά, κυρίως, τους οικογενειακούς γιατρούς και οφείλεται, πράγματι, στο ότι κάποιοι έφυγαν μέσα στο 2006 και το 2007 για διάφορους λόγους. Μετά, όμως, από την έγκριση αυτών των προσλήψεων που προανέφερα, η διοίκηση του Ιδρύματος θα φροντίσει για την ενίσχυση των μονάδων εκείνων στις οποίες παρατηρείται η μεγαλύτερη έλλειψη ιατρικού προσωπικού, λαμβάνοντας υπ' όψιν την ιδιαιτερότητα της περιοχής, καθώς και τις αιτήσεις υποψηφιότητας, προκειμένου να πετύχει πιο άρτια στελέχωση των μονάδων.

Πράγματι, όπως είπα και πριν, το πρόβλημα εντοπίζεται στους οικογενειακούς γιατρούς, διότι, ενώ οι οργανικές θέσεις είναι εκατόν εννέα, σας είπα και στην πρωτολογία μου ότι υπηρετούν εκατόν εππά γιατροί και οδοντιάτροι διαφόρων ειδικοτήτων, τις οποίες έχω εδώ και νομίζω ότι κάνετε λάθος στο ότι δεν υπάρχουν οδοντιάτροι με βάση τη λίστα που έχω εδώ μπροστά μου.

Τέλος, για το θέμα των συμβάσεων έργου, θέλω να πω ότι το Υπουργείο μας, έχοντας υπ' όψιν το πρόβλημα που θα προκύψει με μίσθωση έργου γιατρών των οποίων η σύμβαση λήγει, έχει υποβάλλει στο Υπουργείο Εσωτερικών πρόταση του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για την έγκριση σύναψης συμβάσεων μίσθωσης έργου

με εξακόσιους είκοσι έναν γιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων και οδοντιάτρων, προκειμένου να καλυφθούν τα κενά που θα δημιουργηθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η με αριθμό 867/18-10-2007 ερώτηση του Βουλευτού του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Κωνσταντίνου Αϊβαλιώτη προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με τη σημερινή δραστηριότητα των «Μακεδονικών Αερογραμμών» δεν θα συζητηθεί, μετά από συνεννόηση που έγινε με τον Υπουργό, λόγω κωλύματος του συναδέλφου Βουλευτή.

Αναφορές και ερωτήσεις, δεύτερου κύκλου:

Η με αριθμό 3337/14-12-2007 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Πολιτισμού, σχετικά με την κατασκευή αθλητικών έργων προενταγμένων από το 2001 στο Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.) Κρήτης διαγράφεται λόγω αναρμοδιότητας του Υπουργού. Ενημερώθηκε για αυτό το θέμα ο συναδέλφος Βουλευτής.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Κεγκέρογλου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Επιψέντων ότι υπάρχει αρμοδιότητα και θα σας καταθέσω, για να την παραλάβει ο κύριος Υπουργός, μία κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργείων Εσωτερικών, Πολιτισμού και Οικονομίας και Οικονομικών που αποδεικνύει συναρμοδιότητα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κεγκέρογλου καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση, η οποία έχει ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριοι συνάδελφοι, ο πρώην Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Η Βουλή ενέκρινε τη

ζητηθείσα άδεια.

Κύριοι συνάδελφοι, η συνάδελφος κ. Όλγα Κεφαλογιάννη ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κατάργηση φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών - Απαλλαγή πρώτης κατοικίας - Ενιαίο τέλος ακινήτων - Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις».

Το νομοσχέδιο θα ψηφιστεί στο σύνολο στη συνέχεια.

Υπουργείου Εσωτερικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 «εκλογή βουλευτών».

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημειρινή συνεδρίαση.

Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής».

Ερωτάται το Σάμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Υπουργείου Εσωτερικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Διοίκηση και Διαχείριση των Βακουφίων της Μουσουλμανικής Μειονότητας στη Δυτική Θράκη και των περιουσιών τους».

Ερωτάται το Σάμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Υπουργείου Ανάπτυξης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν στον τομέα του Φυσικού Αερίου και του Πετρελαίου».

Το σχέδιο αυτό, κύριοι συνάδελφοι, ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού της Βουλής, δηλαδή μπορούν να λάβουν το λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτής της Συμφωνίας.

Θέλει κάποιος συνάδελφος να λάβει το λόγο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Εγώ, κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο κ. Αλυσανδράκης για πέντε λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κύρωση αυτή του Μνημονίου έρχεται

πάνω σ' ένα υπόβαθρο και θα ήθελα να σημειώσω δύο στοιχεία αυτού του υπόβαθρου.

Το ένα στοιχείο είναι ο ανταγωνισμός για ενεργειακές πηγές, για τους αγωγούς μεταφοράς πετρελαίου και αερίου και για τον έλεγχο των αγορών. Εδώ, αυτό εμφανίζεται μερικές φορές ως ζήτημα ενεργειακής επάρκειας και διαφοροποίηση πηγών ενέργειας. Στην πραγματικότητα πρόκειται για ένα σκληρό ανταγωνισμό ανάμεσα σε πετρέλαια που είναι κάτω από τον έλεγχο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και σε άλλα που είναι κάτω από τον έλεγχο της Ρωσίας και πρόκειται για έναν ανταγωνισμό βαμμένο σε αίμα, δεν είναι ένας ανταγωνισμός συνήθους χαρακτήρα. Το δεύτερο στοιχείο που θέλω να υπογραμμίσω είναι η πλήρης απελευθέρωση των αγορών ενέργειας που σημαίνει και το ξεπούλημα του δημόσιου τομέα, τον πλήρη έλεγχο των αγορών της διανομής ενέργειας από ιδιωτικά συμφέροντα και βέβαια, αυτός ο πλήρης έλεγχος, γίνεται για να αυξηθούν τα υπερκέρδη τους και όχι για το συμφέρον των εργαζομένων.

Αυτά τα δύο στοιχεία μας κάνουν να καταψηφίσουμε τη συμφωνία, δεδομένου ότι δε βλέπουμε το παραμικρό στοιχείο στο οποίο αυτή η συμφωνία θα μπορέσει να ωφελήσει τους εργαζόμενους. Αντίθετα, βλέπουμε πάρα πολλά στοιχεία, με τα οποία αυτή η συμφωνία θα μπορέσει να τους βλάψει.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ευχαριστώ τον κ. Αλυσανδράκη.

Θέλει κάποιος άλλος συνάδελφος να πάρει το λόγο; Κανείς.

Τίθεται σε ψηφοφορία το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν στον τομέα του Φυσικού Αερίου και του Πετρελαίου».

Ερωτάται το Σάμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν στον τομέα του Φυσικού Αερίου και του Πετρελαίου»

«Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν στον τομέα του Φυσικού Αερίου και του Πετρελαίου

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν στον τομέα του Φυσικού Αερίου και του Πετρελαίου, που υπογράφηκε στο Μπακού, στις 2 Αυγούστου 2007, και το κείμενο του οποίου σε πρωτότυπο στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Μνημονίου Συνεργασίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 6 αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Του ίδιου Υπουργείου

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Τουρκίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, σχετικώς με την ανάπτυξη του διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου Τουρκία-Ελλάδα-Ιταλία».

Το νομοσχέδιο αυτό ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού της Βουλής, δηλαδή μπορούν να λάβουν το λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτής της Συμφωνίας.

Θέλει κάποιος συνάδελφος να λάβει το λόγο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Εγώ, κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Αλυσανδράκης για πέντε λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, καταψηφίζουμε για τους ίδιους λόγους στους οποίους αναφέρθηκα και προηγούμενα. Επιπλέον, θέλω να εκφράσω μια ανησυχία σε σχέση με περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτού του αγωγού. Παραδείγματος χάριν, έχουμε δεχθεί διαβήματα από φορείς της Θεσπρωτίας, οι οποίοι ανησυχούν για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η απόληξη αυτού του αγωγού στα παράλια του Νομού τους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Θέλει κανείς άλλος συνάδελφος να πάρει το λόγο; Κανείς.

Κατόπιν αυτού, τίθεται σε ψηφοφορία το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Τουρκίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, σχετικώς με την ανάπτυξη του διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου Τουρκία-Ελλάδα-Ιταλία».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Τουρκίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, σχετικώς με την ανάπτυξη διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου Τουρκία-Ελλάδα-Ιταλία» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Τουρκίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, σχετικώς με την ανάπτυξη διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου Τουρκία-Ελλάδα-Ιταλία

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Τουρκίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας σχετικώς με την ανάπτυξη του διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου Τουρκία - Ελλάδα - Ιταλία, που υπογράφηκε στη Ρώμη, στις 26 Ιουλίου 2007, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 6 αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Του ίδιου Υπουργείου.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Ινδίας στην Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία»

Το νομοσχέδιο αυτό ψηφίστηκε ομόφωνα στη Διαρκή Επιτροπή.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβερ-

νήσεως της Δημοκρατίας της Ινδίας στην Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία» έγινε δεκτό ομοφώνως σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Ινδίας στην Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Ινδίας στην Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία, που υπογράφηκε στην Αθήνα, στις 26 Απριλίου 2007, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Άρθρο δεύτερο

Τα Πρωτόκολλα που καταρτίζονται από τη Μικτή Επιτροπή του άρθρου 3 της Συμφωνίας εγκρίνονται με κοινή απόφαση των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 11 αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα επιτρέψετε στον Πρόεδρο του Σώματος να πει ότι λόγω του ότι τις τρεις προηγούμενες Συμφωνίες που κυρώθηκαν για λογαριασμό της χώρας ήταν ο ίδιος εκ μέρους της Ελληνικής Κυβέρνησης που τις υπέγραψε, αισθάνεται ιδιαίτερη ικανοποίηση για την κύρωση τους από το Σώμα.

Επανερχόμαστε στην ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κατάργηση φόρου κληρονομιάν και γονικών παροχών -Απαλλαγή πρώτης κατοικίας -Ενιαίο τέλος ακινήτων-Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο και στο σύνολο ως διενεμήθη;

ΠΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών «Κατάργηση φόρου κληρονομιάν και γονικών παροχών -Απαλλαγή πρώτης κατοικίας -Ενιαίο τέλος ακινήτων -Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως διενεμήθη σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κατάργηση φόρου κληρονομιάν και γονικών παροχών - Απαλλαγή πρώτης κατοικίας -Ενιαίο τέλος ακινήτων - Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ - ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Άρθρο 1 Φορολογία κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών

Οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος κυρώθηκε με το ν.2961/2001 (ΦΕΚ 266 Α'), αντικαθίστανται, τροποποιούνται και συμπληρώνονται ως ακολούθως:

1. Το άρθρο 29 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 29

Κατάταξη φορολογουμένων - Φορολογικές κλίμακες

1. Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες Α', Β' και Γ'. Στην Α' κατηγορία υπάγονται: α) ο σύζυγος του κληρονομουμένου, β) οι κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκούσια ή δικαστικά έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικά έναντι και των δύο γονέων), γ) οι κατιόντες εξ αίματος δεύτερου βαθμού και δ) οι ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού. Στη Β' κατηγορία υπάγονται: α) οι κατιόντες τρίτου και επόμενων βαθμών, β) οι ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκούσια ή δικαστικά αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα

αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού, ε) οι αδελφοί (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς), στ) οι συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, ζ) οι πατριοί και οι μητριές, η) τα τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, θ) τα τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπροί - νύφες) και ι) οι ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθεροί - πεθερές). Στη Γ' κατηγορία υπάγεται οποιοσδήποτε άλλος εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενείς του κληρονομουμένου ή εξωτικός.

Σε περίπτωση υιοθεσίας, η κατάταξη στην οικεία κατηγορία του υιοθετηθέντος ή των συγγενών αυτού έναντι του υιοθετήσαντος ή των συγγενών αυτού γίνεται με βάση τη συγγενική σχέση που προκύπτει κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Κατ' εξαίρεση, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί, για τον υπολογισμό του φόρου, να μην λάβει υπόψη το βαθμό συγγένειας που προκύπτει από την υιοθεσία, όταν διαπιστώσει ότι αυτή έγινε προφανώς για καταστρατήγηση του παρόντος νόμου.

Σε περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομίας, ο φόρος υπολογίζεται στο σύνολο της αξίας της, με βάση τους συντελεστές της Γ' κατηγορίας του άρθρου αυτού, με την επιφύλαξη εφαρμογής του άρθρου 101 για νέα εκκαθάριση του φόρου.

2. Η αιτία θανάτου κτήσης ακινήτων ή εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων από κληρονόμους που υπάγονται στην Α' και Β' κατηγορία υπόκειται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή ένα τοις εκατό (1%), μετά την αφαίρεση αξίας ενενήντα πέντε χιλιάδων (95.000) ευρώ, προκειμένου για κληρονόμους που υπάγονται στην Α' κατηγορία, και είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, προκειμένου για κληρονόμους που υπάγονται στη Β' κατηγορία. Τα ποσά του προηγούμενου εδαφίου αφαιρούνται κατ' αρχήν από την αξία των κληρονομιών ακινήτων και, στην περίπτωση που η αξία των ακινήτων υπολείπεται των ποσών αυτών, αφαιρούνται κατά σειρά από την αξία των περιουσιακών στοιχείων των επόμενων παραγράφων 3 και 4.

3. Η αιτία θανάτου κτήσης εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών, ομολογιών, ιδρυτικών και λοιπών γενικά τίτλων των εμπορικών εταιρειών, δημόσιων χρεογράφων ή άλλων τέτοιας φύσης αξιών υπόκειται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή έξι δέκατα τοις εκατό (0,6%), προκειμένου για κληρονόμους που υπάγονται στην Α' κατηγορία, και με συντελεστή ένα και δύο δέκατα τοις εκατό (1,2%), προκειμένου για κληρονόμους που υπάγονται στη Β' κατηγορία. Η αιτία θανάτου κτήσης μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών και λοιπών τίτλων κινητών αξιών, εταιρικών μεριδών ή μεριδών, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου, που ασκεί επιχείρηση ή επαγγελμα, και συνεταιριστικών μεριδών υπόκειται σε φόρο αυτοτελώς με συντελεστή ένα και δύο δέκατα τοις εκατό (1,2%), προκειμένου για κληρονόμους που υπάγονται στην Α' κατηγορία, και με συντελεστή δύο και τέσσερα δέκατα τοις εκατό (2,4%), προκειμένου για κληρονόμους που υπάγονται στη Β' κατηγορία.

4. Η αιτία θανάτου κτήσης των κάθε φύσεως περιουσιακών στοιχείων, εκτός από τα περιλαμβανόμενα στις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3, από κληρονόμους που υπάγονται στην Α' και Β' κατηγορία υπόκειται σε φόρο αυτοτελώς με συντελεστή δέκατα τοις εκατό (10%).

5. Όταν ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει αναπτηρία κατά ποσοστό 67% και άνω, ο φόρος που αναλογεί κατά τις προηγούμενες παραγράφους μειώνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.

6. Αν στο ίδιο πρόσωπο συντρέχουν οι προϋποθέσεις μείωσης του φόρου, έκπτωσης και απαλλαγής, που προβλέπονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου και των ενοτήτων Α και Γ του άρθρου 26, οφείλεται ο μικρότερος φόρος που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

7. Η αιτία θανάτου κτήσης των κάθε φύσεως περιουσιακών στοιχείων από κληρονόμους που υπάγονται στη Γ' κατηγορία υπόκειται σε φόρο ο οποίος υπολογίζεται για κάθε κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία με βάση την εξής φορολογική κλίμακα:

Κλιμάκια Συντελεστής (σε ευρώ) κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (σε ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (σε ευρώ)
6.000	—	—	6.000
66.000	20	13.200	72.000
195.000	30	58.500	267.000
Υπερβάλλον	40		71.700

Όταν ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει αναπηρία κατά ποσοστό 67% και άνω, ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι εκατόν εξήντα πέντε χιλιάδων (165.000) ευρώ αξία της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας μειώνεται κατά ποσοστό 60%.

8. Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις προηγούμενες παραγράφους περιλαμβάνονται και: α) ποσοστό 3% υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 50 του β.δ. 24/9-20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α') και β) ποσοστό 7% που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α'). Η απόδοση των ποσοστών αυτών γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 81 του παρόντος νόμου.»

2. Το άρθρο 44 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 44 Υπολογισμός και εκπτώσεις φόρου

1. Οι παράγραφοι 1, 3 και 8 του άρθρου 29 εφαρμόζονται ανάλογα και στην κτήση αιτία δωρεάς σε συνδυασμό με το άρθρο 45. Το υπόλοιπο της περιουσίας που αποκτάται αιτία δωρεάς, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων των άρθρων 41 και 43, υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με βάση τις παραγράφους 2, 3, 4, 5, 6 και 8 του άρθρου 29 σε συνδυασμό με το άρθρο 45. Το πρόσθετο αφορολόγητο των γεωργών που ορίζεται στην ενότητα Γ του άρθρου 26 και η ειδική έκπτωση του άρθρου 27 αφαιρούνται κατ' αρχήν από την αξία των μεταβιβαζόμενων ακινήτων και, στην περίπτωση που η αξία των ακινήτων υπολείπεται των ποσών αυτών, αφαιρούνται κατά σειρά από την αξία των περιουσιακών στοιχείων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 29.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'

Κλιμάκια Συντελεστής (σε ευρώ) κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (σε ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (σε ευρώ)
95.000	--	--	95.000
25.000	5	1.250	120.000
145.000	10	14.500	265.000
Υπερβάλλον	20		15.750

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β'

Κλιμάκια Συντελεστής (σε ευρώ) κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (σε ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (σε ευρώ)
20.000	--	--	20.000
55.000	10	5.500	75.000
195.000	20	39.000	270.000
Υπερβάλλον	30		44.500

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ'

Κλιμάκια Συντελεστής (σε ευρώ) κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (σε ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (σε ευρώ)
6.000	--	--	6.000
66.000	20	13.200	72.000
195.000	30	58.500	267.000
Υπερβάλλον	40		71.700

Όταν ο δωρεοδόχος έχει αναπηρία κατά ποσοστό 67% και άνω, ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι εκατόν εξήντα πέντε χιλιάδων (165.000) ευρώ αξία της δωρεάς μειώνεται κατά ποσοστό 60%.

Από το φόρο δωρεάς που προκύπτει εκπίπτεται: α) Ο φόρος που αναλογεί στις προγενέστερες δωρεές, γονικές παροχές ή προίκες, που συνυπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 36, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 και β) ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή οριστικά και τελεσδικά βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή για τις δωρεές κινητών που έγιναν εκεί, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32.

2. Το υπόλοιπο της περιουσίας που αποκτάται αιτία γονικής παροχής, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων των άρθρων 41 και 43, υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με βάση τις παραγράφους 2, 3, 4, 5, 6 και 8 του άρθρου 29 σε συνδυασμό με το άρθρο 45. Το πρόσθετο αφορολόγητο των γεωργών που ορίζεται στην ενότητα Γ του άρθρου 26 και η ειδική έκπτωση του άρθρου 27 αφαιρούνται κατ' αρχήν από την αξία των μεταβιβαζόμενων ακινήτων και, στην περίπτωση που η αξία των ακινήτων υπολείπεται των ποσών αυτών, αφαιρούνται κατά σειρά από την αξία των περιουσιακών στοιχείων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 29.

3. Για την αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών, ομολογιών, ιδρυτικών και λοιπών γενικά τίτλων των εμπορικών εταιρειών, δημοσίων χρεογράφων ή άλλων τέτοιας φύσης αξών, καθώς και μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών και λοιπών τίτλων κινητών αξών, εταιρικών μεριδών ή μεριδών, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου, που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, και συνεταιριστικών μεριδών απαιτείται η σύνταξη ιδωτικού εγγράφου, το οποίο συνυποβάλλεται με την οικεία δήλωση, ή συμβολαιογραφικού εγγράφου.

4. Για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας και δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής, ο φόρος υπολογίζεται σε πεντακόσια (500) ευρώ ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή κλάσμα αυτού επί της εκτάσεως του μεταλλείου ή του χώρου της άδειας μεταλλευτικών ερευνών. Υποχρέωση καταβολής φόρου δωρεάς ή γονικής παροχής για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών, υφίσταται μόνο εφόσον κατά την υπογραφή της σύμβασης έχουν προηγηθεί η μεταβολή αίτησης για την παραχώρηση μεταλλείου και η σχετική εγγύηση κατά τις διατάξεις των άρθρων 44 και 47 του ν.δ. 210/1973 (ΦΕΚ 277 Α').

5. Ο φόρος που προκύπτει για γονική παροχή ακινήτων που βρίσκονται σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, μειώνεται κατά σαράντα τοις εκατό (40%), εφόσον το τέκνο είναι μόνιμος κάτοικος των νησιών αυτών. Η φορολογική αυτή μείωση παρέχεται για γονικές παροχές που συνιστώνται μέχρι τις 18.2.2017.

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 9 καταργείται από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

4. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Κατά τη διάρκεια του καταπιστεύματος, αν ο βεβαρημένος μεταβιβάσει, με συναίνεση του καταπιστευματοδόχου, σε τρίτο το καταπιστευτέο αντικείμενο, φορολογείται για την αξία της πλήρους κυριότητας τούτου κατά το χρόνο μεταβίβασης. Εφόσον ο βεβαρημένος υπάγεται στη Γ' κατηγορία, όπως αυτή ορίζεται στην παραγράφο 1 του άρθρου 29 του παρόντος, συμψηφίζεται ο βεβαιωθείς για την επικαρπία φόρος.»

5. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 24 προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Προκειμένου για κληρονόμους που υπάγονται στην Α' και Β' κατηγορία της παραγράφου 1 του άρθρου 29, τα χρέα που εκπίπτονται αφαιρούνται κατ' αρχήν από την αξία των κληρονομιάων ακινήτων και, στην περίπτωση που η αξία των ακινήτων υπολείπεται της αξίας των χρεών, αφαιρούνται κατά σειρά από την αξία των περιουσιακών στοιχείων των παραγράφων 3 και 4 του ίδιου άρθρου.»

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 της ενότητας Α του άρθρου 26 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Η απαλλαγή παρέχεται για αξία ακινήτου, που αντιστοιχεί σε εμβαδό κατοικίας έως διακόσια (200) τ.μ., το οποίο προσαυξάνεται κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα ανήλικα τέκνα των οποίων την επιμέλεια έχει ο δικαιούχος, εφόσον στον δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο κατοικία ή ένα μόνο οικόπεδο εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαιρέτου.»

7. Στην ενότητα Β του άρθρου 26, μετά τις παραγράφους 2 και 3, εισάγεται νέα παράγραφος 4, ως ακολούθως και οι επόμενες παραγραφοί του άρθρου αυτού αναριθμούνται αντίστοιχα:

«4. Κατά την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων 2 και 3, αν ο φόρος που αναλογούσε στην έκταση που έτυχε της απαλλαγής κατά το χρόνο χορήγησης αυτής είναι μεγαλύτερος, οφείλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.»

8. Η παράγραφος 1 του άρθρου 28 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το υπόλοιπο της κληρονομικής μερίδας που μένει μετά τις εκπτώσεις των άρθρων 21 έως και 27 υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με βάση το άρθρο 29. Το ποσό που ορίζεται στην περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 25, το πρόσθετο αφορολόγητο των γεωργών που ορίζεται στην ενότητα Γ του άρθρου 26 και η ειδική έκπτωση του άρθρου 27 αφαιρούνται κατ' αρχήν από την αξία των κληρονομιάων ακινήτων και, στην περίπτωση που η αξία των ακινήτων υπολείπεται των ποσών αυτών, αφαιρούνται κατά σειρά από την αξία των περιουσιακών στοιχείων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 29.»

9. Οι διατάξεις του άρθρου 33 καταργούνται.

10. Το δεύτερο εδάφιο της ενότητας Β του άρθρου 34 καταγείται και το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Στα πιο πάνω ποσά συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους.»

11. Η ενότητα Α του άρθρου 43 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Α. Απαλλαγή πρώτης κατοικίας

Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα κατοικίας ή οικοπέδου, με τους όρους και τις προϋποθέσεις της ενότητας Α του άρθρου 26, δεν υπόκειται σε φόρο αξίας που αντιστοιχεί σε εμβαδό κατοικίας έως διακόσια (200) τ.μ., το οποίο προσαυξάνεται κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα ανήλικα τέκνα των οποίων την επιμέλεια έχει ο δικαιούχος.»

12. Η παράγραφος 1 του άρθρου 56 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το υπόλοιπο της περιουσίας που έχει αποκτηθεί αιτία προίκας, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση της έκπτωσης του άρθρου 55, υποβάλλεται σε φόρο που υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 44 και με βάση τη συγγενική σχέση μεταξύ προικοδότη και προικιζομένης. Ο φόρος που προκύπτει μειώνεται στο μισό.»

13. Η παράγραφος 4 του άρθρου 72 καταργείται.

14. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 82 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

ακολούθως:

«1. Ο φόρος που βεβαιώνεται: α) μετά από δήλωση του υπόχρεου και υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 29, καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες διμηνιαίες δόσεις, β) μετά από δήλωση του υπόχρεου και υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 29 και 4 του άρθρου 44, μετά από πράξη προσδιορισμού φόρου, που έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, μετά από διοικητικού δικαστηρίου ή δικαστικού συμβιβασμού, καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες διμηνιαίες δόσεις.»

Στις ανωτέρω περιπτώσεις κάθε δόση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, εκτός της τελευταίας, και η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση ή την υπογραφή του πρακτικού και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των διμήνων που ακολουθούν.

Αν ο υπόχρεος σε φόρο είναι ανήλικος κατά το χρόνο από κτησης του τίτλου βεβαίωσης του φόρου, ο αριθμός των δόσεων, που ορίζεται στα προηγούμενα εδάφια, διπλασιάζεται.

2. Αν ο υπόχρεος καταβάλει το σύνολο του αναλογούντος κύριου και πρόσθετου φόρου που βεβαιώθηκε μετά από δήλωση ή πράξη προσδιορισμού φόρου, που έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης διμηνιαίας δόσης, ανεξάρτητα από το ύψος αυτού, παρέχεται έκπτωση κατά ποσοστό πέντε τοις εκατο (5%). Το ίδιο ποσοστό εκπίπτεται, αν ο υπόχρεος καταβάλει το σύνολο του ποσού που προκύπτει συνεπεία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς μέσα στην προθεσμία πληρωμής του ενός πέμπτου (1/5) αυτού.»

15. Το άρθρο 90 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 90

Καταβολή φόρου δωρεών, γονικών παροχών και προικών - Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

1. Ο φόρος δωρεών και προικών που βεβαιώνεται: α) μετά από δήλωση ή πράξη προσδιορισμού φόρου, που έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες διμηνιαίες δόσεις, β) μετά από διοικητική επίλυση της διαφοράς και την καταβολή του ενός πέμπτου (1/5), το υπόλοιπο καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες διμηνιαίες δόσεις, ανεξάρτητα από το ύψος αυτού, παρέχεται έκπτωση κατά ποσοστό πέντε τοις εκατο (5%). Το ίδιο ποσοστό εκπίπτεται, αν ο υπόχρεος καταβάλει το σύνολο του ποσού που προκύπτει συνεπεία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς μέσα στην προθεσμία πληρωμής του ενός πέμπτου (1/5) αυτού.

2. Ο φόρος γονικών παροχών που βεβαιώνεται: α) μετά από δήλωση του υπόχρεου και υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 29, καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες διμηνιαίες δόσεις και β) μετά από δήλωση του υπόχρεου και υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 29 και 4 του άρθρου 44, μετά από πράξη προσδιορισμού φόρου, που έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, μετά από διοικητικού δικαστηρίου ή δικαστικού συμβιβασμού, καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες διμηνιαίες δόσεις.

3. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων κάθε δόση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, εκτός της τελευταίας, και η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση ή την υπογραφή του πρακτικού και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των διμήνων που ακολουθούν.

4. Για την υποβολή των δηλώσεων στη φορολογία δωρεών,

γονικών παροχών και προικών και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του φόρου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 68, 69, 72, 73 παράγραφοι 1, 2 και 4 έως και 8, 74 έως και 81, 82 παράγραφοι 2 έως και 5 και 7, 83 και 84.»

Άρθρο 2 Συνυπολογισμός γονικών παροχών

1. Στις υποθέσεις φορολογίας κληρονομιών και γονικών παροχών στις οποίες ο φόρος υπολογίζεται στο εξής αυτοτελώς κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, συνυπολογίζονται οι γονικές παροχές για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14 και 15 του προηγούμενου άρθρου ισχύουν στις υποθέσεις στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 3 Απαλλαγή πρώτης κατοικίας από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων

1. Το ένατο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Η απαλλαγή παρέχεται και στην περίπτωση που η αγορά γίνεται από άλλους έξι αδιαιρέτου.»

2. Στο δέκατο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 η φράση «των αγάμων» διαγράφεται.

3. Στο δέκατο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 η φράση «του αγάμου» διαγράφεται.

4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Η απαλλαγή που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο παρέχεται για αγορά κατοικίας με εμβαδόν έως διακόσια (200) τ.μ. ή οικοπέδου, στο οποίο αντιστοιχεί κατοικία με εμβαδόν έως διακόσια (200) τ.μ., ανεξάρτητα από την αξία τους. Το εμβαδόν αυτού προσαυξάνεται κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα ανήλικα τέκνα, την επιμέλεια των οποίων έχει ο αγοραστής, ή τα προστατευόμενα τέκνα με ποσοστό αναπτηρίας τουλάχιστον 67%. Αν το αγοραζόμενο ακίνητο υπερβαίνει το ανωτέρω εμβαδόν, η απαλλαγή παρέχεται μέχρι του ποσού της αξίας που αντιστοιχεί στο εμβαδόν αυτό.»

5. Η περίπτωση β' του άρθρου 16 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«β) οι δικαιούχοι απαλλαγής πρώτης κατοικίας κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α'), όπως ισχύουν.»,

6. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 8 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«8. Αν χορηγήθηκε απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις, επιβάλλεται σε βάρος του αγοραστή, εκτός από τον αναλογούντα κύριο φόρο, και πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) επί του κυρίου φόρου. Ο κύριος φόρος υπολογίζεται με βάση την αξία του ακινήτου κατά το χρόνο διαπίστωσης της παράβασης με εφαρμογή των συντελεστών που ίσχυαν κατά το χρόνο χορήγησης της απαλλαγής, εκτός εάν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου του χρόνου της απαλλαγής είναι μεγαλύτερος. Ο ανωτέρω πρόσθετος φόρος δεν μπορεί να μειωθεί κατά τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'). Αν η αξία που έχει απαλλαγεί από το φόρο αποτελεί τμήμα της συνολικής αξίας του ακινήτου, ο κύριος και πρόσθετος φόρος επιβάλλεται με βάση το τμήμα αυτό, η αξία του οποίου εξευρίσκεται με βάση τη σχέση της αξίας που έχει απαλλαγεί προς τη συνολική αξία, κατά το χρόνο της απαλλαγής.»

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν στις υποθέσεις στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 4 Ρύθμιση θεμάτων τέλους συναλλαγής ακινήτων

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α') προστίθεται τρίτο εδάφιο ως ακολούθως:

«Επίσης επιβάλλεται φόρος μεταβίβασης ακινήτων επί ακινήτου ή ιδανικού μεριδίου αυτού ή εμπράγματου δικαιώματος επί ακινήτου ή ιδανικού μεριδίου αυτού που αποκτάται αιτία γονικής παροχής μετά τη 13η Δεκεμβρίου 2007 και μεταβιβάζεται περαιτέρω με επαχθή αιτία εντός πενταετίας από την κτήση του.»

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν στις υποθέσεις στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΝΙΑΙΟ ΤΕΛΟΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (Ε.Τ.ΑΚ.)

Άρθρο 5 Αντικείμενο του ενιαίου τέλους ακινήτων

Από το έτος 2008 και για κάθε επόμενο έτος, επιβάλλεται ενιαίο τέλος στην ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα και ανήκει σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.

Στην έννοια του όρου ακίνητη περιουσία για την εφαρμογή του νόμου αυτού περιλαμβάνονται:

α) το δικαίωμα της πλήρους ή ψηλής κυριότητας ή επικαρπίας επί ακινήτων. Ακίνητα θεωρούνται αυτά που χαρακτηρίζονται ετοι σύμφωνα με τα άρθρα 948 και 953 του Αστικού Κώδικα.

β) η παραχώρηση του δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης σε κοινότητο τμήμα υπογείου, πυλωτής, δώματος ή ακάλυπτου χώρου οικοδομής, που χρησιμοποιείται ως θέση στάθμευσης, βιοθητικός χώρος και κολυμβητική δεξαμενή.

Άρθρο 6 Υποκείμενο του ενιαίου τέλους ακινήτων

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, κατοικία ή την έδρα του, φορολογείται για την ακίνητη περιουσία του, που βρίσκεται στην Ελλάδα την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, ανεξαρτήτως των μεταβολών που τυχόν επέρχονται κατά τη διάρκεια του έτους αυτού.

Υπόχρεοι σε τέλος είναι:

1. Όσοι έχουν αποκτήσει ακίνητο με αγορά ή με οποιαδήποτε άλλη αιτία, ανεξάρτητα από τη μεταγραφή του τίτλου κτήσης τους, ήτοι:

α) Ο αποκτών το ακίνητο από την ημερομηνία σύνταξης του οριστικού συμβολαίου κτήσης.

β) Ο κύριος του ακινήτου, από την ημερομηνία τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως ή δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται δικαιώμα κυριότητας ή άλλο εμπράγματο δικαιώμα σε ακίνητο από οποιαδήποτε αιτία.

γ) Ο υπερθεματιστής, από την ημερομηνία σύνταξης της κατακυρωτικής έκθεσης, σε περιπτώσεις πλειστηριασμού.

δ) Οι κληρονόμοι ακίνητης περιουσίας.

ε) Όσοι έχουν αποκτήσει ακίνητο με οριστικό συμβόλαιο δωρεάς αιτία θανάτου, εφόσον ο θάνατος επήλθε μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους.

2. Επίσης, υπόχρεοι σε τέλος είναι:

α) Ο εκ προσμηφώνου αγοραστής ακινήτου, στις περιπτώσεις σύνταξης προσμηφώνου με αυτοσύμβαση.

β) Οι δικαιούχοι διαμερισμάτων – κατοικιών του Οργανισμού

Εργατικής Κατοικίας, οι οποίοι έχουν παραλάβει αυτά χωρίς οριστικά παραχωρητήρια.

γ) Ο υπόχρεος γονέας, για την ακίνητη περιουσία των προστατευόμενων τέκνων του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994, ΦΕΚ 151 Α', όπως ισχύει).

δ) Ο κηδεμόνας, για την ακίνητη περιουσία σχολάζουσας κληρονομιάς.

ε) Ο εκτελεστής διαθήκης, για την κληρονομιά ακίνητη περιουσία για όσο διάστημα τη διαχειρίζεται και τη διοικεί.

στ) Ο σύνδικος της πτώχευσης, για την πτωχευτική ακίνητη περιουσία.

ζ) Ο μεσεγγυούχος ακίνητης περιουσίας.

η) Ο νομέας των επίδικων ακινήτων.

θ) Ο μισθωτής ακινήτων, για τα οποία έχει συναφθεί σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, για όσο χρόνο διαρκεί η σύμβαση.

Άρθρο 7 Προσδιορισμός αξίας ακινήτων

1. Για τον υπολογισμό του ενιαίου τέλους ακινήτων λαμβάνεται υπόψη η αξία που έχουν τα ακίνητα ή τα εμπράγματα σε αυτά δικαιώματα, κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας.

2. Ως φορολογητέα αξία του ακινήτου ή του εμπράγματου σε αυτό δικαιώματος για τα νομικά πρόσωπα, λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται με τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41α του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'), όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού, και με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), στις λοιπές περιπτώσεις.

3. Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας του ακινήτου ή του εμπράγματου σε αυτό δικαιώματος για τα φυσικά πρόσωπα, λαμβάνονται υπόψη οι τιμές εκκίνησης ή αφετηρίας, που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41α του ν. 1249/1982 για τα ακίνητα ή τα εμπράγματα σε αυτά δικαιώματα που βρίσκονται σε περιοχές όπου εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού αξίας ακινήτων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι συντελεστές αυξεμένωσης ανά είδος ακινήτου ή κτιρίου στις τιμές εκκίνησης ή αφετηρίας, βάσει των άρθρων 41 και 41α του ίδιου νόμου, οι οποίοι προκύπτουν από τις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων του υποχρέου, καθώς και οι τεχνικές λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία που απαιτείται για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Στις περιοχές όπου δεν εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, η αξία των οικοπέδων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, με βάση την κατώτερη τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο οικοπέδου του δήμου ή της κοινότητας, όπως προκύπτει σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950.

4. Για τον καθορισμό της αξίας της ψηλής κυριότητας και της επικαρπίας εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 15 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών (ν. 2961/2001, ΦΕΚ 266 Α').

Άρθρο 8 Απαλλαγές από το ενιαίο τέλος

Απαλλάσσονται από το τέλος:

α) Τα γήπεδα εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού, επί των οποίων έχουν δικαιώματα πλήρους ή ψηλής κυριότητας ή επικαρπίας φυσικά πρόσωπα.

β) Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις.

γ) Τα ξένα κράτη, για τα ακίνητα που ανήκουν σε αυτά και τα οποία χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση των πρεσβειών και προξενείων αυτών, με τον όρο της αμοιβαιότητας. Οι ξένοι πρεσβευτές και λοιποί διπλωματικοί αντιπρόσωποι και πράκτορες, για τα ακίνητά τους, με τον όρο της αμοιβαιότητας. Οι πρόξενοι και προξενικοί πράκτορες, καθώς και το κατώτερο πρωτοπορικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων, για τα ακίνητά

τους, με τον όρο της αμοιβαιότητας και εφόσον έχουν την ιθαγένεια του κράτους που αντιπροσωπεύουν και δεν ασκούν εμπόριο ή βιομηχανία ή δεν είναι διευθυντές επιχειρήσεων στην Ελλάδα και με την επιφύλαξη των όρων των διεθνών συμβάσεων.

δ) Τα ακίνητα που έχουν δεσμευθεί από την αρχαιολογική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, λόγω αρχαιολογικής κληρονομιάς.

ε) Κτίσματα για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια ή πρωτόκολλο κατεδάφισης.

στ) Τα επιταγμένα από το στρατό ακίνητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4442/1929 (ΦΕΚ 339 Α').

ζ) Το Ελληνικό Δημόσιο, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, που λειτουργούν ως ειδικά ταμεία και η Τράπεζα της Ελλάδος για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους.

η) Οι δήμοι, οι κοινότητες, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, οι δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις, οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.), η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.), η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος (Ε.Ν.Α.Ε.) και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους.

θ) Τα κάθε είδους ταμεία ή οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και η Αρχαιολογική Εταιρεία, για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται.

ι) Οι κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος γνωστές θρησκείες και δόγματα, το Ιερό Κοινό του Πανάγιου Τάφου, η Ιερά Μονή του όρους Σινά, το Άγιο Όρος, το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολεως, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, το Πατριαρχείο Ιερουσαλύμων και η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους, καθώς και για αυτά που χρησιμοποιούν για να επιτελούν το λατρευτικό τους έργο.

ια) Τα Μουσεία, τα Κοινωφελή Ιδρύματα και τα Ιδρύματα για τα οποία έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 1610/1986 (ΦΕΚ 89 Α'), για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους.

ιβ) Τα νομικά πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 1091/1980 (ΦΕΚ 267 Α') για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους.

Κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αφορά απαλλαγές σε πόρους ή τέλη, πλην των ανωτέρω, δεν εφαρμόζεται για το ενιαίο τέλος ακίνητης περιουσίας.

Άρθρο 9 Απαλλαγή κύριας κατοικίας

Απαλλάσσεται η κύρια κατοικία των φυσικών προσώπων εμβαδού μέχρι διακοσίων (200) τετραγωνικών μέτρων. Η αξία της κατοικίας αυτής δεν υπόκειται σε τέλος μέχρι του ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ. Εάν το εμβαδόν της κατοικίας υπερβαίνει τα διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα ή η αξία αυτής υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, το υπερβάλλον ποσό υπόκειται στο τέλος.

Για την εφαρμογή του παρόντος, ως κύρια κατοικία για τον άγαμο ορίζεται η κατοικία που του ανήκει κατά πλήρη κυριότητα ή έχει το εμπράγματο δικαίωμα της επικαρπίας και στην οποία ιδιοκατοικεί. Για τους εγγάμους, ως κύρια κατοικία θεωρείται η κατοικία η οποία ανήκει κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία στον υπόχρεο ή στη σύζυγό του ή στα προστατευόμενα, κατά τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τέκνα, στην οποία ιδιοκατοικούν.

Ειδικά για το έτος 2008, για τα φυσικά πρόσωπα άγαμα ή έγγαμα, από τη μεγαλύτερης αξίας κατοικία αφαιρείται ποσό μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

Η απαλλαγή αυτή δεν χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα που κατοικούν στην αλλοδαπή.

Άρθρο 10

Αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία

Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του τέλους

αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία είναι αυτή της φορολογίας εισοδήματος του υποχρέου.

Άρθρο 11 Υπολογισμός του τέλους

Η ακίνητη περιουσία κάθε προσώπου φορολογείται χωριστά.

A. Φυσικά Πρόσωπα

Επί της συνολικής αξίας της ακίνητης περιουσίας, όπως αυτή διαμορφώνεται μετά την αφάρεση της αξίας της κύριας κατοικίας που προσδιορίζεται στο άρθρο 9, επιβάλλεται τέλος με συντελεστή ένα τοις χιλίοις (1%).

Το τέλος που αναλογεί στη συνολική αξία των κτισμάτων που υπόκεινται σε φορολογία, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα (1) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, με εξαίρεση τα ημιτελή κτίσματα, τους βοηθητικούς χώρους, τα γεωργικά και κτηνοτροφικά κτήρια και τα κτίσματα που βρίσκονται σε δημοτικά ή κοινωνικά διαμερίσματα, με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κάτω των χιλίων (1.000) κατοίκων.

B. Νομικά Πρόσωπα

Η αξία των ακινήτων των νομικών προσώπων φορολογείται με συντελεστή έξι τοις χιλίοις (6%).

Η αξία των ακινήτων των ημεδαπών και των αλλοδαπών, με τον όρο της αμοιβαίστητας, νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν αποδεδειγμένα σκοπούς κοινωφελείς, θρησκευτικούς, φιλανθρωπικούς και εκπαιδευτικούς, φορολογείται με συντελεστή τρία τοις χιλίοις (3%).

Με συντελεστή ένα τοις χιλίοις (1%) φορολογούνται:

α) Η αξία των κτισμάτων των ακινήτων τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας από επιχειρήσεις ανεξαρτήτως αντικειμένου εργασιών.

β) Η αξία των κτισμάτων των ακινήτων, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται από τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

γ) Τα υποκείμενα σε τέλος ακίνητα των περιπτώσεων ζ', η', θ', ι', ια' και ιβ' του άρθρου 8 του παρόντος.

δ) Τα ακίνητα που περιλαμβάνονται στο ενεργητικό των εταιριών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία και των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ακίνητης Περιουσίας.

Το τέλος που αναλογεί στη συνολική αξία των κτισμάτων που υπόκεινται σε φορολογία, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα (1) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, με εξαίρεση τα ημιτελή κτίσματα.

Άρθρο 12 Υπόχρεοι σε δήλωση - Προθεσμία υποβολής

1. Κάθε νομικό πρόσωπο που έχει ακίνητο την πρώτη Ιανουαρίου κάθε έτους, υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση ενιαίου τέλους ακίνητης περιουσίας μέχρι και τη 15η Μαΐου του οικείου έτους. Η υποβολή της δήλωσης πραγματοποιείται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου, με αρχή το Ψηφίο 1 και ολοκληρώνεται μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να παρατείνεται η προθεσμία που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο.

2. Η δήλωση υποβάλλεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου ή από πρόσωπο που έχει ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτόν.

3. Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο που χορηγείται δωρεάν από το Δημόσιο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και τα δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία που υποβάλλονται μαζί με αυτήν.

4. Για την επιβολή του ενιαίου τέλους ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων, για το πρώτο έτος εφαρμογής, ως δήλωση φυσικού προσώπου ορίζονται οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) ετών 2005 έως 2008, οι οποίες περιλαμβάνουν το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του την πρώτη Ιανουαρίου 2008.

Για κάθε επόμενο έτος ως δήλωση φυσικού προσώπου ορίζονται οι αυτές δηλώσεις στοιχείων ακινήτων των ετών 2005 έως και 2008, με τις μεταβολές της περιουσιακής ή οικογενειακής κατάστασης που επήλθαν κάθε επόμενο έτος, για τις οποίες υποβάλλεται δήλωση στοιχείων ακινήτων το αντίστοιχο έτος.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και ο τρόπος, οι προθεσμίες υποβολής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 13 Βεβαίωση του τέλους

1. Ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) βεβαιώνει το τέλος, αρχικό ή πρόσθιτο που προκύπτει:

α) βάσει των δηλώσεων που υποβάλλονται,

β) βάσει των φύλλων ελέγχου, εφόσον αυτά έχουν οριστικοποιηθεί με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής,

γ) βάσει οριστικών αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων ή πρακτικών δικαστικού συμβιβασμού.

2. Για τη βεβαίωση του τέλους ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. συντάσσει χρηματικό κατάλογο το αργότερο εντός τριών (3) ετών από τη λήξη του έτους φορολογίας.

3. Δεν βεβαιώνεται το ποσό που τελικώς οφείλεται με βάση οποιονδήποτε νόμιμο τίτλο, εφόσον τούτο δεν υπερβαίνει τα είκοσι επτά (27) ευρώ, αθροιστικά λαμβανόμενο για τον φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα προστατευόμενα κατά τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τέκνα του.

4. Για τη βεβαίωση του τέλους εφαρμόζονται ανάλογα οι παράγραφοι 4 έως και 9 του άρθρου 74 του ν. 2238/ 1994 (ΦΕΚ 151 Α').

Άρθρο 14 Διαδικασία βεβαίωσης του τέλους Παραγραφή - Ατέλειες

1. Για την καταχώρηση των δηλώσεων που υποβάλλονται, την έκδοση των πράξεων επιβολής του τέλους, την επίδοση των προσκλήσεων, των πράξεων και των υπόλοιπων εγγράφων, την εξώδικη λύση των διαφορών, το απόρρητο των φορολογικών στοιχείων και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης του τέλους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 61, 62, 65 έως 72, 75 και 85 του ν. 2238/1994, εκτός από τις περιπτώσεις που από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ορίζεται διαφορετικά.

2. Η κοινοποίηση φύλλου ελέγχου δεν μπορεί να γίνει μετά την πάροδο πενταετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο λήγει η προθεσμία για την επίδοση της δήλωσης των νομικών προσώπων ή του έτους έκδοσης του εκκαθαριστικού σημειώματος για τα φυσικά πρόσωπα. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή του τέλους παραγράφεται μετά την πάροδο της πενταετίας. Σε περίπτωση υποβολής των δηλώσεων κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους πριν από την ημερομηνία λήξης του έτους παραγραφής το δικαίωμα του Δημοσίου για την κοινοποίηση φύλλου ελέγχου παραγράφεται μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη του έτους υποβολής της δήλωσης. Αν δεν υποβληθεί δήλωση, το δικαίωμα του Δημοσίου να κοινοποιήσει το φύλλο ελέγχου ή την πράξη καταλογισμού τέλους παραγράφεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ετών από το τέλος του έτους φορολογίας. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 6, 7 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 εφαρμόζονται ανάλογα. Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για κοινοποίηση φύλλων ελέγχου ενιαίου τέλους ακινήτων παρατείνονται για σόες υποθέσεις αφορούν ακίνητα για τα οποία εκκρεμεί η έκδοση αμετάκλητης απόφασης δικαστηρίου σε δίκη μεταξύ του φορολογούμενου, νομικού ή φυσικού προσώπου και του Ελληνικού Δημοσίου, σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων αυτών μέχρι και έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση της πιο πάνω απόφασης.

Άρθρο 15 Καταβολή του τέλους

1. Για τα νομικά πρόσωπα το τέλος που αναλογεί καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες διμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, οι δε υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα των διμήνων που ακολουθούν. Δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή της πρώτης δόσης, θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

2. Για τα φυσικά πρόσωπα το τέλος που αναλογεί, καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους και η καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του τέλους. Αν το τέλος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους. Αν το τέλος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους. Αν το συνολικό ποσό της οφευλής είναι μέχρι διακόσια πενήντα (250) ευρώ αθροιστικά λαμβανόμενο, τούτο θα καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους.

3. Το ενιαίο τέλος ακινήτων δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων.

Άρθρο 16 Πρόσθετοι φόροι

1. Για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων των νομικών προσώπων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 1, καθώς και των άρθρων 2, 4, 9, 15, 22, 23 και 24 του v. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), όπως ισχύουν.

2. Στα φυσικά πρόσωπα, για τις περιπτώσεις που προκύπτει ποσό τέλους για καταβολή επιβάλλεται πρόσθετος φόρος ως εξής:

α) Για διαφορά τέλους μέχρι και πεντακόσια (500) ευρώ, ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

β) Για διαφορά τέλους άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ, ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%).

3. Σε περίπτωση ανακρίβειας όσων δήλωσηκαν, παράλειψης ή εκπρόθεσμης δήλωσης άλλων, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο εφόσον δεν προκύπτει ποσό τέλους για καταβολή, που ορίζεται σε τριακόσια (300) ευρώ. Το πρόστιμο επιβάλλεται με ιδιαίτερη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ..

4. Σε διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαιστικό συμβιβασμό το πρόστιμο της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού περιορίζεται στο ένα τρίτο (1/3) και οι πρόσθετοι φόροι της παραγράφου 2 περιορίζονται στα τρία πέμπτα (3/5). Σε περίπτωση αποδεδειγμένης οικικής ή μερικής ανυπαρξίας της παράβασης τα πρόστιμα διαγράφονται οιλικά ή μερικά. Η πράξη διαγραφής πρέπει να περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία για την ανυπαρξία της παράβασης.

Άρθρο 17 Ευθύνες και δικαιώματα των τελευταίων κυρίων ή επικαρπτών ακινήτων από σύμβαση

Οι κατόπιν σύμβασης τελευταίοι κύριοι ή επικαρπτώτες των ακινήτων ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υπόχρεους, για την πληρωμή του τέλους που τα βαρύνει, εφόσον το τέλος βεβαιώθηκε σε βάρος του υπόχρεου με τίτλο ο οποίος ισχύει

και για τον τελευταίο κάτοχο. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να ασκήσουν τα δικαιώματα του υπόχρεου, μόνο ως προς την ακύρωση ή τροποποίηση των οριστικών πράξεων του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ακόμη και μετά τη πάροδο της νόμιμης προθεσμίας, οπωσδήποτε όμως μέσα σε ένα έτος από την έγγραφη ειδοποίησή τους για πληρωμή από τη δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι των υπόχρεων σε τέλος ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υπόχρεους, για την πληρωμή των πρόσθετων φόρων που γεννήθηκαν και οφείλονται σε δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.

Άρθρο 18 Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων

1. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα ή με χαριστική αιτία η κυριότητα ακινήτου ή μεταβιβάζονται ή δημιουργούνται εμπράγματα δικαιώματα σε αυτό, αν δεν επισυναφθεί από τον συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό του αρμόδιου προϊσταμένου Δ.Ο.Υ., με το οποίο θα πιστοποιείται ότι αυτός που μεταβιβάζει το ακίνητο κατέβαλε το τέλος που αναλογεί στην αξία του για τα δύο προηγούμενα της μεταβιβάσης έτη, εφόσον ο ίδιος είχε υποχρέωση για τη δήλωση του ακινήτου.

2. Οι φύλακες μεταγραφών υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή συμβολαιογραφικού εγγράφου με το οποίο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα ή με χαριστική αιτία η κυριότητα ενός ακινήτου ή μεταβιβάζονται ή δημιουργούνται εμπράγματα δικαιώματα σε αυτό εάν δεν έχει επισυναφθεί στο συμβόλαιο το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για το περιεχόμενο του πιστοποιητικού και την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 19 Κυρώσεις

1. Οι συμβολαιογράφοι και οι φύλακες μεταγραφών που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την παραγράφο 1 του άρθρου 18 υπόκεινται σε πρόστιμο που ορίζεται σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ, για κάθε παράβαση. Τα πρόστιμα αυτά επιβάλλονται με ιδιαίτερη πράξη του αρμόδιου προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. φορολογίας μεταβιβασης ακινήτου. Κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς το πρόστιμο που επιβλήθηκε μειώνεται στο ένα τρίτο (1/3) αυτού.

2. Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης δήλωσης ακινήτου και εφόσον ζητηθεί το πιστοποιητικό του άρθρου 18 εντός εξαμήνου από την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο ισόποσο του αναλογούντος βάσει της υποβληθείσας δήλωσης τέλους για το ακίνητο.

Άρθρο 20 Δήλωση στοιχείων ακινήτων

1. Τα εδάφια πέμπτο έως και ενδέκατο της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του v. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α') καταργούνται.

2. Στο άρθρο 23 του v. 3427/2005 προστίθεται μετά την παραγράφο 1 νέα παραγράφος 2 ως εξής, και οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 3, 4 και 5 αντίστοιχα:

«2. Το 2008 η δήλωση στοιχείων ακινήτων υποβάλλεται μέχρι την 31η Μαρτίου. Μέχρι την ημερομηνία αυτή παρέχεται η δυνατότητα στους υποχρέους να τροποποιήσουν τις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων προηγούμενων ετών, χωρίς την επιβολή του αυτοτελούς προστίμου του άρθρου 4 του v. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'). Ειδικά για νομικά πρόσωπα οι οποίους ισχύει

Άρθρο 21

Λοιπές διατάξεις

1. Από 1ης Ιανουαρίου του έτους 2008 καταργούνται οι δια-

τάξεις των άρθρων 21 έως 35 του ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α') που αφορούν το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 15 έως 17 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ 330 Α'), όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί, διατηρούνται σε ισχύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Άρθρο 22 Εξομοίωση συντελεστών Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης

Οι διατάξεις του «Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα» (ν. 2960/2001, ΦΕΚ 265 Α'), όπως ισχύουν, τροποποιούνται και συμπληρώνονται ως ακολούθως:

1. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 73 προστίθενται νέα εδάφια ως ακολούθως:

«Ειδικά για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, που χρησιμοποιείται ως καύσιμο θέρμανσης και τίθεται σε ανάλωση κατά την ως άνω οριζόμενη χρονική περίοδο, εφαρμόζεται ο συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 και επιστρέφεται το ποσό του Ε.Φ.Κ., που υπολογίζεται με βάση τη διαφορά του συντελεστή της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου και του ως άνω οριζόμενου συντελεστή των είκοσι ένα (21) ευρώ ανά χιλιόλιτρο.

Για τις ποσότητες του πετρελαίου της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 οι οποίες έχουν τεθεί σε ανάλωση κατά την ως άνω οριζόμενη χρονική περίοδο, επεκτείνεται η χρονική περίοδος για την επιστροφή του υπολογιζόμενου ως διαφορά ποσού του Ε.Φ.Κ. μέχρι και τη 15η Μαΐου κάθε έτους.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η αρμόδια για την επιστροφή υπηρεσία, τα πρόσωπα στα οποία πραγματοποιείται η επιστροφή και η διαδικασία επιστροφής του Ε.Φ.Κ., καθώς και ο τρόπος ελέγχου της νόμιμης χρησιμοποίησης του πετρελαίου θέρμανσης για το οποίο χορηγείται επιστροφή του φόρου αυτού, σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης προσδιορίζονται τα στοιχεία που διαβιβάζονται από τη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.) Α.Ε. και τη Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (Δ.ΕΠ.Α.) Α.Ε. στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και η συχνότητα και ο τρόπος διαβιβασής τους για τον έλεγχο της νόμιμης χρησιμοποίησης του πετρελαίου θέρμανσης για το οποίο χορηγείται επιστροφή του φόρου αυτού, με την επιφύλαξη του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει.

Για να αντιμετωπισθούν επείγουσες ανάγκες για τη θέση σε εφαρμογή του συστήματος εξίσωσης των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και για να διασφαλιστεί η απαραίτητη μυστικότητα, είναι δυνατόν με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών να επιτρέπεται με απευθείας ανάθεση σε ιδιώτες η δημιουργία του αναγκαίου πληροφοριακού συστήματος, η λειτουργία και η παρακολούθηση του, ώστε να συνοδευτεί η σχετική σύμβαση από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας.»

3. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 78, καθώς και το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου καταργούνται.

4. Μετά την παράγραφο 4 του άρθρου 78 εισάγεται νέα παράγραφος 5, ως ακολούθως και οι υφιστάμενες παράγραφοι 5 και 6 αναριθμούνται σε 6 και 7 αντίστοιχα:

«5. Για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) κινητήρων, της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία, ο συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) ορίζεται σε είκοσι ένα (21) ευρώ ανά χιλιόλιτρο. Κατά τη θέση σε ανάλωση του ως άνω προϊόντος, εφαρμόζεται ο συντελεστής Ε.Φ.Κ. της περί-

πτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 και επιστρέφεται το ποσό του Ε.Φ.Κ. που υπολογίζεται με βάση τη διαφορά του συντελεστή της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 και του ως άνω οριζόμενου συντελεστή των είκοσι ένα (21) ευρώ ανά χιλιόλιτρο.

Ως αποκλειστική χρήση στη γεωργία θεωρείται και η χρησιμοποίηση πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIE-SEL) κινητήρων από αυτοκίνητα τύπου JEEP γεωργικών χρήσεων κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 363/1976 (ΦΕΚ 152 Α') και του άρθρου 3 του ν. 1906/1990 (ΦΕΚ 157 Α'), τελωνισθήντα και ταξινομηθέντα ως Αγροτικά Μηχανήματα Πολλαπλών Χρήσεων μέχρι και την 31.12.1992 προβλεπόμενη από το άρθρο 13 του ν. 2093/1992 (ΦΕΚ 181 Α') προθεσμία και εφοδιασμένα με τις σχετικές άδειες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα δικαιούχη προς επιστροφή πρόσωπα, οι ποσότητες για τις οποίες υπολογίζεται η επιστροφή, η διαδικασία επιστροφής του Ε.Φ.Κ., ο τρόπος ελέγχου της νόμιμης χρησιμοποίησης του πετρελαίου κινητήρων για το οποίο χορηγείται επιστροφή του φόρου αυτού, σύμφωνα με τη παράγραφο αυτή. Επίσης, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η αρμόδια για την επιστροφή Αρχή, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

5. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από τη 15η Φεβρουαρίου 2008, με εξαίρεση το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 73 του Τελωνειακού Κώδικα, όπως αυτό προστίθεται με την παράγραφο 1 του παρόντος, καθώς και την παράγραφο 2 του παρόντος, που ισχύουν από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 23 Επιβολή εφάπαξ φόρου επί των αποθεμάτων πετρελαίου θέρμανσης

1. Στα αποθέματα πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) - θέρμανσης που έχει στην κυριότητά του κάθε επιπτηδευματίας τη 14η Φεβρουαρίου 2008, τα οποία έχουν τεθεί σε ανάλωση και έχει πραγματοποιηθεί η φυσική τους έξοδος από τις φορολογικές αποθήκες, αλλά δεν έχουν διατεθεί στην κατανάλωση, επιβάλλεται εφάπαξ φόρος ισόποσος με τη διαφορά των φορολογικών επιβαρύνσεων που εφαρμόζονται από τη 15η Φεβρουαρίου 2008, ήτοι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και του αναλογούντος Φ.Π.Α. και των ήδη καταβληθέντων κατά την έξοδο τους από τη φορολογική αποθήκη αντίστοιχων φόρων.

2. Ο εφάπαξ φόρος επιβάλλεται στα αποθέματα της προηγούμενης παραγράφου που έχει στην κυριότητά του ο επιπτηδευματίας τη 14η Φεβρουαρίου 2008 σε εγκαταστάσεις του ή σε εγκαταστάσεις τρίτων, ανεξάρτητα από το χρόνο λήξης της διαχειριστικής του περιόδου ή την κατηγορία των βιβλίων που τηρεί ή την απαλλαγή του από την τήρηση βιβλίων.

3. Ο φόρος αυτούς καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή από τον υπόχρεο δήλωσης εις τριπλούν στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματός του Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) το αργότερο μέχρι και την 25η Φεβρουαρίου 2008.

Ένα αντίτυπο της δήλωσης με την υμερομηνία παραλαβής και θεωρημένο από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. επιστρέφεται στον υπόχρεο, ένα παραμένει στη Δ.Ο.Υ. και ένα αποστέλλεται μετά την εισπραξη του ποσού του εφάπαξ φόρου από τη Δ.Ο.Υ. στην αρμόδια υπηρεσία για την επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και του αναλογούντος Φ.Π.Α..

Δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή του οφειλόμενου εφάπαξ φόρου θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννοιο αποτέλεσμα.

4. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης ή ανακριβούς δήλωσης ή εκπρόθεσμης δήλωσης εφαρμόζονται οι κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), καθώς και οι κυρώσεις των περί λαθρεμπορίας διατάξεων του ν. 2960/2001, εφόσον συντρέχει περίπτωση.

Για τη διαδικασία βεβαίωσης εφαρμόζονται ανάλογα οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α').

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης του εφαπάξ φόρου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Η διάταξη της παραγράφου αυτής ισχύει από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

6. Κάθε άλλη διάταξη, η οποία αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις, οι οποίες ρυθμίζονται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 24

Μεταβολές στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992)

1. Στο τέλος του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992, ΦΕΚ 84 Α') προστίθεται παράγραφος 7 ως ακολούθως:

«7. Οι επιπτηδευματίες εμπορίας πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) - θέμανσης υποβάλλουν κατάσταση για μηχανογραφική επεξεργασία και διασταύρωση με τις συναλλαγές που πραγματοποίησαν από αγορές και πωλήσεις του είδους αυτού αρχής γινομένης από την κατάθεση της Δήλωσης Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Δ.Ε.Φ.Κ.) στην αρμόδια τελωνειακή αρχή.

Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει τα αναγκαία δεδομένα των συναλλαγών κάθε ημέρας και υποβάλλεται το αργότερο εντός εππά (7) ημερών από την ημέρα που αφορά, μη αποκλειομένης της δυνατότητας να περιλαμβάνει διακεκριμένα τα αναγκαία δεδομένα των συναλλαγών περισσότερων ημερών, όχι όμως πέραν των εππά (7) και υποβάλλεται στην περίπτωση αυτή εντός της ίδιας προθεσμίας από την τελευταία ημέρα που αφορά.

Οι ανωτέρω επιπτηδευματίες υποβάλλουν επίσης για μηχανογραφική επεξεργασία και διασταύρωση μέχρι τη δέκατη (10) ημέρα κάθε μήνα αντίτυπα των φορολογικών παραστατικών που εξέδωσαν εντός του προηγούμενου μήνα για τις συναλλαγές του προαναφερόμενου είδους.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της κατάστασης, το είδος των φορολογικών παραστατικών, ο χρόνος και η διαδικασία υποβολής τους, η υπηρεσία στην οποία υποβάλλονται, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., όπως αυτό προστίθεται με την παράγραφο 1 του παρόντος, ισχύει από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 25

Μεταβολές στο άρθρο 5 του ν. 2523/1997

Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α') τροποποιούνται και συμπληρώνονται ως ακολούθως:

1. Το προτελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 6 καταργείται.

2. Στο τέλος της παραγράφου 8 προστίθενται περιπτώσεις ιγ', ιδ' και ιε' ως ακολούθως:

«ιγ) Η κάθε μη υποβολή στοιχείων για τις συναλλαγές πετρελαίου της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992). Στην περίπτωση αυτή ο συντελεστής βαρύτητας έχει αριθμητική τιμή δέκα (10).

ιδ) Η κάθε εκπρόθεσμη υποβολή στοιχείων για τις συναλλαγές πετρελαίου της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., καθώς και η κάθε ανακριβής υποβολή αυτών ως προς την ποσότητα.

ιε) Η κάθε μη υποβολή ή η εκπρόθεσμη υποβολή των αντιτύπων των φορολογικών παραστατικών για τις συναλλαγές πετρελαίου της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., ανεξάρτητα αν η παράλεψη αυτή αφορά ένα ή περισσότερα από αυτά.»

3. Στο τέλος της παραγράφου 9 προστίθεται εδάφιο ως ακο-

λούθως:

«Κατ' εξαίρεση για μεν τις παραβάσεις των περιπτώσεων ιδ' και ιε' της προηγούμενης παραγράφου το ανώτατο όριο του προστίμου ανά έτος που αφορούν αυτές δεν μπορεί να υπερβεί το τριακονταπλάσιο της ΒΑΣ.ΥΠ. 1, για δε τις παραβάσεις της περίπτωσης ιγ' της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρούσας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 26 Φορολογία τραπεζών

1. Στο άρθρο 106 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.), που κυρώθηκε με το ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') προστίθεται παράγραφος 12 ως ακολούθως:

«12. Τα κέρδη των τραπεζικών ανωνύμων εταιρειών κάθε διαχειριστικής χρήσης που προέρχονται από την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1, 4, 5 του άρθρου 38 και του άρθρου 99 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και τα οποία μετά την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών της οικείας διαχειριστικής περιόδου από τη γενική συνέλευση των μετόχων, δεν έχουν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου και εμφανίζονται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού ή συγκεντρωτικά στον ισολογισμό και αναλύονται στο προσάρτημα (σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων) από τις εταιρείες που τηρούν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.), υπόκεινται σε φορολογία στο όνομα του νομικού προσώπου με το συντελεστή φορολογίας που ορίζεται από το άρθρο 109 του Κ.Φ.Ε.. Προς τούτο, το νομικό πρόσωπο υποβάλλει ιδιαίτερη δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέχρι το τέλος του ένατου μήνα από τη λήξη της οικείας διαχειριστικής περιόδου και καταβάλλει το φόρο που προκύπτει σε τρεις ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης και οι υπόλοιπες δύο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο επόμενων μηνών. Με τη δήλωση αυτή δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου εισοδήματος. Δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την καταβολή του οφειλόμενου φόρου θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα. Με την καταβολή του φόρου εδαντείται κάθε φορολογική υποχρέωση του νομικού προσώπου και των μετόχων για τα πιο πάνω κέρδη. Τα φορολογηθέντα αυτά κέρδη, μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβάλλεται, εμφανίζονται σε ειδικούς λογαριασμούς στα τηρούμενα βιβλία της τράπεζας και δύνανται οποτεδήποτε να διανεμηθούν ή να κεφαλαιοποιηθούν, χωρίς περαιτέρω φορολογική επιβάρυνση.»

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και για τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που είναι εγκατεστημένα ή εγκαθίστανται στη χώρα μας.»

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή για εισοδήματα που προκύπτουν από ισολογισμούς που κλείνουν με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2007 και μετά.

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 111 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Το ως άνω ποσοστό αυξάνεται σε εκατό τοις εκατό (100%) ειδικά για τις τραπεζικές ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα.»

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2008 και επομένων.

Άρθρο 27 Φορολογία χρηματοοικονομικών προϊόντων

1. Στο τέλος της περίπτωσης στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται δύο εδάφια ως ακολούθως:

«Για τα πιο πάνω εισοδήματα που προέρχονται από την αλλο-

δαπή, η παρακράτηση φόρου ενεργείται από το ημεδαπό πιστωτικό ίδρυμα κατά την καταβολή ή την πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και όταν τα έσοδα από τα χρηματοοικονομικά παράγωγα επανεπενδύνται ή παραμένουν στο εξωτερικό.»

2. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Όταν τα εισοδήματα αυτά προέρχονται από την αλλοδαπή, η παρακράτηση ενεργείται από το ημεδαπό πιστωτικό ίδρυμα, ανεξάρτητα αν έχει μεσολαβήσει ή όχι, για τη σύναψη της σύμβασης μεταξύ του δικαιούχου του εισοδήματος και του αλλοδαπού οργανισμού.»

Άρθρο 28 Ρυθμίσεις θεμάτων Φ.Π.Α.

1. Στο τέλος του άρθρου 57 του Κώδικα Φ.Π.Α., ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α') προστίθεται παράγραφος 5 ως ακολούθως:

«5. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 84 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος εφαρμόζονται αναλόγως και για το Φ.Π.Α.»

2. Στο άρθρο 109 του ν. 2960/2001 εισάγεται νέα παράγραφος 6, αναριθμούμενης της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού σε 7, ως ακολούθως:

«6. Στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται επιστροφή ποσού του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 73 για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 που χρησιμοποιείται ως καύσιμο θέρμανσης, συνυπολογίζεται και ο αναλογών σε αυτό Φ.Π.Α. βάσει του ισχύοντος συντελεστή.»

3. Η ισχύς των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από τη 15η Φεβρουαρίου 2008.

4. Τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 3610/2007 (ΦΕΚ 258 Α') έχουν εφαρμογή για συμβάσεις που συνάπτονται από 1.1.2008 και μετά.

5. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 109 του ν. 2960/2001 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Κατ' εξαίρεση, προκειμένου για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του παρόντος Κώδικα, ο οποίο τίθεται σε ανάλωση την περίοδο από 15 Οκτωβρίου μέχρι 30 Απριλίου κάθε έτους, παρέχεται πίστωση για την καταβολή των φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων, δέκα (10) ημερών, από την ημερομηνία κατάθεσης της Δήλωσης Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και λοιπών φορολογικών, υπό τον όρο ότι θα κατατεθεί εγγύηση από τον υπόχρεο στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή για την κάλυψη των επιβαρύνσεων αυτών. Η εγγύηση αυτή μπορεί να είναι χρηματική, τραπεζική ή ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής των οφειλόμενων φορολογικών επιβαρύνσεων, οι επιβαρύνσεις αυτές εισπράττονται με ανάλογη κατάπτωση των σχετικών εγγυήσεων υπέρ του Δημοσίου. Η ισχύς της παρούσας διάταξης αρχίζει από τη 15η Φεβρουαρίου 2008.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 29 Φορολογητέα αξία επιβατικών αυτοκινήτων

Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 126 του ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Την τιμή χονδρικής πώλησης από τον κατασκευαστή οίκο του αυτοκινήτου, κατά τύπο παραλαγή και έκδοση αυτού, όπως αυτή εμφανίζεται στους υποβαλλόμενους τιμοκαταλόγους στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή από τους επίσημους διανομείς αυτοκινήτων, όπως αυτοί προσδιορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1400/2002 της Επιτροπής της 31ης Ιουλίου 2002 (ΕΕ L 203, της 1ης Αυγούστου 2002), συμπεριλαμβανομένης και της

αξίας του προαιρετικού (EXTRA) αυτού εξοπλισμού.

Για τα μεταχειρισμένα επιβατικά αυτοκίνητα λαμβάνεται υπόψη η κατά τα παραπάνω τιμή χονδρικής πώλησης του αντίστοιχου επιβατικού αυτοκινήτου κατά το χρόνο κυκλοφορίας του στη διεθνή αγορά, αφού αυτή μειώθει λόγω παλαιότητας και λόγω διανυθέντων χιλιομέτρων με βάση τα παρακάτω ποσοστά μείωσης για κάθε μήνα κυκλοφορίας:

Για τον πρώτο χρόνο, η μείωση θα ανέρχεται σε 1,30% για κάθε μήνα κυκλοφορίας.

Για το δεύτερο χρόνο, η μείωση θα ανέρχεται σε 0,70% για κάθε μήνα κυκλοφορίας.

Για τον τρίτο χρόνο, η μείωση θα ανέρχεται σε 0,50% για κάθε μήνα κυκλοφορίας.

Για τα πέντε επόμενα χρόνια, η μείωση θα ανέρχεται σε 0,40% για κάθε μήνα κυκλοφορίας.

Για τα τρία επόμενα χρόνια, η μείωση θα ανέρχεται σε 0,30% για κάθε μήνα κυκλοφορίας.

Για τα δύο επόμενα χρόνια, η μείωση θα ανέρχεται σε 0,20% για κάθε μήνα κυκλοφορίας και

Για τα επόμενα χρόνια, η μείωση θα ανέρχεται σε 0,10% για κάθε μήνα κυκλοφορίας.

Στο συντελεστή παλαιότητας που προκύπτει με βάση τα προηγούμενα ποσοστά θα προστίθεται και ποσοστό 5% επί των διανυθέντων χιλιομέτρων δια χιλια πεντακόσια (1.500).

Ο κατά τα παραπάνω διαμορφούμενος συντελεστής απομείωσης δεν δύναται να είναι ανώτερος του 81%.»

Η ισχύς της παρούσας διάταξης αρχίζει από τη 13η Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 30 Κατάργηση της απαλλαγής από τον Ε.Φ.Κ. των καυσίμων των Εθνικών Ενόπλων Δυνάμεων

Καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2008 η διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 78 του ν. 2960/2001.

Άρθρο 31 Άλλες διατάξεις

Στο τέλος της παραγράφου 14 του άρθρου 12 του ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του ν. 3592/2007 (ΦΕΚ 161 Α'), προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Η απαγόρευση της άμεσης ή έμμεσης καταβολής της ανωτέρω επιβράβευσης από τους διαφημιστές στους διαφημιζόμενους ισχύει κατ' εξαίρεση από 1.1.2008 και μόνο για τις συμβάσεις που είχαν καταρτιστεί πριν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού εγγράφως μεταξύ επιχειρήσεων μέσων ενημέρωσης ή διαφημιστών ή και διαφημιζόμενων και είχαν γνωστοποιηθεί ή αναγγελθεί στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. εντός της νομίμου προθεσμίας, άλλως η εν λόγω απαγόρευση ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 32 Αναστολή εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του π.δ. 277/2000 και του π.δ. 42/2001

1. Αναστέλλεται η εφαρμογή των παρακάτω διατάξεων:

α) του άρθρου 1, της παραγράφου 1 του άρθρου 3, του άρθρου 4 και της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του π.δ. 277/2000 (ΦΕΚ 227 Α'), κατά το μέρος που προβλέπουν τη σύσταση και λειτουργία των Δ.Ο.Υ. Αλίμου, Β' Αμαρουσίου , Β' Χαλανδρίου, Βούλας , Β' Χαλκίδας , Β' Κορίνθου και Σταυρούπολης,

β) της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του π.δ. 277/2000, που προβλέπει τη μετονομασία των υφιστάμενων Δ.Ο.Υ. Αμαρουσίου, Χαλανδρίου, Χαλκίδας και Κορίνθου,

γ) του άρθρου 1 του π.δ. 42/2001 (ΦΕΚ 32 Α'), της παραγράφου 1 του άρθρου 2, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3, της παραγράφου 1 του άρθρου 4, κατά το μέρος που προβλέ-

πουν τη διάρθρωση των Δ.Ο.Υ. σε Α'- Β' τάξης και των παραγράφων 1 έως και 8 του άρθρου 5, που προβλέπουν την ενοποίηση των Δ.Ο.Υ. Α' και Β' Καβάλας, Α' και Β' Ξάνθης, Α' και Β' Κατερίνης, Α' και Β' Σερρών και την κατάργηση των Δ.Ο.Υ. Πλοίων Πειραιά, Β' Πατρών, Β' Βόλου και Γ' Λάρισας και

δ) της παραγράφου 10 του άρθρου 5 του π.δ. 42/2001, που προβλέπει τη μείωση υφιστάμενων θέσεων των κλάδων ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ Εφοριακών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται ο χρόνος άρσης της αναστολής εφαρμογής των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 33

Το άρθρο 16 του ν. 3229/2004 (ΦΕΚ 38 Α') τροποποιείται ως ακολούθως:

1. Η παράγραφος 2, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι αποδοχές του Προέδρου, η αποζημίωση των μελών, καθώς και οι τυχόν πρόσθετες αμοιβές του προσωπικού που υπηρετεί με απόσπαση στην Επιτροπή και οι οποίες, μέχρι την κατά το άρθρο 23 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου πιστοποίηση της έναρξης λειτουργίας της Επιτροπής, θα βαρύνουν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών από του διορισμού τους. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν τη λειτουργία της Επιτροπής.»

2. Στην παράγραφο 3 προστίθεται ακροτελεύτιο εδάφιο ως ακολούθως:

«Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, που ορίζεται εκ των εννέα ως άνω μελών από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, εκπροσωπεί την Επιτροπή δικαστικώς και εξωδικώς. Ο Πρόεδρος έχει τη γενική εποπτεία της λειτουργίας της Επιτροπής και προεδρεύει της Επιτροπής την οποία συγκαλεί όποτε είναι αναγκαίο και τουλάχιστον δύο φορές κάθε μήνα για τη λήψη αποφάσεων επί των θεμάτων της αρμοδιότητάς της. Η ημερήσια διάταξη καταρτίζεται από τον Πρόεδρο, ο οποίος ορίζει και τον τόπο και την ώρα της συνεδρίασης.»

3. Στην παράγραφο 7 προστίθεται νέο εδάφιο ως ακολούθως:

«Οι υπηρετούντες με απόσπαση στην Επιτροπή λαμβάνουν το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών και επιδομάτων από την υπηρεσία από την οποία έχουν αποσπασθεί.»

Άρθρο 34

1. Στο άρθρο 63 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α'), όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 4 ως ακολούθως:

«4. Όταν με βάση τις προηγούμενες παραγράφους ο κάθε σύζυγος υπάγεται στην αρμοδιότητα διαφορετικής Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), τότε οι σύζυγοι μπορούν να υποβάλλουν την κοινή δήλωση τους, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 5, της παραγράφου 2 του άρθρου 61 και της παραγράφου 4 του άρθρου 62, στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., είναι του συζύγου είτε της συζύγου, κατ' επιλογή τους. Η κοινή αυτή επιλογή των συζύγων είναι δεσμευτική για πέντε (5) οικονομικά έτη.»

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2009 για τις δηλώσεις οικονομικού έτους 2009 και μετά.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

4. Η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 9 του ν. 3522/2006 (ΦΕΚ 276 Α') δεν ισχύει για μετασχηματισμούς που πραγματοποιήθηκαν με βάση ισολογισμό μετασχηματισμού προηγούμενο της ημερομηνίας δημοσίευσης του ως άνω νόμου.

Άρθρο 35

Η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 14 παρ. 26 του ν. 2817/2000 (ΦΕΚ 78 Α'), η οποία έχει ανασταλεί διαδοχικά με τις διατάξεις των άρθρων 9 περ. Γ' του ν. 2916/2001 (ΦΕΚ 114 Α'), 3 παρ. 6 του ν. 3027/2002 (ΦΕΚ 152 Α'), 3 παρ. 12 του ν. 3255/2004 (ΦΕΚ 138 Α') και 23 παρ. 8 του ν. 3467/2006 (ΦΕΚ 128 Α'), μπορεί να αναστέλλεται περαιτέρω με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 36 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

- α. των άρθρων 5 έως 20 και 27 από την 1η Ιανουαρίου 2008,
- β. του άρθρου 25 από τη 15η Φεβρουαρίου 2008,
- γ. των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο των παραπάνω νομοσχεδίων.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Επανερχόμαστε τώρα στη συζήτηση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 «Εκλογή Βουλευτών»».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της στις 10 Ιανουαρίου 2008 τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε δύο συνεδριάσεις. Στη σημερινή συνεδρίαση θα συζητηθεί το νομοσχέδιο επί της αρχής. Στην αυριανή συνεδρίαση θα συζητηθούν τα άρθρα και οι τροπολογίες ως μια ενότητα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ορίστε, κύριε Καστανίδη, έχετε το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, προ πάσης εισηγήσεως και σύμφωνα με όσα προβλέπει το άρθρο 100 του Κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων, η Αξιωματική Αντιπολίτευση θέτει ζήτημα αντισυνταγματικότητας του νομοσχεδίου που πρόκειται να συζητήσουμε.

Πιο συγκεκριμένα, κύριε Πρόεδρε, θέτουμε ζήτημα αντισυνταγματικότητας του άρθρου 1, παράγραφος 2α', σύμφωνα με την οποία ο συνασπισμός των κομμάτων αποκλείεται του προνομίου παραχώρησης των πενήντα εδρών, εφόσον ο μέσος όρος της εκλογικής δύναμης των κομμάτων που συμπράττουν είναι μικρότερος του πρώτου αυτοτελούς κόμματος. Θεωρούμε ότι ανοίγουμε μία επικίνδυνη ατραπό στα δημοκρατικά θέσματα της χώρας μας, θεωρούμε ότι είναι επικίνδυνη αυτή η αντισυνταγματική διολίσθηση, γι' αυτό και ζητούμε, σύμφωνα με το άρθρο 100 του Κανονισμού της Βουλής, να κρίνει κυριαρχικά η Ολομέλεια του Σώματος την ένσταση αντισυνταγματικότητας που προβάλλει η Αντιπολίτευση.

Θέλω να σας γνωρίσω ότι εκ μέρους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ο λέγων θα είναι και ο εισιγητής μας, καθηγητής κ. Παπαδημητρίου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Καστανίδη, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπε του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος, γίνεται δεκτή η πρότασή σας για συζήτηση με το άρθρο 100 του Κανονισμού της Βουλής και την παράγραφο 2, μετά την προβολή αιτήματος για αντίρρηση συνταγματικότητας.

Κατόπιν αυτών θα μιλήσουν οι λέγων που ορίσατε και είναι οι εισιγητής σας και έχει δικαίωμα να μιλήσει για πέντε λεπτά, ο αντιλέγων από την πλευρά της Πλειοψηφίας και επίσης μπορούν να μιλήσουν οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών τους

Ομάδων ή οι Κοινοβουλευτικοί τους Εκπρόσωποι και οι αρμόδιοι Υπουργοί για πέντε λεπτά της ώρας.

Πριν δώσω το λόγο, σας γνωρίζω ότι κατά τη συζήτηση του σχεδίου νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών για την εκλογή Βουλευτών ορίζεται ως ειδικός αγορητής, από την πλευρά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, ο συνάδελφος Βουλευτής Αχιλλέας Κανταρτζής. Από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ, κατά τη συζήτηση του ίδιου νομοσχεδίου ορίζεται ειδικός αγορητής ο συνάδελφος Βουλευτής Θοδωρής Δρίτσας και από το Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό ορίζεται Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο συνάδελφος Αστέριος Ροντούλης. Επίσης ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός δια του Κοινοβουλευτικού του Εκπροσώπου μας γνωρίζει ότι ορίζει ως ειδικό αγορητή τον Βουλευτή κ. Αθανάσιο Πλεύρη.

Εισερχόμαστε στη διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 100 του Κανονισμού της Βουλής.

Το λόγο έχει ο ορισθείς από το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης συνάδελφος κ. Γεώργιος Παπαδημητρίου για πέντε λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, στη Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή προσπαθήσαμε να αναδείξουμε και να εξηγήσουμε τους λόγους για τους οποίους η ρύθμιση αυτή είναι προφανώς –θα μου επιτρέψετε να πω– επιπλέον καταφανώς αντισυνταγματική. Στη ιστορία των εκλογικών συστημάτων δεν υπήρξε ποτέ ρύθμιση με τόσο μεγάλη ένταση αντισυνταγματικότητας όσο η προτεινόμενη. Θα εξηγήσω γιατί.

Με το νομοσχέδιο προτείνεται ουσιαστικά η κάρπωση της πριμοδότησης των πενήντα εδρών από το πρώτο αυτοτελές κόμμα ανεξαρτήτως αν συγκεντρώνει την Πλειοψηφία του λαού στην επικράτειά ή αν η εκλογική του δύναμη υπολείπεται της δύναμης συνασπισμού κομμάτων. Αυτό, κύριε Πρόεδρε, είναι το πρόβλημα. Στη λογική της ρύθμισης ενυπάρχει σαφώς η προοπτική το κόμμα της εκλογικής πλειοψηφίας να καταστεί κοινοβουλευτική μειοψηφία και το κόμμα της εκλογικής μειοψηφίας αντίστοιχα να καταστεί κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Με λόγια απλά, ενυπάρχει η προοπτική η πλειοψηφία να αντιπολιτεύεται και η μειοψηφία να κυβερνά. Είναι δυνατόν να γίνει αποδεκτή στο πλαίσιο μιας δημοκρατίας μια τέτοια ρύθμιση;

Το ότι αυτή η σκέψη είναι αναντίρρητη θα μου επιτρέψετε να σας εξηγήσω γιατί. Προβλέπει, εκ του πονηρού, το σχέδιο νόμου τη δυνατότητα να καρπωθεί ο συνασπισμός των κομμάτων την πριμοδότηση των πενήντα εδρών μόνο υπό την προϋπόθεση ότι το προϊόν του κλάσματος της εκλογικής του δύναμης και των μελών που το απαρτίζουν θα υπερισχύει της εκλογικής δύναμης του πρώτου κόμματος. Μα είναι ποτέ δυνατόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να συμβεί αυτό εν όψει της δομής του πολιτικού μας συστήματος; Είναι δυνατόν ποτέ, αν υποθέσουμε ότι ένας συνασπισμός απαρτίζεται από τρία κόμματα, το κλάσμα της διαίρεσης της εκλογικής τους δύναμης δια του τρία, που θα είναι περίπου 13%, να υπερισχύει της εκλογικής δύναμης του πρώτου αυτοτελούς κόμματος;

Η ρύθμιση αυτή εκτός του ότι είναι κατάφωρα αντισυνταγματική –και θα εξηγήσω γιατί– συνιστά εμπαιγμό στα κόμματα και θέτει μείζον πρόβλημα όχι μόνο συνταγματικότητας αλλά και ηθικής τάξεως.

Εάν η Κυβέρνηση επιθυμεί να αποκλείσει τους συνασπισμούς κομμάτων, ας το πράξει ευθέως. Όταν το είχε επιχειρήσει η παράταξή σας το 1990, επί υπουργίας Κούβελα, σας θυμίζω ότι είχε αντιταχθεί η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής –της οποίας, άλλωστε, η έκθεση αποτελεί αντικείμενο επίκλησης και της παρούσας έκθεσης– και είχε αποφανθεί με τρόπο σαφή και κατηγορηματικό, ότι η προτεινόμενη, αρχικά, ρύθμιση ήταν αντισυνταγματική. Για να υπερβείτε το κώλυμα, εφεύρατε αυτό το ευφυολόγημα, το οποίο νομίζω ότι δεν αντέχει σε κριτική βάση. Δεν θα έπρεπε καν να το συζητούμε.

Κύριε Πρόεδρε, η ρύθμιση που προτείνετε, σας είπα από την αρχή, είναι προφανώς αντισυνταγματική. Και μάλιστα, αντίκειται στη δέσμη όλων ανεξαιρέτων των διατάξεων που διέπουν το εκλογικό σύστημα, την αρχή της ισότητας της ψήφου, την αρχή της ίστης αντιπροσώπευσης, την αρχή της ελεύθερης και ανόθετης έκφρασης της λαϊκής θέλησης, την αρχή του πολυκομ-

ματισμού, την αρχή της ισότητας των ευκαιριών των πολιτικών κομμάτων για τη διεκδίκηση της ψήφου των πολιτών και, τέλος, την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας.

Θα παρακαλούσα να μου θυμίσει ο εισιγητής μία μόνο ρύθμιση που θέτει σωρευτικά τόσα μείζονα συνταγματικά προβλήματα. Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι δυνατόν να στέρξουμε, όπως υποθέω και όλη η Αντιπολίτευση, σε μία ρύθμιση, στην εσωτερική λογική της οποίας ενυπάρχει η προοπτική, η πλειοψηφία να γίνει μειοψηφία και η μειοψηφία να κυβερνά και η πλειοψηφία να αντιπολιτεύεται.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Πλειοψηφίας, ο συνάδελφος, ο κ. Πάνος Παναγιωτόπουλος, για πέντε λεπτά.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι πρώτη φορά που γίνεται μια τέτοια συζήτηση στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Και δεν είναι πρώτη φορά, γιατί, βεβαίως, είναι πολύ εύκολο να παρασυρθούμε σε μία συζήτηση –και μάλιστα εξεζητημένη– μεταξύ νομικών ή, αν θέλετε, περισσότερο ασχολούμενών με τα θέματα του Δημοσίου Δικαίου. Έχει σημασία, όμως, σήμερα ειδικά, να καταλάβει ο κόσμος τι εννοούμε.

Όταν προχωρούμε και στην ελληνική έννομη τάξη, στην ελληνική συνταγματική τάξη, δεν έρχεται ο συνταγματικός χάρτης της χώρας να προσδιορίσει σε παγία βάση το εκλογικό σύστημα της χώρας, αλλά αφήνει αυτήν την ευχέρεια στον κοινό νομοθέτη.

Όταν συζητούμε, λοιπόν, στο Νομοθετικό Σώμα για ένα νέο εκλογικό σύστημα, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι μέσα από αυτήν τη διαδικασία πρέπει να πληρούται η βασική συνταγματική επιταγή που ορίζει την αρχή της ισότητας και της καθολικότητας της ψήφου του κάθε πολίτη αυτής της πολιτείας, της ελληνικής πολιτείας.

Από την άλλη πλευρά, όμως, ο ελληνικός λαός δεν θέλει μόνο να εκπροσωπηθεί στο πλαίσιο του αντιπροσωπευτικού συστήματος της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, αλλά θέλει και να κυβερνηθεί και να κυβερνηθεί με σταθερότητα και αποτελεσματικότητα.

Πώς, λοιπόν, από τη μία θα σταθμίσουμε τη μία επιταγή, όπως καταγράφεται στο συνταγματικό χάρτη της ελληνικής πολιτείας, δηλαδή, το να υπάρχει όσο το δυνατόν περισσότερο αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση και από την άλλη, μέσα από αυτήν τη διαδικασία, να προέλθει μία Κυβέρνηση σταθερή και ικανή να κυβερνήσει τον τόπο, για να δώσει απάντηση στα καθημερινά προβλήματα του Έλληνα και της Ελληνίδας.

Αυτή η στάθμιση καταγράφεται και στο συνταγματικό χάρτη, αλλά και στην εν γένει εκλογική νομοθεσία, όπως έχει διαμορφωθεί τις τελευταίες δεκαετίες στον τόπο μας. Είναι γεγονός ότι η ελληνική εκλογική νομοθεσία έχει ξεκαθαρίσει από την αρχή τον διαφορετικό τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τους μεμονωμένους πολιτικούς σχηματισμούς από τους συνασπισμούς κομμάτων.

Η δικαιολογία αυτής της ρύθμισης είναι προφανής. Η πολιτική ανομοιογένεια που χαρακτηρίζει τους συνασπισμούς των κομμάτων και σε αρκετές περιπτώσεις η ευκαιριακή προεκλογική λογική και σκοπιμότητα, μέσα από την οποία κινείται και ολοκληρώνεται η σχετική διαδικασία, αποτελεί στοιχείο νόθευσης της λαϊκής ψήφου. Αυτή είναι πραγματικότητα. Και είναι κάτι που δεν κατοχυρώνεται μόνο μέσω της ελληνικής εκλογικής νομοθεσίας, αλλά γίνεται άμεσα αντιληπτό και από το μέσο πολίτη. Αυτή είναι η αλήθεια.

Να συμπληρώσουμε, εξάλλου, ότι ακριβώς, εν όψει της εξασφάλισης της κυβερνητικής σταθερότητας, στην ελληνική εκλογική νομοθεσία είθισται να κάμπιπεται η συνταγματική αρχή της ισότητας της ψήφου και της ίσης μεταχείρισης των πολιτικών κομμάτων και έτσι οδηγούμεθα στη διαφορετική αντιμετώπιση του μεμονωμένου πολιτικού σχηματισμού και του σχηματισμού των πολιτικών κομμάτων.

Αυτή είναι, λοιπόν, η πραγματικότητα. Έτσι αντιμετωπίζει η ελληνική εκλογική νομοθεσία τις συγκεκριμένες περιπτώσεις

και μέσα απ' αυτή τη λογική έρχεται και το συγκεκριμένο νομοθέτημα, του οποίου η συζήτηση επί της αρχής ξεκινάει απόψε στην Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων, να αντιμετωπίσει το θέμα.

Με πιο απλά λόγια, το Υπουργείο Εσωτερικών και ο κ. Παυλόπουλος, που είναι ο αρμόδιος Υπουργός για τη συζήτηση του σχετικού νομοθετήματος και το εισάγει προς συζήτηση και ψήφιση απόψε στη Βουλή, δεν κάνει τίποτα διαφορετικό και τίποτα ξένο προς την ήδη διαμορφωθείσα ελληνική εκλογική νομοθεσία. Ακολουθεί την πεπατημένη. Και προς αυτήν την κατεύθυνση υποδεικνύει και το περιεχόμενο της εισήγησης του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής.

Κατά συνέπεια, η ένσταση περί αντισυνταγματικότητας του εισαγομένου προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών, την οποία θέτει η Αξιωματική Αντιπολίτευση, πέφτει στο κενό. Δεν ανταποκρίνεται προς την ήδη διαμορφωμένη εκλογική νομοθεσία και -επιτρέψει μου να πω- δεν ανταποκρίνεται και προς την κοινή αντίληψη, την κοινή λογική και το κοινό αίσθημα κάθε απόλιτη, που επιζητεί από εμάς να σταθμίσουμε τις δύο βασικές συνταγματικές επιταγές: Άπο τη μία ισότιμη και καθολική ψήφος, ψήφος μέσω της οποίας θα έχουμε ένα πολίτευμα αντιπροσωπευτικής Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, όμως, από την άλλη, διαδικασία ψηφοφορίας, δημοκρατική διαδικασία, μέσω της οποίας θα προέρχονται σταθερές κυβερνήσεις, ικανές να ανταποκρίνονται στα μεγάλα αιτήματα και στα ζέοντα προβλήματα της καθημερινότητας του Έλληνα και της Ελληνίδας.

Κατόπιν τούτου, κύριε Πρόεδρε, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, η δική μας θέση είναι ότι πρέπει να μη γίνει δεκτή η ένσταση αντισυνταγματικότητας που διατύπωσαν οι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπύρος Χαλβατζής για πέντε λεπτά.

ΣΠΥΡΟΣ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πράγματι αυτή η ρύθμιση με το μπόνους των πενήντα εδρών στο πρώτο κόμμα είναι αντισυνταγματική. Όμως, πρέπει να σημειώσουμε ότι όλη η εκλογική νομοθεσία είναι αντισυνταγματική. Τριάντα τέσσερα χρόνια από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα σε όλες τις εκλογές έχει παραβιαστεί κατάφωρα η ισότητα της ψήφου!

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ)

Σήμερα και η Νέα Δημοκρατία αρνείται την απλή αναλογική και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. αρνήθηκε χθες, αρνείται και σήμερα την απλή αναλογική. Όλα τα εκλογικά συστήματα τα οποία ψηφίστηκαν και χρησιμοποιήθηκαν σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις είχαν τα ίδια χαρακτηριστικά. Δεν έπαψαν όλα τα εκλογικά συστήματα να λειτουργούν ληστρικά, να κλέβουν, να λεηλατούν και να παραβιάζουν την ισότητα της ψήφου.

Η λογική είναι προφανής. Επιδιώκετε σήμερα με τη μειοψηφία της ψήφου του ελληνικού λαού να καθίσταται πλειοψηφία το πρώτο κόμμα. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Ο κύριος Παναγιωτόπουλος λέει ότι έχει καθιερωθεί πλέον αυτή η εκλογική νομοθεσία και είμαστε στην πεπατημένη. Ποιος καθιέρωσε αυτή την εκλογική νομοθεσία από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα; Τα δύο κόμματα. Η Νέα Δημοκρατία και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. Και επειδή επικαλέστηκε ο κ. Παναγιωτόπουλος την κοινή λογική ότι η κοινή λογική, καθώς και τα μαθηματικά λένε ότι ένα και ένα κάνουν δύο, ο κ. Παναγιωτόπουλος λέει ότι ένα και ένα κάνουν έντεκα. Εμείς απορρίπτουμε αυτή τη λογική.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Χαλβατζή.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συναπισμού κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι πρόδηλα αντισυνταγματική η ρύθμιση και βεβαίως η αντισυνταγματικότητα της συγκεκριμένης ρύθμισης δεν πρέπει να συμψηφίζεται με μία

άλλη αντισυνταγματικότητα όλων των προηγουμένων εκλογικών συστημάτων που με τη δομή τους και τη λειτουργία τους παραμόρφωναν και συνεχίζουν να παραμορφώνουν τη γνήσια έκφραση της πολιτικής θέλησης του ελληνικού λαού.

Κύριε Υπουργεί, ας το ξαναπώ. Γιατί αυτή η φοβία σας απέναντι στο ενδεχόμενο συνεργασίας κάποιων κομμάτων; Γιατί αυτή τη προσπάθειά σας να οχυρώσετε με το εκλογικό σύστημα τα πολιτικά πράγματα και να εμποδίσετε με τον εκλογικό νόμο να προκύπτουν συνθέσεις; Δεν σας λέω ότι υπάρχουν οι δυνατότητες αυτή τη στιγμή, σας λέω όμως ότι προδίδετε το φόβο σας απέναντι σ' ένα τέτοιο ενδεχόμενο, διότι γνωρίζετε την πολιτική μοναξιά σας και τη μη δυνατότητά σας να προσέλθετε στην όποια νεώτερη πολιτική σύνθεση.

Κύριε Υπουργεί, δεν είναι δυνατόν σε ένα δημοκρατικό καθεστώς, τα δικαιοδοτικά όργανα να ελέγχουν την εξουσία, να ελέγχουν υπό ποιούς όρους και προϋποθέσεις μπορεί να συνεργάζονται τα κόμματα, εάν αυτά έχουν κοινά προγράμματα και αν είναι εύλογη ή σκόπιμη η συνεργασία τους. Τα θέματα αυτά είναι πολιτικά και μαζί με άλλα, λαμβάνονται υπ' όψιν κυριαρχικά και αποκλειστικά από το λαό, μόνο αρμόδιο, κατά το άρθρο 1 παράγραφος 2 του Συντάγματος.

Αυτές οι σκέψεις δεν είναι δικές μου. Είναι παρεμπίπουσες σκέψεις απόφασης του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου. Ακριβώς αυτό το πολιτικό ζήτημα έρχεστε να το αντιμετωπίσετε με την ασφυξία του εκλογικού νόμου και με πρόδηλα αντισυνταγματικό τρόπο.

Επαναλαμβάνω, αντισυνταγματικές ήταν οι ρυθμίσεις όλων των εκλογικών νόμων στο πρόσφατο και στο απώτερο παρελθόν, διότι ακριβώς προσέβαλαν την ισότητα της ψήφου και τη γνήσια έκφραση της πολιτικής επιλογής του ελληνικού λαού. Διαστρεβλώνει το εκλογικό σύστημα τη γνήσια έκφραση της πολιτικής βούλησης του ελληνικού λαού.

Έρχεστε περαιτέρω να δώσετε ένα μεγαλύτερο χτύπημα ακριβώς προς την κατεύθυνση περαιτέρω στρέβλωσης της βούλησης του ελληνικού λαού. Δεν βλέπετε ότι το πολιτικό σύστημα ασφυκτιά; Έπρεπε να προσέλθετε στην καθιέρωση της απλής και ανόθευτης αναλογικής, για να μπορέσει να εκφραστεί γνήσια ο ελληνικός λαός και επίσης γνήσια να εκφραστούν οι Έλληνες πολίτες, για να καθορίσουν τους πολιτικούς συσχετισμούς οι ίδιοι οι πολίτες και όχι ο εκλογικός νόμος.

Είναι αντισυνταγματική η ρύθμιση, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Κουβέλη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Ροντούλης.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, εμείς στο Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό, κάναμε κάποιους υπολογισμούς, στην πράξη. Ακούστε ένα ενδεχόμενο σενάριο, επί του οποίου θα πρέπει να δώσετε μία πολιτική απάντηση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ)

Συναπισμός κομμάτων λαμβάνει ως ποσοστό 51%. Ξέρετε πόσους Βουλευτές λαμβάνει με βάση την τροποποίηση που εισηγείστε; Εκατόν τριάντα δύο Βουλευτές, εκατόν τριάντα δύο έδρες με 51%. Το δεύτερο κόμμα, που κατέρχεται αυτόνομα, με ποσοστό 39%, λαμβάνει 151 έδρες.

Το ερώτημα που τίθεται λοιπόν, είναι εύλογο: Ποιο κύρος θα είχε μία τέτοια κυβέρνηση όταν το 51% δυνητικά του λαού, εγκρίνει το κυβερνητικό πρόγραμμα ενός συναπισμού κομμάτων, αλλά θα εφαρμοστεί το πρόγραμμα -εδώ είναι η παρωδία- του 39%, δηλαδή του δεύτερου αυτόνομου κόμματος; Με τις κύρους μία τέτοια κυβέρνηση θα μπορέσει να περάσει κάποια μέτρα και να υλοποιήσει την πολιτική της απέναντι σ' ένα ογκούμενο, διαρκώς, λαϊκό κίνημα;

Δεν κατανοείτε ότι ανοίγετε τους ασκούς του Αιόλου και τι αναστάτωση φέρνετε στην πολιτική ζωή της χώρας; Έχετε εξετάσει τα πιθανά ενδεχόμενα που μπορεί να προκύψουν από μία εκλογική αναμέτρηση; Μιλάμε για ένα εκλογικό σύστημα που θα φέρει την παρωδία στην πολιτική ζωή της χώρας.

Να σας πω και κάτι άλλο τελικά, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους: Τι σημαίνει μπόνους σαράντα –το ίδιο είναι για μας- ή πενήντα εδρών; Αύριο θα έλθει κάποιος άλλος και θα πει μπόνους εξήντα. Τελικά, κύριε Υπουργέ, να καταργήσουμε και τις εκλογές! Ποια η σημασία του μπόνους σε μία δημοκρατία; Ή θέλουμε μια δημοκρατία που θα δομείται σε σταθερές αρχές και αξίες ή θέλουμε μία «δημοκρατία λάστιχο». Να μας το πείτε από την αρχή, να ξέρει και ο κόσμος τι είδους δημοκρατία έχουμε. Δημοκρατία που στηρίζεται σε συνταγματικές επιταγές, δημοκρατία που στηρίζεται σε αρχές και αξίες ή δημοκρατία κατά βούληση του εκάστοτε κόμματος, που τυχαίνει μία συγκεκριμένη πολιτική στιγμή να έχει την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας; Εμείς δεν συναινούμε σε μία «δημοκρατία λάστιχο».

Έρχομαι τώρα σε ένα δεύτερο σημείο που έχει μία έντονη αντισυνταγματική οισμή, κύριε Υπουργέ και είναι η ποσόστωση των γυναικών. Θα παρακαλούσα πάρα πολύ να λάβετε υπ' όψιν τις εξής παρατηρήσεις μας.

Το άρθρο 29 του Συντάγματος αναφέρεται στην (δρυση) κομμάτων. Όμως το άρθρο αυτό δεν έχει ως προαπαιτούμενο την ποσόστωση του 1/3 για το ένα ή για το άλλο φύλο. Σας θέτω το ερώτημα: Έστω ότι θέλει να κατέβει στην πολιτική σκηνή της χώρας, ένα φεμινιστικό κόμμα. Εσείς θα τους υποχρεώσετε να έχουν κατά το 1/3 άνδρες; Με ποια λογική;

Δεύτερον, στο άρθρο 55 και επόμενα, δεν αναφέρεται το φύλο ως κώλυμα εκλογιμότητας. Γιατί, λοιπόν, να δημιουργούμε ένα τέτοιο κώλυμα εκλογιμότητας;

Και στο άρθρο 116 παράγραφος 2 του Συντάγματος, το οποίο θα επικαλεστεί ότι εισάγει μία θετική διάκριση υπέρ των γυναικών, έχουμε να πούμε το εξής. Ο όρος «θετική διάκριση» μπορεί να ισχύει, βεβαίως, για την εκπαίδευση, μπορεί να ισχύει για τα εργασιακά δικαιώματα της γυναίκας, επ' ουδενί λόγο όμως θα πρέπει να εισάγουμε κατά οιονδήποτε τρόπο διάκριση στην πολιτική ζωή και σκηνή της χώρας.

Τέλος, κύριε Υπουργέ, πρέπει να καταλάβετε ότι ο εκλογικός νόμος που εισηγείστε σε κάθε περίπτωση, εν τοις πράγμασι, θα έχει μεταβατικό χαρακτήρα και να σας πω γιατί. Διότι θα υπάρξει από το 2009 και μετά, ένας νέος διοικητικός χάρτης της χώρας. Θα πρέπει να δούμε τότε τον εκλογικό νόμο, με μεγαλύτερη νηφαλιότητα, γιατί στους όποιους υπολογισμούς σας δεν έχετε συμπεριλάβει τη διάσταση του νέου διοικητικού χάρτη της χώρας.

Δεύτερον, αν όλα εξελιχθούν ομαλά, όπως διατείνεστε, θα προϋπάρχουν κάποιες εκλογικές αναμετρήσεις. Θα έχουμε τις ευρωεκλογές, θα έχουμε τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, θα καταγραφεί η πολιτική δύναμη των κομμάτων. Τι πρεμούρα σας έχει πιάσει, γιατί βιάζεστε τόσο πολύ και θέλετε να φέρετε έναν εκλογικό νόμο που θα είναι νόμος παρωδία, αντισυνταγματικός και θα παραμορφώνει την πολιτική ζωή της χώρας;

Εμείς θεωρούμε ότι υπάρχουν μεγάλα ζητήματα αντισυνταγματικότητας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. κ. Καστανίδης.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, απευθύνομαι στη συνείδηση των συναδέλφων της Πλειοψηφίας και κάνω έκκληση να μην συναινέσουν σε μια συνταγματική εκτροπή που συνιστά και αντιδημοκρατική εκτροπή.

Θα ήθελα να σας παρακαλέσω όλους να έχετε στο μυαλό σας μια εικόνα, μια σκέψη. Ο έχων την εκλογική πλειοψηφία σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 α' του άρθρου 1 θα έχει την μειοψηφία των κοινοβουλευτικών εδρών και ο έχων αντιστρόφως την εκλογική μειοψηφία θα διαθέτει κοινοβουλευτική αυτοδύναμια. Βάσει ποιας αρχής μπορεί κανείς να ισχυρίστει ότι πείθεται για την περιγραφή και την παραβίαση του Συντάγματος;

Κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου που συζητάμε ανατρέχει ο συντάκτης της αιτιολογικής έκθεσης, για να βρει προηγούμενο στήριγμα, στην εκλογική νομοθεσία του φθινοπώρου του 1990. Και με τον ισχυρισμό ότι και τότε προβλεπόταν ότι ο συναπισμός μπορεί να εξαιρείται της τρίτης κατανομής, τώρα ισχυρίζεται ότι δικαίως και κατά

τη συνταγματική τάξη προβλέπεται ο αποκλεισμός του συναπισμού των κομμάτων από την παραχώρηση των πενήντα εδρών.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω σε όλους ότι κατά διαβολική σύμπτωση ο κοινός νομοθέτης που νομοθέτησε το 1990 και νομοθετεί και τώρα έχει το ίδιο πολιτικό χρώμα. Η Νέα Δημοκρατία εισηγείται τώρα, η Νέα Δημοκρατία εισηγήθηκε και τότε. Δεν θα θέλαμε σε συμπεράνουμε ότι ο υπότροπος είναι καθέξιν συνταγματικά παρεκτρεπόμενος.

Κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, και τότε, το 1990 η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής που υπέγραψε ο καθηγητής Παντελής Διεκόπουσσε την αντισυνταγματικότητα της διάταξης. Αργότερα, και υπό συνθήκες που δεν γνωρίζω, το Επιστημονικό Συμβούλιο ανέτρεψε την εισήγηση της Επιστημονικής Επιτροπής. Προσθέτω ότι με αφορμή τη ρύθμιση του 1990 το σύνολο της συνταγματικής επιστήμης ή για να είμαι ακριβέστερος η πλειοψηφία των επιστημόνων του Συνταγματικού Δικαίου τοποθετήθηκε υπέρ της αντισυνταγματικότητας της ρυθμίσεως του εκλογικού νόμου της Νέας Δημοκρατίας, όπως και τώρα. Εξαιρέσεις αποτελούσαν όσοι στο όνομα της κυβερνητικής σταθερότητας υπεστήριξαν ότι καλώς και συνταγματικώς προβλέπονταν όσα προβλέπονταν τότε.

Πριν από λίγο εκφράστηκε η σκέψη από τον συναδέλφο Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας ότι ναι, μπορεί να είναι συνταγματικά ανεκτή η ρύθμιση, ο πρώτος εκλογικά να γίνεται δεύτερος κοινοβουλευτικά και ο δεύτερος εκλογικά να γίνεται πρώτος κοινοβουλευτικά χάριν της αρχής της κυβερνητικής σταθερότητας. Άλλα, κύριε Πρόεδρε, θέτω το ερώτημα βάσει ποιου ουσιαστικού επιστημονικού ή πολιτικού κριτηρίου καταλήγει η πλειοψηφία –ελπίζω να μην καταλήγει– ότι είναι συναπισμός κομμάτων δεν μπορεί να προσφέρει κυβερνητική σταθερότητα: Δηλαδή βάσει ποιου ουσιαστικού κριτηρίου θεωρείται δεδομένο ότι ένα κόμμα αυτοτελές, παρ' ότι μειοψηφία στο λαό, μπορεί να κυβερνήσει, αλλά ένας συναπισμός κομμάτων που είναι η πλειοψηφία στο λαό εξ ορισμού δεν μπορεί να κυβερνήσει. Θα ήθελα να μου προσδιορίσετε βάσει ποιας αγαθής συνειδήσεως μπορεί να τεκμαίρει κάποιος ότι ο συναπισμός κομμάτων εξ ορισμού δεν δίνει κυβερνητική σταθερότητα.

Επισημαίνω, κύριε Πρόεδρε, καταλήγοντας ότι η έκθεση του Επιστημονικού Συμβουλίου σήμερα διατυπώνει και μια άλλη ζωηρή αμφιβολία. Λέγει σχετικά με το ίδιο άρθρο για την τελευταία του παράγραφο, ότι κανένα δικαιοδοτικό όργανο, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, δεν μπορεί να κρίνει πότε επέρχεται ορθώς και νομίμως σύμπραξη πολιτικών κομμάτων πριν από τις εκλογές.

Αναφέρει, μάλιστα, την απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, επισημαίνοντας ότι είναι αδημοσίευτη μέχρι στιγμής, στο νομικό τουλάχιστον Τύπο.

Αποφαίνεται το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, ότι κανένα δικαιοδοτικό όργανο, όπως στην προκειμένη περίπτωση ο Άρειος Πάγος, σύμφωνα με τις προβλέψεις σας, κύριε Υπουργέ, δεν μπορεί να κρίνει πότε είναι νόμιμη ή όχι η σύμπραξη κομμάτων στα όρια ενός πολιτικού συναπισμού. Παρέχεται, δηλαδή και πρόσθετο επιχείρημα σε όσους μετ' επιτάσεως υποστηρίζουν ότι έχουμε πολλαπλές αντισυνταγματικότητες.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, όπως άρχισα. Απευθύνομαι και πάλι στη συνείδηση των συναδέλφων της Πλειοψηφίας και καλώ να μην υπηρετήσουν αντεστραμμένα είδωλα κατά παράβαση της συνταγματικής επιταγής για την ισότητα της ψήφου και την ισότητα της αντιπροσώπευσης. Δεν είναι δυνατόν, οι πρώτοι εκλογικά να μετατρέπονται σε κοινοβουλευτική μειοψηφία και οι δεύτεροι εκλογικά να μετατρέπονται σε κοινοβουλευτικά αυτοδύναμη κυβέρνηση. Δεν επιτρέπεται.

Κάνω έκκληση να μη συναινέσουμε στη συνταγματική εκτροπή και τελικώς στην αντιδημοκρατική εκτροπή η οποία επιχειρείται από την Κυβερνηση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Υπουργός επί των Εσωτερικών κ. Προκόπης Παυλόπουλος για πέντε

λεπτά.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):
Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν σε μια αίθουσα, όπως η Αίθουσα του Κοινοβουλίου, για θέματα, όπως είναι ο εκλογικός νόμος, θέλει να δει κάποιος την αντοχή των επιχειρημάτων, δεν έχει παρά να παραπρήσει δυο πράγματα. Πρώτον, αν τα επιχειρήματα συνδέονται με τις αιτιάσεις και, δεύτερον, πόσο υπερβολικές είναι οι εκφράσεις που χρησιμοποιούνται.

Γιατί το ξέρετε όλοι, ιδίως στον κοινοβουλευτικό λόγο, ότι όταν δεν έχεις επί της ουσίας επιχειρήματα, άλλα πράγματα μπορείς να λες, που θα τα δούψε στην ουσία της συζήτησης, αλλά δεν έχουν σχέση με το νομικό ζήτημα που τίθεται ή λες υπερβολές, γιατί όσο πιο υπερβολικός γίνεσαι τόσο πιο πολύ προσπαθείς να καλύψεις την ένδεια των επιχειρημάτων.

Και τι δεν ακούστηκε σε αυτήν την Αίθουσα! Πρώτα από όλα, να ξεκαθαρίσω ένα πράγμα. Και δεν συνηθίζω να απαντάω σε θέματα που δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο αλλά ελέχθησαν. Επειδή μου τονίστηκε ότι η ρύθμιση αυτή την οποία εισάγουμε στον εκλογικό νόμο εκδηλώνει την πολιτική μοναξιά της παράταξης που σήμερα κυβερνά, θα πω πολιτική μοναξιά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, του 42% δεν έχω δει ποτέ και δεν ξέρω πώς ερμηνεύεται.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αν είναι πολιτική μοναξιά το 42%, το 5,4% δεν ξέρω πώς μπορεί να λέγεται.

Αλλά εγώ δεν μετράω έτσι την κοινοβουλευτική δύναμη των κομμάτων. Η κοινοβουλευτική δύναμη των κομμάτων μετριέται πραγματικά με το σεβασμό που πρέπει να έχεις σε όποιον εκπρόσωπείς. Αλλά δεν μπορεί να μιλάς για μοναξιά του 42%, δεν μπορεί να μιλάς για μοναξιά απέναντι σε ένα κόμμα που το έταξε ο ελληνικός λαός να έχει την ευθύνη της διακυβέρνησης του τόπου.

Από εκεί και πέρα, εκείνο το οποίο θέλω να τονίσω έχει να κάνει με τις υπερβολές που ακούστηκαν και είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω. «Αναντίρρητα» λέει «είναι αντισυνταγματική η διάταξη! Φαντάζομαι ότι όλοι έρουμε ελληνικά και έρουμε τι σημαίνει «αναντίρρητα». Σημαίνει ότι δεν επιδέχεται αντίρρηση. Τώρα πώς γίνεται αναντίρρητα να το λέει ένας συνάδελφος και όπως θα σας διαβάζω στη συνέχεια, η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής τώρα, η Επιστημονική τότε, να έχουν άλλη άποψη, φαίνεται ότι κάποιοι νομίζουν ότι κατέχουν την εξ αποκαλύψεως αλήθεια! Μόνο αυτοί ξέρουν Συνταγματικό Δίκαιο, μόνο αυτοί έχουν επιχειρήματα; Δεν έχει κανένας άλλος;

Άκουσα μάλιστα και περί συνταγματικής εκτροπής. Φυσικά,

Επιστημονικές Υπηρεσίες της Βουλής και τότε και τώρα, όπως θα εκθέσω, δεν μίλησαν για κάτι τέτοιο.

Όταν όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μίλησε για συνταγματική εκτροπή επί σχεδίου νόμου -και μιλάω για τα άρθρα 25 επόμενα του ν. 2190/94- το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής τότε, την εποχή εκείνη, με υπογραφές Μάνεση, Σπηλιωτόπουλου, Κουμάντου, εκείνοι νομοθετούσαν εδώ -γιατί είπαν ότι τα άρθρα 25 επόμενα του ν. 2190/94 δεν αντέχουν σε εποχή δημοκρατικού πολιτεύματος- και δεν τους ενοχλούσε. Σήμερα που η Επιστημονική Υπηρεσία δεν θέτει κανένα τέτοιο θέμα, κάποιοι βάζουν θέματα «συνταγματικής εκτροπής»!

Πότε υπάρχει συνταγματική εκτροπή σε νομικά θέματα, μια και μιλάμε γι' αυτά; Όταν τα λέει η Επιστημονική Υπηρεσία, που κάποιοι την επικαλέστηκαν, ή όταν δεν τα λέει καθόλου και κάποιοι τα επικαλούνται, γιατί έτσι τους βολεύουν;

Οι υπερβολές βλάπτουν. Εγώ να δεχτώ ότι μπορεί κάποιοι συνάδελφοι να έχουν διαφορετική άποψη αλλά ούτε τα περί αναντιρρήστορου στέκουν ούτε βεβαίως πολύ περισσότερο τα περί συνταγματικών επιτροπών. Και να σας πω γιατί; Για να μπω έτσι και στην ουσία της νομοθετικής ρύθμισης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρώτα-πρώτα να εξηγηθούμε. Η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής -με εξαίρεση την απόλυτα σεβαστή αλλά μεμονωμένη άποψη του συναδέλφου και στο πανεπιστήμιο, κ. Αντώνη Παντελή- δεν θέτει θέμα συνταγματικότητας. Ίσα-ίσα. Και σας διαβάζω τη φράση: «Η ρύθμιση μπορεί να θεωρηθεί συνταγματικώς ανεκτή υπό την εκδοχή της διαφοροποίησης μεταξύ αυτοτελούς κόμματος και συνασπισμού κομμάτων ως εκφραστών της λαϊκής κυριαρχίας εν όψει της συνταγματικής αρχής της κυβερνητικής σταθερότητας».

Και επειδή ελέχθη και για την έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής για το ν.1907/1991, τότε ο Αριστούβολος Μάνεσης είχε διατυπώσει αποκλίνουσα άποψη αλλά ακούστε πια ήταν η άποψη των δύο άλλων μελών -Κουμάντου και Σπηλιωτόπουλου- που ήταν δύο προς ένα ή απόψη για την εποχή εκείνη.

Έλεγε, λοιπόν, η άποψη Κουμάντου-Σπηλιωτόπουλου: «Η δυσμενής μεταχείριση των συνασπισμών, συνηθέστατη στην ελληνική εκλογική νομοθεσία, έχει κριθεί σύμφωνη με το Σύνταγμα». Και έχει μια ολόκληρη επιχειρηματολογία που είναι πιο έντονη απ' αυτό που εδώ εγώ υποστηρίζω. Δεν θα τη διαβάσω. Θα καταθέσω στα Πρακτικά την έκθεση για όποιον συνάδελφο τη θέλει.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Προκόπης Παυλόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο το οποίο έχει ως εξής:

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Κύριοι συνάδελφοι, εδώ η έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής για διαφορετική μεταχείριση των συνασπισμών κομμάτων το 1991 λέει τα ίδια. Τότε, από εκεί και πέρα, ρωτώ πολύ απλά: πού είναι το «αναντίρρητα»; Πού είναι τα περί «εκτροπής» που λέγονται; Η επιστημονική κοινότητα, αν την πάρουμε και μέσα από τις εκθέσεις της Βουλής, είναι εναντίον των απόψεων που εκφράστηκαν ακόμα και από συναδέλφους στο χώρο του πανεπιστημίου σήμερα.

Οι υπερβολές, λοιπόν, να σταματήσουν γιατί η διάταξη αυτή είναι συνταγματική όπως έχει κριθεί. Και εμμέσως από την νομολογία του εκλογοδικείου για τέτοια θέματα, που θα τα δούμε στη συνέχεια, γιατί δεν έχω πολύ χρόνο τώρα. Είναι συνταγματική γιατί αυτό αποδέχεται και η επιστημονική κοινότητα. Είναι συνταγματική γιατί η αρχή της ισότητας που κάποιοι έθεσαν σημαίνει ίση μεταχείριση ουσιωδώς όμοιων καταστάσεων αλλά άνιση μεταχείριση ουσιωδώς ανόμοιων καταστάσεων.

Και όταν έχεις συνασπισμό κομμάτων έναντι αυτοτελούς κόμματος υπάρχει η εξής διαφορά. Ο συνασπισμός κομμάτων, σε σχέση με το αυτοτελές κόμμα, έχει άλλη μεταχείριση σε ό,τι αφορά την ισότητα εν όψει της αρχής της κυβερνητικής σταθερότητας. Επειδή και η αρχή της κυβερνητικής σταθερότητας είναι συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή η διαφορετική μεταχείριση εδράζεται πάνω σε αυτήν τη βάση, πράγμα που σημαίνει ότι δεν υπάρχει άνιση μεταχείριση ουσιωδώς όμοιων καταστάσεων. Γιατί δεν είναι ουσιωδώς όμοιες οι καταστάσεις αυτοτελούς κόμματος και συνασπισμού κομμάτων εν όψει της κυβερνητικής σταθερότητας.

Και μια τελευταία παρατήρηση. Το ρωτώ και θα το ρωτώ πάντοτε. Αν ήταν κατάφωρα αντίσυνταγματική η ρύθμιση αυτή, υπήρχε αντίστοιχη ρύθμιση μέσω της τρίτης κατανομής στο v. 1907/1991 για τον οποίο το Π.Α.Σ.Ο.Κ. τότε είχε κάνει τόσο πολύ θόρυβο. Αυτόν το νόμο που έχει ίδιες ρυθμίσεις σχετικά με την ενίσχυση μόνο του αυτοτελούς κόμματος και όχι του συνασπισμού κομμάτων, αυτή τη ρύθμιση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Π.Α.Σ.Ο.Κ. την κατέκρινε τότε, την εφήρμοσε όμως ως κυβέρνηση πέρα από τις εκλογές του 1993 -στις οποίες μετείχε βεβαίως αλλά δεν είχε ψηφίσει τη σχετική διάταξη- στις εκλογές του 1996, στις εκλογές του 2000, στις εκλογές του 2004. Τότε έγιναν οι εκλογές με αυτό που σήμερα το Π.Α.Σ.Ο.Κ. θεωρεί κατάφωρα αντίσυνταγματικό! Αν ήταν κατάφωρα αντίσυνταγματικό και το ήξεραν και οι σημερινοί εδώ Βουλευτές, που τότε ασκούσαν και καθήκοντα νομικών συμβούλων κοντά στον Πρωθυπουργό, γιατί δεν είχαν εισηγηθεί την αλλαγή μιας τόσο κατάφωρα αντίσυνταγματικής ρύθμισης αλλά την εφήρμοσαν τη ρύθμιση αυτή;

Από εκεί αποδεικνύεται ότι η διάταξη και συνταγματική είναι και οι υπερβολές που ακούστηκαν είναι «του προφασίζεσθαι προφάσεις εν αμαρτίαις».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ολοκληρώστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Γι' αυτό σας καλώ να ψηφίσουμε τις σχετικές ρυθμίσεις.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση κατά το άρθρο 100, παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής στην πρόταση για αντίσυνταγματικότητα του νομοσχεδίου.

Οι αποδεχόμενοι ότι το νομοσχέδιο δεν είναι σύμφωνο με το Σύνταγμα παρακαλώ να εγερθούν.

(Εγείρονται οι αποδεχόμενοι την πρόταση)

Είναι προφανές ότι δεν ηγέρθη ο απαιτούμενος αριθμός Βουλευτών από το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής.

Συνεπώς η ένσταση αντίσυνταγματικότητας απορρίπτεται.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Υποθέτω ότι οι καθήμενοι είναι «περισσότεροι», κύριε Πρόεδρε!!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Καστανίδη, και διάγυμνού οφθαλμού είναι περισσότεροι, αλλά αυτήν τη διαδικα-

σία προβλέπει ο Κανονισμός.

Καλώ στο Βήμα τον εισηγητή του Π.Α.Σ.Ο.Κ., λόγω προσωρινής αδιαθεσίας του συναδέλφου κ. Γκιουλέκα, να ανέβει στο Βήμα και να λάβει το λόγο.

Κύριε Παπαδημητρίου, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης ο Πρωθυπουργός υπογράμμισε την ανάγκη τροποποίησης του εκλογικού συστήματος, έτσι ώστε να διατηρηθεί η αναλογικότητα στην εκπροσώπηση και να ενισχυθεί η κυβερνητική σταθερότητα.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ!

Κύριε Κοντογιάννη, κυρία Ράγιου, σας παρακαλώ καθίστε.

Κύριε Σκουλάκη, σας παρακαλώ σεβαστείτε τον εισηγητή σας.

Συνεχίστε, κύριε Παπαδημητρίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εκπλήρωση αυτής της υπόσχεσης αποτελεί το παρόν νομοσχέδιο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ**)

Ποιες είναι οι βασικές καινοτομίες του, διά των οποίων επιχειρείται να ανταποκριθεί στις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού; Πρώτον, η πριμοδότηση του πρώτου αυτοτελούς κόμματος ενισχύεται από σαράντα σε πενήντα έδρες και, δεύτερον, από την κάρπωση της πριμοδότησης αυτής...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι πρέπει να μηδενίσετε το χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Και το χρόνο θα μηδενίσουμε και την τάξη θα αποκαταστήσουμε. Εάν δεν επικρατήσει απόλυτη ησυχία δεν θα ξεκινήσετε.

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ καθίστε ή βγείτε από την Αίθουσα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Βλέπω και τον κ. Τατούλη να παρακολουθεί με προσοχή με τις γνωστές εκλογικές του αγωνίες και θα ήθελα να μην του στερήσω τη χαρά να με ακούσει.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Σας παρακαλώ! Δεν είναι δυνατόν να συνεχίσουμε έτσι. Δεν επιτρέπεται.

Συνεχίστε, κύριε Παπαδημητρίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έλεγα, λοιπόν, ότι δύο είναι οι καινοτομίες που εισάγει το νομοσχέδιο: Αυξάνει την πριμοδότηση των εδρών του πρώτου κόμματος από σαράντα σε πενήντα και αποκλείει ουσιαστικά την κάρπωση της πριμοδότησης αυτής από συνασπισμό κομμάτων. Βέβαια, αυτές οι καινοτομίες συγκαλύπτονται περίτεχνα και δεν είναι εύκολο να αναδειχθούν. Άλλα αυτή είναι η βαθύτερη ουσία του νομοσχεδίου και παρακαλώ την Κυβέρνηση και τον εκπρόσωπό της να τη διαψεύσει, εφόσον είναι σε θέση.

Ος προς την πριμοδότηση τώρα θα πρέπει να σημειώσω ότι ο ισχύων εκλογικός νόμος οργανώνει την κατανομή των εδρών σε ένα και μόνο επίπεδο, στη βασική εκλογική περιφέρεια στην οποία και εξαντλείται. Υπό την έννοια αυτή –και έχει σημασία η επιστήμανση- δεν υπάρχουν επιγενέμενες, όπως γνωρίζαμε στο παρελθόν, κατανομές. Δεν προβλέπεται δεύτερη και τρίτη κατανομή. Οι κατανομές των εδρών εξαντλούνται στη βασική εκλογική περιφέρεια.

Με αυτήν τη ρύθμιση συναντάται στην πράξη το εξής ανορθόδοξο: Συχνά -και αυτό συνέβη στην τελευταία εκλογική αναμέτρηση, στην οποία άλλωστε για πρώτη φορά εφαρμόστηκε το εκλογικό σύστημα που ισχύει, σε τρεις εκλογικές περιφέρειες, στην Ηλεία, στην Εύβοια και στα Δωδεκάνησα- η εκλογική πλειοψηφία μετατράπηκε σε κοινοβουλευτική μειοψηφία. Δηλαδή το κόμμα το οποίο συγκέντρωσε μεγαλύτερη εκλογική δύναμη ανέδειξε –και μάλιστα συχνά- πολύ λιγότερους Βουλευτές από το κόμμα που είχε μικρότερο αριθμό ψήφων.

Δεύτερη παρενέργεια του εκλογικού συστήματος είναι ότι σε πολλές, ιδίως μεσαίες, εκλογικές περιφέρειες η εφαρμογή του

οδηγεί σε μια ακραία ανατροπή της αναλογικής εκπροσώπησης των κομμάτων. Ενώ, δηλαδή, στην περίπτωση αυτή δεν επέρχεται ανατροπή, πάντοτε στη βασική εκλογική περιφέρεια, της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας, συναντάται ακραία δυσανάλογη εκπροσώπηση των ψηφοφόρων.

Θα σας πω ορισμένα παραδίγματα. Με προβολή του προτεινόμενου εκλογικού συστήματος στα αποτελέσματα του Σεπτεμβρίου του 2007 στα Τρίκαλα το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα κέρδιζε μία έδρα και η Νέα Δημοκρατία τέσσερις. Με την κατανομή που ισχυσε, με την πριμοδότηση δηλαδή των σαράντα εδρών, η Νέα Δημοκρατία πήρε δύο έδρες, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δύο έδρες και το Κ.Κ.Ε. μία έδρα.

Στο Ηράκλειο το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα έπαιρνε τέσσερις έδρες και η Νέα Δημοκρατία τέσσερις έδρες. Σήμερα το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πήρε τέσσερις, η Νέα Δημοκρατία τρεις και ο Σ.Υ.ΡΙΖ.Α. μία. Και πάιε λέγοντας.

Επομένως με την εφαρμογή του ισχύοντος εκλογικού συστήματος και την εγγύηση της πριμοδότησης των σαράντα εδρών οδηγούμαστε συχνά στην πράξη αφ' ενός στην ανατροπή της κοινοβουλευτικής εκλογικής πλειοψηφίας και της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας στη βασική εκλογική περιφέρεια ή στην ακραία δυσανάλογη εκπροσώπηση των πολιτών στο επίπεδο και πάλι της βασικής εκλογικής περιφέρειας.

Με τα δεδομένα αυτά ευλόγως τίθεται πρόβλημα αμφισβήτησης της συνταγματικότητας του ισχύοντος εκλογικού συστήματος. Με την επίταση τώρα του προβλήματος διά μέσου της αύξησης του αριθμού των εδρών πριμοδότησης από σαράντα σε πενήντα, το πρόβλημα προσλαμβάνει ασφαλώς πολύ μεγαλύτερη ένταση. Στο μέλλον, δηλαδή, σε περισσότερες βασικές εκλογικές περιφέρειες θα ανατρέπεται η κοινοβουλευτική και η εκλογική πλειοψηφία. Και επίσης σε περισσότερες βασικές εκλογικές περιφέρειες θα συναντάται ακραία δυσανάλογη εκπροσώπηση των πολιτών. Με αυτά τα δεδομένα, κύριε Υπουργέ, η ρύθμιση την οποία εισήγειστε, θέτει σοβαρό πρόβλημα εναρμόνισης της τόσο με την αρχή της ισότητας της ψήφου όσο και με την αρχή της ίσης αντιπροσώπευσης στο επίπεδο στο οποίο πρέπει αυτή να επιτελείται, δηλαδή τη βασική εκλογική περιφέρεια.

Θα μου επιτρέψτε εδώ ως προεισαγωγή στο επόμενο θέμα να σημειώσω κάτι που δέχεται ομοφώνως η επιστήμη. Στο εκλογικό σύστημα υπάρχουν αρχές που το προσδιορίζουν, αρχές οι οποίες είναι σαφώς υπέρτερες του σκοπού των οποίοι θεωρείται επιδιωκτέο και θεμιτό το Σύνταγμα, δηλαδή τη διασφάλιση της κυβερνητικής σταθερότητας.

Κύριοι συνάδελφοι, η κυβερνητική σταθερότητα δεν αποτελεί συνταγματική αρχή. Αποτελεί απλώς σκοπό προς τον οποίο αποβλέπει –και εύλογα– το Σύνταγμα. Ενώ οι αρχές, τις οποίες ανέφερα, είναι συνταγματικές αρχές με συγκεκριμένο περιεχόμενο και προσδιορισμένη λειτουργία για την οργάνωση και τη λειτουργία του εκλογικού συστήματος.

Η δεύτερη επιλογή, αυτή που αναφέρεται στο συνασπισμό κομμάτων, και έδωσε λαβή στη θέση του προβλήματος της συνταγματικότητας της σχετικής ρύθμισης. Θα πρέπει να διευκρινιστεί από την αρχή ότι η εκλογή αυτή εντάσσεται σε ένα εντελώς διαφορετικό θεσμικό περιβάλλον. Δεν μιλούμε για τη λογική του συστήματος της ενισχυμένης αναλογικής, που εγκαταλείψαμε με τον ισχύοντα εκλογικό νόμο. Μιλούμε για τη λογική που επιβάλλει ο νέος εκλογικός νόμος. Ο προηγούμενος επέτρεπε την ενίσχυση του πρώτου κόμματος για την επίτευξη της κυβερνητικής σταθερότητας όχι με έναν εγγυημένο αριθμό εδρών αλλά με τον αριθμό εκείνων, ο οποίος προέκυπτε κατά τη λειτουργία των κατανομών.

Θα ήθελα να σας θυμίσω ότι ο αριθμός αυτός στην τρίτη κατανομή, όπου και ίσχυε αποκλειστικά το λεγόμενο εκλογικό δώρο, ήταν για όλη την επικράτεια δεκαεπτά έδρες. Το 1996 ήταν είκοσι τέσσερις έδρες, το 2000 είκοσι μία έδρες και το 2004 δεκαοκτώ έδρες. Σημειώνων ότι τις έδρες αυτές δεν τις καρπώνονταν μόνο του το πρώτο σε εκλογική δύναμη κόμμα, που εισέπραττε τη μερίδα του λέοντος. Ό,τι απέμενε στη δεύτερη φάση της τρίτης κατανομής, μοιράζονταν μεταξύ του πρώτου και του δευτέρου κόμματος.

Στο περιβάλλον τώρα του νέου εκλογικού συστήματος προβλέπεται αριθμητικά εγγυημένη πριμοδότηση του πρώτου κόμματος. Με λόγια απλά, ό,τι και να συμβεί το πρώτο κόμμα θα εισπράξει ως «δώρο» σαράντα έδρες. Με την προτεινόμενη ρύθμιση θα εισπράξει πενήντα έδρες. Και με αυτή την πριμοδότηση επιτυγχάνεται η κυβερνητική σταθερότητα, άλλοτε περισσότερο ισχυρή, άλλοτε όπως τώρα, λόγω του αποτελέσματος, λιγότερο ισχυρή.

Τι προβλέπει τώρα η ρύθμιση μέσα σ' αυτό το θεσμικό περιβάλλον; Ο συνασπισμός κομμάτων δεν μπορεί να καρπώθει την πριμοδότηση των πενήντα εδρών, με συνέπεια, να τις καρπώνεται το αμέσως επόμενο σε εκλογική δύναμη αυτοτελές κόμμα. Με τους όρους αυτούς είναι προφανές ότι αυτό το οποίο αναφέραμε, αποτελεί μια πραγματική προοπτική στην εφαρμογή του προτεινόμενου εκλογικού συστήματος. Δηλαδή μπορεί μέσα στη λογική τού ένα αυτοτελές κόμμα να υπολείπεται -και μάλιστα αισθητά- της εκλογικής δύναμης ενός συνασπισμού κομμάτων, να καρπώνεται, παρ' όλο αυτά, την πριμοδότηση των πενήντα εδρών και δ' αυτής να αναδεικνύεται κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Έτσι στην πράξη η εκλογική μειοψηφία αναδεικνύεται σε κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Θα μου επιτρέψετε να θέσω ένα απλό ερώτημα: Πού αλλού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για να μείνουμε σ' αυτή, εκλογικό σύστημα προβλέπει και επιτρέπει αυτήν τη δυνατότητα; Θα ήθελα μια απάντηση. Η απάντηση δεν μπορεί να είναι άλλη από την εξής απλή: Πουθενά. Η προοπτική αυτή είναι απολύτως ξένη προς την ουσία του δημοκρατικού πολιτεύματος, το οποίο, εν πάσῃ περιπτώσει, επιβάλλει η πλειοψηφία να κυβερνά και η μειοψηφία να ελέγχει. Και δεν επιτρέπεται υπό καμμία εκδοχή να παραβάζεται ένας υπαρξιακού χαρακτήρα κανόνας για τη δομή και τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ρύθμιση αυτή με το περιεχόμενο που σας παρουσίασα και με τη λειτουργία την οποία ενδέχεται να αναπτύξει δεν είναι δυνατόν να αντέξει στη δοκιμασία του ελέγχου της συνταγματικότητας.

Κύριε Υπουργέ, θελήσατε να αναδείξετε και να αμφισβήτησετε την ένταση ορισμένων διατυπώσεων. Σας καταλαβαίνω. Σας καταλαβαίνω γιατί η θέση σας δεν είναι ευχάριστη. Θα μου επιτρέψετε όμως να σημειώσω ότι η επιστημονική έκθεση δεν έχει συνειδητοποιήσει -αυτό προκύπτει άλλωστε σαφώς από την ανάγνωση της- ότι οι ρυθμίσεις που εισηγείστε εντάσσονται σε άλλο θεσμικό περιβάλλον. Εντάσσονται στη λογική της πριμοδότησης του πρώτου κόμματος με πενήντα έδρες. Και απομακρύνεται εντελώς από τη λογική της κατανομής των εδρών που γνωρίσαμε στις προηγούμενες εκδοχές του συστήματος της ενισχυμένης αναλογικής.

Έτσι, λοιπόν, αυτή η προοπτική δεν αντέχει στον έλεγχο της με γνώμονα την αρχή της ισότητας. Γιατί η ισότητα, πρέπει να σας θυμίσω, επιβάλλει κατά βάση την ίση αξιολόγηση της ψήφου όλων των πολιτών για την εκλογή των Βουλευτών. Δεύτερον, δεν αντέχει σε έλεγχο με βάση την αρχή της ίσης αντιπροσώπευσης. Το εξήγησα προηγουμένως. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις οδηγεί στην ανατροπή της. Τρίτον, είναι δυνατόν να δεχθούμε ότι μπορεί να σταθεί στο πλαίσιο της αρχής της ελεύθερης και ανόθευτης έκφρασης της λαϊκής θέλησης; Νομίζω πως όχι. Και, τέλος, πώς μπορούμε να δεχθούμε την ταυμηνοποίηση του πολιτικού και του κομματικού συστήματος με την απαγόρευση ουσιαστικά των εκλογικών συνασπισμών. Και παράλληλα να δεχθούμε ότι ισχύει η αρχή της πολυκομματικής δημοκρατίας και ότι μπορούμε να κάνουμε λόγο για την αρχή της ισότητας των ευκαιριών των πολιτικών κομμάτων για τη διεκδίκηση της ψήφου των πολιτών; Όλα αυτά οδηγούν τελικά στην πηγή της δημοκρατίας, στην αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Με αυτά τα δεδομένα, τίθεται σαφώς πρόβλημα παραβίασης της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση επαγγέλθηκε ένα εκλογικό σύστημα, την ένταση των συνεπειών του οποίου δεν ήταν δυνατόν να διανοηθούμε τη στιγμή που ακούστηκε η επαγγελλεία της. Ζούμε σε μια περιορέουσα ατμόσφαιρα, όπου οι πολίτες είναι εξαιρετικά προβληματισμένοι, εκφράζουν με κάθε ευκαιρία την ανησυχία τους για την πορεία του πολιτικού

συστήματος. Εκφράζουν την αγωνία τους για το διαγραφόμενο μέλλον. Δεν επιτρέπεται να κωφεύουμε. Όλοι μας λειτουργούμε και έχουμε επαφή με τους πολίτες και τον κόσμο. Όλοι μας γινόμαστε δέκτες της κραυγής αγωνίας, η οποία αποτυπώνεται, θα έλεγα, με ανάλυφο τρόπο σε όλες τις τελευταίες δημοσκοπήσεις.

Αντί, λοιπόν, να βλέπουμε μπροστά, αντί να αναζητήσουμε ένα εκλογικό σύστημα το οποίο θα μπορούσε να μας βγάλει από το σημερινό αδιέξοδο, που θα μπορούσε να οργανώσει με νέους όρους την πολιτική μας ζωή, εξακολουθούμε να βλέπουμε πίσω, να φλερτάρουμε με αναχρονιστικές ρυθμίσεις που δεν έχουν καμμία θέση στην εποχή μας.

Εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι είναι δυνατόν να πειστεί ο κόσμος με τις επιλογές μας, όταν καλούμαστε να συζητήσουμε και να ψηφίσουμε αυτές τις επιλογές και την περασμένη Παρασκευή, σ' αυτήν την Αίθουσα, ο Πρωθυπουργός δήλωσε ότι, μετά την επιψήφιση του νομοσχεδίου, θα καλέσει όλες τις πολιτικές δυνάμεις, για να αρχίσει επιτέλους ένας ουσιαστικός διάλογος για την αναζήτηση ενός νέου, ενός διαφορετικού εκλογικού συστήματος, που θα μπορούσε να αναγεννήσει και να ανοίξει νέα προοπτική στο πολιτικό μας σύστημα. Νομίζω ότι οι αντιφάσεις μιλούν από μόνες τους. Και οι αντιφάσεις αποτυπώνουν το αδιέξοδο, στο οποίο έχουν περιέλθει η κοινοβουλευτική Πλειοψηφία και η Κυβέρνηση.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστώ τον κ. Παπαδημητρίου.

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Κανταρτζής.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, έρχεται σήμερα για ψήφιση στη Βουλή ο νέος εκλογικός νόμος, δηλαδή η τροποποίηση του εκλογικού νόμου που προτείνει η Νέα Δημοκρατία, ενώ πρόσφατα, όπως είναι γνωστό, και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. παρουσίασε τις δικές του προτάσεις, όσον αφορά την αναμόρφωση του εκλογικού συστήματος.

Από την αρχή πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι μας βρίσκει ριζικά αντίθετους η τροποποίηση του εκλογικού νόμου της Νέας Δημοκρατίας, που είναι βασικά μία τροποποίηση προς το χειρότερο ενός ήδη αντιδημοκρατικού και καλπονοθευτικού εκλογικού συστήματος.

Ταυτόχρονα, όμως, και για τους ίδιους λόγους απορρίπτουμε και την πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την καθιέρωση μιας παραλλαγής του γερμανικού εκλογικού συστήματος, που είναι επίσης ένα αντιδημοκρατικό και καλπονοθευτικό εκλογικό σύστημα.

Για μια ακόμα φορά θέλουμε να υπογραμμίσουμε εξαρχής την αδιαπραγμάτευτη θέση του Κ.Κ.Ε. για την καθιέρωση της απλής αναλογικής ως πάγιου εκλογικού συστήματος με την ταυτόχρονη κατάργηση του ορίου του 3%. Ζητούμε την καθιέρωση της απλής αναλογικής χωρίς όρους και ανταλλάγματα, γιατί είναι το μόνο δίκαιο εκλογικό σύστημα, εάν θέλουμε να μιλάμε για την ιστότητα της ψήφου των πολιτών, όπως κατά κόρον ακούστηκε πριν από την έναρξη της συζήτησης και κατά τη συζήτηση της πρότασης αντισυνταγματικότητας.

Ας τα εξετάσουμε, όμως, όλα αυτά πιο συγκεκριμένα. Όπως προανέφερα, η Νέα Δημοκρατία επιχειρεί να τροποποιήσει προς το χειρότερο το ισχύον εκλογικό σύστημα. Υπενθυμίζω ότι είχαμε αντιταχθεί σε αυτόν τον εκλογικό νόμο, γιατί είναι κατά βάση καλπονοθευτικός. Διατηρεί την κλοπή των εδρών από τα μικρότερα κόμματα, έστω και εάν αυτή γίνεται σε πιο περιορισμένη έκταση, για να πριμοδοτήσει το πρώτο κόμμα και να μετατρέψει τη μειοψηφία σε πλειοψηφία. Για παράδειγμα, στις τελευταίες εκλογές από το Κ.Κ.Ε., λόγω του ληστρικού αυτού εκλογικού συστήματος, αφαιρέθηκαν δύο με τρεις έδρες που θα δικαιούνταν με το εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής. Αντίστοιχα, το ίδιο έγινε και με άλλα κόμματα. Έτσι, ελέω εκλογικού νόμου, χρίζονται οι μειοψηφίες του λαού σε αυτοδύναμες κυβερνήσεις ακόμη και με ποσοστό λίγο πάνω από το 40%.

Το εκλογικό σύστημα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε στόχο στις τότε συνθήκες τη στερέωση και αναπαραγωγή του δικομματισμού, είτε

με την κλασική μορφή του δικομματισμού με τις μονοκομματικές κυβερνήσεις είτε κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και με το πέρασμα στη μορφή του διπολισμού, ώστε να συνεχίζεται απρόσκοπτα η εφαρμογή της αντιλαϊκής πολιτικής των επιλογών του μεγάλου κεφαλαίου που ζητά σταθερές κυβερνήσεις, για να προωθήσει ακριβώς αυτούς τους στόχους.

Γιατί τώρα επιχειρεί αλλαγές η Νέα Δημοκρατία; Αυξάνει την πριμοδότηση του πρώτου κόμματος από τις σαράντα έδρες στις πενήντα, κλέβοντας επιπλέον δέκα έδρες από τα μικρότερα κόμματα, ώστε το πρώτο κόμμα να σχηματίζει αυτοδύναμη κυβέρνηση ακόμα και με μικρότερο ποσοστό. Άρα το σύστημα γίνεται πιο καλπονοθευτικό.

Με την αλλαγή αυτή επιδιώκεται να θωρακιστεί το σύστημα σε συνθήκες που η αμφισβήτηση του δικομματισμού απειλεί να πάρει ακόμη μεγαλύτερη έκταση. Με τη δεύτερη αλλαγή που προβλέπεται στον εκλογικό νόμο της Νέας Δημοκρατίας αποκλείεται ο συνασπισμός των κομμάτων που βγήκε πρώτος στις εκλογές να πάρει το μπόνους των πενήντα εδρών. Από που πηγάζει, αλήθεια, αυτή η ανάγκη που προτείνει η Νέα Δημοκρατία; Η αλλαγή αυτή έχει να κάνει αποκλειστικά με τα ιδιαίτερα συμφέροντα της Νέας Δημοκρατίας, επειδή αυτήν τη στιγμή δεν προσβλέπει σε άμεση συνεργασία για τη δημιουργία κεντροδεξιάς κυβέρνησης, με άλλα σχήματα, όπως για παράδειγμα με το Λ.Α.Ο.Σ., γιατί δεν θέλει να εκτεθεί στις σημερινές συνθήκες, να χαλάσει το προσωπείο του κεντροδεξιού κόμματος, για τους γνωστούς ψηφοθηρικούς λόγους. Και επειδή ταυτόχρονα διαβλέπει ότι γίνονται διεργασίες για τη δημιουργία κεντροαριστερού συνασπισμού, με γνωστές για παράδειγμα τις τοποθετήσεις κορυφαίων στελεχών και από μεριάς του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και από μεριάς του Συνασπισμού, που προβάλλουν αυτήν ακριβώς την πολιτική σαν εναλλακτική λύση. Επομένως μέσα απ' αυτήν τη διάταξη θέλει να αποτρέψει αυτήν την προοπτική στο βαθμό που εξαρτάται από την ίδια και να κατοχυρώσει τα δικά της ιδιαίτερα συμφέροντα.

Είναι αντισυνταγματική αυτή η διάταξη; Απαντήσαμε, «ναι». Είναι αντισυνταγματική, όπως πρωτίστως και κυρίως αντισυνταγματικό είναι, πριν απ' όλα, το ίδιο το εκλογικό σύστημα για το οποίο και τα δύο κόμματα δεν λένε κουβέντα. Κόπτονται για την ισοτιμία της ψήφου, αλλά αρνούνται την καθέρωση της απλής αναλογικής, που είναι το μόνο εκλογικό σύστημα που κατοχυρώνει την πραγματική ισοτιμία. Για ποια ισοτιμία μιλάτε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας και κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όταν με τα καλπονοθευτικά εκλογικά αυτά συστήματα βαφτίζετε τις μετοψηφίες σε πλειοψηφίες; Φτάνει πια η υποκρισία.

Ανέφερα προηγουμένως ότι η Νέα Δημοκρατία επιχειρεί στο βαθμό που εξαρτάται από την ίδια, να αποτρέψει αυτές τις εξελίξεις, γιατί σήμερα έχει γίνει ολοφάνερο, ότι από την πλουτοκρατία και τους μηχανισμούς της δουλεύοντα διάφορα σενάρια που αποβλέπουν από τη μια να εκτονώσουν την ογκούμενη λαϊκή αμφισβήτηση απέναντι στο δικομματισμό και από την άλλη να προετοιμάσουν το έδαφος για κυβερνήσεις συνεργασίας, είτε με κεντροαριστερό είτε με κεντροδεξιό προφίλ είτε στην ανάγκη και με τα δύο μεγάλα κόμματα, όπως έγινε με τα αδελφά κόμματα της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στη Γερμανία, για να εφαρμόσουν τις ίδιες ακριβώς αποφάσεις, που έχουν συναποφασίσει όλες αυτές οι κεντροδεξιές και οι κεντροαριστερές κυβερνήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τις επιλογές του κεφαλαίου.

Κεντρικός στόχος όλων αυτών είναι η συνέχιση της ίδιας πάντα πολιτικής και η εδραίωση του συστήματος, ώστε να αποφύγει τους κλυδωνισμούς. Στην ίδια κατεύθυνση αξιοποιείται και η υπόθεση Ζαχόπουλου, πέρα από τις άλλες στοχεύσεις που μπορεί να υπάρχουν για την αναδιανομή της πίτας, ανάμεσα στα μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα, στους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους. Η άλλη διάταξη που προβλέπει την ποσόστωση των γυναικών και τη συμμετοχή στα ψηφοδέλτια, κατά το 1/3, δεν μας βρίσκει φυσικά, αντίθετους. Άλλωστε εμείς σαν κόμμα δεν περιμέναμε το νόμο, για να προωθήσουμε τη συμμετοχή των γυναικών. Απόδειξη ότι όχι μόνο στους συνδυασμούς μας αλλά και από τους εκλεγέντες Βουλευτές οι επτά στους είκοσι ένα, είναι γυναίκες.

Πρέπει, όμως, να ξεκαθαρίσουμε εξαρχής ότι η ποσόστωση δεν ξεκινά από κάποιο αυξημένο ενδιαφέρον για τα προβλήματα των γυναικών. Ψηφοθηρικοί είναι οι λόγοι που υπαγορεύουν αυτήν τη διάταξη. Αν αυτές ήταν οι προθέσεις και της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας αλλά και του Π.Α.Σ.Ο.Κ., δεν θα εφάρμοζαν όλες αυτές τις πολιτικές που επιδεινώνουν και χειροτερεύουν συνεχώς τη θέση της εργαζόμενης γυναίκας, όπως για παράδειγμα, με την αύξηση των οριών συνταξιοδότησης, με τις συνεχείς περικοπές σε κοινωνικές παροχές, στην υγεία, την παιδεία, την πρόνοια. Ούτε φυσικά, η ρύθμιση αυτή από μόνη της θα σηματοδοτήσει ένα πιο αυξημένο ενδιαφέρον για τα προβλήματα των γυναικών. Το πρόβλημα είναι ταξικό, το πρόβλημα δεν είναι πρόβλημα φύλου, πρόβλημα γένους, αλλά είναι καθαρά με ποιο κόμμα, με ποια τάξη συντάσσεται ο καθένας. Ποια ταξικά συμφέροντα αναλαμβάνει να προωθήσει, ποια ταξικά συμφέροντα υπερασπίζεται.

Ποια είναι η απάντηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. στο νέο εκλογικό νόμο; Η πρόταση για παραλλαγή -λέει του γερμανικού εκλογικού συστήματος σε ένα, δηλαδή ενός καλπονοθευτικού συστήματος που θα βαφτίζει τις μειοψηφίες σε πλειοψηφίες.

Εξάλλου δεν το κρύβει. Ανοιχτά το διατυπωνίζει, ότι στόχος του είναι με ένα ποσοστό γύρω στο 40% να αναδεικνύονται αυτοδύναμες κυβερνήσεις.

Πού βρίσκεται η διαφορά ανάμεσα στα δύο καλπονοθευτικά συστήματα; Η βασική τους διαφορά είναι ότι ο καθένας κοιτάζει ωμά την πάρτη του, ο καθένας κοιτάζει να εξασφαλίσει τα στενά του κομματικά συμφέροντα. Τι λέει το Π.Α.Σ.Ο.Κ.: Θα έχουμε λέει τους εκατόν πενήντα Βουλευτές που θα εκλέγονται σε ευρύτερες εκλογικές περιφέρειες με ένα εκλογικό σύστημα που θα μοιάζει με το αναλογικό, ενώ οι άλλοι εκατόν πενήντα θα εκλέγονται σε μονοεδρικές περιφέρειες. Εκεί ακριβώς βρίσκεται η ουσία. Μέσα από αυτό το κόλπο επιδιώκει να αναθερμάνει τα γνωστά εκβιαστικά διλήμματα του παρελθόντος του στηλ «Αφρού δεν εκλέγεται δικός σας Βουλευτής, μην ψηφίζετε Κ.Κ.Ε., μην ψηφίζετε άλλο μικρότερο κόμμα. Ψηφίστε εμάς, για να μη βγει ο δεξιός, για να μη βγει η Δεξιά».

Να λοιπόν ποια είναι η πραγματική στόχευση του Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Με μοχλό το εκλογικό σύστημα στοχεύει να αναβιώσει τα εκβιαστικά διλήμματα, να προωθήσει την αναμόρφωση του εκλογικού σκηνικού για τη συνέχιση της πολιτικής που υπηρετεί ο δικοιωτισμός, είτε με την κλασική του μορφή είτε με τη μορφή των συνεργασιών.

Εξάλλου, το πλειοψηφικό σύστημα με τις μονοεδρικές περιφέρειες που επαγγέλλεται το Π.Α.Σ.Ο.Κ δίνει τη δυνατότητα για συναλλαγές με συμμαχικούς σχηματισμούς που κινούνται στον αστερισμό της Κεντροαριστεράς με το γνωστό παζάρι: «Μη βάζετε υποψήφιο, σε αυτήν τη μονοεδρική εκλογική περιφέρεια. Ψηφίστε το δικό μας υποψήφιο για να στηρίξουμε εμείς τον δικό σας σε κάποια άλλη εκλογική περιφέρεια». Έτσι, θα κάνουν και οι δυο τη δουλειά τους και θα δημιουργούνται ταυτόχρονα προϋποθέσεις, αν δεν υπάρχει δυνατότητα για δημιουργία αυτοδύναμης κυβερνήσεως, να υπάρχει τουλάχιστον δυνατότητα για συμμαχικό κεντροαριστερό σχήμα. Εκεί ακριβώς είναι και η ουσία.

Και αφήστε, κύριοι, το γνωστό παραμύθι για δήθεν εκσυγχρονισμούς και διαφάνεια. Για ποια διαφάνεια μιλάτε; Πώς θα καταργηθεί η διαπλοκή με το μεγάλο κεφάλαιο και τα μεγάλα συμφέροντα; Θα πάψουν οι μεγαλοεπιχειρηματίες να στηρίζουν τα κόμματα και τους πολιτικούς, που με την πολιτική τους στηρίζουν τα δικά τους συμφέροντα; Όχι βέβαια. Οι παράγοντες που τροφοδοτούσαν τη διαπλοκή θα συνεχίσουν να επενεργούν. Μήτως θα μπει περιορισμός στις αλόγιστες, όπως λέτε, προεκλογικές δαπάνες, επειδή θα έχουμε μονοεδρικές περιφέρειες; Δεν βλέπουμε, δηλαδή, στις δημοτικές και στις νομαρχιακές εκλογές, όπου κατά βάση συγκρούονται οι δύο υποψήφιοι, οι εκλεκτοί των δύο μεγάλων κομμάτων, τι τεράστια ποσά δαπανώνται;

Ποιος αλήθεια μπορεί να πειστεί από τέτοιους είδους ισχυρισμούς; Τίποτε από όλα αυτά. Τα ίδιαίτερα συμφέροντα θέλει να κατοχυρώσει. Τίποτα ακριβώς δεν πρόκειται να γίνει. Μήπως θα μπει περιορισμός στις πελατειακές σχέσεις; Ούτε αυτό

φυσικά θα καταργηθεί.

Επομένως είναι ήλιου φαεινότερο ότι η πρόταση και της Νέας Δημοκρατίας και του Π.Α.Σ.Ο.Κ από την ίδια αφετηρία ξεκινάνε, τον ίδιο στόχο έχουν: την ανάδειξη σταθερών κυβερνήσεων που θα υπηρετούν την ίδια πολιτική αλλά θα εξασφαλίζουν και τα συμφέροντα του καθενός.

Και με την ευκαιρία, μια και πολλή συζήτηση γίνεται για τη διαφάνεια και την προστασία του κύρους του Βουλευτή, ακούμε με συχνά να επανέρχεται και με διάφορες αφορμές το ζήτημα των αναδρομικών στους μισθούς και τις συντάξεις των Βουλευτών μετά από την ψήφιση του σχετικού νόμου που προέβλεπε την καταβολή αναδρομικών στους δικαστές. Για μία ακόμα φορά θα θέλαμε εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κ.Κ.Ε. να υπογραμμίσουμε την κατηγορηματική αντίθεση του κόμματός μας σε οποιαδήποτε διεκδίκηση αναδρομικών στη βουλευτική αποζημίωση ή τις συντάξεις των Βουλευτών και στην ανάγκη να ληφθεί όπως υπογραμμίσαμε από την πρώτη στιγμή ειδική απόφαση της Βουλής που θα αποκλείει ακριβώς ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Αυτή είναι η σαφής και κατηγορηματική τοποθέτηση του Κ.Κ.Ε. που αναφέρεται στην ανακοίνωση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας την οποία καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αχιλλέας Κανταρτζής καταθέτει για τα Πρακτικά την προσαναφερθείσα ανακοίνωση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κλείνω την επιβεβλημένη αυτή αλλά και σύντομη παρένθεση για να επανέλθω στο θέμα. Επομένως, κοινές είναι οι αφετηρίες και των δύο κομμάτων. Αναζητούν λύσεις στις σημερινές συνθήκες για τη διαιώνιση της ίδιας αντιλαϊκής πολιτικής, μόνο που ο καθένας κοιτάζει πώς θα εξασφαλίσει και τα δικά του ιδιαίτερα συμφέροντα.

Απ' αυτήν την αφετηρία ξεκινούν επειδή συνειδητοποιούν ότι σήμερα είναι πολύ ευρύτερα στρώματα, τα οποία αμφιστητούν τις επιλογές τους, είναι σήμερα πολλοί περισσότεροι αυτοί οι οποίοι καταλαβαίνουν το ρόλο και την πολιτική των δύο μεγάλων κομμάτων που αναζητούν λύση σε ριζοσπαστική κατεύθυνση, μακριά από τις επιλογές της πλουτοκρατίας, μακριά από τις επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Μάαστριχτ της Λευκής Βίβλου και των άλλων επιλογών του μεγάλου κεφαλαίου.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΚΟΣ)

Γ' αυτό θέλουν την αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος, να κάνουν το κράτος πιο ευελικτό, πιο ικανό, πιο αποτελεσματικό στην προώθηση των επιλογών της πλουτοκρατίας, γι' αυτό προετοιμάζεται η νέα διοικητική δομή της χώρας για να μπορούν να υλοποιούνται καλύτερα, πιο άνετα αυτές οι επιλογές, γι' αυτό προετοιμάζεται το έδαφος για τον «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ II», γι' αυτό ενισχύονται οι μηχανισμοί καταστολής, γι' αυτό επιβάλλεται η φίμωση της φωνής του Κ.Κ.Ε. και όσων δυνάμεων αρνούνται να υποταχθούν, όλων εκείνων που με τη σάστη τους οργανώνουν και εμπνέουν τους αγώνες του λαού.

Από τέτοιες σταθερές κυβερνήσεις τίποτε το θετικό δεν έχει να περιμένει ο λαός. Από τέτοιους είδους σταθερές κυβερνήσεις, είτε αυτοδύναμες είτε κεντροαριστερές είτε κεντροδεξιές, τίποτε το θετικό δεν έχουν να περιμένουν οι εργαζόμενοι, όπως απέδειξε και η εμπειρία της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Γερμανίας, και μιας σειράς άλλων ευρωπαϊκών χωρών που έχουν δοκιμαστεί αυτά τα σχήματα. Τέτοιες σταθερές κυβερνήσεις χρειάζονται στο κεφάλαιο για να προωθεί χωρίς περιορισμούς τις αναδιαρθρώσεις αυτές που στοχεύουν στην ενίσχυση της κερδοφορίας του.

Το Κ.Κ.Ε. απορρίπτοντας την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας και του Π.Α.Σ.Ο.Κ. διεκδικεί σταθερά και αταλάντευτα την καθέρωση της απλής αναλογικής, επαναλαμβάνων, χωρίς όρους και χωρίς παζαρέματα, χωρίς προϋποθέσεις. Διεκδικούμε την απλή αναλογική, όχι για να παζαρέψουμε τη συμμετοχή μας σε κεντροαριστερές και κεντροδεξιές κυβερνήσεις. Η διέξοδος για το λαό δεν βρίσκεται σε αυτήν την κατεύθυνση. Η ελπίδα βρίσκεται στον κοινό αγώνα των εργαζομένων απέναντι στην πλουτοκρατία και τα κόμματά της, σε αυτή τη λαϊκή συμ-

μαχία στο μέτωπο των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων που θα αγωνίζονται όχι μόνο για επί μέρους διεκδικήσεις, αλλά για την ίδια την εξουσία ώστε ο πλούτος που παράγουν οι εργαζόμενοι να ανήκει σε αυτούς και όχι στους μεγαλοεπιχειρηματίες που το καρπώνονται.

Να για ποια συμμαχία, να για πια εξουσία αγωνίζεται και προσβλέπει το Κ.Κ.Ε., να ποιοι είναι οι σύμμαχοί του για να μπορέσει να σηματοδοτήσει όλες αυτές τις αλλαγές που έχει ανάγκη ο τόπος μας. Και όσο αυτή η προοπτική θα κερδίζει έδαφος στις συνειδήσεις του λαού μας τόσο πιο ικανοί και αποτελεσματικοί θα γίνονται και οι αγώνες σήμερα. Και αυτός ο δρόμος είναι ο μόνος δρόμος που συμφέρει το λαό μας και θα γίνει πραγματικότητα όταν και ο λαός νιώσει τη δύναμη του.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του ΣΥ.ΠΙΖ.Α. κ. Θεόδωρος Δρίτσας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η τροπολογία που εισηγείται Η Κυβέρνηση στον εκλογικό νόμο έχει κατά βάση, όπως όλες και όλοι γνωρίζετε, τρία σημεία. Και το ένα είναι η ενίσχυση του πρώτου κομμάτου με ένα μπόνους κατά δέκα έδρες, αυξημένο αυτού που προέβλεπε ο προηγούμενος νόμος, το δεύτερο είναι η παρέμβαση στους συνασπισμούς κομμάτων και ο περιορισμός της ιστότιμης κατανομής εδρών μεταξύ αυτόνων κομμάτων ή συνασπισμού κομμάτων και το τρίτο είναι η ρύθμιση σχετικά με την ποσόστωση των δύο φύλων, μια διάταξη που τεχνητά επιχειρεί να υποβοηθήσει την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια των κομμάτων.

Αυτές οι τρεις απλές θα έλεγε κανείς ρυθμίσεις διαφριμίστηκαν και προβλήθηκαν από τον Πρωθυπουργό στις προγραμματικές δηλώσεις ως η πρώτη από τη σειρά πολύ σημαντικών μεταρρυθμίσεων μετά την ανανέωση της λαϊκής εντολής, όταν ο Πρωθυπουργός, το θυμάστε, όλες και όλοι ισχυρίστηκε, παρά το γεγονός ότι η Νέα Δημοκρατία είχε υποστεί μία σημαντικότατη μείωση στο εκλογικό Σώμα στην έγκριση του εκλογικού Σώματος, ισχυρίστηκε ισχυρή εντολή να εφαρμόσει το μεταρρυθμιστικό της πρόγραμμα.

Εδώ είναι που αρχίζει η συζήτηση για τον εκλογικό νόμο και νομίζω ότι αυτό είναι και το κλειδί για πόσο δημοκρατικές ή όχι είναι όλες αυτές οι προτάσεις που έρχονται σήμερα από την πλευρά της Κυβέρνησης. Μοιάζει με εκλογικό μαγειρέο -συγνώμη για τη λέξη- αλλά μοιάζει με εκλογικό μαγειρέο. Πόση δόση αναλογικότητας και πόση δόση κυβερνητικής σταθερότητας; Αντιλαμβάνεστε ότι είναι εντελώς υποκειμενικές αυτές οι επιλογές, είναι της μαγειρίσσας, είναι του μάγειρα, είναι του γρύστου και το γούστο εδώ επί του προκειμένου είναι η επιλογή της Νέας Δημοκρατίας να εξασφαλίσει τη δικιά της κυριαρχία ακόμα και αν αποτελεί μειοψηφία στο εκλογικό Σώμα. Περί αυτού πρόκειται.

Από αυτή την άποψη -και είναι εμφανές αυτό διά γυμνού οφθαλμού και στην αιτιολογική έκθεση- δεν μπορούμε να δεχθούμε ότι διαθέτει επιστημονική επάρκεια η τεκμηριώστηκαν αυτών των αλλαγών και ότι διαθέτει και συνέπεια και, εν πάσῃ περιπτώσει, δημοκρατική νομιμοποίηση. Το αντίθετο συμβαίνει μάλιστα. Είναι μια επιλογή σκοπιμότητας, μια τροπολογία σκοπιμότητας, ακριβώς για να κρύψει παρά τα λεγόμενα του Υπουργού λίγη ώρα πριν απευθυνόμενος προς τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΣΥ.ΠΙΖ.Α. κ. Κουβέλη, να κρύψει την πολιτική μοναξιά αυτής της Κυβέρνησης, γιατί αυτή η Κυβέρνηση έρχεται επιθετικά με το 42%, με τη μειοψηφία δηλαδή του εκλογικού Σώματος, να επιμείνει ότι έχει ισχυρή εντολή να κάνει βαθιές τομές στο πολιτικό σύστημα, βαθιές τομές στην οικονομία και να προχωρήσει. Και δεν έχει εμφανώς τουλάχιστον και δε μπορεί να αποδείξει, το αντίθετο μάλιστα ισχύει, ότι υπάρχουν κοινωνικά στρώματα ευρύτατα που μπορούν να στηρίξουν αυτές τις επιλογές της.

Στο ασφαλιστικό κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Στα ζητήματα των ιδιωτικοποιήσεων; Σε ποια ζητήματα από αυτά που η Κυβέρνηση θεωρεί τομές έχει αυτή τη στιγμή λαϊκή συναίνεση, έχει κοινωνική συναίνεση; Δεν έχει τέτοια και δεν έχει ως εκ τούτου και δημοκρατική νομιμοποίηση. Θέλει όμως δέκα έδρες

μπόνους, για να επιβάλει και να χειραγωγήσει τη γνήσια λαϊκή έκφραση. Αυτό είναι στην πραγματικότητα το καίριο και κύριο ζήτημα που επιχειρεί με διάφορα επιχειρήματα να ρυθμίσει αυτή η νέα τροπολογία. Και προς αυτήν την κατεύθυνση υπάρχει και μία προφανής ανακολουθία. Ενώ αυτό εμφανίζεται ως μία πάρα πολύ σημαντική αναγκαία ενίσχυση της κυβερνητικής σταθερότητας, την ίδια στιγμή για χάρη δεν ξέρω και εγώ ποιων σχεδιασμών λίγες μέρες πριν την Παρασκευή την επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του ΣΥ.ΠΙΖ.Α. του Αλέκου Αλαβάνου προς τον Πρωθυπουργό, ο Πρωθυπουργός εμφανίστηκε με μία συναντετική πρόταση προς το ΠΑ.ΣΟ.Κ. -τη θυμάστε όλες και όλοι- να αποδεχθεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τη συνταγματική μεταρρύθμιση, να αποδεχθεί, ο κύριος Πρωθυπουργός, το γερμανικό σύστημα και, εν πάσῃ περιπτώσει, να ενισχύσουμε αυτή την κρίσιμη πλέον αναπαραγωγή του δικοιοματισμού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το μήνυμα των καιρών, είναι δυνατόν σε αυτήν την περίοδο, την περίοδο της σήψης, την περίοδο της αποκάλυψης για μια ακόμα φορά με εκρηκτικό και επικίνδυνο τρόπο από της αναπαραγωγής του δικοιοματικοεκδοτικού πολιτικού συστήματος, τη στιγμή που αυτό δικοιοματικοεκδοτικό σύστημα έρχεται σε μία βαθιά κρίση να μας απαντά απέναντι σ' αυτό ο Πρωθυπουργός και η Κυβέρνηση «δώστε μου δέκα έδρες μπόνους»;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν σοβαρά ζητήματα σε όλα αυτά τα πράγματα. Η Αριστερά έχει μία μόνιμη και πάγια θέση, όχι αγκυλωμένη αλλά δημιουργική, γιατί είναι θέση αρχών και γιατί καμιά δημοκρατία, κανένα πολιτικό σύστημα δεν μπορεί να στηρίζεται σε δήθεν επιστημονικής έμπνευσης και συναπαριματικής εγκυρότητας εκλογομαγειρέματα. Δεν νομιμοποιείται πολιτικό σύστημα που να μπορεί να διαρκέσει και να είναι δημοκρατικό με τέτοιου είδους χειρισμούς και επιλογές.

Για μία ακόμα φορά ο Συναπαριματικός Ριζοσπαστικής Αριστεράς συνεχίζοντας αυτήν την ιστορική παράδοση της Αριστεράς, την παράδοση αρχών και την παράδοση δημιουργικής διεκδίκησης της άμεσης δημοκρατικής εκπροσώπησης και της μιας ψήφου ακόμη, της δυνατότητας δηλαδή της γνήσιας και άδολης, σταθερής και μόνιμης έκφρασης του εκλογικού Σώματος που είναι το απαύγασμα της δημοκρατικής διεκδίκησης, κατέθεσε σήμερα μία πρόταση νόμου για την καθιέρωση της απλής αναλογικής ως εκλογικού συστήματος για την εκλογή Βουλευτών και Βουλευτών Επικρατείας. Καταθέτω αυτήν την πρόταση νόμου για να συμπεριληφθεί στα Πρακτικά αυτής της συζήτησης και καλώ τα κόμματα της Μειοψηφίας να δουν, όπως έγινε στο παρελθόν -κοινή ήταν η πρόταση το 2001 του ΣΥ.ΠΙΖ.Α. και του Κ.Κ.Ε. για την απλή αναλογική- το θέμα της απλής αναλογικής.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Δρίτσας καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα πρόταση νόμου, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είναι ανάγκη να σταθούμε κάθε φορά με επιμονή προς αυτήν την κατεύθυνση, διότι η καθιέρωση ενός πάγιου εκλογικού συστήματος με το οποίο θα επιτυγχάνεται η αντιστοιχία ψήφων του εκλογικού σώματος και βουλευτικών εδρών των κομμάτων, θα δίνει τη δυνατότητα να εκπροσωπηθούν στη Βουλή οι πραγματικές και ζωντανές τάσεις της ελληνικής κοινωνίας και όχι οι χειραγωγημένες και κατασκευασμένες πλειοψηφίες που δήθεν υπόσχονται κυβερνητική σταθερότητα. Και ακριβώς η γνήσια έκφραση της ζωντανής ελληνικής κοινωνίας είναι όρος για την πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα και σε κάθε χώρα. Δεν υπάρχει καλύτερη επιλογή για την κυβερνητική σταθερότητα, γιατί είναι η επιλογή που δεσμεύει ανοιχτά και καθαρά τις πολιτικές δυνάμεις να καταθέσουν δεσμευτικές προτάσεις και να μην παίζουν με επικοινωνιακού τύπου ίλουστρασιόν προεκλογικά προγράμματα, να μην παίζουν με το σύμμαχο τους το τηλεοπτικό κατεστημένο και με άλλες μεθόδους παραπλάνησης της συνείδησης της ελληνικής κοινωνίας.

Όταν αυτά αναφεθούν, τότε μπορούμε να έχουμε πραγματική δημοκρατική πολιτική σταθερότητα, γιατί θα έχουμε τη σταθερή σχέση, τη συνεπή σχέση εντολέων και εντολοδόχων. Και δεν υπάρχει καλύτερη και πλέον εγγυημένη διαδικασία από

αυτήν που προτείνει η Αριστερά για την αποθέωση και κατάξιωση της δημοκρατίας και για την πολιτική σταθερότητα. Εδώ ακριβώς πρέπει να πούμε πως το γεγονός ότι ποτέ στα εκατόν εβδομήντα χρόνια της ύπαρξης του νεότερου ελληνικού κράτους ο εκλογικός νόμος δεν απέβλεψε στη σωστή αποτύπωση της λαϊκής βούλησης, δεν είναι λόγος και όρος για να μην το ξεκινήσουμε τώρα. Αυτή είναι η παράδοση της Αριστεράς, που έχει προσφέρει και στη δημοκρατία και στον ελληνικό πολιτικό πολιτισμό. Θα επιμείνουμε σε αυτό.

Είναι, λοιπόν, η πολιτική των μεταρρυθμίσεων που επιδιώκει η Κυβέρνηση να την εξασφαλίσει διά αυτών των μεθόδων, διά της πολιτικής σταθερότητας. Μα είναι δυνατόν αυτές οι επιθέσεις που αυξάνουν την ανεργία, που δημιουργούν νέα φτώχεια, ανασφάλεια, διαφθορά, υπέρβαση των στοιχειωδών κανόνων δημοκρατικής και διαφανούς λειτουργίας του πολιτεύματος να λέγονται κυβερνητική σταθερότητα;

Είναι δυνατόν αυτό να θεωρείται αξιακή διεκδίκηση από ένα κόμμα κυβερνητικό και αυτό να αποτελεί επιχείρημα για τέτοιου είδους τροπολογίες; Δεν είναι επομένων νομιμοποιημένο, δεν είναι δημοκρατικά νομιμοποιημένη αυτή η κυβερνητική πρόταση. Είναι, επαναλαμβάνω, επιχείρηση σκοπιμότητας, επιχείρηση χειραγώγησης και ελέγχου του πολιτικού μέλλοντος και της πολιτικής συμπεριφοράς των Ελληνίδων και των Ελλήνων.

Στο δεύτερο θέμα που επιχειρεί να ρυθμίσει η Κυβέρνηση μ' αυτήν την τροπολογία, για το ζήτημα του συνασπισμού των κομμάτων, είπαμε και κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην αρμόδια επιτροπή ότι δεν μας αφορά ως SY.PIZ.A. τακτικά η ρύθμιση αυτή. Είναι ένα ζήτημα και με βάση και τα όσα προανέφερα για τις βασικές αρχές με τις οποίες αντικεντωπίζει η Αριστερά τα ζητήματα του εκλογικού νόμου, δεν μας ενδιαφέρουν τακτικού τύπου ρυθμίσεις ανάλογα με τη συγκυρία, όπως διαμορφώνεται στην πολιτική ζωή κάθε περίοδο. Μας ενδιαφέρει κι εδώ ένα σοβαρότατο θέμα αρχής. Δεν μπορεί να έρχεται η νομοθετική εξουσία διά μέσου της Κυβέρνησης, διά των εισηγήσεων της Κυβέρνησης, και να επιβάλλει πατερναλιστικά κανόνες και όρους στην ελεύθερη ανάπτυξη της πολιτικής ζωής στην Ελλάδα και στην ελεύθερη συμπεριφορά των κομμάτων και των πολιτικών οργανώσεων, ομάδων κ.λπ.. Είναι αδιανότητο και μ' αυτήν την έννοια όντως είναι αντισυνταγματικό.

Όμως πέρα από την αντισυνταγματικότητα -που όντως εγώ δεν είμαι αρμόδιος να το ποιοθετήθω επί του θέματος ως νομικός, συνταγματολόγος ή οπιδήποτε άλλο- πράγματι εδώ έχουμε μία πολιτική ανακολουθία πρώτου μεγέθους, έναν πατερναλισμό και μία χειραγώγηση εκ των προτέρων και προς εξασφάλιση. Τα επιχειρήματα της Κυβέρνησης είναι σαθρά.

Τέλος, στην προτεινόμενη διάταξη για την ποσόστωση των δύο φύλων θέλω, απαντώντας και σε σχετικά σχόλια, να υπενθυμίσω ότι αυτή η διάταξη έρχεται κυρίως ως ανταπόκριση σε αίτημα πολλών γυναικείων οργανώσεων και πολλών οργανώσεων για τα δικαιώματα, της ελληνικής κοινωνίας, που δεν έχουν μόνο τώρα προβληθεί, αλλά έχουν μια ιστορική διαδρομή. Κι έρχεται η Κυβέρνηση να το αποδεχθεί. Δεν ξέρω αν έχει ή δεν έχει επί του προκειμένου σκοπιμότητες αλλά, κατά τη γνώμη μας, καλά κάνει και το αποδέχεται αυτό το αίτημα και επιχειρεί να το νομοθετήσει. Όμως το νομοθετεί μ' έναν πολύ περιορισμένο και λειψό τρόπο.

Να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα. Είναι μια τεχνητή πρακτική ενθάρρυνσης της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών. Η πείρα, η εμπειρία της νεοελληνικής κοινωνίας έχει αποδείξει ότι και το χρειάζεται η ελληνική κοινωνία αυτό, αλλά και έχει αποδώσει όπου έχει υλοποιηθεί. Δεν αποτελεί καμμία φοβερή θεσμική ρύθμιση, που θεωρητικά θα πρέπει να μείνει εσαεί στο ελληνικό νομικό σύστημα και στον ελληνικό πολιτικό βίο. Είναι όμως θετικό να ενισχύσουμε και να ενθαρρύνουμε μια τέτοιου είδους ισότιμη συμμετοχή και έχουν όλα τα πολιτικά κόμματα και όλη η πολιτική ζωή του τόπου να κερδίσει απ' αυτό.

Εδώ ακριβώς το φαλκιδεύει με τη ρύθμιση της η Κυβέρνηση. Στην εξίσωση της ανά περιφέρεια εκπροσώπησης των γυναικών με αυτήν στο σύνολο, όπου χάνεται η εκπροσώπηση στην πραγματικότητα, γίνεται αριθμητικό μέγεθος και όχι ουσιαστικό πολιτικό και κοινωνικό συμβάν, εκεί ακριβώς είναι και η διαφορά μας

και καλούμε την Κυβέρνηση να δεχθεί τις τροπολογίες που έχουν κατατεθεί -θα τα πούμε και αύριο αναλυτικότερα- και να προχωρήσει στις ρυθμίσεις εκείνες που θα επιτρέψουν την ανά περιφέρεια εκπροσώπηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αυτές τις παρατηρήσεις δεν μπορούμε να ψηφίσουμε και να εγκρίνουμε, αλλά αντίθετα διαμαρτυρόμαστε και εναντιωνόμαστε στην κυβερνητική πρόταση.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φλιππος Πετσάλνικος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος και οι Βουλευτές του κόμματός του κατέθεσαν πρόταση νόμου: «Για την καθιέρωση της Απλής Αναλογικής ως Εκλογικού Συστήματος για την Εκλογή Βουλευτών και Βουλευτών Επικρατείας».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Το λόγο έχει για να εισηγηθεί στο νομοσχέδιο εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας ο συνάδελφος κ. Αναστάσιος Καραμάριος, μετά τη μικρή αιφνίδια αδιαθεσία του αρχικώς ορισθέντος εισηγητού, του κ. Κωνσταντίνου Γκιουλέκα, για τον οποίο ευχόμαστε όλοι βέβαια τάχιστη ανάρρωση.

Ορίστε, κύριε Καραμάριε, έχετε το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, και εγώ -αλλά και εκ μέρους όλων των συναδέλφων- δεν έχω παρά να ευχθώ να είναι περαστικά και πολύ σύντομα ο κύριος συνάδελφος να έρθει στα καθήκοντά του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βάση και θεμέλιο του Συντάγματός μας είναι η κοινοβουλευτική μας δημοκρατία. Και η κοινοβουλευτική δημοκρατία επιτάσσει την ίδρυση και συμμετοχή κομμάτων. Επομένων τα κόμματα είναι η βάση του πολιτεύματός μας και γι' αυτό η αξιωση της πολιτείας είναι η καλή οργάνωση των κομμάτων. Και όπως έρθετε πολύ καλά, με το Σύνταγμα του 1975, για πρώτη φορά έγινε και η οργάνωση των νέων, έγιναν οι νεολαίες των κομμάτων.

Σήμερα, λοιπόν, που συζητάμε το νομοσχέδιο αυτό το οποίο ρυθμίζει ή μάλλον τροποποιεί την ισχύουσα νομοθεσία, εκείνο που η Κυβέρνηση θέλει να κάνει -και είναι και προς τιμή της- είναι να ξεκαθαρίσει το τοπίο των μεθεπόμενων εκλογών. Γι' αυτό από την αρχή της θητείας της φέρνει μια διάταξη με την οποία τροποποιεί το εκλογικό σύστημα. Τις τροποποιήσεις τι έρετε όλοι, είναι δύο συγκεκριμένες. Η βάση του ισχύοντος εκλογικού συστήματος είναι αυτή που θα καθοριστεί και στο μέλλον, με μία και μόνο τροποποίηση, η οποία, όπως πολύ καλά έρετε, ρυθμίζει πλέον την πριμοδότηση του πρώτου κόμματος, όχι του συνασπισμού κομμάτων ή του αυτοτελούς κόμματος, που το ισχύον σύστημα προβλέπει, αλλά το αυτοτελές κόμμα να είναι εκείνο που πάρει το χοντρό.

Θα ήθελα, λοιπόν, να ξεκινήσω θεωρητικά στη βάση της δομής της πολιτείας μας και της δημοκρατίας μας. Απαγορεύει σε κανένα κόμμα να κατακτήσει την εξουσία; Ποιος είναι εκείνος που αποφασίζει επιτέλους; Ο λαός. Ο λαός και μόνο έχει τη δύναμη να δώσει την εξουσία στο κόμμα στο οποίο θέλει. Δεν απαγορεύει να γίνει κυβέρνηση ούτε το κόμμα του ΣΥ.PIZ.A. ούτε του Κ.Κ.Ε. ούτε του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ούτε του Λ.Α.Ο.Σ..

Επομένως γιατί σήμερα να θέλουμε να ξεχάσουμε τη μεγάλη επιταγή του Συντάγματός μας, που είναι η δύναμη του λαού; Είναι δυνατόν αυτή τη στιγμή να κατακρίνουμε τη θέληση του λαού, όταν θα επιλέξει ένα κόμμα πρώτο με 40% ή με 42% ή με 38% ή με 39%- που και στο παρελθόν έχει συμβεί- και να εντιωνόμεθα στην προσπάθεια του νομοθέτη που σήμερα -γιατί αυτή είναι η βασική αιτιολογία- θέλει να δώσει και ισχυρή κυβέρνηση, πέραν της λαϊκής επιμηγορίας;

Ποιος απαγορεύει τη διάλυση των κομμάτων και τη συγχώνευση σε ένα; Κανένας δεν το απαγορεύει.

Όμως, επειδή ο προηγούμενος νόμος, δηλαδή, ο ισχύων σήμερα, προέβλεπε τότε που ψηφίστηκε, παραμονές των εκλογών του 2004, ότι ενδέχεται να υπάρξει συνασπισμός, έβαλαν τη πριμοδότηση εις το συνασπισμό κομμάτων. Όμως, δεν έγινε

τέτοια συνεργασία και τα κόμματα κατέβησαν αυτοτελή, με αποτέλεσμα να κερδίσει η Νέα Δημοκρατία.

Μειοψηφία είμαστε και σήμερα συνολικά, ως προς το σύνολο των ψήφων, 42%. Μπορεί, όμως, κανείς να πει ότι αυτό δεν είναι δημοκρατικό; Εάν αυτό θέλαμε να το αποτρέψουμε, γιατί το Σύνταγμα, στη θεμελιώδη διάταξη του της εκλογής των Βουλευτών, να λέει: «Όπως ο νόμος ορίζει», με το άρθρο 51 και δεν έβαζε από τότε το Σύνταγμα του 2001 ρητή διάταξη ότι θα γίνεται κατ' αυτό τον τρόπο; Άραγε δεν μπορούσε το Σύνταγμα μας να ορίσει την εκλογή των Βουλευτών, όπως γίνεται στις περιπτώσεις των Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, όπου εκεί είναι για τέσσερα χρόνια; Γιατί το έκανε αυτό; Γιατί απλούστατα η επυμηγορία του ελληνικού λαού, στην άποψη της κυβέρνησής του, θέλει πάντοτε να ρυθμίζεται με νόμο που η ίδια η νομοθετική εξουσία θα επιβάλλει.

Ξεκινάμε, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, στη βάση ότι εκείνος που αποφασίζει είναι ο λαός. Και ερχόμαστε σήμερα εμείς και λέμε: Όχι, κύριοι, με αυτό το συνασπισμό τον οποίο, ενδεχομένως, από την αρχή θα θελήσετε να κάνετε, τότε είναι που θα καταστρατηγήσετε τη λαϊκή βούληση. Διότε θέλετε, σώνει και καλά, να είστε αυτοτελές κόμμα, αλλά, επειδή δεν έχετε τη δύναμη να κερδίσετε τις εκλογές, θέλετε να πάμε σε συνασπισμό κομμάτων. Όχι, τότε είναι η καταστρατήση της λαϊκής θέλησης και βούλησης, διότι το 5% δεν μπορεί να ξεπεράσει το 30% ή το 40%. Διαλύστε τα κόμματα σας και κάντε νέο κόμμα. Δεν σας απαγορεύει κανένας. Έγινε στο παρελθόν.

Άρα, λοιπόν, σήμερα, δεν θα πρέπει να σταματάμε στη λογική ότι ναι, θέλουμε το bonus, αλλά θέλουμε και το συνασπισμό. Δηλαδή, εσείς ο το θεωρείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δημοκρατικό βάσει του Συντάγματός μας, να συνεργαστούν τέσσερα κόμματα ή τρία κόμματα και να επεράσουν το άλλο που θα πάρει 44% και να κάνουν κυβέρνηση οι άλλοι που θα έχουν το 56%, όταν μέσα στο 56% υπάρχουν κόμματα ξεχωριστής ιδεολογίας; Και το ερώτημα είναι απλό: Γιατί δεν διαιλύονται τα κόμματα; Γιατί, προς τιμήν τους, το κάθε κόμμα έχει τη δική του ιδεολογία, έχει τους δικούς του προσανατολισμούς και δεν θέλει να το διαιλύσει, αλλά θέλει από τον ελληνικό λαό να πάρει την ψήφο του για να κυβερνήσει.

Άρα, λοιπόν, αυτή τη στιγμή, συζητάμε δύο διατάξεις τροποποίησης -και μόνο- του ισχύοντος εκλογικού συστήματος. Δεν θα ήθελα να επικαλεστώ ένα εγχειρίδιο του φίλου μου, του συμπαθέστατου κ. Σκανδαλίδη, ο οποίος, παραμονές εκλογών του 2004, κυκλοφόρησε το εγχειρίδιό του, με το οποίο μας μιλούσε για τις μεγάλες δυνατότητες και τις συνταγματικές νομοθετικές ρυθμίσεις του νόμου τον οποίο έφερνε τότε να ψηφίσει, ο οποίος κατά βάση, κατά τον κ. Σκανδαλίδη, ήταν ο καλύτερος εκλογικός νόμος.

Αυτό το νόμο εμείς σήμερα έχουμε. Δεν κάνουμε τίποτε άλλο. Δείτε καλά. Ρυθμίζουμε δύο άρθρα και μόνο, το άρθρο 1 και -νομίζω, αν δεν κάνω λάθος- το άρθρο 6 του ισχύοντος νόμου και λέμε ότι στην περίπτωση του που θα δίδεται το bonus, στο αυτοτελές κόμμα ή στο συνασπισμό, θα δίδεται μόνο στο αυτοτελές. Τι πιο λογικό, δηλαδή; Εάν έχετε τη δύναμη -οποιοδήποτε κόμμα- επηρεάστε τον ελληνικό λαό, ζητήστε από τον ελληνικό λαό να σας ψηφίσει και πάρτε το bonus. Σας απαγορεύει κανένας, αγαπητοί μου συνάδελφοι;

Ελέχθη, πράγματι και από το Κομμουνιστικό Κόμμα: Για μας δεν υπάρχει συνασπισμός. Μία λέξη υπάρχει: Συμμαχία με το λαό. Βεβαίως, να την έχετε, να την πάρετε και αν ο λαός σας ψηφίσει, αγαπητέ μου κύριε Χαλβατζή, πάρτε την κυβέρνηση. Δεν σας απαγορεύει κανένας. Δημοκρατία έχουμε. Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

Η δεύτερη διάταξη, λοιπόν, αποκλείει το συνασπισμό, ως αυτοτελές Κόμμα, να πάρει το bonus. Ωστόσο και πάλι δίνεται η δυνατότητα να υπάρξει μία περίπτωση που δεν είναι θεωρητικά απραγματοποίητη, δηλαδή μπορεί να γίνει.

Από εκεί και πέρα ποιο είναι το πρόβλημα που έχουμε σήμερα και επικροτούμε ή επιδοκιμάζουμε πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης, η οποία δεν κάνει τίποτα άλλο παρά θέλει από τώρα στο παιχνίδι του εκλογικού νόμου να ξεκαθαρίσει ποια είναι η πρόθεσή της. Θέλουμε να διορθώσουμε αυτό που εμείς

πιστεύουμε ότι δεν βοηθάει στην κοινοβουλευτική μας δημοκρατία, ούτως ώστε η Κυβέρνησή μας του λοιπού να έχει τις δυνατότητες να επιδιώξει την υλοποίηση του προγράμματός της, που δεν είναι τίποτα άλλο παρά εκείνο που ο λαός απαιτεί από εμάς σήμερα, δηλαδή να κυβερνήσουμε τον τόπο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν έχετε πλέον δίκιο στην ένσταση περί αντισυνταγματικότητας. Αυτά είναι ξεπερασμένα, υπό την έννοια ότι έχουν κριθεί και έχουν πολλές φορές ειπωθεί. Σας είπα ότι από τη στιγμή που το εκλογικό σύστημα δεν καθορίζεται συνταγματικά, από εκεί και πέρα αφήνει το δικαίωμα και επαφίεται στην εκάστοτε νομοθετική εξουσία να συντάξει τον εκλογικό νόμο. Επειδή, όμως, πάντοτε τα Κόμματα χρειάζονται και ψήφους, δεν είναι δυνατόν να αγνοούμε την επιμηγορία του ελληνικού λαού. Αυτή είναι η δική μου ταπεινή άποψη -η θεωρητική- ότι στην προσπάθεια εδραίωσης του πολιτεύματός μας, που είναι ο σεβασμός προς τους πολίτες, δεν μπορούμε σήμερα να έχουμε αξιωση του τύπου «εγώ θα διατηρήσω την αυτοτελεία μου ως Κόμμα, θα διατηρήσω την ιδεολογική ταυτότητα μου, αλλά θέλω και bonus για να συνεργαστώ». Και ποιος θα κυβερνήσει αύριο; Εκείνο που ο λαός το αναδεικνύει πρώτο, ως αυτοτελές κόμμα. Οι ξεκάθαρες ιδεολογικές τοπιθετήσεις είναι οι βάσεις του πολιτεύματός μας. Αυτό σήμερα πρέπει όλοι να το παραδεχόμεθα. Από εκεί και πέρα είναι ανοικτό το πεδίο για όλους να αγωνιστούν, για να πάρουν στα χέρια τους την εξουσία.

Θέλω να καταλήξω: Οι δύο τροποποιήσεις οι οποίες πράγματι γίνονται αυτή τη στιγμή στον εκλογικό νόμο δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια προσπάθεια για ίση κατανομή, εκεί που το υπόλοιπο των διακοσίων σαράντα οκτώ εδρών γίνεται διακόσιες τριάντα οκτώ. Οι δέκα αυτές έδρες δεν αλλάζουν τη νοοτροπία ή τη βάση του εκλογικού συστήματος που ισχύει σήμερα. Όλες οι άλλες διατάξεις του στις εκλογικές περιφέρειες και στον τρόπο της δυνατότητας ασκήσεως δικαιώματος, δηλαδή όλες οι άλλες λεπτομέρειες, εξακολουθούν να είναι ίδιες. Εκείνο που αλλάζει -και είχαμε το θάρρος να το προτείνουμε- είναι ότι εμείς από την αρχή δεν θέλουμε τη νόθευση της λαϊκής ψήφου, που είναι το αυτοτελές κόμμα. Κανείς δεν αμφιβάλλει ότι στην οποιαδήποτε τέτοια μετεκλογική σύμπραξη θα υπήρχε δυνατότητα καλής πολιτικής άσκησης της εξουσίας, όταν θα απαρτίζεται από κόμματα που δεν έχουν την ίδια ιδεολογική ταυτότητα.

Βάσεις, λοιπόν, του νομοσχεδίου είναι μόνο αυτές οι δύο διατάξεις. Δεν κάνουμε τίποτα άλλο παρά να ρυθμίζουμε με τον καλύτερο τρόπο την ισχύουσα νομοθεσία. Και νομίζω ότι αυτή είναι η καλύτερη, εν πάσῃ περιπτώσει, αυτήν τη στιγμή προσπάθεια που καταβάλλει η Κυβέρνησή μας για την καλύτερη εμπέδωση της δημοκρατίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Ευχαριστούμε τον κ. Καραμάριο.

Τώρα το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Λ.Α.Ο.Σ. κ. Αθανάσιος Πλεύρης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, όταν κάνουμε συζήτηση για τον εκλογικό νόμο αναγκαστικά και συνειρμικά μας έρχονται φιλοσοφικά ερωτήματα όπως, κατά πόσο εκφράζεται η δημοκρατική αρχή, το θεμέλιο της δημοκρατίας, η λαϊκή κυριαρχία μέσα από τα εκάστοτε εκλογικά συστήματα που εφαρμόζονται.

Από τη στιγμή που φύγαμε από την άμεση δημοκρατία και έχουμε πλέον τη δημοκρατία δια του Κοινοβουλίου, αυτομάτως αναγνωρίζουμε ότι φιλοσοφικά υπάρχει ένα μικρό δημοκρατικό έλλειμμα, με την έννοια ότι ο λαός απευθείας δεν εκφράζεται, αλλά εκφράζεται μέσω αντιπροσώπων.

Θα μπορούσαμε να πούμε -σε ένα φιλοσοφικό επίπεδο πάλι- ότι το ιδεατό σύστημα σε μία τέτοια περίπτωση θα ήταν η απλή αναλογική, υπό την έννοια ότι εκφράζονται ακριβώς όλες οι θέσεις, γίνεται δηλαδή μία ακριβής αποτύπωση των θέσεων και των αντιλήψεων της κοινωνίας στο Κοινοβούλιο.

Οστόσο, εμείς από την αρχή, γιατί έχουμε καταθέσει πρόταση νόμου, όχι βέβαια σήμερα ή μέσω των εφημερίδων, όπως έχουν κάνει άλλα κόμματα, αλλά από το Νοέμβριο του 2007 που προτείνουμε το εκλογικό σύστημα που πιστεύουμε ότι εκφράζει

αντίστοιχα και την κυβερνητική σταθερότητα, αλλά και την αναλογικότητα, αναφέρουμε ότι η απλή αναλογική εγκυμονεί τους εξής κινδύνους: Ένα κόμμα που έχει 49,9% δεν πρέπει να κυβερνήσει; Θα πρέπει να έχει τη συνεργασία του 0,2% και να άγεται και να φέρεται από το 0,2% για να κάνει Κυβέρνηση; Είναι ένα εύλογο ερώτημα, που εάν θέλετε σε πολύ μεγάλο βαθμό δημιουργεί έντονο προβληματισμό και για τη δημοκρατική αρχή.

Το 48%, το 47%, το 49% δεν είναι δυνατόν να έχουν ισχυρή Κυβέρνηση; Πράγματι, είναι δυνατόν να έχουν ισχυρή Κυβέρνηση και πρέπει να έχουν ισχυρή Κυβέρνηση. Το ερώτημα γεννάται, όμως, ως ποιο σημείο θα φθάσουμε αυτό το μέτρο του πρώτου κόμματος; Το 45% μπορεί; Το 40% μπορεί; Το 39% μπορεί; Πού θα μπει αυτό το μέτρο; Ως πότε θα υποχωρεί η αρχή της δημοκρατικής έκφρασης, της πραγματικής αποτύπωσης των απόψεων και των αντιλήψεων των Ελλήνων πολιτών έναντι της κυβερνητικής σταθερότητας; Πού θα πάμε αυτό το μέτρο; Εάν αργότερα τα δύο μεγάλα κόμματα φθάσουν στο 35% και στο 34% θα ξανακάνουμε μία συζήτηση και θα λέμε, για να υπάρχει κυβερνητική σταθερότητα το πρώτο κόμμα να έχει bonus ενενήντα έδρες; Τότε αυτομάτως να ψηφίσετε ότι το πρώτο κόμμα θα έχει οπωσδήποτε εκατόν πενήντα μία έδρες και να μην κάνουμε συζητήσεις κάθε φορά για τον εκλογικό νόμο.

Αντιλαμβάνεστε ότι και η Κυβέρνηση και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, ουσιαστικά έχουν εφεύρει όλα αυτά τα συστήματα για να μπορούν να έχουν τις πανίσχυρες κυβερνήσεις, στις οποίες βέβαια οφειλεται ότι κοινωνικό φαινόμενο έχουμε αυτήν τη στιγμή έχω, με την ακρίβεια, με τις τράπεζες να καταληστεύουν το κόσμο, με την συμπαγίνια που υπάρχει μεταξύ εκδοτικών συμφερόντων και πολιτικών και όλα αυτά που κάθε μέρα καταγγέλλουν.

Γεννάται, λοιπόν, το ερώτημα ποιος είναι ο φραγμός. Θα πούμε πλέον ότι δεν πάει άλλο, για να αντιληφθείτε, τα δύο μεγάλα κόμματα, ότι ο ελληνικός λαός σιγά-σιγά σας γυρίζει την πλάτη. Και δεν μπορεί εκβιαστικά να παραμένει σε σας. Πρέπει να μπει ένα μέτρο.

Είναι γεγονός ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε τις σαράντα έδρες και σεις λέτε τις πενήντα έδρες. Αυτό που μου κάνει εντύπωση, κύριε Υπουργέ, και δεν συνηθίζει το Υπουργείο σας να έχει τέτοια σκεπτικά σε αιτιολογικές εκθέσεις, ότι ενώ είναι ένα άκρως θεσμικό ζήτημα το ζήτημα του εκλογικού νόμου, ξεκινάτε και αναφέρεστε, ότι το πρόσφατο αποτέλεσμα των εκλογών της 16ης Σεπτεμβρίου απέδειξε. Δηλαδή, κάνουμε ένα εκλογικό σύστημα με βάση μία εκλογική μάχη, τι απέδειξε; Και σας ερωτώ, επειδή αυτό το εκλογικό σύστημα θα εφαρμοστεί στις μεθεπόμενες εκλογές, εάν στις επόμενες εκλογές έχουμε ένα άλλο μήνυμα, τότε πώς θα πάμε στις μεθεπόμενες εκλογές με το μήνυμα των προηγουμένων εκλογών; Είναι ένα πολύ απλοϊκό σκεπτικό. Και αν θέλετε την άποψή μου, μάλλον οι συνεργάτες σας δεν κατάλαβαν το μήνυμα των εκλογών της 16ης Σεπτεμβρίου. Το μήνυμα δεν ήταν ότι επειδή έχασε η Νέα Δημοκρατία τόσες μονάδες, έχασε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. άλλες τόσες μονάδες, πρέπει σώνει και καλά να υπάρχουν πανίσχυρες κυβερνήσεις. Το μήνυμα είναι ότι ο λαός γυρνά την πλάτη του στο δικομματισμό.

Είναι από τις λίγες φορές στην κοινοβουλευτική μας ιστορία που και τα δύο μεγάλα κόμματα είχαν μεγάλες απώλειες. Πλέον ο κόσμος αισθάνεται ότι είναι εγκλωβισμένος. Και το ερώτημα είναι, με τι μεθοδεύσεις θα τον κρατήσετε εγκλωβισμένο σε όλα αυτά τα συστήματα;

Πιστεύουμε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ και κύριοι συνάδελφοι, ότι το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε με μία σοβαρότητα, θεσμικά. Ίσως κάποια στιγμή θα έπρεπε να γίνει μέρος και του Συντάγματος, ώστε να μην έχουμε αυτές τις αλχημείες, να έχουμε τριάντα τρία χρόνια μετά τη Μεταπολιτευση και ουσιαστικά να έχουν εφαρμοστεί οκτώ-εννιά εκλογικά συστήματα.

Πρέπει πλέον να αντιληφθούμε ότι το εκλογικό σύστημα πρέπει να αποτυπώνει τη λαϊκή κυριαρχία και δεν είναι δυνατόν με εκβιαστικά διλήμματα να οδηγούμε το εκλογικό σώμα στο

διλήμμα που έθεσε ο κύριος Πρωθυπουργός λίγο πριν από τις εκλογές, αυτοδυναμία ή εκλογές. Δεν είναι εκβιαστικά διλήμματα αυτά; Δεν είναι εκβιαστικό το διλήμμα των εκατόν πενήντα εδρών; Δεν είναι εκβιαστικό το διλήμμα ότι ένα συνασπισμό κομμάτων μην τον ψηφίσετε, γιατί το πρώτο κόμμα θα πάρει τις πενήντα έδρες;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ)

Εάν θέλετε, δεν είναι εκβιαστικό το διλήμμα: Γιατί ακούσαμε και την πρόταση αυτού του γερμανικού μοντέλου. Είχα ακούσει, επειδή θέλω να αναφέρω τις πηγές, ότι η πολύ επιτυχημένη συνάδελφος κ. Κανέλλη είχε πει ότι θα χωρίσουμε την Αργυρούπολη και την Ηλιούπολη σαν να είναι Batten, Bieleberg και Essen. Δηλαδή, πάρινουμε ένα σύστημα που εφαρμόζεται σε μία ομοσπονδιακή χώρα και πάμε να το εφαρμόσουμε σε μία χώρα που δεν έχει καμμία σχέση με την ομοσπονδία. Και φυσικά με έναν τρόπο που δείχνει μία ανασφάλεια του αρχηγικού συστήματος, όπου τα εκατό άτομα θα είναι με λίστα, θα υπάρχουν εκατόν πενήντα μονοεδρικές περιφέρειες που γνωρίζετε ότι είναι ο απόλυτος εκβιασμός στους ψηφοφόρους, ότι θα ψηφίσετε ένα από τα δύο μεγάλα κόμματα, γιατί είναι μονοεδρική η περιφέρεια. Ακόμα και σ' αυτόν τον εκβιασμό, στις μονοεδρικές περιφέρειες θα υπάρχει ένας υποψήφιος και ένας αναπληρωματικός. Δηλαδή, οι διακόσιοι πενήντα από τους τριακόσιους Βουλευτές θα επιλέγονται από τον Αρχηγό του Κόμματος και μ' αυτό μπορούμε να μιλήσουμε για δημοκρατική αρχή.

Βέβαια, δεν θέλω να μπω στην όλη ανάλυση αυτού του συστήματος, γιατί εγώ έχω μάθει να μελετώ ένα νομοσχέδιο και να απαντώ επί νομοσχεδίων, όχι να απαντώ επί γενικών συζητήσεων. Ωστόσο σε καμμία περίπτωση δεν είναι κάτι που μπορεί να εφαρμοστεί στην ελληνική πρακτική, στην ελληνική πραγματικότητα.

Εμείς, έχοντας αυτές τις επισημάνσεις ήδη από το Νοέμβριο του 2007 καταθέσαμε έναν εκλογικό νόμο που πιστεύουμε ότι πληροί και την αρχή της αναλογικότητας και την αρχή της σταθερής κυβέρνησης. Τι λέμε; Λέμε ότι υπάρχει το ποσοστό του 3%, διότι πράγματι το 3% είναι ένα ασφαλές κριτήριο για να δούμε ότι ένα κόμμα μπορεί, είναι ισχυρό να μπει μέσα στο Κοινοβούλιο και αν θέλετε, που δεν χρειάζεται να το αναλύσουμε, είναι και λόγοι εθνικής φύσεως που επιβάλλουν το ποσοστό αυτού του 3% και στη συνέχεια, υπάρχει μία απλή αναλογική. Οπότε φθάνουμε σε κάποια συγκεκριμένα ποσοστά. Πώς μπορεί να βοηθήσει το πρώτο κόμμα που έχει πραγματικά τη λαϊκή απήχηση, που έχει 44%, που έχει 45%; Θα βοηθήσει με τον αριθμό των ψήφων των κομμάτων που δεν συμπλήρωσαν το 3%. Ξέρουμε ότι αυτό σπάει την απλή αναλογική. Είναι μία ενισχυμένη αναλογική, αλλά μέσα σε ένα λογικό πλαίσιο, σε ένα πλαίσιο ότι πράγματι ένα κόμμα που έχει 46% μπορεί να εμφανιστεί και να διεκδικήσει την επιθυμία του να κυβερνήσει ισχυρά τη χώρα. Δεν μπορούμε, όμως, να φύγουμε παραπάνω και να πούμε ότι το ίδιο δικαίωμα έχει ένα κόμμα του 39%, διότι με το εκλογικό σύστημα που φέρνετε, με 38,5% μπορεί να υπάρχει ισχυρή Κυβέρνηση. Και σας ερωτώ, οι τρεισήμισι ή οι τέσσερις στους δέκα πολίτες μπορούν να εκφράζουν ισχυρή τη θέλησή τους έναντι των έξι πολιτών;

Αντιλαμβάνεστε ότι εδώ πέρα υπάρχουν πολύ βασικά κενά, υπάρχουν πολύ μεγάλα ζητήματα. Και αν θέλετε πραγματικά να έχετε την κυβερνητική σταθερότητα που λέτε, κύριε Υπουργέ, λάθος βάλατε και πενήντα. Στις μεθεπόμενες εκλογές, όπως πάει ο δικομματισμός θα χρειάζεται γύρω στις ογδόντα με ενενήντα έδρες, για να μπορεί να κάνει μόνο του ισχυρή κυβέρνηση, ένα από τα δύο κόμματα. Αυτή είναι η τάση της πολιτείας, αυτή είναι η τάση της κοινωνίας. Και αντί να αντιληφθείτε ότι είστε δύο γηρασμένα κόμματα που έχετε κουράσει τον ελληνικό λαό που σας γυρίζει την πλάτη και ότι πρέπει πραγματικά να δείτε τα προβλήματα της κοινωνίας, προσπαθείτε με διάφορες μεθοδεύσεις να κρατήσετε την ισχυρή κυβέρνηση.

Εγώ είμαι από αυτούς που πιστεύουν ότι μία Κυβέρνηση για να είναι ισχυρή δεν χρειάζεται εκατόν εξήντα πέντε ή εκατόν εβδομήντα Βουλευτές. Και με εκατόν πενήντα ένα Βουλευτές

μπορεί να είναι ισχυρή. Πότε; Όταν ο λόγος της έχει απήχηση στην κοινωνία, όταν ο λόγος της είναι πειστικός μέσα στο Κοινοβούλιο. Τότε και με εκατόν πενήντα ένα Βουλευτές μπορείτε να κάνετε Κυβέρνηση και μάλιστα πανίσχυρη Κυβέρνηση.

Αν έχετε και εκατόν ογδόντα Βουλευτές σε περίπτωση που σας έχει γυρίσει την πλάτη η κοινωνία, σε περίπτωση που πλέον δημιουργείτε προβλήματα και δεν επιλύετε τα προβλήματα, είναι βέβαιο ότι πάλι δεν θα είστε ισχυροί. Σ' αυτό, λοιπόν, εμείς το πλαίσιο έχουμε και κάποιες άλλες διατάξεις. Δηλαδή, πιστεύουμε ότι δεν θα πρέπει στην κατανομή των εδρών να λαμβάνεται υπ' όψin το αδιάθετο ποσοστό ψήφων, αλλά το αδιάθετο ποσοστό, διότι με αυτήν την δυνατότητα δίνεται η πραγματική έκφραση του ελληνικού λαού στο Κοινοβούλιο, ώστε όπου υπάρχουν υψηλά ποσοστά ασχέτου των ψήφων θα μπορεί να υπάρχει εκπροσώπηση. Πιστεύουμε λοιπόν ότι είναι μία υπεύθυνη στάση.

Εμείς, δεν ακολουθούμε την εύκολη πολιτική της απλής αναλογικής αντιλαμβανόμενοι τα όποια προβλήματα είναι δυνατόν να δημιουργηθούν και να υπάρχουν θέματα ο λαός να μην μπορεί να κυβερνήσει τη χώρα, όμως πιστεύουμε ότι είναι ένα σύστημα, που αν το είχατε εξετάσει θα σας έδινε την δυνατότητα να δείτε ποια είναι η κατεύθυνση της κοινωνίας σήμερα.

Μεγάλη κουβέντα έγινε για τον συνασπισμό κομμάτων. Δεν θα τοποθετηθώ. Τοποθετήθηκε ήδη ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Πιστεύουμε και εμείς ότι τίθεται θέμα συνταγματικότητας. Δεν είναι δυνατόν ένας συνασπισμός κομμάτων που θα έχει άνω του 50% να μην μπορεί να κάνει κυβέρνηση. Δηλαδή, πλέον εδώ έχουμε ευθεία παραβίαση της δημοκρατικής αρχής.

Θέλω να μπω τώρα στο θέμα της ποσόστωσης, του 1/3. Εδώ γεννιούνται κάποια βασικά ερωτήματα που πρέπει να λυθούν.

Το πρώτο βασικό ερωτήμα είναι: αυτή η ποσόστωση είναι μέρος του εκλογικού νόμου; Διότι αν είναι μέρος του εκλογικού νόμου, τότε για να εφαρμοστεί από τις επόμενες εκλογές θα πρέπει να έχει τα 2/3 του Κοινοβουλίου. Ή είναι ένα επιπλέον οιονεί κώλυμα εκλογιμότητας με τον όρο που θέτει το Σύνταγμα στα άρθρα 55, επόμενα.

Σ' αυτήν τη δεύτερη περίπτωση, κύριε Υπουργέ, τίθεται θέμα συνταγματικότητας. Το Σύνταγμα έχει περιορισμένους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να ανακηρυχθεί ένας εκλογικός συνδυασμός και δεν μπορεί να ανακηρυχθεί ένας Βουλευτής. Αν τυχόν θέλετε να θέσετε το θέμα της ποσόστωσης μπορείτε να το θέσετε μόνο με συνταγματική αναθέρωση. Αυτή είναι η δική μας άποψη. Διότι διαφορετικά παρεμβαίνουμε σε θέματα εκλογιμότητας, όταν αυτά ρυθμίζονται απ' ευθείας από το Σύνταγμα.

Κατά την άποψή μας τίθεται και θέμα συνταγματικότητας με το άρθρο 29 του Συντάγματος. Το άρθρο 29 του Συντάγματος ορίζει ρητώς τους όρους που μπορεί κάποιοι έλληνες πολίτες να κάνουν ένα πολιτικό κόμμα και βέβαια εκεί σε καμμία περίπτωση δεν ρυθμίζεται το θέμα της ποσόστωσης. Με αυτόν τον τρόπο εσείς οδηγείτε ουσιαστικά σε οιονεί αδυναμία κομμάτων να κατέλθουν και να διεκδικήσουν την ψήφο του ελληνικού λαού.

Και σας είπαμε. Αν γίνει ένα κόμμα από φεμινίστριες θα τις υποχρεώσετε να έχουν το 1/3 των υποψήφιων βουλευτών, άντρες; Αυτά πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ότι είναι δύο βασικά νομικά θέματα που πρέπει να απαντήσετε, διότι θα τεθεί θέμα οπωσδήποτε σε εκλογοδικεία αργότερα.

Επί της ουσίας τώρα. Κύριε Υπουργέ, ζούμε σε μία κοινωνία που αυτήν την στιγμή αν πάμε στις Αίθουσες των δικαστηρίων θα ψάξουμε, για να βρούμε άντρα πρόεδρο, να δικάζει. Παντού υπάρχουν γυναίκες. Δεν είμαστε στην εποχή όπου η γυναίκα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως άτομο που χρήζει προστασίας. Δεν πιστεύω ότι εδώ, όσες γυναίκες βρίσκονται στο Κοινοβούλιο έχουν την ανάγκη του 1/3 της ποσόστωσης για να εκφραστούν. Εγώ πιστεύω ότι αυτές είναι απαιτήσεις της κοινωνίας. Αν η κοινωνία απαιτήσει από τα κόμματα να υπάρχει αυτός ο αριθμός, μπορεί να υπάρχει και πολύ μεγαλύτερος. Δεν μπορούμε όμως να επιβάλλουμε την δημιουργία της ποσόστωσης. Εγώ πιστεύω ότι είναι άκρως προσβλητικό για τις γυναίκες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου

ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό χρειάζομαι, κύριε Πρόεδρε.

Πώς είναι δυνατόν να χρειάζονται την βοήθεια ενός νομικού «τρικ» για να έχουν αυτόν τον αριθμό;

Θεωρούμε ότι τόσο για λόγους νομιμότητας που σας εξέθεσα στο θέμα της συνταγματικότητας, αλλά τόσο και για λόγους ουσίας, δεν είναι δυνατόν να υπάρχει αυτή η ποσόστωση, που αν μη τι άλλο, είναι προσβλητική.

Κύριε Υπουργέ, αντιλαμβανόμαστε ότι η Κυβέρνησή σας, όπως αντίστοιχα και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, όταν ήταν Κυβέρνηση, ψάχνει να βρει διάφορους τρόπους να μείνει στην εξουσία. Αυτό που πρέπει να κάνετε, είναι να δείτε την κοινωνική πορεία. Δεν μπορείτε για πολύ καιρό ακόμη με αυτά τα «τρικ» να μένετε στην εξουσία, χωρίς να δίνετε λογαριασμό στο λαϊκό σώμα, στο λαό. Δεν είναι δυνατόν αυτό. Πρέπει να αντιληφθείτε ότι η μορφή των κομματικών σχημάτων, του πανίσχυρου δικομματισμού, ανήκει πλέον στην ιστορία. Δεν θα ξαναδείτε τη ποσοστά του 47%, του 46% και του 45%. Και αυτό όχι γιατί σας φταίει το εκλογικό σύστημα, αλλά γιατί εσείς, με την πολιτική σας έχετε κάνει το λαό να σας γυρνά την πλάτη.

Συνεπώς, σας καλώ να εναρμονιστείτε με αυτήν την πραγματικότητα και να μην ψάχνετε να βρείτε τρόπους για να μείνει ο δικομματισμός της διαφθοράς, ο δικομματισμός που οδήγησε τη χώρα σε αδιέξοδα, σώνει και καλά στην εξουσία.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αθανάσιος Πλεύρης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Πλεύρη.

Εισερχόμαστε στον κατάλογο των ομιλητών Βουλευτών.

Το λόγο έχει ο κ. Αγοραστός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχάς να ξεκαθαρίσουμε το αυτονότο, όπως αυτό δηλώνεται και στον τίτλο του νομοσχεδίου. Πρόκειται για τροποποίηση του παρόντος νόμου και όχι για καινούργιο νόμο. Άλλωστε, φαίνεται και από την ουσία των αλλαγών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η τροποποίηση του εκλογικού νόμου δεν είναι μία ξαφνική απόφαση της Κυβέρνησης, αλλά προϊόν σοβαρής σκέψης και προβληματισμού για την αποτελεσματικότητα του ν. 3231, του νόμου Σκανδαλίδη. Η Κυβέρνηση Καραμανλή απέφυγε συστηματικά να μπει σε συζητήσεις για την πιθανότητα αλλαγής του εκλογικού νόμου κατά τη διάρκεια της προηγούμενης θητείας της, γιατί δεν παίζουμε με τους θεσμούς, δεν αιφνιδιάζουμε τον πολιτικό χώρο με πολιτικούς αριθμούς, δεν κόβουμε και δεν ράβουμε τους νόμους όπως μας συμφέρει ως παράταξη.

Ο εκλογικός νόμος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του Π.Α.Σ.Ο.Κ., δεν είναι ένα κουστούμι να το φέρνετε στα μέτρα σας κάθε φορά που δεν σας εξυπηρετεί. Θα μπορούσε η Κυβέρνηση Καραμανλή να προαναγγέλει αλλαγή του νόμου πριν από τις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 2007 και να προσαρμόσει το νόμο για τις επόμενες εκλογές ανάλογα με τον προγραμματισμό που είχε για την τετραετία που ερχόταν. Δεν το έκανε. Και δεν το έκανε, γιατί η Κυβέρνηση αυτή είναι σταθερά προστηλωμένη στους θεσμούς, στο Σύνταγμα και στις ανάγκες της χώρας μας.

Θυμηθείτε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, το 1988-1989 και το 2003, όταν την τελευταία στιγμή οι τότε κυβερνήσεις του Π.Α.Σ.Ο.Κ. άλλαξαν τον εκλογικό νόμο για να δυσκολέψουν την εξασφάλιση αυτοδυναμίας στο πρώτο κόμμα που θα εκλεγόταν. Γνώριζαν, προφανώς, οι κύριοι του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και οι κυβερνώντες μέχρι τότε τη χώρα ότι δεν θα επανεκλεγούν, οπότε φρόντισαν να δυσχεράνουν την αυτοδυναμία οποιουδήποτε άλλου κόμματος, υπονόμευσαν δηλαδή τη σταθερότητα της χώρας, δημιουργώντας συνθήκες που εγκυμονούσαν πολιτική αβεβαιότητα.

Βέβαια, και από την Αντιπολίτευση -τις δύο φορές που ο

ελληνικός λαός σας έστειλε- δυστυχώς αδυνατείτε να υπηρετήσετε ουσιαστικά το θεσμό της Αντιπολίτευσης, γιατί δεν έχετε ποτέ στρατηγικές θέσεις, τεχνικά επεξεργασμένες. Δεν μπαίνετε καν στον κόπο να αιτιολογήσετε τις προτάσεις σας, οι οποίες είναι εκθέσεις ιδεών, χωρίς να μπορούν να εφαρμοστούν σε κανένα σύστημα.

Η Νέα Δημοκρατία φέρνει την τροποποίηση στο νόμο αμέσως μετά την έναρξη της νέας θητείας και ξεκαθαρίζει το πολιτικό σκηνικό, όσον αφορά τον τρόπο εκλογής των Βουλευτών. Εμμένουμε στη διαφάνεια και το σεβασμό στους θεσμούς και παραμένουμε συνεπείς στις εξαγγελίες μας. Επιδιώκη μας είναι να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα του ισχύοντος νόμου, που και εσείς το 2003 τα επικαλούσασταν, όταν τότε ψηφίζατε το ν. 3231.

Οι στόχοι αυτής της τροποποίησης είναι δύο. Πρώτον, διασφάλιση της αναλογικότητας, ώστε να μην ανατραπεί η αναλογικότητα των κομμάτων στη Βουλή και να συνεχίσει να εκφράζεται η βούληση του ελληνικού λαού στο Κοινοβούλιο, όπως αυτή εξεφράσθη στην κάπλη.

Δεύτερον, η σταθερότητα της κυβέρνησης, η ανάδειξη ισχυρής κυβέρνησης. Εξίσου σημαντικό στοιχείο με την αναλογικότητα είναι και η κυβερνητική σταθερότητα και προς αυτή την κατεύθυνση κινείται και το Σύνταγμα της χώρας με σειρά διατάξεων.

Η εκλογική διαδικασία στοχεύει στην ανάδειξη μιας κυβέρνησης που θα κυβερνήσει έναν λαό και θα μπορεί να αντιμετωπίσει κρίσιμες καταστάσεις, στις οποίες μπορεί να περιέλθει η χώρα. Δεν είναι δυνατόν να στοχεύουμε μόνο στην αναλογικότητα και να αφήσουμε τις προκλήσεις της χώρας σε μια κυβέρνηση που δεν έχει εξασφαλισμένη την κυβερνητική σταθερότητα. Σκεφτείτε το αιδιέοδο μιας χώρας που αντιμετωπίζει δύσκολες καταστάσεις και δεν μπορεί να κυβερνηθεί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ν. 3231 αναφέρεται και στα δύο στοιχεία, στην αναλογικότητα και την κυβερνητική σταθερότητα. Οι εκλογές του Σεπτεμβρίου 2007 απέδειξαν στην πράξη ότι ο νόμος αυτός εξασφαλίζει την αναλογικότητα, αλλά δεν υπηρετεί την κυβερνητική σταθερότητα.

Ανατρέχοντας στο παρελθόν παρατηρούμε ότι οι κυβερνήσεις με πρωθυπουργό τον κ. Σημίτη κυβερνούσαν με την άνετη πλειοψηφία των εκατόν εξήντα Βουλευτών έχοντας κερδίσει τις εκλογές με πολύ μικρή ποσοστιαία διαφορά. Συγκρίνοντας με τη σημειωνή κατάσταση βλέπουμε το οδύμωρο που δημιουργεί ο παρών νόμος ως έχει, η Νέα Δημοκρατία να έχει κερδίσει τις εκλογές με σχεδόν τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες διαφορά και να έχει μία ισχνή πλειοψηφία μόλις δύο Βουλευτών.

Τρίτον και εξίσου σημαντικό είναι η τροποποίηση στο ζήτημα της ποσόστωσης των δύο φύλων. Πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι ανά την επικράτεια θα συμμετέχουν τουλάχιστον κατά ένα τρίτο το καθένα από τα δύο φύλα. Ενισχύουμε κατά τον τρόπο αυτό την εκπροσώπηση των Βουλευτών στο Κοινοβούλιο.

Για να διορθώσουμε αυτά τα λάθη του ν.3231 φέρνουμε δύο αλλαγές. Αυξάνουμε την πριμοδότηση του πρώτου κόμματος από σαράντα σε πενήντα έδρες, χωρίς να αγγίζουμε την αναλογικότητα. Η αλλαγή αφορά το δεύτερο κόμμα κυρίως.

Εάν φυσικά εσείς, κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., στοχεύετε να κερδίσετε τις επόμενες εκλογές, δεν πρέπει αυτό να σας ανησυχεί. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να ψηφίσει τη διάταξη αυτή το ΠΑ.ΣΟ.Κ., διότι μόνο κερδισμένο θα βγει. Και ας μας απαντήσει και ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., που μπορεί σε λίγο να έρθει στην Αίθουσα να μιλήσει. Γιατί συνεχώς τον ακούω να λέει ότι η παράταξη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα είναι η επόμενη Κυβέρνηση και από κει θα ξεκινήσει μία νέα πορεία για τον τόπο.

Ιδού η τόλμη μιας νέας πορείας. Ας ψηφίσει, ας σας δώσει γραμμή να ψηφίσετε τον εκλογικό νόμο αυτό, ο οποίος θα του διασφαλίσει ισχυρή κυβέρνηση, για να κάνετε μία νέα πορεία για τον τόπο.

(Θρύβος στην Αίθουσα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Θα απαντήσει...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Μη θορυβείτε, κύριε συνάδελφε.

Δυστυχώς, δεν έχετε την τόλμη, γιατί έχετε φοβικό σύνδρο-

μο ήττας και θα ξαναχάσετε τις εκλογές, όποτε και να ξαναγίνουν. Και αυτό το επιβεβαιώνετε σήμερα με τη στάση σας εδώ, την αρνητικότητά σας.

Επιπλέον, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εξασφαλίζουμε ότι το bonus των πενήντα εδρών το καρπούται αυτοτελές κόμμα και όχι συνασπισμός κομμάτων. Εξαιρεση αποτελεί η περίπτωση κατά την οποία το αυτοτελές κόμμα έχει μικρότερο ποσοστό από τον μέσο όρο των συνασπισμού των κομμάτων.

Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις ενισχύουμε τον εκλογικό νόμο. Εξασφαλίζουμε την κυβερνητική σταθερότητα, χωρίς να θίγουμε την αναλογικότητα. Είμαστε ειλικρινείς απέναντι στον ελληνικό λαό και επιμένουμε στη διαφάνεια. Δεν προχωράμε σε αλλαγές της τελευταίας στιγμής, αλλά έχουμε πρόγραμμα και στόχους. Το κοινοποιούμε στον ελληνικό λαό, το υλοποιούμε όπως οφείλει κάθε υπεύθυνη κυβέρνηση.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Αγοραστό.

Το λόγο έχει ο κ. Ρόβλιας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΒΛΙΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε λιγότερο από τέσσερα χρόνια η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κατέφερε να βιθίσει τη χώρα σε τουλάχιστον έξι μεγάλα «γαλάζια» σκάνδαλα: υποκλοπές, απαγωγές Πακιστανών, «κουμπάροι», εξαγορά της εταιρείας «Γερμανός», ομόλογα, υπόθεση Ζαχόπουλου. Πρόκειται για ρεκόρ, παγκόσμιο θα έλεγα.

Ένα σύστημα διαφθοράς δρα υπό προστασία. Ένας συγκεκριμένος κύκλος προσώπων ανώτατης εξουσίας πηγανούέρχεται στον ανακρίτη.

Η μάχη, που δήθεν είχατε κηρύξει κατά της διαπλοκής, απεδείχθη ένα πονηρό επικοινωνιακό εργαλείο, για να ισορροπείτε με τα κάθε λογής συμφέροντα. Το σύστημα διακυβέρνησης που επιβάλλατε, απέτυχε και καταρρέει. Καταρρέει, χωρίς να αφήνει πίσω του τίποτα απολύτως ως έργο ούτε για τον πολίτη ούτε για την κοινωνία. Η πολιτική ζωή του τόπου απαξιώνεται με δική σας ευθύνη.

Η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση πληρώνει τη Νέα Δημοκρατία ως Αντιπολίτευση. Το κακό είναι ότι την πληρώνει και ο τόπος. Δεν είστε σε θέση ούτε καν να αντιληφθείτε ότι η πολιτική ζωή του τόπου έχει ανάγκη από τομές, απαιτεί μεταρρυθμίσεις και όχι ψευδομεταρρυθμίσεις.

Το δήθεν εκλογικό σας νομοσχέδιο, που συζητάμε σήμερα, αποτελεί μία ακόμα ψευδομεταρρύθμιση της Κυβέρνησής σας. Πρόκειται ουσιαστικά για μία τροπολογία στον ισχύοντα εκλογικό νόμο, για μία αποσπασματική ρύθμιση που δεν έχει καμία σχέση με τις θεσμικές πρωτοβουλίες που απαιτούν οι πολίτες. Η τροπολογία σας δεν προσφέρει απολύτως τίποτα στην πολιτική ζωή του τόπου, προσθέτει μόνον πολιτικά προβλήματα. Αφήνει αδιάφορους τους πολίτες, περνάει απαρατήρητη ως απολύτως ήσσονος σημασίας. Η κοινωνία δεν ασχολείται με το νομοσχέδιο σας, γιατί η πολιτική ζωή της χώρας μας, που είναι δηλητηριασμένη εξαιτίας σας, έχει ανάγκη από σοβαρές θεσμικές παρεμβάσεις και όχι από τροπολογίες.

Φέρατε στη Βουλή αυτές τις εκλογικές τροπολογίες σας για λόγους επικοινωνιακούς, για αντιπερισπασμό στην επικαιρότητα του ασφαλιστικού, τότε που καταθέσατε τις τροπολογίες, της υπόθεσης Ζαχόπουλου τώρα. Είναι πολύ πιθανό ότι θέλετε να στείλετε ένα μήνυμα στην ισχνή κοινοβουλευτική σας Πλειοψηφία, ότι θα κάνετε σύντομα εκλογές με λίστα και θα αποκλείσετε τους αντιρρήσεις και τους αντάρτες.

Πριμοδοτείτε το πρώτο κόμμα με δέκα έδρες, διάταξη που θα ισχύσει από τις μεθεπόμενες εκλογές. Και το κάνετε τώρα, για να δειξετε ότι δήθεν ελπίζετε πως στις μεθεπόμενες εκλογές, δηλαδή περί το 2015 καλώς εχόντων των πραγμάτων, θα είστε πρώτο κόμμα. Μετατρέπετε, δηλαδή, την πολιτική αμηχανία σας σε δήθεν αισιοδοξία, προσπαθώντας να δημιουργήστε ένα ευνοϊκό κλίμα και ταυτόχρονα να αποπροσανατολίσετε την κοινή γνώμη.

Αναλογιστήκατε, κύριοι Υπουργοί, εάν προσφέρει κάτι το νομοσχέδιο σας; Προσφέρει κάτι στη δημοκρατία, στην αναλο-

γικότητα, στη λειτουργία του πολιτεύματος; Όχι, βέβαια. Το νομοσχέδιό σας είναι πρωτίστως αντισυνταγματικό για δύο λόγους. Πρώτον, διότι θίγει βάναυσα την αρχή της αντιπροσωπευτικότητας και δεύτερον, διότι απορρίπτει επί της ουσίας τις συνεργασίες κομμάτων.

Η αύξηση της πριμοδότησης του πρώτου κόμματος δεν εναρμόζεται με τις συνταγματικές αρχές που διέπουν το εκλογικό σύστημα, που πρέπει να διέπουν το εκλογικό σύστημα και συγκεκριμένα με την αρχή της ισονομίας της ψήφου και την αρχή της ίσης αντιπροσώπευσης των πολιτών.

Ως προς το δεύτερο θέμα, της ουσιαστικής απόρριψης των συνεργασιών κομμάτων, θα ήθελα να πω ότι είναι πρόσφατη η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας που έκρινε αντισυνταγματική τη διάταξη που ψηφίσατε στη Βουλή ως κοινοβουλευτική Πλειοψηφία για την εκλογή δημάρχων και αυξημένης πλειοψηφίας στο Δημοτικό Συμβούλιο με ποσοστό 42%. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι η λογική και το όριο του 42% ουσιαστικά αποκλείουν τη σύνθεση των πολιτικών δυνάμεων εκ των υστέρων και αυτό αντίκειται στο Σύνταγμα.

Με τις ρυθμίσεις που σήμερα συζητάμε, κάνετε το ίδιο εκ των προτέρων για τις βουλευτικές εκλογές. Θέλετε να επιβάλετε σε δύο ή περισσότερα κόμματα που έχουν κοινές προγραμματικές θέσεις να διαλυθούν και να σχηματίσουν ένα νέο κόμμα. Αυτή η πολιτική σας πρόταση είναι απίστευτη, αντιδημοκρατική και αντισυνταγματική, διότι παραβιάζει ευθέως την αρχή της πολυκομματικής δημοκρατίας, της ισότητας των ευκαιριών των κομμάτων, την αρχή της ίσης αντιπροσώπευσης και την αρχή της ελεύθερης και ανόθευτης έκφρασης της λαϊκής θέλησης.

Γιατί όλα αυτά, κύριοι Υπουργοί; Αυτά θέλετε να αφήσετε στην πολιτική ιστορία του τόπου ως δική σας παρακαταθήκη στον τρόπο εκλογής Βουλευτών και κυβερνήσεων;

Και διερωτώμεθα: Γιατί ξεχάσατε ως παράταξη αυτά τα οποία ο Αρχηγός σας υποστήριζε, όταν ήταν Αντιπολίτευση; Ο κ. Καραμανλής πρότεινε τον Ιανουάριο του 2000 αλλαγή του εκλογικού νόμου και μικρές εκλογικές περιφέρειες, ώστε οι πολίτες να βρίσκονται σε αμεσότερη σχέση με τους πολιτικούς και να περιοριστούν οι πελατειακές σχέσεις, όπως έλεγε τότε χαρακτηριστικά.

Είχε μάλιστα προτείνει τότε, οι μισοί Βουλευτές να εκλέγονται σε μείζονες περιφέρειες, ώστε να απαλλαγούν από την εξάρτηση -εξάρτηση την αποκαλούσε ο κύριος Πρωθυπουργός- που προκαλεί στα σταύρος προτίμησης. Ποιες από αυτές τις πολιτικές θέσεις του κ. Καραμανλή ενσωμάτωνε το νομοσχέδιό σας; Καμμία απολύτως. Πραγματικά, οι ρυθμίσεις που προτείνετε, δεν έχουν κανένα νόημα. Σας καλούμε, με κάθε σοβαρότητα, να τις αποσύρετε. Να αποσύρετε τώρα το νομοσχέδιό σας, τις τροπολογίες σας και να συζητήσουμε την πολιτική πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Και επειδή κάποιοι με κακοπιστία έχουν ονομάσει την πολιτική μας πρόταση για ένα νέο εκλογικό σύστημα και για την αυτονομία της πολιτικής, ως έκθεση ιδεών, καταθέτω στα Πρακτικά το πλήρες κείμενο της πρότασης του ΠΑ.ΣΟ.Κ., μήπως και ενδιαφέρετε να το διαβάσετε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Ρόβλιας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. παρουσιάζει μία πλήρη πολιτική πρόταση, με σκοπό την ανανέωση και ανασύνταξη του πολιτικού συστήματος. Μια πλήρη πολιτική πρόταση εππά σημείων. Ένα από τα εππά σημεία είναι και η μεταρρύθμιση του εκλογικού συστήματος. Από εσάς εξαρτάται να συζητήσουμε και να συγκλίνουμε. Τι λέει το νομοσχέδιό σας, δηλαδή η τροπολογία σας; Πριμοδότηση του πρώτου κόμματος με δέκα επιπλέον έδρες -λες και αυτό είναι το πρόβλημα της πολιτικής ζωής του τόπου- αποτροπή, έως απόρριψη, των συνεργασιών των κομμάτων -δηλαδή επιστροφή στη δεκαετία του '60, όπου η μειοψηφία μπορεί και να γίνει Κυβέρνηση σε βάρος της πλειοψηφίας- και καθέρωση ποσόστωσης για τις γυναίκες σε επίπεδο περιφέρειας, δηλαδή κολοβή ποσόστωσης.

Τι λέει η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για αλλαγή του εκλογικού συστήματος. Μικρές, μονοεδρικές περιφέρειες σε συνδυασμό

με ευρύτερες πολυεδρικές, ελάχιστες προεκλογικές δαπάνες από τους υποψηφίους, αυτονομία της πολιτικής, αξιοπρέπεια του Βουλευτή.

Η ποιοτική και πολιτική σύγκριση των δύο προτάσεων είναι εξουθενωτική σε βάρος του συζητούμενου νομοσχεδίου. Από τη μία μεριά έχουμε μία πρόταση συντηρητική, χωρίς πολιτική αξία, χωρίς μέλλον, χωρίς καινοτομίες, είναι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Από την άλλη μεριά το ΠΑ.ΣΟ.Κ. καταθέτει μία πρόταση που στοχεύει στην ανανέωση του πολιτικού συστήματος, στην αναζωογόνηση πολιτικής αντιπροσώπευσης, στην αναλογική εκπροσώπηση των κομμάτων και στον ταυτόχρονο σχηματισμό σταθερών Κυβερνήσεων, στην ενίσχυση της αυτονομίας και του κύρους του Βουλευτή.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, λίγα δευτερόλεπτα σας παρακαλώ.

Η βελτίωση του εκλογικού και πολιτικού συστήματος απαιτεί τόλμη. Δυστυχώς, το νομοσχέδιό σας χαρακτηρίζεται από απολύτια και από ιδιοτέλεια. Τόσο οι αντιπολιτευτικές, όσο και οι κυβερνητικές πολιτικές επιλογές σας, είναι αιτίες δεινών για τον τόπο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Ρόβλια.

Το λόγο έχει ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., κ. Παπανδρέου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χώρα διοισθαίνει σε έναν γκρίζο κατήφορο σήψης και παρακμής. Πληγώνεται σε έναν γκρίζο κατήφορο σήψης και παρακμής. Η Ελλάδα, προσβάλλοντας οι Έλληνες. Η πολιτική μας ζωή βρίσκεται στα χέρια ενός Πρωθυπουργού που πασχίζει αγωνιαδώς να συγκαλύψει μια πραγματικότητα που βιώα.

Με τη μεγάλη υπόθεση του «Μαξίμου - gate», ο ελληνικός λαός θέτει ένα αμείλικτο ερώτημα: Ποιος κυβερνά τον τόπο; Ποιος αλήθεια; Τα ολιγαρχικά συμφέροντα; Οι συναλλασσόμενοι με την Κυβέρνηση διοικητές κάποιων Μέσων Ενημέρωσης; Οι εκβιαζόμενοι και οι εκβιαστές; Οι συναλλασσόμενοι που διαχειρίζονται την εξουσία και τα χρήματα του ελληνικού λαού; Το κομματικό κράτος και οι σκοτεινοί μηχανισμοί του; Η Ε.Υ.Π.; Ένα νέο παρακράτος; Ένα αδιαφανές παρακύλωμα με συντονισμό από του Μαξίμου; Ένα νέο Δεξιό κράτος της επανίδρυσης; Οι «κολλητοί» Γενικοί Γραμματείς, που στην ουσία είναι προϊστάμενοι των Υπουργών τους; Τα dyd και όσοι επιμελήθηκαν το μοντάζ τους; Ή όλοι αυτοί μαζί, σε έναν παρακυπακό εναγκαλισμό διαφθοράς και σήψης;

Ποιος πραγματικά κυβερνά τον τόπο, είναι το δημοκρατικό ερώτημα που θέτει ο ελληνικός λαός.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Δυστυχώς, την ακριβή απάντηση δεν την γνωρίζουμε. Γνωρίζουμε, όμως, ότι ο Πρωθυπουργός, τον οποίον εξέλεξε ο ελληνικός λαός, για να τον κυβερνήσει, είναι όμηρος, είναι αδύναμος, είναι εξαρτημένος. Γνωρίζουμε ότι είναι όμηρος των γενικών του γραμματών, που επιδίδονται συστηματικά στην κατάχρηση της εξουσίας. Γνωρίζουμε ότι το Μαξίμου είναι όμηρος των πρωθυπουργικών συμβούλων, που κουρελαίζουν τους νόμους, χωρίς ενδοιασμό και εξευτελίζουν το θεσμικό τους ρόλο σε διάφορα μιστικά ραντεβού.

Γνωρίζουμε ότι η Νέα Δημοκρατία είναι όμηρος Βουλευτών που καταγγέλλονται ως ταχυδρόμοι του εκβιασμού. Κάνουν τους διαιμεσολαβητές, τους μεσάζοντες -για να μην πω άλλη λέξη- μεταξύ του Σ.Δ.Ο.Ε. και κάποιας επιχείρησης του Τύπου. Για ποιο λόγο; Με ποια πρόθεση; Με ποιο στόχο;

Γνωρίζουμε ότι ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος είναι όμηρος του φέματος και όταν προφέρει τη λέξη «αλήθεια», σίγουρα κάτιο κρύβει. Γνωρίζουμε ότι γίνονται πια υπεράνθρωπες προσπάθειες για συγκάλυψη της υπόθεσης των υποκλοπών, συγκάλυψη της υπόθεσης των ομολόγων, συγκάλυψη της υπόθεσης των καρτέλ, συγκάλυψη της υπόθεσης του «Μαξίμου-gate».

Γνωρίζουμε και γνωρίζει πια και ο ελληνικός λαός ότι, επί Νέας Δημοκρατίας, σάν είσαι παρασιτικά συναλλασσόμενος, μπορείς σε μισή ώρα συναλλαγής να βγάλεις, όσα δεν βγάζουνε δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενες οικογένειες μέσα σε ένα χρόνο. Έτσι διαπαιδαγωγείτε εσείς την ελληνική κοινωνία, έτσι διαπαιδαγωγείτε την ελληνική νεολαία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Ο Πρωθυπουργός και η Κυβέρνηση είναι όμηροι, είναι ανήμποροι και ακατάλληλοι για να αντιμετωπίσουν την πολλαπλή και επικίνδυνη κρίση, την οποία οι ίδιοι δημιούργησαν. Κρίση αξών, κρίση εμπιστοσύνης, κρίση ήθους, κρίση απαξίωσης θεσμών και προσώπων.

Η κρίση βέβαια που ζούμε τον τελευταίο μήνα, δεν είναι έκπληξη για μας. Είναι η φυσική συνέπεια της πορείας που ακολουθεί η χώρα τέσσερα χρόνια τώρα.

Το χειρότερο βέβαια είναι ότι σήμερα όμηρος αυτής της κατάστασης αισθάνεται ο Έλληνας και η Ελληνίδα, ο ελληνικός λαός. Αισθάνεται την ασφυξία της αδιάσιας, αισθάνεται την ασφυξία της κοινωνικής αδικίας, αισθάνεται την ανασφάλεια της κρατικής ή ιδιωτικής αυθαιρεσίας. Ο πολίτης αισθάνεται την ανασφάλεια της συσκότισης της αλήθειας που βλέπει κάθε ημέρα. Αισθάνεται ανυπεράσπιστος απέναντι στους καιροσκόπους της εξουσίας. Και όλα αυτά, όταν η χώρα έχει άλλες, πιεστικές προτεραιότητες. Όταν ο πολίτης ζει καθημερινά την ακρίβεια, την κοινωνική αδικία και ανισότητα, την ανεργία, την υποβάθμιση των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, του περιβάλλοντος. Όταν, παραδείγματος χάριν, βλέπει σήμερα και παρακολουθεί την κρίση στις διεθνείς χρηματαγορές, όπου εμείς οι σοσιαλιστές έχουμε επανευλημένα τονίσει ότι οι αγορές, από μόνες τους δεν παράγουν τα καλύτερα αποτελέσματα για την κοινωνικό σύνολο. Χρειάζεται παρέμβαση, χρειάζεται συστηματική, ουσιαστική ρύθμιση από το κράτος. Όταν αφήνουμε ανεξέλεγκτες τις αγορές, τότε τα αποτελέσματα είναι οδυνηρά, όπως διαπίστωσε μόλις πρόσφατα και ο αμερικανικός λαός, η αμερικανική κοινωνία. Τότε, ακόμη και αν το κράτος παρέμβει εκ των υστέρων, είναι δύσκολο να το επανορθώσει.

Αυτή η κρίση κτυπά τη χώρα μας. Και αυτή η κρίση μπορεί να είναι εξωγενής, αλλά ενδογενής ήταν η επιλογή αυτής της Κυβέρνησης να επενδύσει από τα χρήματα του ελληνικού λαού, από τα ασφαλιστικά ταμεία, στα επικίνδυνα ομόλογα. Αυτά τα οποία σήμερα είναι μέρος της κρίσης διεθνών, όπως πριν από λίγες μέρες φάνηκε, από τον Τύπο του λουλάχιστον, ότι ήδη είχαν χάσει αεία 600.000.000 ευρώ. Τα επικίνδυνα ομόλογα, που εσείς επενδύσατε παραπότως και βεβαίως, αδιαφανών. Ενδογενής, επίσης, είναι η κρίση της ελληνικής Κυβέρνησης, που αδυνατεί να ασχοληθεί και να θωρακίσει το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας μας.

Αντί να φροντίζει σήμερα η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, αντί να ασχολείται με την προστασία του εισοδήματος της ελληνικής οικογένειας, αντί να προστατεύσει την περιουσία των ασφαλιστικών ταμείων, ευτελίζει θεσμούς, παραμένει θεατής στην ασυδοσία των αγορών, εκποιεί υπέρ «ημετέρων» τη δημόσια περιουσία. Διολισθαίνει, πράγματι, σε γκρίζο κατήφορο σήψης και παρακμής. Και το αποτέλεσμα είναι και ορατό και επικίνδυνο.

Απομακρύνονται οι πολίτες από την πολιτική, από το δημόσιο χώρο, απαξιώνονται οι βασικοί μας θεσμοί, απαξιώνονται οι θεσμοί της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, του κράτους, των μέσων ενημέρωσης. Και τα νοσηρά φαινόμενα που παρακολουθούμε, δεν είναι τίποτα άλλο από ένα μηχανισμό παραγωγής παράνομης νομής του δημόσιου πλούτου και του δημόσιου χρήματος, του χρήματος του ελληνικού λαού.

Απέναντι σε μια κυβέρνηση που υπηρετεί τη διαπλοκή, εκτρέφει τη διαφθορά, βασίζεται στην αδιαφάνεια, απέναντι σε μια κυβέρνηση που θέλει τη Βουλή δέσμια, ανήμπορη να ελέγχει, να βάλει το μαχαίρι στο κόκαλο, απέναντι σε Υπουργούς που ειδικεύονται πια στη συγκάλυψη, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πάιρνει πρωτοβουλία, με πρόταση ευθύνης απέναντι στον ελληνικό λαό. Πρόταση σε όλους τους πολίτες της χώρας. Πρόταση που απευθύνεται, ναι, και στον νεοδημοκράτη ψηφοφόρο, σε αυτόν που

αισθάνεται αποστροφή και αηδία με αυτά που βλέπει. Απευθύνομαι σε αυτόν, στον νεοδημοκράτη ψηφοφόρο, διότι είναι εθνική επιταγή η αλλαγή, εθνική επιταγή να αλλάξουμε το ρου αυτής της πορείας της χώρας. Δεν πάει άλλο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κάνει κεντρική την πρότασή του, πολιτικά αποφασιστική την παρέμβασή του, στη μάχη υπέρ της διαφάνειας και κατά της διαφθοράς, με σειρά σοβαρών μέτρων για το πολιτικό σύστημα της χώρας, με προτάσεις για την αλλαγή του εκλογικού νόμου.

Η σχετική πρόταση που έχει καταθέσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ., διασφαλίζει την αυτονομία της πολιτικής, την ανεξαρτησία του Βουλευτή και τη λειτουργική, δημοκρατική σχέση με τον πολίτη. Και αυτή η πρόταση δεν είναι πρόταση ευκαιρίας, σημαία ευκαιρίας, είναι πράξη τιμής, ευθύνης απέναντι στη δημοκρατία, απέναντι στον πολίτη, απέναντι στην παράταξη και την ιστορία μας.

Η πρότασή μας αυτή έχει συμπεριληφθεί και στο προεκλογικό μας πρόγραμμα, έχει συμπεριληφθεί στην πρότασή μας για τη συνταγματική αναθεώρηση και η εξειδίκευσή της παρουσιάστηκε δημοσίως πρόσφατα. Γ' αυτό, δεν θα μπω στις λεπτομέρειες.

Απέναντι στις μικροκομματικές σκοπιμότητες και προτάσεις της Κυβέρνησης, όπως αυτή που φέρνει σήμερα, εμείς, σταθερά, διαχρονικά, επιμένουμε σε μια άλλη λογική για το εκλογικό σύστημα, η οποία εντάσσεται σε μια συνολική πρόταση για τη μεταρρύθμιση του πολιτικού συστήματος, για τη γνήσια δημοκρατική έκφραση του λαού, χωρίς πάτρωνες, χωρίς νονούς, χωρίς κουμπάρους, για ένα πολιτικό σύστημα που υπερασπίζεται και προστατεύει τα δικαιώματα του κάθε πολίτη, του ελληνικού λαού.

Εμείς παλεύουμε για την αποκατάσταση της δημοκρατικής νομιμότητας, μέσα σ' αυτήν την κρίση αυθαιρεσίας και ανομίας. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι η αξιόπιστη δύναμη, για να βγει από το αδιέξοδο η κοινωνία και να ανακάμψει η χώρα. Πρόσφατα, ένα κομμάτι της ηγεσίας του Συνασπισμού, αλλά και το Κομμουνιστικό Κόμμα, επιδίδονται σε μια εύκολη, λαϊκίστικη ισοπέδωση των πάντων: «Όλοι ίδιοι είναι». Θέλω να τους υπενθυμίσω ότι, ιστορικά, αυτός ο λαϊκισμός, ποτέ δεν ωφέλησε την Αριστερά. Ωφέλησε την Ακροδεξιά και τον ολοκληρωτισμό, τις ολοκληρωτικές αντιλήψεις. Τους καλώ, λοιπόν, και αυτούς να αντιμετωπίσουν τη σημερινή κρίση με υπευθυνότητα, με ευθύνη απέναντι στους δημοκρατικούς θεσμούς, να αντιτάξουμε την πρόταση δημοκρατίας απέναντι στην υποβάθμιση της πολιτικής ζωής που θέλει η Δεξιά και, βέβαια, κάποια ισχυρά και παρασιτικά συμφέροντα της χώρας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Έφτασε η Νέα Δημοκρατία στο σημείο, στην προηγούμενη Βουλή, να επιχειρήσει κοινοβουλευτικό πραξικόπημα στη θεσμικά κορυφαία διαδικασία της αναθεώρησης του Συντάγματος. Αυτό επέβαλε στην συνείδησή μας να αποχωρήσουμε απ' τη διαδικασία. Σήμερα, όλοι οφειλούμε να αναγνωρίσουμε ότι η διαδικασία της Συνταγματικής Αναθεώρησης, που κινήθηκε από την κοινοβουλευτική πλειοψηφία, είναι γράμμα κενό, χωρίς αντικείμενο και αποτέλεσμα. Η Συνταγματική Αναθεώρηση είναι νεκρή, όχι μόνο διότι απέχει το ΠΑ.ΣΟ.Κ, αλλά κυρίως διότι οι αναθεωρητέες διατάξεις, που μονομερώς ψήφισε η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας στην προηγούμενη Βουλή, δεν γίνονται δεκτές από τα κόμματα της Αντιπολίτευσης και συνεπώς, δεν συγκεντρώνουν τον απαιτούμενο αριθμό των εκατόν ογδόντα Βουλευτών για την αποδοχή τους. Αυτό βεβαίως δεν είναι τυχαίο, διότι η αναθεώρηση του Συντάγματος προϋποθέτει ευρείες συναντήσεις και αυτές, από την αρχή, τις υπονόμευσε η Κυβέρνηση. Ωστόσο, σε συνθήκες κρίσης του πολιτικού συστήματος, γενικευμένης διαφθοράς και παρακμής, συνθήκες για τις οποίες ευθύνεται στο ακέραιο η Κυβέρνηση και ο Πρωθυπουργός, μπορούμε να μετατρέψουμε την Αναθεώρηση του Συντάγματος σε μέσο και δυνατότητα για την αντιμετώπιση της κρίσης, για την εγγύηση της διαφάνειας στη δημόσια ζωή, για την αποκατάσταση της τιμής της πολιτικής και της αξιοπρέπειας της χώρας.

Η ευθύνη της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, μπροστά στο παν-

θομολογούμενο αδιέξοδο, είναι να προτείνει μέτρα και λύσεις που οδηγούν στην άρση του αδιέξοδου. Αλλάζουν το πολιτικό σύστημα, ισχυροποιούν τους δημοκρατικούς θεσμούς, επιτρέπουν στη χώρα να αναπνεύσει και να ακολουθήσει έναν άλλο δρόμο, αντάξιο της εμπιστοσύνης των πολιτών. Αυτήν την ευθύνη αναλαμβάνω και εγώ προσωπικά, και το Π.Α.Σ.Ο.Κ., διότι εμείς είμαστε ο φορέας της λύσης του προβλήματος και όχι μέρος της κρίσης του συστήματος.

Πριν από λίγες μέρες ανέλαβα την πρωτοβουλία να επισκεφθώ τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, να τον ενημερώσω για τις προτάσεις μας, σχετικά με τη θεσμική κατοχύρωση της διαφάνειας, με την πάταξη της διαφθοράς και να ζητήσω συνάντηση όλων των πολιτικών Αρχηγών, υπό την προεδρία του, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα εθνικό σχέδιο για την αντιμετώπιση της κρίσης. Αυτό δεν θα χρειαζόταν, αν υπήρχε η ουσιαστική πολιτική βούληση από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, εδώ και τέσσερα χρόνια, να προχωρήσει σε ουσιαστικές αλλαγές καταπολέμησης της διαφθοράς. Αντί να προχωρήσει προς αυτήν την κατεύθυνση, η Νέα Δημοκρατία έγινε παραγώγος της διαφθοράς. Αντί να βάλει το μαχαίρι στο κόκαλο, η σήψη και η διαφθορά έφθασε στο κόκαλο της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

Γι' αυτό η πρότασή μας είναι πρόταση ευθύνης και πρόταση πολιτικής βούλησης να πάμε μπροστά. Σήμερα, διατυπώνω αυτήν την πρόταση ως συνέχεια της προηγούμενης πρωτοβουλίας μου και είναι η ακόλουθη:

Να διακηρύξουμε, με συμφωνία όλων των πολιτικών κομμάτων, ότι το έργο της παρούσας Αναθεωρητικής Βουλής έχει λήξει, αφού δεν υπάρχει καμία συμφωνία, άρα και η απαιτούμενη πλειοψηφία για να ψηφιστούν οι αναθεωρητές διατάξεις. Προτείνω να κινήσουμε από την αρχή την διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος, με κύριο αναθεωρητικό αντικείμενο την συνταγματική καθιέρωση συγκεκριμένων κανόνων και μέτρων, για την εγγύηση και καθιέρωση της διαφάνειας στη δημόσια ζωή, την πάταξη της διαφθοράς, την αναβάθμιση του Κοινοβουλίου, την εγκαθίδρυση μηχανισμών κοινωνικού ελέγχου, την αυτονομία της πολιτικής απέναντι στα Μέσα Ενημέρωσης και τις σχέσεις της με τα Μέσα Ενημέρωσης, την περιφερειακή δομή του κράτους και, βεβαίως, την πλήρη διαφάνεια στη λειτουργία των Μέσων Ενημέρωσης, όπως και στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης.

Είναι προφανές ότι, για να κινηθεί από την αρχή η διαδικασία της Συνταγματικής Αναθεώρησης, πρέπει προηγουμένως, στο πλαίσιο μιας εθνικής συμφωνίας, τα πολιτικά κόμματα να αποφασίσουν ομόφωνα, ποιες είναι οι αναθεωρητές διατάξεις του Συντάγματος. Απαιτείται σήμερα ευρύτατη συναίνεση, γιατί μόνο έτσι μπορεί να αντιμετωπιστεί μία βαθύτατη κρίση με εθνικές διαστάσεις. Με άλλα λόγια, καλώ το σύνολο του πολιτικού κόσμου και των κοινοβουλευτικών δυνάμεων, να εγκαταλείψουμε μια, εν τοις πράγμασι, νεκρή αναθεωρητική διαδικασία και να κινήσουμε τώρα από την αρχή μία νέα, δυναμική, τολμηρή, ριζοσπαστική, δημοκρατική Αναθεώρηση του Συντάγματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

Στόχος μας, είναι η αξιοποίηση του πολιτικού συστήματος, που χάνεται καθημερινά από τη διακυβέρνησή σας και η επικράτηση επιτέλους «αξών». Είναι η ώρα της ευθύνης και των μεγάλων αποφάσεων. Καλώ όλους να ανταποκριθούν στο χρέος τους.

Η υποχρέωσή μας, φυσικά, δεν εξαντλείται στα όρια της Συνταγματικής Αναθεώρησης. Είναι ανάγκη να νομοθετήσουμε αμέσως και μέτρα που κατατείνουν στην πάταξη της διαφθοράς, στην εγγύηση της διαφάνειας και τα οποία δεν εμπίπτουν, στην διαδικασία αυτή, δηλαδή δεν χρειάζονται αναθεωρητική διαδικασία. Γ' αυτό, αναδεικνύεται για άλλη μια φορά η χρησιμότητα ενός εθνικού σχεδίου εξόδου από την κρίση, που είναι δυνατόν να εκπονηθεί σε σύσκεψη υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Σε κάθε περίπτωση, το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα θα βρίσκεται κοντά στον πολίτη, υπερασπίζόμενο τα δικαιώματά του, που αισθάνεται ανυπεράσπιστος σήμερα από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Το Π.Α.Σ.Ο.Κ. θα αναλάβει

άμεσες νομοθετικές πρωτοβουλίες, με βάση τη δέσμη των προτάσεων που ήδη έχει διατυπώσει και θα καλέσει, βεβαίως, στο Κοινοβούλιο τα άλλα πολιτικά κόμματα να αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πολιτικό μας σύστημα δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της χώρας και της κοινωνίας μας, όπως λειτουργεί σήμερα. Και το σχέδιο νέου εκλογικού νόμου που προτείνει η Κυβέρνηση καθόλου δεν βελτιώνει την κατάσταση. Αντίθετα, την επιδεινώνει δραματικά. Γι' αυτό καταψηφίζουμε την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας.

Η υποβάθμιση της δημοκρατίας και της λαϊκής κυριαρχίας στην αυτοδύναμια του 39% δεν αποτελεί λύση στα αδιέξοδα της Κυβέρνησης. Ως Π.Α.Σ.Ο.Κ., αν το κοιτάγμε στενά κομματικά, θα μας βόλευε μία τέτοια πρόταση, για να γίνουμε εμείς -και γρήγορα θα έλθει η ώρα, όπως πάει σήμερα η χώρα- εύκολα και γρήγορα, με πολύ μεγάλη πλειοψηφία, κυβέρνηση στην Ελληνική Βουλή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Δεν είναι αυτό το ζητούμενο. Για μας δεν είναι αυτοσκόπος η κυβέρνηση. Η κυβέρνηση είναι το μέσο για να κάνουμε μεγάλες, δημοκρατικές και κοινωνικές αλλαγές στη χώρα υπέρ του πολίτη. Δεν είναι λάφυρο για μας η κυβέρνηση, όπως εσείς τη διαχειρίζεστε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

Είναι η υπέρτατη ευθύνη, για να υπηρετήσουμε τα συμφέροντα του απλού πολίτη. Σήμερα, το ζητούμενο δεν είναι και δεν μπορεί να είναι οι καλπονοθευτικές ρυθμίσεις η ακόμα πιο σκοτεινή αδιαφάνεια, ο ακόμα σκληρότερος αυταρχισμός.

Το ζητούμενο, σήμερα, είναι μια νέα ηθική στην πολιτική. Μια ηθική προσφοράς και όχι νομής της εξουσίας. Καμιά οικονομική ή κοινωνική πολιτική, δεν θα αποδώσει, εάν δεν αποκαταστήσουμε το ήθος στην πολιτική.

Το ζητούμενο είναι η θεσμική θωράκιση, η ισχυρή πολιτική βιούληση, που θα μας επιτρέψει να εξαφανίσουμε αυτό το απόστημα του πελατειακού κράτους και της διαφθοράς, πριν προλάβει να καταβροχθίσει την Ελλάδα, που έχει πολλά άλλα σημαντικά να κάνει. Και στο εξωτερικό -που εύχομαι όλα να πάνε καλά αύριο με το ταξίδι του κ. Καραμανλή, του το εύχομαι ως Έλληνας πατριώτης- έχω μεγάλες ανησυχίες για τη στιγμή που επέλεξε ο κ. Καραμανλής -μια στιγμή αλαζονικής συμπεριφοράς της Τουρκίας, μια στιγμή μεγάλης αδυναμίας του ίδιου και της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας- να υλοποιήσει αυτό το ταξίδι. Μακάρι να πάνε όλοι καλά!

Το ζητούμενο είναι να ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο τη δημοκρατία μας, έτσι ώστε, ποτέ άλλοτε στο μέλλον, καμία κυβέρνηση, όποια και αν είναι αυτή, να μην μπορέσει να κυβερνήσει, όπως εσείς κυβερνήσατε τα τελευταία τέσσερα χρόνια, τα τελευταία τέσσερα χρόνια της Κυβέρνησης Καραμανλή!

Σας ευχαριστώ.

(Ορθιοί οι Βουλευτές του Π.Α.Σ.Ο.Κ. χειροκροτούν ζωηρά και παραπεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Αρχηγέ της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, κύριε Παπανδρέου, θα μου επιτρέψετε για ένα λεπτό. Θα ήθελα να με ακούσετε. Ευχαριστώ πολι.

Ως Πρόεδρος του Σώματος...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Θα μιλήσετε ως Πρόεδρος της Βουλής ή ως μέλος του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Όχι, δεν θα απαντήσω, κύριε Παπανδρέου. Θα κατανοήσετε απόλυτα, ότι η παρέμβασή μου κινείται μέσα στον Κανονισμό και το Σύνταγμα. Δεν θα μπω στο περιεχόμενο, που είναι πολιτικό και είναι ευθύνη των κομμάτων, στην πρόταση την οποία κάνατε. Θέλω όμως, ως έχων την ευθύνη της προεδρίας του Σώματος, να σημειώσω δύο πράγματα.

Πρώτον, η Βουλή είναι αναθεωρητική με την ψήφο του ελληνικού λαού και τη διαδικασία με την οποία διαπιστώνεται η αδυναμία πραγματοποίήσης της συνταγματικής μεταρρύθμισης την προβλέπει το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής. Και κατά την πρώτη εκτίμηση, όπως αναγινώσκω το ζήτημα το οποίο θέσατε, θα πρέπει να κινηθεί η διαδικασία και να διαπι-

στωθεί μέσα από τις ψηφοφορίες ότι δεν γίνεται αναθεώρηση του Συντάγματος.

Αυτή είναι μια πρώτη εκτίμηση του Προέδρου του Σώματος σε ό,τι αφορά το συνταγματικό μέρος, σε ό,τι αφορά την ευθύνη της Βουλής. Δεν είναι η κίνηση της διαδικασίας ευθύνης της Κυβέρνησης, αλλά είναι ευθύνη του Προέδρου του Σώματος το να κινησει τη διαδικασία της Βουλής, η οποία είναι Βουλή αναθεωρητική με την απόφαση του ελληνικού λαού. Τα άλλα, που είναι πολιτικά ζητήματα, είναι ευθύνη των κομμάτων, για να απαντήσουν επί της πρότασής σας. Όμως οφείλω ως Πρόεδρος του Σώματος να κάνω αυτή την τοποθέτηση.

Ευχαριστώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Μπορώ να έχω το λόγο για να απαντήσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Κύριε Πρόεδρε, βέβαια, δεν ήταν διαδικαστικό αυτό το οποίο εσείς είπατε. Ήταν άκρως πολιτικό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ: Δεν ήταν διαδικαστικό;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Έτσι ήταν. Είναι διαδικαστικό το θέμα της αναθεώρησης του Συντάγματος; Έτσι το έχετε υποβαθμίσει, κύριε συνάδελφε;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ: Μα, διαδικαστικό...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Θέλω να σας πω δύο πράγματα. Πρώτα απ' όλα, εγώ έκανα μία πολιτική πρόταση, για να φύγουμε απ' αυτό το αδιέξοδο, το οποίο, δεν ξέρω αν το βλέπετε, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αλλά είναι ένα αδιέξοδο που υποβαθμίζει κι αυτόν τον θεσμό του Κοινοβουλίου. Όπως, παραδείγματος χάρη, όταν προχθές, στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, είπατε για το θέμα Ζαχόπουλου, να έρθει η κ. Παπαζώνη να μιλήσει. Αυτά είναι αστεία πράγματα, κύριε Πρόεδρε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Δεύτερον, δεν είμαι ούτε συνταγματολόγος, ούτε νομικός. Άλλα, αν ήσασταν εσείς και η κυβέρνησή σας, η προηγούμενη, τόσο τυπολάτρες, όσο είστε σήμερα εσείς, ως Πρόεδρος της Βουλής, δεν θα υπήρχε κανένας λόγος να έχουμε αποχωρήσει εμείς, στην προηγούμενη Βουλή, από την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Διότι εσείς, είστε εκείνοι που υποβαθμίσατε τους θεσμούς. Θέλω να μιλήσετε και να απαντήσετε επί της ουδίας, κύριε Πρόεδρε. Όχι εσείς. Δεν περιμένω από σας απάντηση, αλλά από την Κυβέρνηση.

Σας ευχαριστώ.

(Όρθιοι οι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. χειροκροτούν ζωηρά και παρατατέμενα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Υπουργός επί των Εσωτερικών κ. Προκόπης Παυλόπουλος.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από όλη την ομιλία του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κρατάει κάποιος κάτι, το οποίο είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό, για τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται το θεσμικό του ρόλο και τον τρόπο με τον οποίο τον ασκεί.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σε όλη την Αίθουσα υπήρχε η εντύπωση ότι τουλάχιστον, μ' εκείνη την αποστροφή του, ήθελε να ευχηθεί για ένα σημαντικό ταξίδι του Πρωθυπουργού, αύριο στην Τουρκία, «καλή επιτυχία». Δεν μπόρεσε ούτε σε αυτό να μείνει. Το είπε για να το αναιρέσει.

Ήταν η μόνη θετική κουβέντα που θέλησε να πει σε όλη αυτήν τη συζήτηση που έγινε σήμερα και από εκεί και πέρα και αυτή δεν κατόρθωσε να την ολοκληρώσει. Είναι δείγμα του τρόπου, τον οποίο αντιλαμβάνεται ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, τον τρόπο με τον οποίο, επίσης, μπορούμε να λειτουργούμε σ' αυτήν τη Βουλή, ιδιαίτερα σε μεγάλα θέματα τα οποία αφορούν τον τόπο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι ντροπή αυτό! Θέλετε να πείτε ότι δεν...

ΙΩΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, καθίστε κάτω.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι ντροπή αυτό! Τι θέλει να πει; Ότι ο κ. Παπανδρέου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σας είπα και πάλι, μισόλογια!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Είναι δυνατόν να υπαινίσσεται ο Υπουργός ότι ο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Πάρτε το λόγο για να τον αντικρύστετε, κύριε Πρόεδρε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Είναι δυνατόν να υπαινίσσεται ο Υπουργός, ο εκπρόσωπος της Κυβέρνησης ότι...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Κύριε Πρόεδρε, θα μου κρατήσετε το χρόνο μου.

Μας ακούν και μας βλέπουν και καταλαβαίνει κανείς πώς καθένας συμπεριφέρεται μέσα στο Κοινοβούλιο.

Αν δεν καταλαβαίνετε τι είπα, δικό σας θέμα είναι.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Εσείς δεν καταλάβατε τι είπατε. Εσείς δεν καταλαβαίνετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Εσείς δεν καταλάβατε τι είπα. Και σας είπα, το χρόνο θα τον κρατήσουμε, γιατί θα απαντήσω στο σύνολο. Όσο και αν εκνευρίζεστε και όσο και εάν με διακόπτετε.

Άλλα μας λέγατε, ως Πρόεδρος της Βουλής εδώ και άλλα εφαρμόζετε την ώρα που είστε κάτω, γιατί έτσι κομματικά σας βολεύει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Να μην υβρίζετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Δεν έβρισα κανέναν. Αν έβρισα κανέναν, να το πει ο οιοσδήποτε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Να μην υβρίζετε τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Κύριε Κακλαμάνη, πάψτε να λέτε για ύβρεις, όταν όλοι ξέρουν. Σας παρακαλώ πολύ!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Δεν μπορείτε να υπαινίσσεστε ότι ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, δεν θέλει την επιτυχία του ταξιδιού του Πρωθυπουργού.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Όσο θέλετε μπορείτε να εκθέτετε τον εαυτό σας. Εκθέστε τον εαυτό σας όσο θέλετε. Εγώ θα έχω υπομονή. Θα μιλήσω όταν τελειώσετε, αλλά εσείς εκθέτετε τον εαυτό σας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Εκθέτετε και την Κυβέρνησή σας, όχι μόνο τον εαυτό σας.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Εκθέτετε τον εαυτό σας με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζετε τον Κανονισμό της Βουλής και το Κοινοβούλιο. Εχω υπομονή.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ζητηθεί να ανακαλέσει. Δεν είναι μόνος του στην Αίθουσα. Δεν μπορείτε να υβρίζετε και να συκοφαντείτε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Δεν ανακαλώ απολύτως τίποτα. Άλλοι θα έπρεπε να ανακαλέσουν μέσα σε αυτήν την Αίθουσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Παυλόπουλε,...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να σταματήσω. Θα απαντώ στον κ. Κακλαμάνη συνεχώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Πρόεδρε, εάν ύβριζε τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, θα ερχόμουν ο ίδιος ως έχω την ευθύνη της διεύθυνσης των εργασιών

της Βουλής, να τον ανακαλέσω στην τάξη.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Τι είναι αυτά που λέτε.

Κύριε Πρόεδρε, οφείλετε να πείτε στον Υπουργό ότι δεν μπορεί να υπαίνεσσεται ότι ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης εύχεται να μην επιτύχει το ταξίδι του Πρωθυπουργού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε. Ναι, να επαναλάβει ο Υπουργός αυτό που είπε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, δεν θα μου βάλει ο κ. Κακλαμάνης στο στόμα μου πράγματα που δεν είπα και λυπούμαι ειλικρινά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Δεν μπορεί να υπαίνεσσεται τέτοια πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Πρόεδρε, δεν είπε αυτό το πράγμα ο Υπουργός. Εάν το διαπίστωνα...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αυτό εννοούσε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Όχι, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορώ να μπω στα τι εννοούσε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Να το διευκρινίσει, λοιπόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε. Το τι είπε ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, το ακούσαμε και εμείς και ο ελληνικός λαός. Ευχήθηκε επιτυχία στο ταξίδι του Πρωθυπουργού και είναι προς τιμήν του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Δεν είπε αυτό ο κ. Παυλόπουλος.

Παρακαλώ, κύριε Παυλόπουλε, να το επαναλάβετε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε,...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να αφήσετε τη διαδικασία.

Επαναλάβετε, κύριε Παυλόπουλε, τι είπατε. Παρακαλώ πολύ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Όχι, κύριε Πρόεδρε. Θα ξεκινήσω την ομιλία μου από την αρχή. Άλλα αυτά να τα θυμόμαστε όλοι εδώ για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζουμε τον Κανονισμό της Βουλής.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αφήστε τον τρόπο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Διότι αν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είχε συμβεί ποτέ, άνθρωπος από την Αξιωματική Αντιπολίτευση εκεί, να συμπεριφερθεί επί Π.Α.Σ.Ο.Κ. με τον τρόπο με τον οποίο εγώ διακόπτωμα αυτή την ώρα, τότε έδρουμε τι θα είχε λεχθεί.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Όταν υβρίζετε; Όταν ο Πρόεδρος σας εγκαλεί; Ο Πρόεδρος σας διορθώνει και εσείς είστε αδιόρθωτος και επιμένετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ξαναρχίζω και πάλι. Παρακαλώ το χρόνο μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε. Παρακαλώ πάρα πολύ!

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Τώρα αντιλαμβάνεται κάποιος, ποιος υβρίζει σ' αυτήν την Αίθουσα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Παρ' όλα όσα είπατε, επιμένει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ πολύ. Αρχίζει την ομιλία του από την αρχή.

Ορίστε, κύριε Παυλόπουλε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα επαναλάβω για πολλοστή φορά τα εξής.

Μία στιγμή που νόμιζε κάποιος ότι σε ένα κρίσιμο ταξίδι θα ερχόταν ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να ευχηθεί από την ψυχή του «καλή επιτυχία», το είπε για να έρθει μετά ο ίδιος -με τον τρόπο με τον οποίο το είπε- αυτό το πράγμα να το εκφράσει με μιστό χείλη και να το αναφέσει. Είναι ύβρις αυτό;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, η απάντηση σ' εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Σας παρακαλώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Εγώ αυτό που έπρεπε να πω, το είπα. Άλλα επιτρέψτε στον ομιλητή να μιλήσει. Σας παρακαλώ πολύ. Την πολετική κρίση δεν θα την μετατρέψετε σε κατηγορία. Παρακαλώ.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, λογοκρίνεται ο Υπουργός;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Όχι, κύριε Παναγιωτόπουλε, δεν λογοκρίνομαι.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Για όνομα του Θεού! Υφίσταται λογοκρισία Υπουργός του ελληνικού Κοινοβουλίου; Επιτέλους! Ανεχόμαστε πολλά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Παρακαλώ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Η απάντηση είναι σε εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε στον ομιλητή να μιλήσει. Σας παρακαλώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ο καθένας μας δίνει εξετάσεις στη Βουλή για τον τρόπο που σέβεται το Κοινοβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Έχουμε τον εκλογικό νόμο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και θα νόμιζε κάποιος ότι ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ήρθε εδώ για να μιλήσει για τον εκλογικό νόμο. Παρατηρήστε πόση ώρα αφιέρωσε στον εκλογικό νόμο και γιατί ήρθε να μιλήσει. Ειλάχιστη ώρα.

Άρχισε την ομιλία του με μια απίστευτη επίθεση, υιοθέτησε σεναρίων. Και τι δεν έμπλεξε μέσα. Ό,τι μπορείτε να φανταστείτε. Αυτά τα σενάρια, που βλέπετε σε οποιοδήποτε χώρο του Τύπου ή των διαφόρων εκπομπών, τα είδατε συμπτυκωμένα - και αν θέλετε τα Πρακτικά είναι εδώ- να τα βάζει στο στόμα του ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, υιοθετώντας τα άκριτα.

Και ερωτώ: Όταν έρχεσαι στη Βουλή για να μιλήσεις για τον εκλογικό νόμο, και νομίζεις ότι έχεις τόσα επιχειρήματα -έθεσαν μάλιστα και θέμα αντισυνταγματικότητας από την πλευρά τους και από την πλευρά άλλων κομμάτων- όταν αφιέρωνεις -και πάρτε τα Πρακτικά να δείτε πόσο χρόνο αφιέρωσε στον εκλογικό νόμο- τόσο χρόνο για όλα αυτά στα οποία αναφέρεσαι, τότε είναι φανερό ότι δεν ήταν αυτός ο λόγος. Άλλη ήταν η αιτία. Ο εκλογικός νόμος ήταν απλώς και μάνον η αφορμή.

Είμαι υποχρεωμένος, λοιπόν, όπως ακριβώς μίλησε, έτσι και εγώ να μιλήσω, δηλαδή να απαντήσω σημείο προς σημείο σ' εκείνα τα οποία μας είπε.

Δεν θα μείνω στον κιτρινισμό των διαφόρων σεναρίων. Αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Αυτό χαρακτηρίζει τον καθένα. Και όταν θα λάμψει η αλήθεια, θα θυμάται ο καθένας τι είπε μέσα σ' αυτήν τη Βουλή. Γιατί πολλοί είναι οι πολιτικοί που μίλησαν, αλλά ακόμη περισσότεροι, είναι εκείνοι που άστεγοι ήταν ήταν η ώρα της αλήθειας, μετάνιωσαν γι' αυτά που είχαν πει. Και δεν κερδίζει κανένας πολιτικός, λέγοντας μεγάλα λόγια, τα οποία έχουν ελάχιστο περιεχόμενο. Ο ελληνικός λαός και μνήμη έχει και κρίση.

Τι είπε, λοιπόν; Ρώτησε πρώτα-πρώτα, «ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο;». Προσπαθεί να μημηθεί φράσεις του παρελθόντος που έμειναν στην ιστορία. Άλλα στην ιστορία μπορείς να μείνεις με δικά σου έργα, όχι με δάνειες εκφράσεις.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Του απαντώ, όμως, το εδήλ. Τον Τόπο τον κυβερνάει ο Κυβέρνησης η οποία πήρε το 42% και έχει εκατόν πενήντα δύο Βουλευτές με το εκλογικό σύστημα που ψήφισε το Π.Α.Σ.Ο.Κ. - μιας και μιλάμε για εκλογικό νόμο- και η Κυβέρνηση αυτή είναι και λαοπρόβλητη και έχει την εμπιστοσύνη του ελληνικού λαού και όλα τα έχει στο φως

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και επειδή μπορεί κάποιος να αναφέρεται στις δημοσκοπήσεις, θα πω ότι εγώ δεν είμαι φανατικός των δημοσκοπήσεων και το έρετε, ούτε τις επικαλέστηκα ποτέ. Άλλα μιας και την άλλη φορά ήρθε ο κ. Παπανδρέου εδώ και επικαλείται και δημοσκοπήσεις, εγώ δεν μιλώ μόνο για τη λαϊκή ετυμηγορία, την οποία έχουμε πολύ πρόσφατη. Έχει τη δυνατότητα να κοιτάξει, να δει πραγματικά, ακόμα και σ' αυτό το επίπεδο -μολονότι σας είπα και πάλι ότι δεν μποκαθιστούν τη λαϊκή ετυμηγορία οι δημοσκοπήσεις- αν από αυτά που λέει και με τον τρόπο που συμπεριφέρεται, κερδίζει σε αξιοποίηση ακόμα και σε επίπεδο δημοσκοπήσεων.

Του απαντώ, λοιπόν, το εδήλ: Δεν μπορεί να ρωτά κανείς

ποιος κυβερνά τον τόπο. Τον τόπο τον κυβερνά η Κυβέρνηση που εξελέγη από τον ελληνικό λαό. Την εμπιστοσύνη την έχει και το ξέρει. Ο τόπος διαπίστωσης της εμπιστοσύνης είναι εδώ, το Κοινοβούλιο. Κάθε φορά που γίνεται ψηφοφορία, το Κοινοβούλιο απαντά στον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Την απάντηση την πήρε και πριν από λίγο, όταν ετέθη και το θέμα της συνταγματικότητας, σχετικά με τον εκλογικό νόμο. Αν θέλει, βεβαίως, και ονομαστικές ψηφοφορίες, στην πορεία θα τις έχει και εκεί θα καταλάβει ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο.

Του το ξαναλέω, λοιπόν: Η Κυβέρνηση που εξελέγη πριν από λίγο καιρό, έχει την εμπιστοσύνη του ελληνικού λαού, ενώ η Αξιωματική Αντιπολίτευση, όπως έλεγε ο Γεώργιος Παπανδρέου και άλλοι μεγάλοι πολιτικοί, μιας και του αρέσει να αναφέρεται στο παρελθόν, καλό θα ήταν να κάνει την εποικοδομητική κριτική που θα πρέπει να κάνει.

Να ρωτάς τέσσερις μήνες μετά τις εκλογές ή και λιγότερο, ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο, όταν δεν βλέπεις τα προβλήματα που έχεις, από εκεί και πέρα αν αυτό σημαίνει αξιοπιστία, το αφήνω στην κρίση του καθενός να το πει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Είπε ότι ο Πρωθυπουργός είναι όμηρος. Και εδώ πάλι θα του απαντήσω πολύ απλά: Ο Πρωθυπουργός είναι ελεύθερος και λαοπρόβλητος. Το κυριότερο, είναι ο Πρωθυπουργός αυτός ο οποίος εγκαινίασε νέα ήθη σ' αυτόν τον τόπο με την Κυβέρνησή του. Γιατί απέναντι στην συγκάλυψη και στη σιωπή του παρελθόντος, έχουμε έναν Πρωθυπουργό που δεν ανέχεται τίποτα!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Έχουμε έναν πρωθυπουργό, ο οποίος, όπως ο ίδιος τόνισε και το αποδεικνύει, όταν του θέτουν αυτό το ερώτημα -γιατί έτοις τους χρειάζεται η απάντηση- ούτε εκβιάζει ούτε εκβιάζεται!

Ας κοιτάξουν κάποιοι στο παρελθόν τους μόνο να δουν πότε είχε περισσότερο φως ο τόπος, από πλευράς αποκάλυψης για κάθε τι που συνέβαινε.

Δεν είναι, λοιπόν, όμηρος ο Πρωθυπουργός! Είναι ελεύθερος, λαοπρόβλητος, ισχυρός άνθρωπος, ο οποίος κοιτάει τη δουλειά του. Κοιτάει τη δουλειά του, χωρίς να έχει τη συμπαράσταση την οποία θα περιμένε, ακόμη και για αποφάσεις, οι οποίες έχουν κρίσιμη σημασία για τον τόπο.

Άλλοι είναι όμηροι, κύριοι συνάδελφοι! Άλλοι είναι όμηροι της αδυναμίας τους να διατυπώσουν θέσεις, όμηροι της στείρας άρνησης την οποία υιοθέτησαν και, το κυριότερο, όμηροι των εσωτερικών τους προβλημάτων, τα οποία τους κάνουν, να μην μπορούν να υπερβούν ούτε αυτές τις δυσκολίες, για να σταθούν στο ύψος ενός θεσμικού ρόλου.

Ποιος, λοιπόν, είναι όμηρος και τίνων πραγμάτων, ας το ωρτήσει ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης μέσα στο ίδιο του το Κόμμα και μέσα στον ίδιο του το χώρο.

Ύστερα είπε ότι είναι όμηρος και ο ελληνικός λαός! Τη θυμάστε τη φράση. «Όμηρος» λέει «έναι και ο ελληνικός λαός!». Ο ελληνικός λαός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ελεύθερος και κυριάρχος. Αυτή είναι η απάντηση στον κ. Παπανδρέου. Ο ελληνικός λαός ούτε ήταν ούτε μπορεί να είναι όμηρος κανένας!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Δεν μπορεί ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ακόμη και φραστικά να μιλάμε έτσι! Εγώ δεν θα μιλήσω για ύβρεις και άλλα. Γιατί αν είχε τολμήσει να εκπομπίσει κάποιος από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας αυτό το πράγμα, θα είχαμε άλλα ξεσηκώματα. Εγώ δεν του αποδίω ύβρη. Του αποδίω, όμως, μια τραγική αστοχία. Όταν αποκαλείς -έστω και με τον τρόπο που το έκανε- «όμηρο» ένα λαό, τότε από εκεί και πέρα εκείνο που ξεχνάς είναι ποια είναι η πεμπτούσσια της δημοκρατίας και ποια είναι η δύναμη ελευθερίας ενός λαού και μέσα από το Σύνταγμα και μέσα από το Κοινοβούλιο. Γιατί όλοι μας, με όσους εκπροσωπούμε, είμαστε οι εκπρόσωποι της ελευθερίας αυτού του λαού και αυτήν οφείλουμε να υπηρετούμε σ' αυτό το Κοινοβούλιο. Άρα ο λαός ούτε είναι ούτε μπορεί να είναι όμηρος, ακόμη και όταν χρησιμοποιούμε τις φράσεις με άλλο τρόπο από εκείνο που τις εννοούμε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Θεσμοί. Μίλησε ο κ. Παπανδρέου για θεσμούς. Είπε ότι δεν λειτουργούν οι θεσμοί! Και το ερώτημα είναι το εξής και είναι πολύ απλό και το θέτω προς όλους και προς εκείνους που βλέπουν και ακούνε αυτήν τη στιγμή: Πότε λειτουργούν οι θεσμοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι;

Οι θεσμοί λειτουργούν, όταν κουκουλώνουμε τα πράγματα και θεωρούμε ότι δεν συνέβη τίποτα, όπως συνέβαινε στο παρελθόν ή όταν αποκαλύπτουμε τα πράγματα και δεν ανέχομαστε τίποτα; Και αν πραγματικά η επικαιρότητα κάποια στιγμή φέρνει στην επιφάνεια πράγματα και τα αναδεικνύει, επειδή αποκαλύφθηκαν, αυτό είναι προς ψόγο της δημοκρατίας και προς ψόγο της Κυβέρνησης; Δηλαδή, όταν η ίδια η επικαιρότητα διαμορφώνεται από το ότι η Κυβέρνηση αυτή δεν ανέχεται απολύτως τίποτα, τα στέλνει όλα στη δικαιοσύνη, ακόμη και πράγματα που είχαν δημιουργηθεί στο παρελθόν και τώρα αποκαλύπτονται -γιατί κανείς δεν είχε το θάρρος να το κάνει την εποχή εκείνη- αυτό είναι προς ψόγο της δημοκρατίας και δεν λειτουργούν οι θεσμοί;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ)

Τώρα λειτουργούν οι θεσμοί! Τώρα που όλα πηγαίνουν στη δικαιοσύνη. Τώρα που όλα αποκαλύπτονται. Τώρα που επιβάλλονται οι κυρώσεις, που πρέπει να επιβληθούν. Και το λέω προς όλους, για να μην εντυπωσιάζονται από την ευκόλη επικαιρότητα. Ας μη φοβόμαστε το γεγονός ότι πέφτει φως και το φως αυτό είναι πολλές φορές εκτυφλωτικό. Να φοβόμαστε όταν υπάρχει το σκοτάδι και νομίζουμε ότι επειδή υπάρχει το σκοτάδι ή το ημίφως, μπορούμε να κοιμόμαστε με ήσυχη τη συνείδηση.

Δεν υπηρετούμε τη δημοκρατία, όταν αποκαλύπτουμε, όποιες και αν είναι οι κυρώσεις, όποιες και αν είναι οι συνέπειες.

Και κάτι αλλο που θα ήθελα να πω. Τους θεσμούς, τους πλήττουν εκείνοι οι οποίοι δεν συμπράττουν την ώρα που πρέπει, για να λειτουργήσουν οι θεσμοί με όλη τη δύναμη την οποία έχουν, με το φως που πρέπει, εκείνοι που επιπτίθενται στους θεσμούς επειδή κάνουν τη δουλειά τους, όταν η δουλειά δεν αρέσει σε ορισμένους πολιτικά. Πλήττουν τους θεσμούς εκείνοι, οι οποίοι αυτήν την ώρα επιπτίθενται στη δικαιοσύνη, την ώρα που η δικαιοσύνη κάνει τη δουλειά της. Και αναγκάζεται η δικαιοσύνη μ' όλα της τα όργανα, οπουδήποτε και αν ανήκουν, ακόμα και στο συνδικαλιστικό τους επίπεδο, να βγαίνει και να λέει, τουλάχιστον ας την υπερασπιστούμε τη δικαιοσύνη αυτήν τη στιγμή. Αυτοί πλήττουν τη δικαιοσύνη, αυτοί πλήττουν τους θεσμούς. Τους έπλητταν στο παρελθόν με τη συγκάλυψη, την περιφρόνηση, τους πλήττουν τώρα με μία αμφισβήτηση, η οποία στην πραγματικότητα όχι μόνο δεν στηρίζεται πουθενά, αλλά βασίζεται μόνο στο γεγονός ότι η δικαιοσύνη δεν καταλήγει σε αποφάσεις, οι οποίες ανταποκρίνονται σε σενάρια που άλλοι είχαν πλάσει.

Το είχα πει και άλλη φορά σ' αυτήν την Αίθουσα. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορεί να κρίνουμε τη δικαιοσύνη ανάλογα με τη πορεία την οποία παίρνει, σύμφωνα με τα σενάρια που πλάσαμε. Την κρίνουμε με τις αποφάσεις τις οποίες παίρνει και τις οποίες οφείλουμε να σεβόμαστε. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Και αυτή η Κυβέρνηση ό,τι βρήκε μπροστά της το έφερε στο φως και αυτό το πράγμα φαίνεται μ' όλα τα παραδείγματα τα οποία ανέφερα προηγουμένως. Γιατί άκουσα και τον κ. Παπανδρέου, να μου μιλάει ακόμα και για το χρηματοποιητικό σύστημα. Ε, τώρα, να μιλάει ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για το χρηματοποιητικό σύστημα και για το Χρηματοποιητικό μέσα σ' αυτή την Αίθουσα, στη Κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή, όντας ο Υπουργός των κυβερνήσεων

του ΠΑ.ΣΟ.Κ. της εποχής του Χρηματιστηρίου, πάει πολύ. Θα με συγχωρέστε να πω ότι το να λες ότι σήμερα η Ελλάδα δεν είναι θωρακισμένη και από πλευράς διαφάνειας και από πλευράς κανόνων, απέναντι στη λαϊλαπα η οποία είναι διεθνής και το βλέπετε και να αιτιάται αυτήν την Κυβέρνηση, Υπουργός κυβέρνησης η οποία δημιούργησε το θέμα του Χρηματιστηρίου, ε, τότε αφήνω καθέναν να κρίνει, εάν αυτό το πράγμα είναι δυνατόν ποτέ να σταθεί.

Θα έπρεπε άλλοι να ανησυχούν τον καιρό του 1999 και του 2000 για το θέμα του Χρηματιστηρίου. Σήμερα, ας μην ανησυχούν, γιατί σήμερα η χώρα είναι θωρακισμένη, παρά τους κλυδωνισμούς. Και σήμερα τα οικονομικά αποτελέσματα, μπορεί να μην είναι ό,τι καλύτερο μπορούσαμε να έχουμε, γιατί η προσπάθεια την οποία κάνουμε, έχει πίσω πάρα πολλές αιτίες για να κλείσει, όπως έρετε...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Έχουν χαθεί διπλάσια σ' ένα μήνα στο Χρηματιστήριο από το 1999.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Άλλα αυτή η Κυβέρνηση, είναι εκείνη η οποία έκλεισε το θέμα του ελλειμμάτου και μας έβγαζε από την επιτήρηση, αυτή η Κυβέρνηση, είναι εκείνη που μείωνε την ανεργία, αυτή η Κυβέρνηση, είναι εκείνη που αυξάνει το εισόδημα. Μπορεί να μην πηγαίνει με το ρυθμό που θα θέλαμε, αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα, την οποία έπρεπε να αντιμετωπίσουμε.

Έστερα, για να έρθω στις προτάσεις που έκανε ο κ. Παπανδρέου. Ξεκίνησε ο κ. Παπανδρέου γενικότερα από μία έκφραση, την είπε μάλιστα όταν μίλαγε για την ομηρία της Κυβέρνησης. Ανακάλυψε ο κ. Παπανδρέου τα συμφέροντα στον τόπο, τη διαπλοκή, την οιλγαρχία! Ανακάλυψε τα θέματα του Τύπου, της οιλγαρχίας του Τύπου όπως τόνισε και άλλων όπως είπε. Πότε το ανακάλυψε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Πριν από το 2007, μπορεί να μου πει πριν από τις εκλογές πότε ξαναείχε αναφερθεί μ' αυτόν τον τρόπο μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα; Εγώ τον ερωτώ. Ο αγώνας κατά της διαπλοκής ή είναι διαρκής ή δεν είναι. Και σας μιλάει ένας άνθρωπος απέναντι στην Αξιωματική Αντιπολίτευση, τον καιρό που προσπαθούσε με την Κυβέρνηση που τον είχε εξουσιοδοτήσει, να θέσει τους κανόνες εκείνους οι οποίοι έπρεπε να μπουν. Και που αν το αναλογιστείτε, εάν όλοι μαζί το είχαμε επιχειρήσει και το είχαμε καταφέρει, δεν θα είχαμε φθάσει εδώ που φθάσαμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Άλλα τότε δεν υπήρχαν συμφέροντα και διαπλεκόμενοι για τον κ. Παπανδρέου. Δεν υπήρχαν, όπως δεν υπήρχαν πριν από τις εκλογές του 2007, όταν ο κ. Παπανδρέου ήταν ο εκλεκτός τους, εάν θέλετε, την εποχή εκείνη. Δεν θα χρησιμοποιήσως άλλες εκφράσεις, που μπορεί να μην του αρέσουν. Ήταν εκλεκτός τους ο κ. Παπανδρέου τότε. Ποιοι ήταν εκείνοι οι οποίοι προφήτευαν την νίκη του και τον στήριξαν; Μπορεί να μου το πει;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κανείς.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Πριν από το 2007, μπορεί να πάρει κάποιος και να δει από το χώρο του γραπτού και του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου, ποιοι είναι εκείνοι οι οποίοι είχαν βγάλει το συμπέρασμα της νίκης του και είχαν ακολουθήσει την τακτική της στήριξής του; Αυτοί ήταν λοιπόν που σήμερα αμφισβήτησαν.

Αν αποφάσισε να αμφισβήτησε μετά, επειδή άλλα συνέβησαν στο εσωτερικό του κόμματός του, ξαναλέω κάτι το οποίο είναι πάρα πολύ απλό. Ή αντιμάχεστε τα συμφέροντα και τη διαπλοκή διαχρονικά ή α λα cart τέτοια μάχη δεν μπορεί να δοθεί ούτε είναι αξιόπιστη. Γ' αυτό δεν είναι αξιόπιστος, γιατί καθένας εύκολα μπορεί να του θυμίζει, τι είχε συμβεί προ των εκλογών και μετά και το έρουν όλοι και μέσα στην Αξιωματική Αντιπολίτευση. Μην αυταπατώμεθα, το γνωρίζουν όλοι.

Έστερα είπε για τα θέματα των προτάσεων για τον εκλογικό νόμο για τη διαφάνεια. Και έρχομαι στο θέμα του Συντάγματος, που είναι βασικό, γιατί δείχνει την τακτική του καθενός μας εδώ μέσα.

Είπε ο κ. Παπανδρέου ότι για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει κλείσει η ιστορία της Αναθεώρησης του Συντάγματος. Πρώτα-πρώτα τονίζω

σ' όλους και το γνωρίζετε και ιδίως οι εξ ημών νομικοί το ξέρουν, ότι το άρθρο 110 του Συντάγματος, είναι διάταξη την οποία οφείλουμε όλοι να σεβόμαστε. Το πώς διαπιστώνται, με ποιο τρόπο και με ποια διαδικασία το εάν και κατά πόσο η αναθεωρητική διαδικασία είναι άγονη ή όχι, αυτό το λέει το ίδιο το Σύνταγμα. Δεν προαναγγέλλεται ούτε αποφασίζει κάποιος από μόνος του ούτε έχει το δικαίωμα, ούτε την αρμοδιότητα να αποφασίσει μόνος του, το πότε έχει λήξει η αναθεωρητική διαδικασία. Η Βουλή είναι Αναθεωρητική, θα συνεχιστεί η διαδικασία και ας αναλάβει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τις ευθύνες του. Άλλα απ' ότι βλέπω δεν τις αναλαμβάνει.

Τι επικαλέστηκε ο κ. Παπανδρέου; Δεν επικαλέστηκε ότι ξέρετε, στην αρχική αναθεώρηση δεν είχαμε αναθεωρήσει ορισμένα άρθρα που έπρεπε κ.λπ. Δεν μίλησε για ανεπάρκεια του θεσμικού πλαισίου, το οποίο αναθεωρείται. Γιατί αν το δούμε, είναι υπέρ επαρκές για να κάνουμε αυτά τα οποία θέλουμε και αυτά τα οποία προτείνονται. Ακούστε. Είπε ο κ. Παπανδρέου: Φύγαμε, λέσει, από την Αναθεώρηση του Συντάγματος, γιατί μέσα στην επιτροπή -αυτό είναι- όταν συζητάγματε το άρθρο 24, από ένα λάθος καταμέτρησης -το οποίο στη συνέχεια όπως γνωρίζετε όλοι, αποκαταστάθηκε και δεν είχε καμμία συνέπεια- υπήρξε «πραξικόπτημα»!

Κύριοι συνάδελφοι, μια λάθος καταμέτρηση που επαναλήφθηκε και δεν είχε καμμία συνέπεια, ήταν αιτία για να φύγει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από τη Βουλή, να μην ξανάρθει και να λέει τώρα «δεν μπαίνω στη διαδικασία της Αναθεώρησης!» Ξέρετε γιατί έφυγε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. την εποχή εκείνη; Τρομαγμένο για το άρθρο 16, για την εσωτερική αντίφαση που είχε και άλλα προβλήματα, σηκώθηκε και έφυγε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και θυσίαζει στο βωμό των εσωκομματικών του σκοπιμοτήτων την αναθεωρητική διαδικασία, την οποία λέει θέλει να ξαναρχίσουμε, όπως εκείνο νομίζει. Σκεφτείτε το σεβασμό των θεσμών. Να τελειώσουμε, λέσει, δεν με αφορά το άρθρο 110. Δηλαδή το ΠΑ.ΣΟ.Κ. επικαλείται εκείνη την ψηφοφορία, η οποία ήταν μια ασήμαντη στιγμή. Έτσι και είχαμε δει στο παρελθόν, τι είχε συμβεί σε λάθη που είχαν γίνει πολλές φορές σε επιτροπές, θα έπρεπε όλοι να έχουμε αποχωρήσει από τη Βουλή άπαξ διά παντός.

Το ερώτημα, λοιπόν, είναι το εξής: Είναι πειστική δικαιολογία για Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, να λέει ότι από μία ψηφοφορία για το άρθρο 24 που αποχώρησε το κόμμα του, αποχωρεί συλλήβδην απ' όλη τη διαδικασία της Αναθεώρησης; Είναι πειστική δικαιολογία και, το κυριότερο, είναι θεσμική στάση αυτή που θέλει να ακολουθήσει;

Προσθέτω και το εξής. Πολλές από τις προτάσεις που είχαν γίνει και από το ΠΑ.ΣΟ.Κ., όταν αποχώρησε το ΠΑ.ΣΟ.Κ., στην ψηφοφορία τις ψηφίσαμε και εμείς και είναι αναθεωρητέες. Δηλαδή είναι προτάσεις που υπέβαλε το ίδιο το ΠΑ.ΣΟ.Κ.!

Έχει συμφωνήσει ήδη και το λέει ο κ. Παπανδρέου στο άρθρο 16 και αλλού και δεν έρχεται να τελειώσουμε την Αναθεώρηση! Θυσίαζει αυτήν την αναθεωρητική διαδικασία και λέει «να αρχίσουμε νέα», μόνο και μόνο για να μη σταθεί εδώ και πει ένα «ναι». Γιατί δεν μπορεί να πει το «ναι» ολόκληρο ποτέ! Από τις 2 Φεβρουαρίου 2007 -αυτή η σημαδιακή ημέρα- που το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ακολούθησε όλη την αρνητική στάση, μέχρι σήμερα κλείνουμε ένα χρόνο και δεν μπορεί να πει ολόκληρη μια φράση «ναι», έστω κι αν είναι για το θέμα που ανέφερα προηγουμένως και που επειδή το είπα έστι, έφτασα να κατηγορηθώ ακόμη και για υβριστής. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι αμήχανο. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν έχει θέσεις. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. φοβάται ακόμη και θέματα ψηφοφοριών στο εσωτερικό του. Γι' αυτό δεν θέλει να κατέβει στη διαδικασία της Αναθεώρησης. Θέλει να πετάξει το πρόβλημα στο μέλλον και θυσίαζει την αναθεωρητική διαδικασία στα εσωκομματικά του προβλήματα.

Κατά τα λοιπά, ήθελα να ρωτήσω τα εξής πολύ απάγγειλα. Σ' ότι αφορά τις προτάσεις για τη διαφάνεια που είπε ο κ. Παπανδρέου, το ερώτημα είναι το εξής: Όταν ο κ. Καραμανλής είχε -θυμάμαι-, την εποχή εκείνη- πει στον κ. Σημίτη γραπτώς ότι Πρόεδρε, έχουμε προβλήματα διαφάνειας και πρέπει

να τα συζητήσουμε, του απήντησε ότι το θεσμικό οπλοστάσιο που έχουμε, είναι επαρκές και διάχρονό. Τούτο σημείωσε ότι ο κ. Παπανδρέου μπορούσε να μου πει κάτι πολύ διαφορετικό. Μπορούσε να μου πει: «Ψηφίζουμε τον εκλογικό νόμο, αλλά εγώ δεσμεύομαι, εφόσον κερδίσω τις εκλογές, ότι θα τον αλλάξω». Όπως δεν άλλαξαν το νόμο της κυβέρνησης Μητσοτάκη και τον εφάρμοσαν μέχρι το 2004, έτσι ακριβώς σκέφτονταν και τώρα, να καθίσουν να βρουν μία δικαιολογία. Για να δικαιολογήσουν τι; Ενδεχόμενα προβλήματα που θα έχουν στο μέλλον.

Εμείς δεν λέμε το ίδιο. Δεν έχουμε αυτήν την αρνητική στάση που είχε τότε ο κ. Σημίτης, του οποίου Υπουργός ήταν ο κ. Παπανδρέου. Εμείς τι λέμε τώρα; Επειδή πράγματι πρέπει να συμπληρωθεί το θεσμικό πλαίσιο του Συντάγματος, ελάτε στην Αναθεώρηση να κλείσουμε τα θέματα αυτά, τα οποία πρέπει να λύσουμε -είναι πολλά θέματα αναθεωρητών διατάξεων για τα ζητήματα αυτά- και όλοι μαζί να προχωρήσουμε και να συζητήσουμε για τις προτάσεις που λέτε, πολλές από τις οποίες θέλουν και αναθεώρηση. «Όχι», λέει ο κ. Παπανδρέου. «Κανούργια αναθεώρηση». Δηλαδή για να πάνε οι προτάσεις του πότε; Αυτή είναι η αξιοπιστία του;

Εμείς δεν του λέμε, όπως έλεγε και εκείνος, ότι το θεσμικό οπλοστάσιο είναι επαρκές. Του λέμε ότι θέλουμε να θωρακίσουμε το οπλοστάσιο, αλλά το οπλοστάσιο αυτό, πρέπει να ολοκληρωθεί με την Αναθεώρηση του Συντάγματος, στην οποία πρέπει να έρθει. Εάν δεν έρθει, δεν εννοεί ούτε την ίδια του την πρόταση, όπως έαν δεν έρθει, δεν εννοεί ούτε την πρόταση για τον εκλογικό νόμο.

Για τον εκλογικό νόμο, ο κ. Παπανδρέου πρέπει να απαντήσει κάτι, στο οποίο δεν απαντά κανείς από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Το 2004 -εκεί ήμουν Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, εκεί καθόταν ο κ. Σκανδαλίδης- μας έφεραν το νόμο το σημερινό που ισχύει, σαν το νόμο της αναμόρφωσης των πάντων! Ξαφνικά έρχονται τώρα, τρία χρόνια μετά, και λένε «Δεν είναι νόμος αυτός». Ποια είναι η αξιοπιστία ενός κόμματος που κυβερνά και δεν μπορεί να δει μπροστά τρία χρόνια και αλλάζει έτσι θέσεις;

Παρ' όλα αυτά, λέει ο κ. Παπανδρέου «Θέλουμε να αλλάξουμε τον εκλογικό νόμο. Ελάτε όλοι μαζί». Και μιλάει για πρόταση. Ποια πρόταση; Έχει κάνει μία επιτροπή. Κατέθεσε κανένα σχέδιο νόμου; Είπε καμμία πρόταση νόμου; Πρότεινε καμμία πρόταση νόμου; Οι προτάσεις είναι κάποιοι άξονες. Όπως το συνηθίζει, έτσι το κάνει. Χωρίς να είναι ολοκληρωμένος, καλεί προς συζήτηση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ολοκληρώστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Πολλές από αυτές τις προτάσεις, έτσι υπελάσιες που είναι, μάλλον προϋποθέτουν, λόγω του λεγόμενου γερμανικού συστήματος, και ενδεχόμενη αναθεώρηση του Συντάγματος.

Και το ερώτημα είναι πολύ απλό. Του λέμε «Έλα στην Αναθεώρηση του Συντάγματος να την ολοκληρώσουμε, να ψηφίσουμε τούτο το νόμο για να έχουμε ισχυρές κυβερνήσεις και από εκεί και πέρα, όταν θα έρθει η ώρα, να συμφωνήσουμε για τον εκλογικό νόμο και να πάμε ένα βήμα παραπάνω». Αλλά αυτό προϋποθέτει αναθεώρηση και δεν έρχεται στην αναθεώρηση. Επειδή δεν έρχεται -είναι πρόσχημα και το ξέρετε- δεν εννοεί ούτε την ίδια του την πρόταση, πρώτον, γιατί δεν είναι ολοκληρωμένη και εάν τη δείτε, δεν μπορείτε να βγάλετε άκρη τη θέλει. Και, δεύτερον, και κυριότερο, αφού αρνείται την αναθεώρηση στην πραγματικότητα ανατρέπει την πρόταση του.

Υστέρα -και τελειώνω μ' αυτό -στη δευτερολογία μου και στα άρθρα θα μιλήσω για τον εκλογικό νόμο. Θέλω να σας τονίσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάτι απλό. Ο νόμος όπως τον αλλάζουμε, δεν αλλάζει την αναλογικότητα. Το δεύτερο κόμμα είναι εκείνο το οποίο υφίσταται, πράγματι, συνέπειες, για να μπορεί το πρώτο, να έχει τη δυνατότητα να κυβερνήσει με μία ισχύ η οποία είναι απαραίτητη σε μία εποχή κατά την οποία πρέπει να λαμβάνονται αποφάσεις και η ακυβερνησία, θα ήταν κάτι το οποίο θα μπορούσε να σωρεύσει δεινά για τον τόπο.

Ο κ. Παπανδρέου, ήξερε το επιχείρημα το οποίο και εγώ και ο κ. Αγοραστός και άλλοι το είπαν εδώ: «Μα, τα μικρότερα κόμματα σε εκλογική δύναμη δεν έχουν να φοβηθούν τίποτε. Το δεύτερο κόμμα είναι εκείνο το οποίο υφίσταται τις συνέπειες. Γιατί αρνείστε έναν εκλογικό νόμο, αν πιστεύετε ότι θα είστε πρώτο κόμμα»; Και λέει: «Πιστεύουμε ότι θα είμαστε πρώτο κόμμα, αλλά δεν μας ενδιαφέρει να καταλάβουμε την εξουσία

και να είμαστε ισχυροί!»!

Δεν είναι αυτό και το ξέρετε όλοι, γιατί ο κ. Παπανδρέου μπορούσε να μου πει κάτι πολύ διαφορετικό. Μπορούσε να μου πει: «Ψηφίζουμε τον εκλογικό νόμο, αλλά εγώ δεσμεύομαι, εφόσον κερδίσω τις εκλογές, ότι θα τον αλλάξω». Όπως δεν άλλαξαν το νόμο της κυβέρνησης Μητσοτάκη και τον εφάρμοσαν μέχρι το 2004, έτσι ακριβώς σκέφτονταν και τώρα, να καθίσουν να βρουν μία δικαιολογία. Για να δικαιολογήσουν τι; Ενδεχόμενα προβλήματα που θα έχουν στο μέλλον.

Εγώ, κύριοι συνάδελφοι, προτείνω να ψηφίσουμε έναν εκλογικό νόμο, ο οποίος δεν είμαι καθόλου βέβαιος ότι θα είναι επωφελής για την παράταξη μου. Κανείς δεν μου εγγυάται ότι θα κερδίσουμε τις εκλογές. Κανένας δεν προδικάζει τη λαϊκή επυμηγορία. Κανείς μα κανείς! Εάν κάνουμε αυτήν τη θεσμική τομή, που είναι απλή τροποποίηση του νόμου του ΠΑ.ΣΟ.Κ., είναι για να μπορεί να έχει η Ελλάδα κυβερνήσεις ισχυρότερες, να έχει κυβερνήσεις που να μπορούν να πάρουν αποφάσεις, να υπάρχει κυβερνήσεις που να αποφέρει πάρουν αποφάσεις, να υπάρχει κυβερνήσεις που να αποφέρει πάρουν αποφάσεις. Αυτός είναι ο μόνος λόγος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Υπουργέ, ολοκληρώστε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ας ψηφίσει όποιον θέλει ο ελληνικός λαός. Εάν αισθάνεται ο κ. Παπανδρέου τόσο ισχυρός, ας ψηφίσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. το νόμο και ας δεσμευτεί ότι όταν θα είναι ισχυρή κυβέρνηση θα τον αλλάξει. Και επειδή λέει ότι θα είναι τόσο ισχυρή κυβέρνηση και μπορεί να έχει και τη συμπαράσταση, μπορεί να τον αλλάξει και να ισχύει και από την επόμενη φορά, γιατί μπορεί να έχει και την πλειοψηφία.

Τόσο απλό είναι, όταν είναι αληθινό. Τόσο δύσκολο, όμως, όταν δεν το πιστεύεις. Και ο κ. Παπανδρέου δεν το πιστεύει, όπως δεν πιστεύει και πολλά άλλα, τα οποία τα έχουμε μάθει πια και δεν χρειάζεται να τα επαναφέρω.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κύριε Καστανίδη, είχε ζητήσει το λόγο πολύ ώρα πριν ο Αρχηγός του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού. Εάν ο ίδιος το επιτρέπει, θα πάρετε το λόγο. Εναπόκειται στη δική του βούληση πλέον. Εξαρτάται από τον κ. Καρατζαφέρη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Θέλω μόνο να διατυπώσω μία παράλληλη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Να διατυπώσετε την παράκληση, αλλά εξαρτάται από τον Πρόεδρο του ΛΑ.Ο.Σ..

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Με ενημέρωσε ο κύριος Πρόεδρος, κύριε Καρατζαφέρη, ότι έχετε ζητήσει το λόγο. Μεταφέρω την παράκληση, επειδή προηγουμένως υπήρξε θέμα με μια προκλητική, προσβλητική επίθεση προς τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, να προηγήθω στο λίγο χρόνο που έχω, ώστε να υπάρξει συνέχεια της σχετικής συζητήσεως, αν βεβαίως το δέχεστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Πρόεδρε, δέχεστε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθοδόξου Συναγερμού): Όχι, κύριε Πρόεδρε. Μήλησε είκοσι πέντε λεπτά ο Αρχηγός τους, είναι καταγεγραμμένη η απόφη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και θα ακουστεί επαρκώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Επομένως το λόγο έχει ο Αρχηγός του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Καρατζαφέρης.

Και μετά, κύριε Καστανίδη, είναι η σειρά σας και μετά θα μιλήσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, για να μπούμε κάποια στιγμή και στους ομιλητές Βουλευτές, οι οποίοι θα περιμένουν με πρώτη την κ. Κανέλλη.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθοδόξου Συναγερμού): Σήμερα στην Αίθουσα, περίσσεψαν και οι βερμπαλισμοί και οι λεονταρισμοί.

Κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών, εάν είστε τόσο σίγουροι, πάμε σε εκλογές. Πάμε σε εκλογές. Εσείς δεν λέγατε για εκλογές στις 10 Σεπτεμβρίου, εκβιάζοντας τον ελληνικό λαό –γιατί είπε ο Πρωθυπουργός ότι δεν εκβιάζει και δεν εκβιάζεται και θα επανέλθω σ' αυτό– ότι αν δεν μου δώσετε όσους θέλω, θα πάω σε εκλογές. Σας έδωσε όσους θέλατε και πηγαίνετε από το κακό στο χειρότερο.

Πάμε σε εκλογές. Αύριο θα έχετε έτοιμο τον δικό σας εκλογικό νόμο και πάμε σε εκλογές. Πάμε σε εκλογές, να καθαρίσετε επιτέλους η μπόχα, να ξεκαθαρίσετε το τοπίο. Εκατόν είκοσι μέρες και η σήψη είναι περισσότερη από τη σήψη με το ΠΑ.Σ.Ο.Κ. είκοσι χρόνια στην εξουσία.

Όταν το 1988, κύριε Υπουργέ, με μια κάμερα στον ώμο, απεκάλυψα τις βρωμιές του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. τότε με τον Κοσκωτά, δεν περίμενα είκοσι χρόνια μετά ότι εσείς, που είμαστε στο ίδιο μετεριζ, θα φτάσετε στα ίδια επίπεδα. Ήταν αδιανόητο. Η ίδια σήψη. Οι ίδιες βρόμικες ατραποί.

Μιλάτε εσείς ότι δεν υπάρχει συναλλαγή; Πώς λειτουργήσατε; Πώς πήγατε στις εκλογές, κύριε Υπουργέ; Πώς πήγατε; Δεν ήρθατε σε συναλλαγή με εκδότη και του χαρίσατε τα ποσά που είχε επιβάλει ο κυβέρνηση του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. 5.000.000.000 δραχμές; Δεν υποσχεθήκατε να τα σβήσετε και τα σβήσατε την επομένη των εκλογών, για τη διαγωγή που έδειξε προεκλογικά; Δεν είναι συναλλαγή αυτή; Δεν είναι ντροπή σας; Διαψεύστε το!

Διαψεύστε το να σας φέρω αύριο τα χαρτιά εδώ στη Βουλή, πως έγινε μεθόδευση. Για να είναι ήσυχος, του λέτε, κάνε αυτήν την αίτηση, θα σου στείλουμε προεκλογικά έναν επανέλεγχο και αν είσαι καλό παιδί, την επόμενη των εκλογών θα στα χαρίσουμε. Δεν είναι πρόστυχη συναλλαγή αυτή;

Θα μου πείτε σε τι διαφέρετε από το ΠΑ.Σ.Ο.Κ.; Και γιατί δουλέψαμε χρόνια για να φύγει το ΠΑ.Σ.Ο.Κ.; Για να έρθει κάτι διαφορετικό. Ό,τι έκανε το ΠΑ.Σ.Ο.Κ. με τον Πώποτα, με χρηματοδότη τον Λιντοβόνη και την Εθνική Τράπεζα, κάνετε εσείς. Ό,τι έκανε ο Μητσοτάκης τότε, με τη λεπλασία των εκδοτικών επιχειρήσεων του Κοσκωτά, που έβαλε τους δικούς του ανθρώπους, όπως ο Αλαφούζος, για να πάρουνε τα Μέσα και να ελέγχει το παιχνίδι, το ίδιο κάνετε κι εσείς.

Όταν, λοιπόν, την πρώτη μέρα μπήκαμε στη Βουλή και στις προγραμματικές δηλώσεις, είπα εγώ ένα όνομα, εξανέστη ο Πρόεδρος του Σώματος και μου είπε να μη λέμε για απουσίαζοντες. Ο κ. Λασκαρίδης, είναι ο πρωταγωνιστής τώρα όλης αυτής της βρομιάς. Γιατί αν ο κ. Λασκαρίδης δεν είχε πάει στο «ΘΕΜΑ», δεν θα είχε ρίξει το ανάθεμα σήμερα αυτή η μεγάλη εφημερίδα.

Και ο κ. Λασκαρίδης είναι ο ανθρωπός σας, ο στενότερος ανθρωπός σας, ο βηματοδότης σας, ό,τι ήταν κάποτε ο Κόκκαλης για το ΠΑ.Σ.Ο.Κ. Και ξαφνικά ένας ανθρωπός, ο οποίος δεν ασχολήθηκε ποτέ με τον Τύπο, ένας ανθρωπός του οποίου δεν έχουμε καμμία φωτογραφία –δεν τον ξέρει κανείς στην Αίθουσα πώς είναι, δεν είναι από εκείνους που τους αρέσουν ο Τύπος και η προβολή- πηγαίνει να πάρει τη μεγαλύτερη εφημερίδα της χώρας, πηγαίνει με εντολή. Πηγαίνει με εντολή!

Και από κει ξεκίνησε ο ασκός του Αιόλου, ο οποίος όμως δεν είχε αέρα μαρδάστο, αλλά δυσσομία, η οποία μας πινίγει. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Και αυτά είναι τα πραγματικά περιστατικά της δικής σας συναλλαγής.

Είπε ο Πρωθυπουργός ότι δεν εκβιάζει, δεν εκβιάζεται. Και του είπα: μακάρι να είναι έτσι, γιατί κανένας πολίτης σ' αυτήν τη χώρα και κανένας πολιτικός, δεν θέλει να εκβιάζεται ο Πρωθυπουργός της χώρας. Για όνομα του Θεού!

Όμως, εάν δεν αισθανόταν ότι εκβιάζεται ή ότι κάποιος αποπειράται να εκβιάσει, γιατί έστειλε το στενότερό του συνεργάτη να παραλάβει ένα DVD από το «Βυζαντινό» μ' αυτό το αισχρό περιεχόμενο; Γιατί πήγε ο κ. Ανδριανός στο «Βυζαντινό»; Για να πιει καφέ; Δεν του είχε πει ο άλλος -και δεν ξέρω ποιος είναι αυτός ο άλλος, γιατί δεν φροντίσατε να ενημερώσετε τον ελληνικό λαό υπεύθυνα ότι αυτός είναι, για να ξέρουμε, αλλά πρέπει να κάνουμε όλοι τους ντετέκτιβ, τους Πουαρό, για να μάθουμε ποιος είναι- ότι έχω αυτό να σου δώσω; Πήγαινε να πάρει αυτό το συγκεκριμένο πράγμα, προϊόν υποκλοπής, προϊόν που βάναυσα προσβάλλει κάποιους ανθρώπους.

Εάν, λοιπόν, ο φερόμενος ως κομιστής, πάει στο εδώλιο του κατηγορουμένου, πρέπει να πάει και ο παραλαμβάνων και όχι μόνον ο παραδούς. Γιατί αυτή η δικαιοσύνη για την οποία μιλήσατε, το παραδικαστικό κύκλωμα το οποίο σιγά-σιγά εξαρθρώνται, με ενοχλεί πολύ, κύριε Υπουργέ. Όμως, κύριε καθηγητά της Νομικής, με ενοχλεί το παρακυβερνητικό δικαστικό κύκλωμα, γιατί εδώ γίνονται πράγματα.

Όταν, λοιπόν, το DVD το πάρνει και το μελετά το Μέγαρο Μαξίμου, δεν πηγαίνει στον ανακριτή που έχει ξεκινήσει την ανάκριση, δεν πηγαίνει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ως είθισται, αλλά πηγαίνει στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος το κρατά και περιμένει την προφυλάκιση της Τσέκου, για να το στείλει; Όλα αυτά δεν είναι νόμιμα, είναι περίεργα, όταν μάλιστα είναι ο ίδιος λειτουργός, ο οποίος έριξε πίσω και μετά τις εκλογές το πόρισμα Ζορμπά.

Εκβιάζει ή όχι η Κυβέρνησή σας; Δεν εκβιάζει σε αυτούσιο εξορθολίσμο τον κ. Ζορμπά; Πού είναι ο Ζορμπάς, όταν ακούμε για έπιλυμα χρήματος, όταν επί ένα μήνα σήμερα οι τηλεοράσεις μιλάνε για τα 5.000.000 ευρώ του ενός, τα 15.000.000 ευρώ του αλλούνού κ.λπ.; Πού είναι ο Ζορμπάς να ξεκινήσει μία έρευνα γ' αυτό το βρώμικο χρήμα και να φθάσει, εάν θέλετε, και στην αφετηρία; Τον έχετε αιχμαλωτίσει, τον έχετε καταστήσει όμηρο τον κ. Ζορμπά, μέσα από τη δική σας πρακτική και την πρακτική των ανθρώπων, που θέλουν να είναι βασιλικότεροι του βασιλέως και δημιουργούν, εάν θέλετε, απόκρυφες πρακτικές. Μιλάτε εσείς για κάθαρση; Τι είστε; Ή ανίκανοι ή συμβιβασμένοι.

Υποκλοπές. Πείτε μου, σε ποια άλλη χώρα του κόσμου επί χρόνια υπέκλεπταν το τηλέφωνο του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, του Αρχηγού της Αστυνομίας, του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, της Δημάρχου, του Υπουργού Εξωτερικών; Δεν είναι κανένας στη φυλακή. Για ποιο λόγο; Είτε από ανικανότητα, που σημαίνει ότι δεν μπορέσατε να τους εντοπίσατε, παρά τα αρχικά λεχθέντα από τον αρμόδιο Υπουργό, που παρέπεμπταν εις τη μεγάλη μας σύμμαχο, είτε συμβιβαστήκατε με οποιονδήποτε, έχει συνθέσει προϊόν όλων αυτών των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων. Δεν είναι δυνατόν σήμερα να λέτε ότι μπήκε στο αρχείο. Δηλαδή, τι έγινε; Παρακολουθούσαν τον Πρωθυπουργό και δεν έγινε τίποτα; Είσαστε σοβαροί;

Έρχομαι στα ομόλογα. Χάθηκαν τόσα λεφτά του Έλληνα πολίτη. Και ποιανό Έλληνα πολίτη; Του φουκαρά, του συνταξιούχου. Και πήγε στο αρχείο; Είστε σοβαροί; Είναι δυνατόν; Ρωτήστε τον οποιονδήποτε Βουλευτή σας κατ' ίδιαν, εάν είναι ικανοποιημένος μ' αυτά τα αποτελέσματα. Είναι τεράστια θέματα.

Επομένως, τι είναι; Προϊόν συμβιβασμού ή προϊόν εκβιασμού; Τον εκβιασμό τον έχουμε συνηθίσει σε καθημερινή πρακτική. Σας είπα και προεκλογικώς ότι υπάρχει εκβιασμός προς το λαό, όχι προς κάποιο φορέα ή κάποιον από εμάς. Είναι εκβιασμός προς το λαό «πρόσεξε, ή θα μας ψηφίσεις ή θα σε ξαναπάω σε εκλογές».

Κύριε Υπουργέ, η περαιτέρω ανοχή είναι συνενοχή. Εμείς δεν θέλουμε να είμαστε συνένοχοι σ' αυτόν τον κατήφορο, τον οποίο τραβάτε. Εμείς είμαστε ένα νέο κόμμα, που ξεκινήσαμε την πολιτική μας πορεία, σπάζοντας κατεστημένα και λέγοντας ότι στα καλά θα είμαστε μαζί και στα κακά απέναντι. Είναι τόσα πολλά τα αρνητικά, που οποιαδήποτε διάθεση για καλό εξανείζεται. Δεν μπορούμε να σας παρακολουθήσουμε. Είσαστε τραγικά μόνοι και αυτό φαίνεται.

Επειδή η Κυβέρνησή σας δεν μπορεί να βρει προκοπή, επαφίεται στον Προκόπη, για να μπορέσει να ξανακυβερνήσει. Και ερχόσαστε εσείς εδώ με τερτίπια, να μας πείτε ότι θέλουμε άλλες δέκα έδρες, για να προσπαθήσετε να κερδίσετε την εμπιστοσύνη του ελληνικού λαού. Και είναι δέκα οι έδρες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί το συνέταξε ο Υπουργός, πριν από το σκάνδαλο Ζαχόπουλου. Εάν τώρα συνέτασε το νομοσχέδιο, θα ζητούσε εξήντα έδρες. Γιατί όλοι ξέρουν σε ποια κατάσταση είναι σήμερα η εικόνα τους. Γνωρίζουν. Η μεγάλη εταιρεία δημοσκοπήσεων, είπε χθες ότι το 91% του ελληνικού λαού, δεν είναι ικανοποιημένοι από την αντιπολίτευση του ενός και 80%, ότι δεν είναι ευχαριστημένοι από τη διακυβέρνηση του άλλου. Αυτή είναι η εικόνα των δύο κομμάτων του κατεστημένου. Δυο

κόμματα που φροντίζουν το ένα με το άλλο εναλλασσόμενα στην εξουσία, να αντιγράφουν όλες τις αρνητικές πτυχές του προηγούμενου. Αυτό ζούμε σήμερα, το δράμα του αποκλεισμού των νέων ιδεών και των νέων φωνών με τέτοιους νόμους. Άλλαζετε εκλογικούς νόμους, με μια συχνότητα που δεν υπάρχει σε καμμία χώρα. Και τείνετε επιχείρημα, για να υπάρχει ισχυρή κυβέρνηση. Ισχυρή κυβέρνηση ήσασταν και την προηγούμενη τετραετία και τι κάνατε; Γεμίσατε κουμπάρους. Ξεφτιλίσατε την πολιτική σας. Κάνατε τις ίδιες λαθεμένες πολιτικές. Να σας θυμίσω την υπόθεση του Πανάγου του κουμπάρου; Πόσα πράγματα να σας θυμίσω; Ότι όλες οι επιλογές, οι οποίες έγιναν σε πρόσωπα σε μία σειρά οργάνων, ήταν επιλογές, οι οποίες οδήγησαν σε μεγάλο προβληματισμό των ελληνικού λαού; Λάθος επιλογή στην Επιτροπή Ανταγωνισμού; Λάθος επιλογή στα κτήρια του Υπουργείου Εργασίας; Τα θυμάστε αυτά μ' όλα τα πρόσωπα; Να θυμίσω κατάλογο από τον Οικονομόπουλο και πάιει λέγοντας;

Δεν είναι ότι ο Ζαχόπουλος σας ενέπλεξε σ' ένα σκάνδαλο. Ποιος είναι ο Ζαχόπουλος; Ο Ζαχόπουλος ήταν ο στενότερος συνεργάτης του Πρωθυπουργού. Ήταν μια προσωπική λαθεμένη επιλογή. Γιατί εάν εσείς, κύριε Υπουργέ, έχετε πάιει τριάντα φορές στο Μαξίμου, ο Ζαχόπουλος έχει πάιει τριάντα μια φορές και το έχουν όλα τα κανάλια. Είπα, πάρτε τα βίντεο της εισόδου του κ. Ζαχόπουλου, με διαφορετικά κουστούμια και γραβάτες, που αποδεικνύεται πόσες πολλές διαφορετικές φορές έχει πάιει. Έχει πάιει πολύ περισσότερες φορές από εσάς στο σπίτι του Πρωθυπουργού, που στο κάτω-κάτω εκείνος επιλέγει, εκεί ποιος πρέπει να πάιει.

Αυτή ήταν η επιλογή, ο κ. Ζαχόπουλος της συναλλαγής και του εκβιασμού προς μια υπάλληλό του εκεί μέσα και έρχόσαστε σήμερα εσείς, να μιλάτε για διαφάνεια, όταν εσείς είστε η διαφορά και η φθορά του κοινωνικού ιστού; Και προσπαθείτε να παραμείνετε στην εξουσία με τέτοιους νόμους, που μας φέρνετε τώρα; Και ρωτάμε αν είναι συνταγματικός ή όχι; Είναι παράλογος ο νόμος. Αυτός ο οποίος παίρνει τέσσερα στα δέκα, να παίρνει την πλειοψηφία. Το τέσσερα του δέκα! Άκουσα εδώ τον κ. Καραμάριο να λέει σχολιάζοντας, «μα είναι δυνατόν τώρα ξαφνικά το '56 να κάνει Κυβέρνηση»; Αν αύριο το πρώι μεν έχουμε κοινά σημεία με τα όλα κόμματα, μπείτε, λοιπόν, στη ερωτηματική σκέψη ότι μαζεύσμαστε όλοι μαζί και κατεβαίνουμε σε εκλογές -εάν πάρουμε 58% και εσείς πάρετε 39% και 3% πάρουν αυτό που δεν μπουν στη Βουλή, εσείς κάνετε εκατόν πενήντα μία έδρες. Χειρότερο και από το τριφασικό του 1958. Ο Τάκος ο Μακρής έχει βρει από πάνω τον αντικαταστάτη του, γιατί περί αυτού πρόκειται.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Του '56.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δόξου Συναγερμού): Του '56, το τριφασικό εν πάσῃ περιπτώσει. Το θυμάστε;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ: Ισχύει ο παλιός νόμος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δόξου Συναγερμού): Κακός νόμος είναι, δεν με ενδιαφέρει ποιος το έκανε. Το 40, 50 και να έρθει το ΠΑ.Σ.Ο.Κ. αύριο να κάνει 60. Και αν βρισκόμαστε σήμερα σ' αυτήν τη σήψη, βρισκόμαστε από αυτήν τη συχνή εναλλαγή του Συντάγματος. Εάν δεν κάνατε αλλαγές στο Σύνταγμα κάθε δέκα χρόνια και είχατε παραμείνει στο Σύνταγμα του 1975, δεν θα είχαμε τη σήψη. Γιατί σήμερα προσπαθούμε να βρούμε ρόλο για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, διά στόματος του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, χωρίς να έχει από το θεσμό, το ρόλο εκείνο που πρέπει, ενώ με το Σύνταγμα του 1975 στο γκάζι του κατήφορου θα υπήρχε ένα φρένο.

Αν θέλετε να προχωρήσουμε, ελάτε να επαναφέρουμε το Σύνταγμα του 1975, όπου υπάρχει η δυνατότητα του ενός, αλλά και του άλλου. Τώρα έχουμε μόνο τον κατήφορο του ενός και σ' αυτόν τον κατήφορο δεν υπάρχει φρένο.

Αν θέλετε να προχωρήσουμε, εσείς της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αφήστε τα λόγια. Αύριο το πρώι, εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή. Μην το αφήνετε, μην το τραβάτε. Αύριο το πρώι να μπουν εκατόν σαράντα οκτώ υπογραφές και να δούμε εάν η Νέα Δημοκρατία θα μπορέσει να πει όχι, με εκατόν

σαράντα οκτώ υπογραφές, σε μια εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή. Το ζητήσαμε πρώτοι, ακολούθησε ο ΣΥ.Π.Ζ.Α., ακολουθούν τα άλλα κόμματα.

Τι κάνετε; Μήπως κωφεύετε, ακριβώς γιατί υπάρχουν άλλες σκέψεις από πίσω, που ακούστηκαν από τον Δήμαρχο της Αθήνας, ισχυρό άντρα της Νέας Δημοκρατίας;

Εν πάσῃ περιπτώσει, άκουσα και το ΠΑ.Σ.Ο.Κ. να λέει ότι θα έρθει στην κυβέρνηση. Πολύ φοβάμαι ότι λογαριάζετε χωρίς τον ξενοδόχο και στην περίπτωση αυτή, ξενοδόχος δεν είναι μόνο ο ελληνικός λαός, αλλά και ο Βενιζέλος.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σουύρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. κ. Καστανίδης.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω με τον κ. Καρατζαφέρη. Τον άκουσα να προτρέπει την Κυβέρνηση «πάμε σε εκλογές». Αυτό πρέπει να σας πω ότι μου δημιούργησε μια έκπληξη, γιατί λίγες ημέρες πριν, διάβαζα συνέντευξή του όπου δήλωνε ότι «δεν θα επιτρέψω να πέσει ο Καραμανλής». Δεν γνωρίζω τι συνέβη μέσα σε λίγες μέρες και από το «δεν θα επιτρέψω να πέσει ο Καραμανλής», προτρέπει σήμερα την Κυβέρνηση να πάμε σε εκλογές.

Κύριε Πρόεδρε του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού σας θυμάμαι, πράγματι, με μια κάμερα να ερευνάτε την υπόθεση Κοσκωτά. Θέλω όμως, να σας υπενθυμίσω ότι ήσασταν μέλος του ίδιου δεξιού συστήματος, που έβγαζε από τις φυλακές καταδίκους για διακίνηση ναρκωτικών και τους έφερνε στην αίθουσα του δικαστηρίου, για να καταδικαστεί με ψευδομαρτυρίες ο Ανδρέας Παπανδρέου. Και όταν αποφάσισε το Ανώτατο Δικαστήριο την αθώωσή του, δεν βγήκατε να ζητήσετε, στο όνομα της αλήθειας και της δημοκρατίας, συγγνώμη.

Θέλω τώρα να έρθω σ' αυτά τα οποία είπε ο κ. Παυλόπουλος. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ορθά ερμήνευσε και έλεγξε τον Υπουργό Εσωτερικών ο Πρόεδρος της Βουλής. Ήταν απότημα του Υπουργού των Εσωτερικών να υπαινιχθεί όντως –και όχι μια, αλλά δυο φορές τουλάχιστον– ότι δήθεν ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, εύχεται να μην πάιει καλά το ταξίδι του Δικαστηρίου του Πρωθυπουργού. Και όμως ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ήταν απολύτως σαφής. Είπε: «Εύχομαι από καρδιά να πάιει καλά και να είναι πετυχημένο το ταξίδι του Πρωθυπουργού στην Τουρκία, αλλά οι συνθήκες κάτω από τις οποίες γίνεται, φοβούμαι ότι δεν θα οδηγήσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα».

Ο Υπουργός των Εσωτερικών, θέλοντας να εμφανίσει τον Πρόεδρο του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. περίπου ως έχοντα αντιπατριωτικά συναισθήματα, είπε ότι δεν το εννοούσε. Ήταν απότημα. Ο κύριος Υπουργός των Εσωτερικών πρέπει να το διορθώσει και του επισημαίνω ότι αν δεν το κάνει, θα καταγραφεί τελικά ότι ελέγχθηκε από τον Πρόεδρο της Βουλής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα έκπληκτος την τοποθέτηση του κ. Παυλόπουλου. Είπε ότι όταν θα έρθει η ώρα θα μετανιώσουμε γι' αυτά που λέμε, σ' ότι αφορά τα θέματα διαφάνειας και διαφθοράς. Θα μετανιώσουμε γιατί, κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών; Θα μετανιώσουμε γιατί καταγγέλλουμε εσάς και μηχανισμούς ελεγχόμενους, που οδήγησαν την υπόθεση των υποκλοπών στο αρχείο; Θα αλλάξει το γεγονός ότι οδηγήσατε το μεγαλύτερο σκάνδαλο της χώρας στον κύκλο της Μεταπολίτευσης, στο αρχείο; Θα μετανιώσουμε, γιατί μέχρι στιγμής διαπιστώνουμε ότι στην υπόθεση των Πακιστανών δεν έχουμε το παραμικρό συμπτέρασμα; Θα μετανιώσουμε, γιατί διαπιστώνουμε την απλή γυμνή αλήθεια ότι στην υπόθεση των κουμπάρων ή των ομολόγων, δεν έχει ασκηθεί δίωξη σε βάρος όλων όσων πρέπει; Για ποιο πράγμα θα μετανιώσουμε; Για την ακριβή αποτύπωση, εκ μέρους μας, της αλήθειας;

Στα επιχειρήματα του Προέδρου του ΠΑ.Σ.Ο.Κ., ο κ. Παυλόπουλος απάντησε τα εξής: «Νέα ήθη επιβάλλει σ' αυτόν τον τόπο ο κ. Καραμανλής». Αυτό παρακαλώ πολύ, να το πούμε με όποια διάθεση θέλετε, σκωπητική ή σοβαρή στον ελληνικό λαό.

Είπε: «Φως περισσότερο από κάθε άλλη εποχή στον τόπο». Έχω μόνο ένα ερώτημα, αν η πηγή του φωτός είναι ο κ. Καραμανής ώστε να γνωρίζω για ποιο λόγο στραβώθηκε ο κόσμος.

Είπε: «Για πρώτη φορά λειτουργούν οι θεσμοί». «Ο Πρωθυπουργός είναι λαοπρόβλητος, δεν είναι όμηρος. Έχει χυθεί φως άπλετο σ' όλες τις υποθέσεις. Οι θεσμοί λειτουργούν και επίσης η δικαιοσύνη λειτουργεί».

Συμπεραίνω, με βάση τα όσα είπε ο κ. Παυλόπουλος. Έχουμε την τέλεια δημοκρατία! Σε μια ηλιόλουστη δημοκρατία όπου κυριαρχεί το φως της αληθείας της Νέας Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού! Η δικαιοσύνη και όλοι οι δημοκρατικοί θεσμοί, δικαιώνουν τους ισχυρισμούς του κ. Παυλόπουλου και ανταποκρίνονται στην εμπιστοσύνη των πολιτών!

Κύριε Υπουργέ, εάν νομίζετε ότι θέλετε να απευθυνθείτε στον ελληνικό λαό και κυρίως αλλά στους οπαδούς σας και να τους πείτε ότι και δημοκρατία άριστη έχουμε και οι θεσμοί λειτουργούν και όλα έρχονται στο φως της αληθείας και η δικαιοσύνη λειτουργεί, πείτε το για να δούμε, ποια είναι η απάντηση την οποία θα δώσουν οι πολίτες, όχι μόνο στις δημοσκοπήσεις αλλά και στους καφενέδες της χώρας, όπου γίνονται πραγματικές συζητήσεις.

Δεν θα σχολιάσω για το παραδικαστικό για έναν πολύ απλό λόγο. Μέχρι στιγμής αυτό το οποίο γνωρίζουμε, είναι ότι τα επίλεκτα μέλη του παραδικαστικού, σχετίζονται μάλλον με τον κυβερνητικό χώρο.

Τώρα, αυτό που όφειλε να μην κάνει και έκανε ο Πρόεδρος της Βουλής, ήταν η παρέμβασή του για το άρθρο 110 και για την πρόταση του Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την αναθεώρηση.

Είμαι σίγουρος ότι ο κ. Παυλόπουλος, κατάλαβε πάρα πολύ καλά τι είπε ο κ. Παπανδρέου, αλλά επιχειρεί να συσκοτίσει την αλήθεια και να παραπλανήσει τον ελληνικό λαό όπως το κάνει συνήθως η Κυβέρνηση του.

Ήταν επίδειξη εθνικής ευθύνης η πρόταση του κ. Παπανδρέου. Τι σας λέει το ΠΑ.ΣΟ.Κ.: Ψηφίσατε στην προηγούμενη Βουλή αναθεωρητέες διατάξεις με απλή πλειοψηφία. Άρα, στην παρούσα Αναθεωρητική Βουλή, απαιτείται πλειοψηφία εκατόν ογδόντα Βουλευτών. Ήδη όμως η Αντιπολίτευση κατά τη συζήτηση και ψηφοφορία στην προηγούμενη Βουλή κατεψήφισε όλες τις αναθεωρητέες διατάξεις. Υποθέτω ότι, επειδή η Αντιπολίτευση είναι συνεπής –και δεν ομιλώ για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. που απέχει· δεν θα προσέλθει στην κάλπη για να ψηφίσει προτάσεις, που κατεψήφισε την προηγούμενη φορά. Άρα είναι δεδομένο ότι δεν υπάρχει πλειοψηφία, συνεπώς δεν υπάρχει δυνατότητα να ψηφιστούν αναθεωρητέες διατάξεις, άρα δεν υπάρχει αναθεωρητικό αντικείμενο.

Να γιατί ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. σας είπε ότι πρέπει να θεωρήσουμε ότι εν τοις πράγμασι η αναθεωρητική διαδικασία είναι ήδη νεκρή. Και τι σας πρότεινε; Με συμφωνία όλων των πολιτικών κομμάτων, να διακηρύξουμε ότι η αναθεωρητική διαδικασία έχει περαιωθεί, δεν έχει αντικείμενο. Με συμφωνία όλων των πολιτικών κομμάτων, να πούμε ότι αρχίζει από την αρχή η συνταγματική αναθεώρηση και να την μετατρέψουμε σε όπλο, δυνατότητα και μέσο, προκειμένου να θεσμοθετήσουμε συγκεκριμένους συνταγματικούς κανόνες, που να στοχεύουν στην υπεράσπιση της διαφάνειας, στην καταπολέμηση της διαφθοράς, στην αυτονομία της πολιτικής, στη σαφή οριοθέτηση οικονομικής και πολιτικής εξουσίας, στην εμβάθυνση της δημοκρατίας, στην ανεύρεση συγκεκριμένων μηχανισμών κοινωνικού ελέγχου. Σας λέγει ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. μ' άλλα λόγια –απευθυνόμενος στο σύνολο του πολιτικού κόσμου, ότι πρέπει όλοι μαζί, στα πλαίσια μιας εθνικής συμφωνίας– να διακηρύξουμε το τέλος μιας αναθεωρητικής διαδικασίας, που δεν οδηγεί πουθενά, να κερδίσουμε χρόνο, να συμφωνήσουμε όλοι μαζί ότι εκκινούμε από την αρχή, να υπάρξουν ομόφωνες προτάσεις για το ποιες είναι εκείνες οι αναθεωρητέες διατάξεις του Συντάγματος, οι οποίες στοχεύουν στην εμβάθυνση της δημοκρατίας και στην αποκατάσταση της χαμένης τιμής της πολιτικής και της αξιοπρέπειας της χώρας μας.

Απέναντι σ' αυτήν τη μεγάλη πρωτοβουλία του Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ., που είναι συνέχεια της πρωτοβουλίας του να επισκεφθεί τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τι απαντά η Κυβέρνη-

ση διά του παρισταμένου Υπουργού; Προσέξτε μεγαλόπινο σκέψη: «Ελάτε να πάμε σε ψηφοφορία» και τελικά η ψηφοφορία, μετά την απώλεια πολύτιμου χρόνου να οδηγήσει ακόμη και σε εξευτελισμό του αναθεωρητικού εγχειρήματος. Δεν υπάρχουν εκατόν ογδόντα Βουλευτές. Ευτελίζετε ακόμη και το αναθεωρητικό σας εγχείρημα.

Ουσιαστικά δρα προστατευτικά και για το Κοινοβούλιο και για το πολιτικό σύστημα η πρόταση του Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Δεν ζητάει μόνος του να καρπωθεί κάτι, δεν ζητάει μόνος του να αποφασίσει, ζητάει τη σύμπραξη στα πλαίσια μιας εθνικής συμφωνίας όλου του πολιτικού κόσμου. Λέει ότι η κρίση έχει εθνικές διαστάσεις. Λέει ότι η σήψη και η παρακμή είναι τέτοια, που θίγει την αξιοπιστία της πολιτικής, του πολιτικού κόσμου και ολόκληρου του πολιτικού συστήματος. Λέει ότι οι πολίτες αισθάνονται αποστροφή και αυτήν την εθνικών διαστάσεων κρίση, χρειάζεται να την αντιμετωπίσουμε με αίσθημα υψηλής ευθύνης όλοι μαζί. Σ' αυτήν την κίνηση εθνικής ευθύνης του κ. Παπανδρέου, η Νέα Δημοκρατία απαντάει για άλλη μια φορά με τρόπο, που αποδεικνύει ότι είναι πολύ μικρή Κυβέρνηση.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Καστανίδη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Παναγιωτόπουλος.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα άρχιζα διαφορετικά την ομιλία μου, αν δεν αισθανόμουν ότι τα όσα είπε πριν από λίγο ο αξιότιμος Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν αδίκησαν τον Υπουργό Εσωτερικών, τον κ. Παυλόπουλο, αδίκησαν την πραγματικότητα, γιατί είμαστε εδώ αυτήκοοι μάρτυρες των όσων επιώθηκαν τόσο από τον Αρχηγό του ΠΑ.ΣΟ.Κ. όσο και από τον Υπουργό Εσωτερικών, στην απάντηση που του έδωσε. Εγώ θα έλεγα ότι ο Προκόπης Παυλόπουλος και λίγα είπε, διότι η σημερινή εμφάνιση του κ. Γιώργου Παπανδρέου, Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, στην Αίθουσα αυτή, κατά τους πλέον επιεικείς χαρακτηρισμούς, μπορεί να χαρακτηριστεί ως άκαρη, άδικη και επιζήμια. Γ' αυτό θα εκφράσω για μία ακόμη φορά τη λύπη μου, για την παρουσία του εντός αυτής της Αίθουσας.

Σωστά επεσήμανε ο Υπουργός των Εσωτερικών, ότι την ώρα που αυτά ειπώθηκαν από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ο οποίος σύμφωνα με την ελληνική συνταγματική τάξη είναι παράγων του πολιτεύματος, προχωρεί η αντίστροφη μέτρηση, για να πραγματοποιηθεί σε λίγες ώρες η πρώτη μετά από πολλές δεκαετίες επίσημη επίσκεψη Έλληνα Πρωθυπουργού στη γειτονική μας Τουρκία, σ' ένα γείτονα που δεν επιλέξαμε, με τον οποίο η Ελλάδα θέλει να ζήσει σε συνθήκες καλής γειτονίας, συνεργασίας και φιλιάς, υπό τον όρο ότι θα σεβαστεί την εθνικά κυριαρχικά μας δικαιώματα και την εθνική μας ανεξαρτησία.

Τι συνέβη, λοιπόν, σ' αυτήν την Αίθουσα; Ο Καραμανής δέχθηκε μία ακραία συκοφαντική επίθεση από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, λίγες ώρες πριν την επίσημη επίσκεψη του στην Τουρκία. Ακούσαμε, εγώ εμβρόντητος, κατάπληκτος, τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, να λέει ότι ο Έλληνας Πρωθυπουργός, θα πάει αποδυναμωμένος στην Τουρκία από τα τελευταία γεγονότα. Θεωρώ ότι η θέση που εξέφρασε ο Αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ., είναι επιεικώς απαράδεκτη.

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός σε λίγες ώρες θα είναι στην Αγκυρα, δύνατός, ενδυναμωμένος πριν από όλα και πάνω από όλα από την εμπιστοσύνη που ακουμπάει επάνω του το σύνολο του ελληνικού λαού. Ο Καραμανής πάει δυνατός, ενισχυμένος στην Αγκυρα, για να ζητήσει μεταξύ των άλλων, την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου και του δικαίου που απορρέει από τις διμερείς συνθήκες στις διμερείς σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας. Ο Καραμανής πάει ενισχυμένος, ενδυναμωμένος στην Αγκυρα από την εμπιστοσύνη του συνόλου του ελληνικού λαού, για να ζητήσει την εφαρμογή των διεθνών συνθηκών και των αποφά-

σεων του Οργανισμού Ήνωμένων Εθνών στη μαρτυρική Κύπρο, της οποίας το βόρειο κομμάτι παραμένει κατεχόμενο μετά την τουρκική εισβολή και παρατεινόμενη μέχρι σήμερα παράνομη κατοχή.

Αυτά, για να τελειώνουμε την ιστορία και να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους. Και να μην εμφανίζονται οι φορείς της ακραίας και έξαλλης Αντιπολίτευσης κατήγοροι της Κυβέρνησης ότι δήθεν με τα όσα απέδωσε στον Αρχηγό του ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπερέβη τα εσκαμμένα.

Ίσως, όμως, έπρεπε κατά μία άλλη εκδοχή να είμαστε περισσότερο επιεικείς προς τον κ. Παπανδρέου, γιατί θα μπορούσε κανείς να του αναγνωρίσει βαριά αμέλεια για το γεγονός ότι δεν συνεδύασε τα όσα είπε κατά του Έλληνα Πρωθυπουργού με το πολύ σημαντικό από εθνικής άποψης περιεχόμενο της επίσκεψής του στην Άγκυρα. Κατά μία άλλη εκδοχή είχε στραφεί το βλέμμα του και την προσοχή του στα εσωκομματικά του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Διότι, πώς να το κάνουμε; Κάθε φορά που εμφανίζει η πτέρυγα του κ. Βενιζέλου μία αξιοσημείωτη εσωκομματική κινητικότητα που αποβλέπει στο να αφισθητεί στα λόγια και στις πράξεις την ηγετική επάρκεια του κ. Γεωργίου Παπανδρέου, ο ίδιος για να καλύψει την αμηχανία του, την ένδεια επιχειρημάτων προς το εσωτερικό και προς το εξωτερικό του ΠΑ.ΣΟ.Κ., εκτρέπεται σε μία υβριστικού και μηδενιστικού περιεχόμενου συκοφαντική αντιπολίτευση, με μόνιμο στόχο τον Κώστα Καραμανλή.

Μη μου πείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ότι τώρα έπνιξε τον Αρχηγό του κινήματός σας η δυσοσιμία για όσα προκύπτουν που ως ένα μέρος έχουν την εστία της αποφοράς στο χώρο των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας. Είμαι δημοσιογράφος με είκοσι πέντε χρόνια θητεία στη μάχημένη και ανεξάρτητη δημοσιογραφία. Ρωτάω, όταν επί των ημερών των εκσυγχρονιστών του ΠΑ.ΣΟ.Κ., επί των ημερών του ψευδοεκσυγχρονιστικού σκοταδισμού, του ερέβους, το κράτος των εκσυγχρονιστών, το κράτος του κ. Πανταγιά με μιαστικά κονδύλια, με διορισμούς έστηνε σωτήματα απηνούς διωγμού δημοσιογράφων που ήταν απλώς προσκείμενοι, όχι στην αντιπολίτευση –αυτό ήταν δεδομένο- αλλά στους διεκδικητές της αρχηγίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. την εποχή που έτρεχε στην κούρσα ο κ. Σημίτης, πού ήταν ο κ. Γεώργιος Παπανδρέου;

Είναι ψέματα ότι επί των ημερών της εκσυγχρονιστικής διακυβέρνησης η ηγετική ομάδα έβαλε στο στόχο –και μη με αναγκάστε να πω ονόματα- ανεξάρτητους δημοσιογράφους, οι οποίοι ιδεολογικά και πολιτικά προσήρχονταν από το χώρο του ΠΑ.ΣΟ.Κ.: Δικαίωμά τους. Είμαστε μικρός τόπος και είναι γνωστό που ουνήκει ο καθένας ιδεολογικά και πολιτικά. Αυτοί έκαναν τη δουλειά τους, αλλά επρόσκειντο ιδεολογικά και πολιτικά στον κ. Τσοχατζόπουλο και στον κ. Αρσένη. Έπρεπε να γίνουν αντικείμενο διώξεων και επαγγελματικής εξόντωσης και να μην μπορούν να βρουν δουλειά; Αυτή είναι η αλήθεια. Τιμωρήθηκαν, επειδή ανήκαν στον ιστορικό παραδοσιακό πυρήνα του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Πότε άρχισε στα media, κύριε Γιώργο Παπανδρέου, ο χορός των επιχειρηματικών και εκδοτικών συγκρούσεων και συμφερόντων; Πότε οι ψήφιροι έγιναν κραυγές για διαπλοκές και για άνομες πολιτικές σχέσεις μεταξύ της ηγετικής ομάδας που κυβερνούσε και των ισχυρών εργολάβων-επιχειρηματών- προμηθευτών του δημοσίου; Πότε έγινε, κύριε Γιώργο Παπανδρέου, από εξαίρεση κανόνας το πρόβλημα της αυτονομίας της πολιτικής έναντι των εξωθεσμικών εξωπολιτικών κέντρων λήψης αποφάσεων, των οποίων επικεφαλής είναι μεγάλοι επιχειρηματικοί ούμιλοι και μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα;

Πότε ψηφίστηκαν, αξιότιμε Αρχηγέ της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, νόμοι για τη διαφάνεια και την αυτονομία της πολιτικής από εξωθεσμικά συμφέροντα, όπως ο νόμος Βενιζέλου, που δεν εφαρμόστηκαν ποτέ; Ο νόμος Βενιζέλου δεν εφαρμόστηκε ποτέ, ενώ ψηφίστηκε μετά πολλών επαίνων από την τότε πλειοψηφία του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Και σήμερα έρχεται το ΠΑ.ΣΟ.Κ. διά του Αρχηγού του και διά του αξιούμου Κοινοβουλευτικού του Εκπροσώπου να υποθέσει ότι ο ελληνικός λαός έχει βραχεία μνήμη και να κατηγορήσει τους πάντες για φαινόμενα σήψεως, φαινόμενα παρακμής. Ναι,

εντοπίζονται στην καθημερινότητά μας.

Γινόμαστε αποδέκτες τον τελευταίο καιρό αυτής της δυσοσιμίας. Όμως, όποιος επιχειρήσει να την αποδώσει στην παρούσα Κυβέρνηση, νομίζω ότι προσβάλλει τη συλλογική μνήμη του ελληνικού λαού, που και μνήμη έχει και ξέρει το ρόλο που έπαιξαν πρόσωπα σε συγκεκριμένες δύσοσμες καταστάσεις αποφοράς.

Για τα θέματα του εκλογικού νόμου, δηλαδή για τα θέματα συνταγματικότητας και αντισυνταγματικότητας, είχα την ευκαιρία να μιλήσω στην αρχή, στην ολιγόλεπτη πεντάλεπτη σχετική τοποθέτηση μου.

Για τα θέματα που προτείνει ο νέος νόμος, ο τροποποιούμενος εκλογικός νόμος, θα αναφερθώ αύριο στην κατ' άρθρον συζήτηση. Θα ήθελα, όμως, και με την ιδιότητα του γενικού εισιτηρίου της Νέας Δημοκρατίας στην προηγούμενη Βουλή, κατά τη διαδικασία Αναθεωρήσεως του Συντάγματος, να κάνω ορισμένες επισημάνσεις για τα όσα απαράδεκτα ειπώθηκαν πριν από λίγο απ' αυτόν τον κοινοβούλευτικό άμβωνα, για τα θέματα της Αναθεώρησης του Συντάγματος.

Ούτε λίγο ούτε πολύ ο κ. Γιώργος Παπανδρέου παρέπειψε το θέμα της αναθέωρησης στις ελληνικές καλένδες. Έθεσε ένα προπέτασμα οξύτητας. Επιχειρήσε να δημιουργήσει τεχνητή ένταση. Γιατί; Για να καλυφθεί μπροστά στη μεγάλη πρόκληση της αναθεωρητικής διαδικασίας, η οποία στην παρούσα Βουλή μπαίνει στην πλέον αποφασιστική της φάση.

Δεν θέλει ο κ. Παπανδρέου αναθέωρηση, παρόλο που το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ψήφισε στην εκκίνηση της αναθεωρητικής διαδικασίας να κινηθεί η διαδικασία στην προηγούμενη Βουλή προς τα εμπρός. Δεν θέλει αναθέωρηση, γιατί γνωρίζει ότι στην πλέον αποφασιστική φάση που θα ξεκινήσει τώρα δεν θα υπάρχει ένα ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Θα υπάρξουν ένα-δύο-τρία, περισσότερα κομμάτια του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Και προκειμένου να διακυβευθεί η ανύπαρκτη ενότητα και ομοιψυχία του κόμματός του, για μια ακόμη φορά επιλέγει τον εύκολο, αλλά ολισθηρό και επικίνδυνο δρόμο της οξύτητας, της έντασης, της μηδενιστικής αντιπολίτευσης, για να καλύψει την αμηχανία του και την πολιτική του ένδεια.

Κύριε Παπανδρέου, αν πραγματικά είστε ειλικρινής και πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξουμε σε θεσμικό επίπεδο πολλά πράγματα προς το καλύτερο σ' αυτόν τον τόπο, εμείς το πιστεύουμε και σας προκαλούμε: Ελάτε εδώ και τώρα να συμμετάσχετε στην πλέον αποφασιστική φάση της Αναθεώρησης του ελληνικού Συντάγματος! Ελάτε να ολοκληρώσουμε κάτι που ξεκίναμε μαζί!

Έχουμε ξεκαθαρίσει, ως κυβερνητική Πλειοψηφία, ότι είμαστε διατεθειμένοι σ' αυτήν την παρούσα και πλέον αποφασιστική φάση να συζητήσουμε με την Αξιωματική Αντιπολίτευση, αλλά και με την Ελάσσονα Αντιπολίτευση και δικές της προτάσεις. Δεν μας δεσμεύουν σε τίποτα όσα ειπώθηκαν -το γνωρίζετε, γιατί και το Σύνταγμα γνωρίζετε και τον Κανονισμό της Βουλής γνωρίζετε- κατά την προηγηθείσα φάση στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος. Μπορούμε να διαλεχθούμε επί των άρθρων που αποφασίσαμε να αναθεωρήσουμε και να καταλήξουμε σε ένα περιεχόμενο, που θα αποτελεί βάση συναίνεσης και θα ανοίξει το δρόμο για μια γενναία θεσμική μεταρρύθμιση εδώ και τώρα.

Τα υπόλοιπα είναι «άλλα λόγια να αγαπιόμαστε». Είναι πρόφασης εν αμαρτίαις. Είναι προπετάσματα καπνού και οξύτητας, για να καλυφθεί η ένδεια και η ανυπαρξία επιχειρημάτων. Να καλυφθούν τα τεράστια προβλήματα εσωτερικής συνοχής που πλήττουν το ΠΑ.ΣΟ.Κ., τα οποία τα τελευταία εικοσιτετράωρα έχουν υποτροπιάσει. Αποδεικνύεται ότι ο Αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν θέλει ούτε μέτρα ούτε αλλαγές. Και φοβάμαι ότι για όλα αυτά, για μια ακόμη φορά, με όσα είπε σ' αυτήν την Αίθουσα έχει εκτεθεί και πάλι ανεπανόρθωτα στη συνείδηση των Ελλήνων και των Ελληνίδων.

Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα τα οποία αφορούν τον εκλογικό νόμο, θα έχουμε την ευκαιρία να τα συζητήσουμε ειδικότερα αύριο. Ένα θα πω για τους συναδέλφους από την πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. οι οποίοι ολοφύρονται: Δεν αλλάζει ο εκλογικός νόμος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι!

Ο εκλογικός νόμος στη μήτρα του, στη βασική του διάταξη,

στη βασική του διάρθρωση παραμένει ο ίδιος. Είναι ο «νόμος Σκανδαλίδη». Τροποποιείται κατά τι, στην ίδια λογική. Γίνεται ένα βήμα προς τα εμπρός από τη λογική Σκανδαλίδη. Γιατί; Διότι η πρώτη εφαρμογή αυτού του νόμου, που ο Καραμανλής τον εφήμορσε παρ' όλο που θα μπορούσε να τον αλλάξει προ-εκλογικά και να πετύχει στις μεθεπόμενες εκλογές, δηλαδή, σ' αυτές που θα έρθουν τώρα, την εφαρμογή του νέου νόμου, ο Καραμανλής είπε ότι δεν μπορούμε να αλλάζουμε τους νόμους σαν τα πουκάμισα. Θα πρέπει να δοκιμαστεί ο νόμος στην πράξη. Και δοκιμάστηκε ο νόμος. Δεν αμφισβήτησε την αναλογικότερη εκπροσώπηση των πολιτικών δυνάμεων. Αυτό το οποίο αμφισβήτηθηκε στην πράξη και αφορά την αποτελεσματικότητα αυτού του νόμου, είναι η αδυναμία του να δίνει σταθερές κυβερνήσεις. Διότι ο ελληνικός λαός δεν πάει στην κάλπη, δεν πάει πίσω από το παραβάν για να ψηφίσει, μόνο για να εκπροσωπηθεί. Πάει πίσω από το παραβάν για να εξασφαλίσει την καλύτερη δυνατή πολιτική του εκπροσώπηση, αλλά ταυτόχρονα για να προκύψει μια κυβέρνηση σταθερή, δυνατή και ικανή να ανταποκρίθει στα αιτήματά του, να του λύσει τα προβλήματα, να κάνει την καθημερινότητά του ολιγότερον περιπλοκή, ολιγότερον δύσκολη.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, επιχειρεί να σταθμίσει αυτές τις δύο συνταγματικές επιταγές και τις δύο, επιπρέψτε μου να πω, συνταγματικές προτεραιότητες. Από τη μία: σταθερή Κυβέρνηση. Σταθερή και αποτελεσματική. Και από την άλλη: Καταγραφή στο χάρτη των εκλογών των τάσεων που διαμορφώνονται στο εκλογικό σώμα. Όσο το δυνατόν περισσότερο αντιπροσωπευτική καταγραφή. Η στάθμιση αυτών των δύο προτεραιοτήτων οδηγεί στην τροποποίηση του εκλογικού νόμου –προσέξτε, το λέω προς τους ολοφυρούμενους, τους λίγους συναδέλφους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης– προς την κατεύθυνση της προέκτασης της λογικής του νόμου Σκανδαλίδη. Πάμε ένα βήμα μπροστά από το νόμο Σκανδαλίδη. Δεν αλλάζουμε ούτε το πνεύμα ούτε το γράμμα του νόμου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Διότι αν πιστεύετε στην ειλικρινή και ανόθευτη αναλογική, σας ρωτάω: Γιατί δεν τη θεσμοθετήσατε στα είκοσι χρόνια που κυβερνήσατε τη χώρα; Εκτός αν για το Π.Α.Σ.Ο.Κ. επιβεβαιώνεται για μια ακόμη φορά η περίφημη ρήση του πουητή: «πού είσαι νιότη που' δειχνες» –το παραφράζω- «πως θα γινόσασταν άλλο!»

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Παναγιωτόπουλε.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στην πρόταση νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Εισαγωγή του μαθήματος «Πλειβαλλο-ντική Συνείδηση και Ευθύνη» στη θεσμοθετημένη εκπαίδευση».

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Χαλβατζής για μια σύντομη παρέμβαση, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης έκανε εξαγγελίες, εκκλήσεις και χαρακτηρισμούς στα κόμματα και στο Κ.Κ.Ε.. Θέλουμε να τονίσουμε ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας δεν λαϊκίζει και δεν έχει λαϊκίσει ποτέ. Πολιτικά και ιδεολογικά αντιμετωπίζουμε και τα προβλήματα και τους ανθρώπους και τις καταστάσεις.

Δεν αρκούμαστε στην κριτική μας γενικά και αόριστα να αναφερόμαστε απέναντι στην Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας σήμερα και στα άλλα κόμματα. Ασφαλώς την πρώτη θέση ευθύνης έχει η Κυβέρνηση, η οποία εφαρμόζει μια αντιλαϊκή, αντεργατική πολιτική. Ωστόσο όλοι έχουν τις δικές τους ευθύνες. Η διαφθορά, η σήψη, η μίζα, η αρπαχτή δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο. Είναι διαχρονικό, είναι σύμφυτο με τον καπιταλισμό. Και βεβαίως τα κόμματα του δικομματισμού το ευλόγησαν όχι λίγες φορές.

Στο νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα διατυπώνονται και αποτυπώνονται οι πολιτικές και οι θέσεις όλων των κομμάτων, όλων των πολιτικών δυνάμεων.

Ποιο είναι το αποτύπωμα της Κυβέρνησης; Αντισυνταγματική ρύθμιση για τον περιορισμό, για την απαγόρευση της δημιουργίας συνασπισμού κομμάτων αλλά και για το μπόνους των πενήντα εδρών.

Το ίδιο, όμως, αντισυνταγματική είναι και η ρύθμιση του υφιστάμενου νόμου που δίνει σαράντα έδρες μπόνους στο πρώτο κόμμα. Δηλαδή δεν είναι ίδια η αντιδημοκρατική ουσία του νόμου του σημερινού; Γιατί δηλαδή; Το ποιοτικό και το ποσοτικό έχουν καμπία ουσιαστική διαφορά;

Ο κ. Παναγιωτόπουλος προτιγούμενως είπε ότι δεν έχουμε κάνει τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από το ένα ακόμα βήμα. Εφαρμόζοντας το νόμο του κ. Σκανδαλίδη, κάνουμε ένα βήμα παραπέρα, δηλαδή, κλέβουμε δέκα ακόμα έδρες.

Η πρόταση που διατύπωσε ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης δεν βρίσκεται μακριά από την πρόταση, από την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας. Η πρόταση του δεν έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους του μεγάλου κεφαλαίου, με τις επιλογές και τα συμφέροντά του.

Είπε ακόμα ο κ. Παπανδρέου ότι η δική μας στάση, δηλαδή, η στάση του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και η στάση, λέει, στο παρελθόν της Αριστεράς, ενίσχυσαν τη Δεξιά, την αντίδραση, τον ολοκληρωτισμό. Δηλαδή έφθασε να μας καταλογίσει ευθύνες για το πραξικόπημα της 21ης του Απρίλη του 1967. Εκτός και αν δεν κατάλαβε τι έλεγε.

Με την ευκαιρία αυτή να υπενθυμίσουμε ότι ο διμέτωπος αγώνας του Γεωργίου Παπανδρέου, Πρωθυπουργού στη δεκαετία του '60, από το Νοέμβρη του '63 και το '64, ο αντικομμουνισμός του Γεωργίου Παπανδρέου έβαλε ουσιαστικά ένα λιθαράκι απ' αυτήν ακριβώς την εξέλιξη. Ας μην αντιστρέψουμε την πραγματικότητα.

Και με την ευκαιρία αυτή, θέλουμε να τονίσουμε γι' αλλη μια φορά ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας δεν ετεροκαθορίζεται. Διαμορφώνει την πολιτική, τις θέσεις, την πρόταση και τη δράση του, με βάση τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, των εργαζόμενων, των λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας. Αντιμάχεται τα συμφέροντα, τη δράση του μεγάλου κεφαλαίου. Και αυτό πρέπει να είναι καθαρό σε όλους. Δεν υπάρχει κανένα περιθώριο κάποιος να θεωρεί ότι το Κ.Κ.Ε. είναι μια εύκολη υπόθεση.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Χαλβατζή.

Το λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Κουβέλης για πέντε λεπτά.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ετέθησαν διάφορα ζητήματα αναφορικά με την υπόθεση, η οποία ταλανίζει την κοινή γνώμη και αναφέρονται στο μεγάλο ζήτημα της διαφθοράς, η οποία υπονομεύει τη λειτουργία της πολιτικής ζωής, καταστρέφει την κοινωνική συνοχή και βεβαίως, οδηγεί τους πολίτες να αισθάνονται την πολιτική ως ένα απαξιωμένο μέγεθος.

Απευθύνομενος στην Κυβέρνηση υποστηρίζω ότι αν είναι ειλικρινείς οι εξαγγελίες της ότι θέλει να χυθεί άπλετο φως στην υπόθεση δεν έχει τίποτε άλλο να κάνει, παρά η ίδια η Κυβέρνηση, ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, να ζητήσει τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής.

Η διαφθορά είναι ένα κατ' εξοχήν πολιτικό ζήτημα, αν θέλετε είναι και θεσμικό, αλλά η αναζήτηση της αντιμετώπισής του πρέπει να γίνεται και στα δύο επίπεδα και στο θεσμικό και κυρίως στο πολιτικό.

Και δεν μπορεί η Κυβέρνηση να επικαλείται την ύπαρξη του δικαστικού ελέγχου, για να αποκρούει το αίτημα για τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής. Ο δικαστικός έλεγχος έχει τις δικές του διαστάσεις. Θα ερευνήσει την υπόθεση μέχρι εκεί που οι αρμοδιότητες της δικαιοσύνης επιτρέπουν, αλλά το μεγάλο πολιτικό ζήτημα, αυτό της διαφθοράς, επιβάλλει και απαιτεί την πολιτική διαλεύκανση της υπόθεσης.

Διαφορετικά, θα εξακολουθεί να υπάρχει το ζήτημα. Και μάλιστα, θα εξακολουθεί να υπάρχει με τη διαχρονική φόρτιση του και -επαναλαμβάνω- να υπονομεύει την πολιτική ζωή και να δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιούν την υπάρχουσα κατάσταση κάποιοι, κάποια οικονομικά κέντρα που θέλουν να ρευστοποιήσουν το πολιτικό σύστημα, όχι για να το ανατρέψουν, αλλά για να το ανακαθορίσουν σε ένα επίπεδο, στο οποίο θα είναι ευχερέστερη η χειραγώγηση της πολιτικής ζωής, ευχερέστερη η κηδεμονία της πολιτικής ζωής και, βεβαίως, η πολιτική ζωή θα υπόκειται, επίσης περισσότερο, στη διαμεσολάβηση κάποιων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Η απλή αναλογική, κύριε Πρόεδρε, την οποία υποστήριζε ο Συναπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς, μπορεί να λειτουργήσει εξυγιαντικά για το πολιτικό σύστημα. Και αυτό δεν το αντιλαμβάνεται η Κυβέρνηση, δεν το αντιλαμβάνεται και το Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Η μεν Κυβέρνηση κινείται σταθερά στην υπεράσπιση του πολιτικού στερεοτύπου του δικομψατισμού. Θέλει να πριμοδοτεί το πρώτο κόμμα με πενήντα έδρες. Το ίδιο, προσυμένων των αναλογιών, έπραξε και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. με την πριμοδοτήση του πρώτου κόμματος με σαράντα έδρες. Και δεν βλέπουν και οι δύο πολιτικές δυνάμεις ότι δεν είναι δυνατόν με το εκλογικό σύστημα να διαμορφώνουμε πλειοψηφίες κυβερνητικού χαρακτήρα σε πλήρη απόσταση και αναντιστοιχία προς όλα εκείνα τα οποία υπάρχουν και καθορίζουν την κοινωνική πραγματικότητα.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει το θέμα της Συνταγματικής Αναθεώρησης. Ο Συναπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς και στην προηγούμενη διαδικασία, τη διαδικασία του πρώτου σταδίου της αναθεωρητικής διαδικασίας, παρέμεινε. Και παρέμεινε, ακριβώς, για να αναδείξει τις θέσεις του. Εμείς δεν φύγαμε από την αναθεωρητική διαδικασία και θεωρήσαμε ότι εκείνοι που έπρεπε να πράξουμε είναι να παραμείνουμε και να αναδείξουμε συστηματικά και επίμονα τις αντιθέσεις μας και για την αναθεώρηση του άρθρου 24 του Συντάγματος και για την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος -επιλέγω δύο χαρακτηριστικές περιπτώσεις- μία αναθεώρηση, η οποία επεδίωκε να αποδομήσει το δημόσιο χαρακτήρα της ανώτατης εκπαίδευσης.

Κύριοι συνάδελφοι του Π.Α.Σ.Ο.Κ., καμμία εθνικού χαρακτήρα συμφωνία, όπως ακούστηκε -δεν είναι δική μου διατύπωση- δεν μπορεί να οδηγήσει σε παρέκκλιση από εκείνα τα οποία ορίζει το Σύνταγμα. Εάν λέγατε: «Ελάτε να συμφωνήσουμε ποιες διατάξεις πρέπει να τεθούν στη συζήτηση για την αναθεώρηση», αυτό είναι άλλης τάξεως ζήτημα. Όμως, καμμία συμφωνία μεταξύ των κομμάτων δεν είναι δυνατόν να ανατρέψει τη συνταγματική τάξη.

Το εάν θα αποτύχει ή δεν θα αποτύχει η δεύτερη φάση της αναθεωρητικής διαδικασίας, αυτό θα είναι το αποτέλεσμα των συσχετισμών που θα διαμορφωθούν μέσα στην αναθεωρητική επιτροπή.

Κύριε Πρόεδρε, οφείλω να είμαι σαφής. Εμείς διαφωνούμε, έχουμε πλήρη την αντίθεσή μας με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις που εισηγείται η Κυβέρνηση, αναφορικά με την αναθεώρηση καίριων ζητημάτων που προβλέπονται από το Σύνταγμα. Αυτό είναι τελείως διαφορετικό ζήτημα. Εμείς επιμένουμε, όμως, να αναδεικνύουμε, αναφορικά με την αναθεωρητική διαδικασία, τις δικές μας θέσεις, οι οποίες, αν θέλετε, αποτελούν και τις δικές μας προγραμματικές δεσμεύσεις για τα ζητήματα τα οποία προσδιορίζουν μ' έναν εξαιρετικά έντονο τρόπο την εξέλιξη των πολιτικών πραγμάτων της χώρας, με την αντανάκλασή τους, βεβαίως, στην κοινωνία.

Σε ό,τι αφορά αυτά που είπε ο Πρόεδρος του Π.Α.Σ.Ο.Κ., ο κ. Παπανδρέου, μονολεκτικά θα επισημάνω τούτο. Η Αριστερά, αυτή η σύγχρονη Αριστερά, ο Συναπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς, δεν επιλέγει αντιπαλότητες στα επιφανόμενα. Οι διαφορές είναι διαφορές προγραμματικού χαρακτήρα. Είναι διαφορές που έχουν σχέση με καίρια ζητήματα της ασκούμενης πολιτικής, με τεράστια -κατά συνέπεια- θέματα τα οποία προσδιορίζουν τη σύγχρονη, τη σύνθετη, την κοινωνική πραγματικότητα, την κοινωνία -εν τέλει- που με τη νεοφιλελεύθερη συντριτική πολιτική που ασκεί η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας,

αυτή η κοινωνία συμπιέζεται προς τα κάτω.

Εμείς επιλέγουμε κατά συνέπεια τις αντιθέσεις μας, τις διαφορές μας να τις αναδεικνύουμε στην ουσία των ζητημάτων και όχι σε φραστικό χαρακτήρα επιλογές, οι οποίες αποπροσαντολίζουν και -εν τέλει- διαμορφώνουν αντιπαλότητες, οι οποίες δεν αφορούν στην ουσία των κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Κουβέλη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Ροντούλη.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Παρακολουθήσαμε μία μονομαχία πριν από λίγο. Είδαμε τον αξιότιμο ομιλητή του Π.Α.Σ.Ο.Κ., ο οποίος τι είπε; Είπε ότι έχουμε έναν αδύναμο Πρωθυπουργό ο οποίος μεταβαίνει στη γείτονα χώρα για να υπερασπιστεί τα εθνικά μας δίκαια, λέγοντας βεβαίως ότι η εσωτερική πολιτική συγκυρία έτσι όπως έχει διαμορφωθεί, δημιουργεί και έναν αδύναμο Πρωθυπουργό. Του ανταπάνησε ο αξιότιμος Υπουργός των Εσωτερικών. Τι είπε; Ότι είναι απαράδεκτο αυτό που γίνεται, διότι υποσκάπτεται η εθνική προσπάθεια που θα καταβάλει για λίγες ημέρες ο Πρωθυπουργός στη γείτονα χώρα.

Ποιο συμπέρασμα έβγαλε ο ελληνικός λαός; Έβγαλε το συμπέρασμα ότι έχουμε πάλι μία νέα εκδοχή κοκορομαχίας για να δημιουργήσουμε μία οξύτητα, μία πόλωση στο εκλογικό σώμα, ούτως ώστε να δικαιολογήσουμε έναν εκλογικό νόμο, ο οποίος εκλογικός νόμος θέλει ενισχυμένες τις κυβερνήσεις, όπως δήθεν λέγεται.

Παρακολουθείστε, όμως, τη θέση ευθύνης και τα μαθήματα δημοκρατικής συμπεριφοράς -θα παρακαλέσω πολύ- που πριν από λίγες ημέρες έργεις εδόθησαν από τον Πρόεδρο του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού. Σε επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου προς τον αξιότιμο Πρωθυπουργό, κατά λιτό, δωρικό τρόπο, ο Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού δεν μήλησε ούτε για αδύναμο Πρωθυπουργό ούτε προσπάθησε να υποσκάψει κανέναν. Ένα ερώτημα υπέβαλε κι αυτό για την ενημέρωση της ελληνικής κοινής γνώμης, αλλά και για να υποστήριξε τον Πρωθυπουργό στο ταξίδι και στην εθνική προσπάθεια που θα καταβάλει. Τι ρώτησε; Μονολεκτικά είπε, γιατί κάνετε αυτό το ταξίδι, κύριε Πρωθυπουργέ; Θα θέσετε ένα, δύο, τρία, τέσσερα ζητήματα; Και περίμενε μία απάντηση. Ούτε υπέσκαψε κανέναν ούτε μήλησε για την αδυναμία κάποιου. Άφησε απ' έξω την οποιαδήποτε εσωτερική πολιτική συγκυρία και έδωσε ένα μάθημα κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Λ.Α.Ο.Σ., κύριε Πρόεδρε, αποτελείται από νέα άτομα, τα οποία ερχόμενα εντός του Κοινοβουλίου περίμεναν να διδαχθούν από τους παλαιότερους. Διότι ξέρετε, είναι πολύ μεγάλο πράγμα το παράδειγμα των γεραιότερων προς τους νεότερους. Και ενώ περιμέναμε να πάρουμε διδάγματα ήθους και χρηστού κοινοβουλευτικού έργου, τι είδαμε; Είδαμε τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής τον κ. Κακλαμάνη να εξεγείρεται κατά έναν αλόρφουνα τρόπο και να δημιουργεί πάλι μία τεχνή ένταση και οξύτητα.

Αυτά είναι τα μαθήματα που κάποιοι γηραιότεροι θέλουν να δώσουν σε νεότερους; Προφανώς, δεν περιμένουμε μία τέτοια συμπεριφορά. Περιμένουμε να μάθουμε, περιμένουμε να μορφωθούμε εδώ μέσα, δεν περιμένουμε να παραμορφωθούμε. Άρα, λοιπόν, νομίζω ότι κάποιοι θα πρέπει να αποκτήσουν συνείδηση των ευθυνών τους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Οι παλαιότεροι, κύριε συνάδελφε, όχι οι γηραιότεροι.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Έστω, οι παλαιότεροι. Εντάξει, αγαπητέ συνάδελφε, ανακαλώ. Οι παλαιότεροι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το διόρθωσε προς ικανοποίησή σας, κύριε Μπαντούβα.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Παρατήρησα επίσης στα λεχθέντα υπό του αγαπητού κ. Κουβέλη, μία δομική αντίφαση και θα ήθελα να του απευθύνω και ένα ερώτημα. Είπε ότι εμείς, ο Σ.Υ.Ρ.Ι.Ζ.Α., δηλαδή, για να προβάλουμε τις θέσεις μας, μείναμε στο διάλογο για τη συντριτική αναθεώρηση. Εγώ θα τον ωρατήσω: Στο διάλογο που έγινε για το ασφαλιστικό γιατί δεν

μείνατε και εκδηλώσατε μία μεγάλη επίθεση κατά του Λαϊκού Ορθοδόξου Συναγερμού, που πράγματι ακολουθώντας μία θέση ευθύνης, παρέμεινε στο διάλογο για το ασφαλιστικό, όπως θα παρέμενε και στο διάλογο για τη συνταγματική αναθέρηση.

Διότι εμείς αυτό που λέμε το τηρούμε. Δεν λέμε σήμερα το αύρια και καλυπτόμεθα πίσω από τη γενικόλογη έκφραση «θέση ευθύνης» και μετά σ' ένα άλλο μείζον θέμα φεύγουμε ενώ θα έπρεπε να μείνουμε με τη δική σας λογική, για να αναδείξουμε την όλη προβληματική που διακατέχει εμάς ως κόμμα.

Άρα, έχετε μια δομική αντίφαση την οποία θα πρέπει να ξεπεράσετε. Τελικά φαίνεται ότι η μόνη κοινοβουλευτική παρουσία που τηρεί τα κοινοβουλευτικά ήθη, κατά τον πλέον θεσμικό τρόπο και δεν παλινδρομεί με ασάφειες, είναι ο Λαϊκός Ορθοδόξος Συναγερμός.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθοδόξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Ροντούλη.

Επανερχόμεθα στον κατάλογο των ομιλητών Βουλευτών.

Το λόγο έχει η κ. Κανέλη, η οποία καρτερικά περιμένει περίπου δύο με δυόμισι ώρες για να έρθει η σειρά της.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, δεν περιμένω, έχω γεράσει, έχουν αποτίσει τα μαλλιά μου. Δεν είναι στις δυόμισι ώρες. Οι γυναίκες έχουμε το προνόμιο να τα βάφουμε για να εξακολουθείτε να μας βλέπετε νέες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Στα μαλλιά σας δεν φαίνεται αυτό πάντως.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΗ: Αγαπητοί συνάδελφοι, όταν ο κατάλογος των Βουλευτών ανοίγει τέσσερες ώρες μετά την έναρξη της συζήτησης και έχουν μιλήσει μόνο δύο, μην έρχεστε εδώ και μας μιλάτε για θεσμούς τα δύο κόμματα που τα έχετε φτιάξει μέχρι σήμερα. Μην έρχεστε εδώ να μιλάτε για θεσμούς όταν έχουμε τη διαφάνεια με την εκτιληκτική οσφραντική προβληματική που αναπτύσσεται αυτές τις μέρες.

Πρόβλημα αρωμάτων έχει η χώρα και οισμών. Πάτε πάρτε αρώματα από το ιδιωτικό αεροδρόμιο. Πάτε πάρτε τώρα να ξεμυρίσουν τα ρουθούνια γιατί αλλιώς πώς εμείς θα περιμένουμε αύριο στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας να έρθει ο κ. Μπακούρης, μια διεθνής της διαφάνειας με ελληνικό παράρτημα που δεν την ψήφισε κανένας λαός, που δεν την ενέκρινε κανένας θεσμός, που είναι μια ομάδα που μαζεύτηκε κάποια στιγμή και αποφασίζει να βάζει «διαφανόμετρο» στις χώρες και την οποία είδε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, είδε ο Πρωθυπουργός, είδε ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Πήγαν όλοι μαζί και έφαγαν και αποφάσισαν πόσο διεφθαρμένη είναι η Ελλάδα, πόσο κοστίζει η διαφθορά. Με βάση ποιους θεσμούς; Και έρχονται και αύριο στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας.

Με ποιους θεσμούς τέτοια θεμολαγνεία; Θα σας πω εγώ τους θεσμούς. Τους θεσμούς των εντυπώσεων.

Έγω οφείλω να ομολογήσω ότι κατεπλάγη σήμερα. Η συζήτηση ήταν σε τέτοιο βαθμό ανταγωνιστική του Λάκη του Λαζόπουλου που εξήγει γιατί αυτή τη στιγμή είναι άδειο το Κοινοβούλιο. Όλοι έσπευσαν να δουν το Λάκη σήμερα, ο οποίος προφανώς θα κάνει μια επικοινωνιακή αντιπολίτευση, που είναι η δουλειά του και το μεροκάμπτο του ενδεχομένως και δεν έχει καμμία σχέση με τη συζήτηση εδώ.

Έχω μνήμη, αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητές συνάδελφοι. Και έχω και αίσθηση πολιτισμού. Το έμαθα σ' αυτά τα κουτσουρεμένα σχολεία, μ' αυτούς τους κουτσουρεμένους οικονομικά γονείς που είχα και σ' αυτά που ακόμη σήμερα κουτσά στραβά μαθάινε ο κάθε ένας στον επόμενο, μια και μιλήσατε για διάδοχη γενιά.

Λοιπόν, θα σας πω κάτι. Βαρέθηκα δώδεκα χρόνια τώρα να ακούω την κατάληξη της Ιλιάδας να γίνεται πότε Ωνασιάδα, όπως πριν από δώδεκα χρόνια και Ζαχοπουλάδα δώδεκα χρόνια μετά για να διοθούν επικές διαστάσεις σε πραγματικά περιστατικά. Και τότε είχε ξοκείνει. Πριν από δώδεκα χρόνια σ' αυτήν εδώ τη Βουλή την ίδια κουβέντα κάναμε και οι Τούρκοι ήταν παρόντες. Σ' αυτή τη Βουλή πριν από δώδεκα χρόνια κι ας

μην ήμουν εγώ Βουλευτής και ας ήμουν απλός θεατής όπως είναι όλοι αυτοί που μας ακούν σήμερα, οι δημοσιογράφοι κάρφωναν τη σημαία στα Ίμια. Δεν άλλαξε τίποτα σε δώδεκα χρόνια. Και ακούστε εδώ μέσα λόγους για τον εκλογικό νόμο που αρχίζουν με τα media, τις οσμές και τελειώνουν στην Άγκυρα. Υπέρ ποίου; Υπέρ του κόσμου που ήταν έξω σήμερα με το Π.Α.Μ.Ε.; Χωρίς αστυνομίες στο επόμενο στενό από δω, ώστε να υπάρχει και η επαρκής συγκοινωνιακή αγανάκτηση για μια ακόμη κινητοποίηση του λαού;

Να έρθω εγώ τώρα να μιλήσω για τι πράγμα; Για την ποσόστωση των γυναικών; Θέλετε να μιλήσω για την ποσόστωση των γυναικών; Για το αν είναι καλό το bonus των σαράντα και όχι το bonus των πενήντα; Να μιλήσω για τι; Για τις προνομιακές μετοχές του πρώτου κόμματος όποιος πολίτης ψηφίσει με ταξικά κριτήρια απολύτως προφανώς;

Ακούστε, μεγαλύτερος τρόπος διαφάνειας από το να ζυγίζει του κάθε ανθρώπου, σ' αυτόν τον τόπο, η ψήφος όσο είναι και του διπλανού του, δεν υπάρχει, ήτοι απλή αναλογική. Όλα τα υπόλοιπα είναι προφάσεις εν αμαρτίαις, διότι αλλιώς –το είπα και στην επιτροπή, το επαναλαμβάνω και εδώ – όποιος ψηφίζει το πρώτο κόμμα, στο ζύγι εκ των πραγμάτων θα ζυγίζει εκατόν είκοσι γραμμάρια η ψήφος του. Όποιος ψηφίζει το δεύτερο, πέφτει κάτω από το δείκτη των εκατό και θα είναι ενενήτη γραμμάρια η ψήφος του και όποιος ψηφίζει από το δεύτερο κόμμα και κάτω με σκέτη αριθμητική προσαρμογή είναι κλεμμένος στο ζύγι και δεν θα τον έχετε ως πρόσωπο και δεν θα του βάλετε ποτέ την κατάληξη «–ιάδα». Θα είναι η εκλογιάδα ως δράμα του καθενός από τους πολίτες. Με συγχωρείτε για την αντίφαση να χρησιμοποιώ την κατάληξη, αλλά εδώ πρόκειται περί ενός δραματικού έποιου.

Γιατί; Για να μην ακούω και κορώνες για το ποιος είναι ο μόνος που κρατά εδώ μέσα στη Βουλή τα μπόσικα και ποιος είναι τυπικός και ξεφύγω και εγώ σε τέτοιου είδους λαϊκισμούς που δεν τους αντέχω, ειλικρινά σας το λέω μου θυμίσατε, αγαπητοί συνάδελφοι του Λ.Α.Ο.Σ...»

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Είναι Λ.Α.Ο.Σ. με τον τόνο στο –ός.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Θα σας δώσω τον τόνο εκεί που θέλετε.

Μου θυμίσατε, λοιπόν, μία φράση του Γκέρινγκ, «Οποτε ακούω τη λέξη «πολιτισμός», έλεγε ο Γκέρινγκ, «τραβάω πιστόλι». Και θα σας την αντιγυρίσω. Όπου ακούει εδώ η πολιτική του δικομματισμού –τουλάχιστον από το '74 και μετά που είμαι σε θέση να μιλάω και ως ζωντανή παρουσία και όχι ως αρχείο με άστρα ή με μαύρα ή με βαμμένα μαλλιά, μικρή σημασία έχει- τη λέξη «πολιτική αναλογική», τραβιούνται τα πιστόλια. Και τραβιούνται πιστόλια, ώστε εδώ να κατηγορείτε το Κ.Κ.Ε. για στροφή της πολιτικής προς την άκρα Δεξιά, εάν δεν δεχθεί να μπει στο μπλέντερ των φίλων του Π.Α.Ο.Κ..»

Τα κόμματα της Αριστεράς μπορεί να έχουν μεταξύ τους ιδεολογικές διαφορές και ιδεολογικές διαφορές και με την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και με την κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και με το κόμμα της Π.Α.Σ.Ο.Κ. και με το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και όχι μόνο προγραμματικές διαφορές, αλλά σε μπλέντερ φίλων για να αποδειχθεί η αριστεροσύνη κρινόμενη εκ του αποτελέσματος και να πάμε όλοι μαζί σε ένα μπλέντερ για να μοιραστούμε προγραμματικά κομματάκια της εξουσίας, αυτά τα αστεία στο Κομμουνιστικό Κόμμα δεν μπορεί κανένας να τα πει. Δεν μπορεί! Δεν το διανοείται κανείς που έρει σ' αυτόν τον τόπο στοιχειωδώς ότι δεν μπορούν να έρχονται εδώ, να έχουν απαντήσει τα κόμματα με την παρουσία τους, με τις θέσεις τους, με την ψηφοφορία τους για τη συνταγματική αναθέρηση και να κάνουν τη συνταγματική αναθέρηση ad hoc με επικοινωνιακές «–άδεις» πάστης φύσεως που τρέχουν αυτόν τον καιρό, χωρίς να εξετάζεται η πολιτική ουσία του προβλήματος της διαφθοράς, που ξεκινάει από τις πελατειακές σχέσεις, που με τη μορφή εταιρείας της οργάνωσης των κομμάτων αποτάσσουν μετά βδελυγμίας την απλή αναλογική και την κάνουν ενισχυμένη, για να μοιράζονται τις μετοχές και το παιχνίδι με σημαδεμένη την τράπουλα. Δεν μπορεί να έρχονται εδώ και να κατηγορούν το Κομμουνιστικό Κόμμα για ακροδεξιό οικοληρωτικό αποτέλεσμα. Σε τι;

Έχετε καμμία αίσθηση του χρόνου; Άρχισα λέγοντας πριν

από δώδεκα χρόνια τι συζητιόταν εδώ μέσα στη Βουλή. Ξεχάσατε ότι εκφράστηκε αυτός ο λαός με το νόμο του μπόνους των σαράντα, μόλις πριν από εκατόν είκοσι έχι μέρες; Για εκατόν είκοσι έχι μέρες μιλάμε, στη χώρα που σε εκατό μέρες θα εξαφάνιζε το νέφος, σε εκατό μέρες θα έκανε κείνο, σε εκατό μέρες θα έκανε το άλλο και σε εκατό μέρες παρέδωσε και τον Οτσαλάν ενδιαμέσως.

Είπαμε τίποτε για τον εκλογικό νόμο; Για την ποσόστωση; Πιστεύει κανείς ότι ένα κόμμα σαν το Κομμουνιστικό θα καθίσει να συζητήσει τις λεπτομέρειες της αντισυνταγματικότητας των συνασπισμών κομμάτων; Εμείς που μιλάμε για μέτωπα; Και βεβαίως τα θεωρούμε αντισυνταγματικά, αλλά τι συζητάμε; Συζητάμε παρεπόμενη αντισυνταγματικότητα, αφού έχουμε ήδη θεμελιώσει, αποδεχθεί, εσείς κυβερνήσει, αντιπολιτευτεί μέχρι σήμερα με τη θεμελιώδη υποκρισία. «Πρόσεξε καλά», λέτε στον ελληνικό λαό, στον κάθε πολίτη ανωνύμως. «Πρόσεξε καλά τι θα ψηφίσεις.

Αν ψηφίσετε το πρώτο κόμμα, εκεί που θα ψηφίζεις ένα Βουλευτή, θα έχεις και μπόνους άλλους πενήντα. Μην είσαι βλάκας, κοίτα τις μετρήσεις, πήγαινε με βάση το πρώτο κόμμα, θα έχεις και άλλους πενήντα από δίπλα. Είναι το κάτι τις. Είναι η ζάχαρη. Είναι σαν τα πακέτα των ανωνύμων εταιρειών...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι δικαιούμαι τουλάχιστον μισό λεπτό ακόμα, δίκην αποζημιώσεως, χάριν της ευγενείας με την οποία ξεκινήσατε. Και άλλωστε δεν νομίζω να συμπαρασύρω τη Βουλή σε κάτι άλλο. Θα πάει μέχρι τις 2.00 το πρώι, είμαι το νούμερο τρία σε ένα κατάλογο από εξήντα οκτώ και αν η ευαισθησία είναι δέκα δευτερόλεπτα, μπορώ επίσης να τα χαρίσω. Δέκα λεπτά όμως από τη νοημοσύνη μου, ειλικρινά σας το λέω, σε ένα επίπεδο υποκριτικό εδώ μέσα δεν μπορώ να τα χαρίσω.

Εάν σ' αλήθεια ο πολιτικός μας λόγος ήθελε να αντιπαρατίθεται στο δημοσιογραφικό, επικοινωνιακό, μιντιακό, ανακριτικό, εισαγγελικό, καταγγελτικό, ζουγκλέικο, μαίμουδιότικο, υποκριτικό, βρόμικο, όπως αλλιώς θέλετε, τότε ο καθένας που θα ανέβαινε πάνω σ' αυτό εδώ το Βήμα, θα μίλαγε για την ουσία του εκλογικού νόμου και για το πολιτικό ζήτημα που προκύπτει από την ιυθεσία ενός κλοπιμάσου συστήματος ως καθεστηκού τάξη και δεν θα καμνόταν ότι νοιάζεται για τους θεσμούς. Θεσμοί που αποφασίζονται από παρέες πολιτικών ή άλλων συμφερόντων ad hoc με βάση την επικαιρότητα, λυπάμαι που πας το λέω, αλλά ξεπερνούν τη φαντασία ακόμα κι αυτών που αντέχουν να βλέπουν τα κανάλια αυτές τις μέρες.

Βεβαίως, δεν τίθεται ζήτημα και δεν φαντάζομαι να μην μπορεί κάποιος να το βγάλει από τα συμφραζόμενα, απλώς για τα Πρακτικά –γιατί υπάρχουν και πρακτικογράφοι εργαζόμενοι εδώ– βεβαίως και το Κομμουνιστικό Κόμμα διαφωνεί επί της αρχής, επί των άρθρων, επί της φιλοσοφίας, της ιδεολογίας και της απάντησης, από την πρώτη μέρα που υπάρχει αυτό το εκλογικό σύστημα μέχρι αυτήν που εμφανίζεται με μπόνους σαράντα, πενήντα μας είναι αδιάφορο, τριάντα δύο, είκοσι οκτώ επίσης πας είναι αδιάφορο. Όσο δεν υπάρχει απλή αναλογική, κάθε απόπειρα νομοθέτησης καλπονοθευτικού συστήματος θα πάρνει ένα μεγάλο, «κόκκινο» «όχι».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κ. Κανέλλη.

Το λόγο έχει ο κ. Τσούκαλης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητάμε τη δέκατη έκτη εκδοχή του εκλογικού συστήματος από τις εκλογές του 1920, που σημαίνει έναν μέσο όρο περίπου 1,5 εκλογικού συστήματος ανά εκλογές. Δεν χρειάζεται να αναφερθώ στις παραλλαγές που έχουν χρησιμοποιηθεί μέχρι σήμερα. Όμως όλοι οι πολιτικοί επιστήμονες, όμως όλοι οι συνταγματολόγοι έχουν καταλήξει σε ένα ασφαλές συμπέρασμα, ότι όλες οι εκδοχές που έχουν χρησιμοποιηθεί μέχρι σήμερα ήταν εκδοχές οι οποίες έτειναν να εξυπηρετήσουν τις συγκεκριμένες πολιτικές συγκυρίες της στιγμής και βεβαίως από την πλευρά των κυρίαρχων πολιτικών δυνάμεων.

Έτσι, λοιπόν, ένα κρίσιμο θεσμικό εργαλείο, που είναι ο εκλο-

γικός νόμος, έχει μετατραπεί στα χέρια των κυρίαρχων πολιτικών δυνάμεων όλα αυτά τα χρόνια, όλες αυτές τις δεκαετίες σε ένα κρεβάτι του Προκρούστη, όπου ανά πάσα στιγμή τοποθετείται το εκλογικό σώμα και ανάλογα με τις διαθέσεις του εκάστοτε ληστή διαμορφώνεται το εκλογικό σώμα, έτσι ακριβώς όπως οι ίδιοι το θέλουν και τους εξυπηρετεί. Ο εκλογικός νόμος έχει μετατραπεί σε έναν τόρνο, όπου τοποθετείται το εκλογικό σώμα ανά πάσα στιγμή και όταν ολοκληρώνεται η διαδικασία, προκύπτουν τέρατα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υποτίθεται ότι σήμερα συζητάμε την κορωνίδα της μεταρρυθμιστικής πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας. Βεβαίως ως τέτοια προσδιορίστηκε κατά τις προγραμματικές δηλώσεις από τον κύριο Πρωθυπουργό και επαναλήφθηκε με την ίδια ένταση στην πρόσφατη επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς, του Αλέκου Αλαβάνου. Στην τελευταία συζήτηση εξέπληξε το γεγονός ότι επαναλήφθηκε από τον κύριο Πρωθυπουργό ως κορυφαία μεταρρυθμιστική επιλογή.

Για ποιο λόγο, όμως, έχει επιλεγεί ως κορυφαία μεταρρυθμιστική επιλογή; Γιατί στην ίδια συζήτηση ο κύριος Πρωθυπουργός κάλεσε τον Πρόεδρο του ΠΑ.Σ.Ο.Κ., τον κ. Παπανδρέου, και του είπε ευθέως, ευμέσως, πλην σαφώς: «Έλα, για να μπορέσουμε να σώσουμε το πολιτικό σύστημα, το οποίο καταρρέει και στην κατάρρευσή του θα μας συμπαρασύρει όλους». Έλα να συμφωνήσουμε στο συγκεκριμένο εκλογικό νόμο και μετά συζητάμε αυτό το οποίο προτείνεις, το οποίο ίσως να μας εξυπηρετεί, το λεγόμενο γερμανικό σύστημα, με την προσαρμογή του στην ελληνική πραγματικότητα.

Όμως, δυστυχώς για την Κυβέρνηση, οι ραγδαίες έως κατακλυμαίες κοινώνιες και πολιτικές εξελίξεις εξαφανίζουν και το τελευταίο φύλλο συκήσης της πολιτικής της γύμνιας. Επιμένει στην ψήφιση τριών άκρων ιδιοτελών και αποσπασματικών τροποποιήσεων του ισχύοντος εκλογικού νόμου, ενώ οι πολιτικές εξελίξεις βοούν για τις προθέσεις της. Αν και είναι μάταιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι της Κυβέρνησης, έστω και την ύστατη στιγμή σας ζητάμε, αφού αφουγκραστείτε τις απαιτήσεις των καιρών να μην επιμείνετε στην ψήφιση αυτών των τροπολογιών. Μάταιη η επίκληση, μάταιο το αίτημα!

Κύριε Υπουργέ, η εκτίμηση δημοσιογράφων, πολιτικών επιστημόνων, δημοσκόπων και έγκυρων πολιτικών αναλυτών είναι σαφής και αδιαμόσιβήτητη. Η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού βλέπει ως λύτρωση του πολιτικού αδιεξόδου, του τέλματος και της σήψης τη μη αυτοδυναμία κανενάς κόμματος. Έχει στηρίξει τις λιγοστές του ελπίδες για όποια διέξοδο στην αναδιάρθρωση και ανασύνθεση των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων. Μη στρουθοκαμπλίζετε, λοιπόν, έχει καταστεί ορατό διά γυμνού οφθαλμού το τέλος του δικομματισμού και των λεγόμενων μονοκομματικών και δήθεν ισχυρών κυβερνήσεων. Θέλετε και άλλη απόδειξη για να πειστείτε; Μόλις προχθές η δημοσκόπηση της «MRB» έδειξε ότι μόνο το 58,2% των πολιτών στηρίζουν τα δύο μεγάλα κόμματα. Ο ίδιος ο πολιτικός σας μέντρος, ο κ. Λουήνης, σε πρόσφατη αρθρογραφία του αναφέρει συγκεκριμένα ότι «ο εκλογικός νόμος είναι η ασπίδα κατά της ψήφου διαμαρτυρίας».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ**)

Το ομολογείτε και εσείς κυνικά, κύριε Υπουργέ και κύριοι της Κυβέρνησης. Έχετε το θράσος να το περιλαμβάνετε ακόμα και στην εισηγητική έκθεση που μας παρουσιάσατε. Η εισηγητική έκθεση είναι μνημείο επιστημονικής ανεπάρκειας, πολιτικής επιπολαιότητας και συνταγματικής ανευθυνότητας. Αναφέρομαι στο πρώτο απόστασμα: «Το πρόσφατο αποτέλεσμα των εκλογών της 16ης Σεπτεμβρίου απέδειξε κατά τρόπο αναμφισβήτητο ότι ο ισχύων εκλογικός νόμος δεν πραγμάτωσε τον έναν εκ των δύο βασικών στόχων του, ήτοι τη διασφάλιση ικανής πλειοψηφίας εδρών για το πρώτο κόμμα».

Τι επικαλείστε σ' αυτό το χαρακτηριστικό απόστασμα, κύριοι της Κυβέρνησης; Ότι ο παντοδύναμος, σύμφωνα με το Σύνταγμα, πολίτης ψηφοφόρος κατά τη στιγμή που ψήφισε έκανε λάθος. Ήταν ανώριμος να σας δώσει την ικανή πλειοψηφία εδρών που εσείς ζητάτε για την υλοποίηση του προγράμματός

σας. Πραγματικά, αυτή είναι μία πρωτότυπη άποψη!

Αλήθεια, κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχει για εσάς το ενδεχόμενο οι πολίτες να μη θέλουν να σας δώσουν ικανοποιητικό αριθμό εδρών ή να μην θέλουν να σας δώσουν καθόλου αυτοδυναμία; Αυτό το κρίνετε εσέίς, σύμφωνα με τα δικά σας κριτήρια και με τις δικές σας διαθέσεις. Ο ελληνικός λαός, λοιπόν, ο οποίος δεν σας έδωσε την ικανή πλειοψηφία, είναι ανώριμος και έτσι την επιλέγουμε με τον τρόπο που εμείς θέλουμε μέσω του εκλογικού νόμου. Ποιοι είστε εσείς, σε τελευταία ανάλυση, που θα κρίνετε τι θέλουν οι ψηφοφόροι;

Υπάρχει κάποια παλιά ολοκληρωτική αρχή ότι, εάν οι απόψεις και οι αποφάσεις μας δεν ταιριάζουν στο λαό, ή αλιμόνο στο λαό ή μοναδική λύση είναι να αλλάξουμε το λαό. Την αρχή αυτή υιοθετείτε με το συγκεκριμένο απόσπασμα της αιτιολογικής σας έκθεσης.

Τι απέγινε η βασική συνταγματική αρχή που διέπει το εκλογικό σύστημα, δηλαδή, η αρχή της ισότητας ισοδυναμίας και ψήφου; Ο προτεινόμενος εκλογικός νόμος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απλά τη θυσίαζε στο βαμό της κυβερνητικής σταθερότητας.

Είναι εντυπωσιακό ότι η Κυβέρνηση προχωρά στη συγκεκριμένη πρόταση, ενώ ταυτόχρονα το Συμβούλιο Επικρατείας διχάζεται για το κατά πόσο το 42% στις δημοτικές εκλογές αποτελεί ή όχι δυσανάλογο περιορισμό της αρχής της αυτοδυναμίας της ψήφου, νοθεύοντας ουσιωδώς την αρχή της αντιπροσωπευτικότητας, κατά παράβαση του Συντάγματος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ολοκληρώστε, διότι είναι εξήντα δύο οι εγγεγραμμένοι επί της αρχής, καταλαβαίνετε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Πόσο μάλλον που με το νέο νόμο θα μπορούσε να εκλεγεί κυβέρνηση με το 39%.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Ισότητες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Είστε υπέρ της κ. Κανέλλη, κύριε συνάδελφε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Όχι, υπέρ ημών και της ισότητας, όχι μόνο της ψήφου, αλλά και του χρόνου ομιλίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Καταχωρώ την παρέμβασή σας, κύριε συνάδελφε.

Προχωρήστε, κύριε Τσουκάλη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Κατόπιν όλων αυτών, δεν έχω να πω κάτια περισσότερο, κύριε Πρόεδρε. Για το θέμα βεβαίως του συνασπισμού των κομμάτων και για την ποσόστωση, ο εισιγητής μας με την πλήρη, ολοκληρωμένη και άκρως τεκμηριωμένη εισήγησή του νομίζω ότι κάλυψε αρκούντος το θέμα. Κατόπιν αυτού, είναι προφανές ότι το νόμο αυτόν τον καταψήφιζουμε και όσον αφορά τη φιλοσοφία του και όσον αφορά την προοπτική που δίνει στη διέξοδο αυτού του τόπου.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστούμε και εμείς.

Θέλω να κάνω δύο επισημάνσεις. Παρακαλώ πολύ να είμαστε συνεπείς στους χρόνους μας, γιατί οι εγγεγραμμένοι έχουν φθάσει αισώπα στον αριθμό των εξήντα δύο.

Δεύτερη επισήμανση. Θα προχωρήσουμε μέχρι τις 2.00' το πρωί. Όποιος δεν βρίσκεται εδώ, θα διαιρύφεται. Θα εκφωνείται και θα διαιρύφεται και δεν θα δύναται να επανέλθει, διά πλαγίας οδού, προκειμένου να μιλήσει επί της αρχής. Θα έχει δικαίωμα μόνον επανεγγραφόμενος να μιλήσει επί των άρθρων. Προς άρση κάθε παρεξηγήσεως.

Καλώ τώρα στο Βήμα το Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας στο Νομό Χανίων και πρώην Υπουργό, τον κ. Χρήστο Μαρκογιαννάκη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να μην ανέλθω στο Βήμα, να μιλήσω από εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Οικονομούμε χρόνο, ευχαριστώ πολύ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μελετώντας την έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, διάβασα, όπως ανέφερε προηγουμένως ο συνάδελφος, ότι από το 1926 μέχρι τώρα έχουν ψηφιστεί και έχουν ισχύσει δεκαέξι εκλογικοί νόμοι. Είναι προφανές ότι κάποιοι χρησιμοποίησαν τον εκλογικό νόμο, προκειμένου να έχουν κομματικά οφέλη, κατά τις εκλογές. Γι' αυτό και βρίσκω την πρόταση του Πρωθυπουργού που έγινε προ ημερών στη Βουλή, μετά τη ψήφιση του νόμου, να καθίσουμε και να συζητήσουμε, ούτως ώστε να συμπέσουμε, όσο το δυνατόν περισσότερο, στο να ψηφίσουμε ένα εκλογικό σύστημα, όσο το δυνατόν περισσότερο χρήσιμο για τον τόπο, δίκαιο, δημοκρατικό, αλλά προπάντων σταθερό. Βρίσκω ότι αυτή η πρόταση είναι ιδιαίτερα χρήσιμη και θα πρέπει να την αντιμετωπίσουμε τα κόμματα της Αντιπολίτευσης με σοβαρότητα.

Δεν είναι δυνατόν κάθε φορά που πηγαίνουμε για εκλογές να έχουμε και κάποιες αλλαγές του εκλογικού συστήματος, διότι εκτιμώ ότι στο τέλος και ο λαός θα καταλάβει αυτό που είπα προηγουμένως, δηλαδή, ότι κάποιοι επιδιώκουν να αφεληθούν από την αλλαγή του εκλογικού συστήματος.

Εάν, κύριε Πρόεδρε και κύριε Υπουργέ, με βάζαστε σε ένα πάνελ να συζητήσουμε γύρω από το εκλογικό σύστημα, ειλικρινώς σας λέω ότι σε θεωρητικό επίπεδο θα έλεγα ότι η Αριστερά έχει δίκιο, διότι πράγματι η απλή αναλογική, το εκλογικό σύστημα, το οποίο δίνει ίση βαρύτητα στη ψήφο του οποιουδήποτε είναι και το δημοκρατικότερο και το δικαιότερο. Άλλωστε, δεν θα είχαμε ανάγκη ούτε να συζητάμε για συνταγματικότητα ή μη του εκλογικού νόμου ούτε να επικαλούμαστε τους συνταγματολόγους.

Σ' αυτό τα κόμματα της Αριστεράς έχουν μία συνέπεια, την οποία θα ευχόμουμε να την είχαν βέβαια, εάν οφέποτε θα ερχόταν στη θέση να γίνουν κόμματα εξουσίας. Δυστυχώς, όμως, ζούμε στην Ελλάδα με μία συγκεκριμένη συμπεριφορά πολιτική και με μία συγκεκριμένη πολιτική ιστορία. Με πάθη, αλλά προπάντων με μεγάλη απόκλιση στα προγράμματα και έχουμε βιώσει στο παρελθόν καταστάσεις ελάχιστα ωφέλιμες για τον τόπο, όταν το εκλογικό σύστημα ήταν αναλογικό ή άγγιζε την αναλογική. Και μιλώ για τη μεταπολεμική περίοδο, μιλώ για την περίοδο '89-'90, αλλά και τώρα κάπως βιώνουμε το πρόβλημα.

Άρα, εδώ βρισκόμαστε μπροστά σε μια σύγκρουση. Από τη μια μεριά, έχουμε αυτό το οποίο αναγνωρίζουμε όλοι -και πιστεύω να το αναγνωρίζουν όλοι-ένα δίκαιο που είναι η ισοδυναμία της ψήφου και από την άλλη μεριά την ανάγκη να υπάρχουν βιώσιμες, σοβαρές κυβερνήσεις, οι οποίες θα κυβερνούν αυτό τον τόπο.

Από την ώρα που έχουμε την προϊστορία που ανέφερα, θα πρέπει να κινηθούμε κάπου στη μέση. Θα πρέπει, δηλαδή, από μια μεριά να μην εξοβελίσουμε παντελώς την αναλογικότητα, αλλά και από την άλλη να οδηγηθούμε σε κυβερνήσεις που να κυβερνούν αυτόν τον τόπο. Αυτό κάνει ο εκλογικός νόμος, όπως διαμορφώνεται με την παρέμβαση η οποία επιχειρείται στήμερα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δεν έχουμε νέο εκλογικό νόμο, δεν έχουμε νέο εκλογικό σύστημα. Είναι ο εκλογικός νόμος 3231/2004, ο οποίος ψηφίστηκε επί κυβερνήσεως ΠΑ.ΣΟ.Κ., που δέχεται τρεις τροποποιήσεις. Τρεις τροποποιήσεις που εκτιμώ ότι είναι απόλυτα αναγκαίες, για να μη φτάνουμε στο φαινόμενο μια κυβερνηση που στηρίζει ένα κόμμα, το οποίο κέρδισε τις εκλογές με διαφορά σχεδόν τέσσερις μονάδες από το δεύτερο, να έχει οριακή πλειοψηφία τη στιγμή που πριν από τέσσερα χρόνια ένα άλλο κόμμα, με ένα άλλο εκλογικό σύστημα, με διαφορά μισής μονάδος, είχε μια άνετη πλειοψηφία.

Εδώ, αγαπητοί συνάδελφοι, είμαι υποχρεωμένος να ανατρέψω λίγο και στην ιστορία, να δω ποια είναι η συμπεριφορά του ενός κόμματος και ποια είναι η συμπεριφορά του άλλου κόμματος, των λεγομένων κομμάτων εξουσίας, της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τουλάχιστον από τη Μεταπολίτευση και εντεύθεν.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία ψήφισε εκλογικούς νόμους, οι οποίοι στόχευαν σε εκείνο που είπα προηγουμένως, στο να έχουμε σ' αυτόν τον τόπο μια ισχυρή κυβέρνηση και

κανείς δεν μπορεί να μην αναγνωρίσει στο κόμμα μας ότι είχε συνέπεια και προπάντων ότι κινήθηκε με γνώμονα μόνο το εθνικό συμφέρον. Διότι οι εκλογικοί νόμοι που ψηφίστηκαν, ψηφίστηκαν σε ανυπόπτους περιόδους και αυτό είναι το σημαντικό.

Ο ν. 1907/1990 ψηφίστηκε τριάμισι χρόνια πριν από τις εκλογές, που ήταν άδηλο το εκλογικό αποτέλεσμα και που εν τέλει αφέλησε το Π.Α.Σ.Ο.Κ., το οποίο κέρδισε τις εκλογές και που δεν γνωρίζαμε εμείς εκ των προτέρων ποιος θα κερδίσει τις εκλογές.

Τώρα, ερχόμαστε και με την τροποποίηση την οποία επιχειρούμε, ενισχύουμε το πρώτο κόμμα για εκλογές, οι οποίες, κατά συνταγματική επιταγή, θα γίνουν μετά από τέσσερα χρόνια και δεν γνωρίζουμε ποιο θα είναι τότε το πολιτικό κλίμα και ποιος θα είναι ο νικητής των εκλογών. Άρα, διακρίνει κάποιος σε εμάς πολιτικό ήθος και συνέπεια.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Να δούμε, όμως, τι έκανε το Π.Α.Σ.Ο.Κ., όταν βρισκόταν στην κυβέρνηση, όταν βρισκόταν στην εξουσία και πώς μεταχειρίστηκε στην ουσία τον εκλογικό νόμο για κομματικά οφέλη. Αφού κατέκτησε τις εκλογές το 1981, με την ενισχυμένη αναλογική, στη συνέχεια έρχεται, αγαπητοί συνάδελφοι, και κάνει τις εκλογές το 1985, με τον ίδιο εκλογικό νόμο. Το 1989, ελάχιστο χρόνο προ των εκλογών, ψηφίζει έναν εκλογικό νόμο για να φέρει τη χώρα στην ακυβερνησία. Θυμάστε την περίοδο 1989-1990, όπου έγιναν τρεις διαδοχικές εκλογικές αναμετρήσεις για να έρθει ένα κόμμα με 47% περίπου, να έχει μια οριακή πλειοψηφία της μίας έδρας.

Τώρα, το 2004, παρ' ότι δεν θα γινόταν οι εκλογές μ' αυτόν τον εκλογικό νόμο, αλλά εν όψει της διαφαινόμενης πολιτικής κυριαρχίας της Νέας Δημοκρατίας, ψηφίζει έναν εκλογικό νόμο, ο οποίος στην ουσία έβαζε τροχόπεδη στο να υπάρξει μια ισχυρή κυβέρνηση, η οποία να κυβερνά αυτόν τον τόπο. Αυτή, δυστυχώς, ήταν η συμπεριφορά εκείνων οι οποίοι σήμερα μας επικρίνουν. Γιατί μας επικρίνετε, αγαπητοί συνάδελφοι; Δεν βλέπετε πώς συμπεριφερθήκατε τόσα χρόνια; Δικαιούσθε εσείς να μιλάτε και να κατακρίνετε τη Νέα Δημοκρατία, επειδή έφερε αυτές τις τροποποιήσεις, οι οποίες είναι σωστές και συνταγματικά;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επαναληπτικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελείων, κύριε Πρόεδρε, μ' ένα επιχείρημα.

Υποτεθείστω ότι οι τελευταίες εκλογές γίνονταν με το σύστημα της απλής αναλογικής ή με ένα σύστημα που οποίο θα ήταν κατά τι αναλογικότερο εκείνου με το οποίο έγιναν.

Πείτε μου, σας παρακαλώ πάρα πολύ, ποια κυβέρνηση θα υπήρχε και πού θα εστηρίζετο, όταν το Π.Α.Σ.Ο.Κ. λέει ότι δεν συνεργάζομαι με τη Νέα Δημοκρατία, όταν εσείς του Συνασπισμού λέτε ότι δεν συνεργάζεστε με το Κ.Κ.Ε. και το Κ.Κ.Ε. δεν συνεργάζεται με το Σ.Υ.Π.Ζ.Α., η Αριστερά δεν συνεργάζεται ούτε με το Π.Α.Σ.Ο.Κ. ούτε με τη Νέα Δημοκρατία και ο Λ.Α.Ο.Σ. δεν στηρίζει κανέναν και δεν θέλει να στηριχτεί κανείς σ' αυτόν. Πείτε μου, λοιπόν, τι κυβέρνηση θα υπήρχε. Θα είχαμε ακυβερνησία ή δεν θα είχαμε; Και θα συρόμεθα και πάλι σε εκλογές με τον ίδιο εκλογικό νόμο και πάλι τα ίδια.

Να, λοιπόν, γιατί κινούμαστε με ελατήρια πολιτικά αγαθά και με στόχο το συμφέρον του τόπου και τίποτε άλλο. Γι' αυτό και οι ρυθμίσεις που προβλέπονται, κύριε Πρόεδρε, οδηγούν προς το συμφέρον του τόπου. Και ως εκ τούτου, ψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Το λόγο έχει συνάδελφος κ. Λυτζέρης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση στη Βουλή για την τροποποίηση του εκλογικού νόμου γίνεται αναμφίβολα σε ένα δυσάρεστο, ζοφερό και δύσοσμο πολιτικά και κοινωνικά κλίμα, ένα κλίμα που έχει επηρεαστεί από τα γεγονότα που βιώνουμε τις τελευταίες μέρες και που αναδεικνύουν την παντελή υποχώρηση της πολιτικής ηθικής, της ίδιας της πολιτικής, θα έλεγα, με πρωταγωνιστές, βέβαια, τινές των κυβερνώντων.

Η χώρα μας βρίσκεται σε βαθιά κρίση, η κοινωνία μας βιώνει βαθιά κρίση σε εθνικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο, κρίση σε επίπεδο κρατικής οργάνωσης και κοινωνικής ανάπτυξης.

Η Κυβέρνηση όλο αυτόν το χρόνο, όχι μόνο δεν έχει προβεί σε καμμία ενέργεια, προκειμένου να ξεπεραστεί αυτή η κρίση, αλλά κινείται δήθεν ανυποψίαστη, επιχειρώντας διακανονισμό συμφερόντων με μοναδικό της μέλημα την αναπαραγωγή της εξουσίας της.

Είναι αληθές ότι δεν είστε εσείς το γενεσιούργο αίτιο αυτής της κρίσης. Όμως, πλέον όλος ο ελληνικός λαός έχει αντιληφθεί πως αυτή η Κυβέρνηση, αυτός ο Πρωθυπουργός δεν αποτελούν απλά μέρος της κρίσης, αλλά συμμετέχουν καίρια σ' αυτήν. Αντικειμενικά, θα έλεγα ότι την προάγουν και την πρωθυΐν. Και αυτό το πράττουν με πράξεις, αλλά και απράξεις, εμφανίζομενοι, αλλά και κρυπτόμενοι. Και απορώ, αλήθεια, με την αυταρέσκεια αυτής της Κυβέρνησης, με την προσπάθειά της να υποτιμήσει αυτήν τη νοημοσύνη τη δική μας και του ελληνικού λαού και να βαπτίσει το ψέμα αλήθεια. Όπως, επίσης, απορώ με την παρέμβαση του Προέδρου της Βουλής στη συνταγματικά ορθή πρόταση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Αισθάνθηκε την ανάγκη, ως μη όφειλε, να προσπαθήσει να σταθεί συμμετόχος στην Κυβέρνηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά την επίθεση ενάντια στα εισοδήματα με τη «ρύθμιση» του ασφαλιστικού, που οδήγησε το λαό μας στους δρόμους, μετά την ακρίβεια, μετά την εκποίηση της λαϊκής και εθνικής περιουσίας, με τα λιμάνια σε αναβρασμό, μετά την κατάλυση της ηθικής, της αξιοκρατίας, μετά την κατάχρηση εξουσίας ήρθε η ώρα της φαλκίδευσης της λαϊκής κυριαρχίας.

Συζητούμε σήμερα στη Βουλή σχέδιο νόμου που τροποποιεί τον ν. 3231/2004 και η Κυβέρνηση ζητά την ψήφο μας. Αρούμαστε αυτήν τη θετική ψήφο για λόγους γενικής αρχής, αλλά και για τις επί μέρους ρυθμίσεις, με εξαίρεση βέβαια εκείνο το τμήμα που προωθεί τη συμμετοχή των γυναικών στα ψηφοδέλτια των κομμάτων.

Αυτό το σχέδιο νόμου άγει στην υφαρπαγή της ψήφου των Βουλευτών με μύθο των σταθερών κυβερνήσεων και μάλιστα μονοκομματικών. Ακούστε. Η πριμοδότηση του πρώτου κόμματος με πενήντα έδρες είναι κατ' εξοχήν διαστρεβλωτική λογικά και απαράδεκτη συνταγματικά, όπως επίσης και εκείνο το άρθρο που στην ουσία απαγορεύει στα ελληνικά πολιτικά κόμματα να δημιουργήσουν προϋπόθεσεις συνεργασίας και να συγκυβερνήσουν, δηλαδή είναι σαφώς ενάντια στη λαϊκή κυριαρχία και στην αρχή της πλειοψηφίας. Και όλα αυτά, διότι ακόμα και με βάση το Σύνταγμα ο σχηματισμός σταθερών κυβερνήσεων, κυρίες και κύριοι, είναι ευχή, είναι στόχος. Δεν αποτελεί συνταγματική επιταγή και θέσφατο, γιατί το μείζον, το προέχον στο δικαιικό μας σύστημα αλλά και στην διεθνή πρακτική είναι η θεμελίωση και οχύρωση της λαϊκής κυριαρχίας.

Κυρίες και κύριοι, η θεμελίωση της δημοκρατίας και της λαϊκής κυριαρχίας, όπως επίσης και η αρχή της πλειοψηφίας, έχει τη βάση της στην αρχαία ελληνική δημοκρατία. Αλλά και στη σύγχρονη εποχή, στους δύο τελευταίους αιώνες και κυρίως με τη διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη, δημιουργήθηκαν οι προϋπόθεσεις κατοχύρωσης της λαϊκής κυριαρχίας, κάτιο που αποτελεί πρόδοση της ανθρωπότητας. Όλα αυτά έγιναν με αγώνες, με επαναστάσεις, με αίμα και αποτελούν πλέον παγκόσμια κατάκτηση. Γι' αυτό καμμία σοφιστεία, καμμία ευκαιριακή παραχάραδη του νόμου δεν δικαιώνει την ουσιαστική κατάλυση της λαϊκής κυριαρχίας. Πέραν όμως του νομικού κελύφους, δηλαδή του νόμου που συζητάμε, στην ουσία παρεμποδίζεται, αν δεν αναιρείται, η πορεία της κοινωνίας προς την πρόσδοπο, προς την ανάπτυξη, προς την εξέλιξη.

Κυρίες και κύριοι, ο Πλάτωνας στον «Πρωταγόρα» δικαιολογεί την ισότητα της ψήφου με βάση την αρχή ότι κάθε άνθρωπος έχει προικιστεί με τη λογική δυνατότητα, το ηθικό συναίσθημα και τη συνείδηση του δικαίου. Αναιρώντας αυτήν την αρχή, δηλαδή την ισότητα της ψήφου, επιδιώκετε την κυριαρχία σας επί της πολιτείας, επί του κράτους, λειτουργείτε δηλαδή εν πολλοίς αντιδημοκρατικά. Χρησιμοποιείτε το ψευδεπίγραφο

επιχείρημα περί δημοσίου συμφέροντος, όμως η αρχή του δημοσίου συμφέροντος είναι η νομιμοποιητική βάση του δημοσίου δικαίου. Δεν είναι τέχνασμα για να καταργήσετε την αρχή της πλειοψηφίας και να υφαρπάξετε την κυριαρχία επί του κράτους, ούτε πρόσχημα για να νοθεύσετε τη λαϊκή κυριαρχία. Εκφράζω την εδραία πεποίθηση ότι ο καθηγητής Προκόπης Παυλόπουλος θα είχε να προσθέσει πολλά και συνετά προς αυτήν την κατεύθυνση.

Όμως, κυρίες και κύριοι, νομιθετείτε επιδιώκοντας να διαχειριστείτε την κρίση του πολιτικού μας συστήματος σύμφωνα και με μοναδικό σας μέλημα την προώθηση του κομματικού σας συμφέροντος. Ο ελληνικός λαός, όμως, έχει ανάγκη από πολιτικές γηγείες που θα επιδιώξουν την υπέρβαση απ' αυτήν την κρίση, που θα έχουν το αναγκαίο θητικό και πολιτικό υπόβαθρο, την ηθική και πολιτική ευαισθησία και βούληση για έξodo απ' αυτό το τέλμα. Λυπάμαι αλλά κινείστε προς την αντίθετη κατεύθυνση.

Επειδή όμως ο καιρός έχει γυρίσματα και όπως λέει μια παροιμία με διαχρονική ισχύ «όποιος σκάβει το λάκκο του άλλου, πέφτει ο ίδιος μέσα», θα ήθελα εδώ να σας υπενθυμίσω δύο αντίστοιχα νομιθετήματα που επιχείρησε η δική σας παράταξη στο παρελθόν. Το πρώτο είναι το '58, όταν ο ίδρυτής του κόμματός σας Κωνσταντίνος Καραμανλής διά του τότε Υπουργού Εσωτερικών Τάκου Μακρή επεδίωξε να παγιδεύσει τον Γεώργιο Παπανδρέου και να συρρικνώσει την Αριστερά. Όμως, αυτό οδήγησε την Ε.Δ.Α. στην Αξιωματική Αντιπολίτευση και στη συνέχεια στο θρίαμβο της Ένωσης Κέντρου. Βέβαια, για να μην ξεχνιόμαστε, όπως είναι γνωστό, η συνέχεια ήταν δραματική για τη χώρα. Εννοώ την αποστασία του κ. Μητσοτάκη και τέλος τη δικτατορία των Συνταγματαρχών. Και να σας θυμίσω και ένα δεύτερο, πιο πρόσφατο, με πρωταγωνιστές τον κ. Μητσοτάκη και τον κ. Κούβελα αυτήν τη φορά, οι οποίοι ψήφισαν έναν εκλογικό νομό που κατά τη γνώμη τους θα εξυπηρετούσε τη δική τους παράταξη, αλλά που όμως στην πράξη οδήγησε σε τρεις εκλογικές νίκες του ΠΑ.ΣΟ.Κ., σε τρεις διαδοχικές κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, σε τριάντα μόλις δευτερόλεπτα, για να μην καταχραστώ το χρόνο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Τα έχετε, κύριε Λιντζέρη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, η μέθη της εξουσίας σάς έχει κάνει να λησμονείτε βασικές αρχές της δημοκρατίας.

Έχετε λησμονήσει, ως μη οφειλατε, βασικές αρχές που έχουν περιγραφεί το πρώτον σ' αυτόν τον τόπο με τον πλέον έξοχο τρόπο και που έχουν διαχρονική ισχύ. Έχετε αναγορεύσει σε αυτοσκοπό, σε ύψιστο αυτοσκοπό, τον έλεγχο της εξουσίας και τον έλεγχο του κράτους. Αναμφίβολα ο Αριστοτέλης βρίσκεται στα κάτω ράφια της βιβλιοθήκης σας, ενώ αντίθετα σε περίοπτη θέση βρίσκεται ο Μακιαβέλι. Να γνωρίζετε ότι η αλαζονεία οδηγεί εις την ύβριν και ότι η ύβρις τψωρείται. Η μέθη της εξουσίας, που εξάλλου είναι οριακή σας οδηγεί σε σφάλματα που δυστυχώς όμως δεν θα τα πληρώσετε εσείς, αλλά η πατρίδα μας και ο λαός μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ο κ. Λοβέρδος έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορώ να μην ξεκινήσω την ομιλία μου επισημαίνοντας μια αντίφαση, η οποία ξεκινά από πρόσφατες δηλώσεις του Πρωθυπουργού που έγιναν μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα σχετικά με το σχέδιο νόμου που σήμερα έχουμε μπροστά μας. Την επεσήμανε και στην εμπειριστατωμένη ομιλία του ο καθηγητής κ. Παπαδημητρίου. Έχουμε εδώ ένα σχέδιο νόμου που καλούμαστε να ψηφίσουμε ή να απορρίψουμε. Ο κύριος Πρωθυπουργός μας ενημέρωσε την Παρασκευή ότι το ψηφίζουμε τώρα αυτό. Εσείς, κύριοι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, επιχειρηματολογείτε και λέτε τα επιχειρήματα της παράταξής σας υπέρ του εκλογικού νόμου. Όμως, ο Πρόεδρος της Κυβέρνησης έχει πει την

προηγούμενη Παρασκευή ότι όταν ψηφίσετε αυτόν τον εκλογικό νόμο και αφού περάσουμε από τις διαδικασίες του Συντάγματος, στη συνέχεια θα αποδεχθεί ίσως να συζητήσουμε τη νέα αλλαγή του εκλογικού νόμου. Άλλαζετε έναν εκλογικό νόμο για να τον ξαναλάξουμε σε δυο τρεις μήνες. Είναι αυτό ορθολογικό πολιτικό επιχείρημα; Είναι έκφραση συγκεκριμένης άποψης, κύριε Υπουργέ; Έχετε άποψη, κύριε Υπουργέ, για τους θεσμούς;

Είναι καλό αυτό ή είναι καλή η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που βάζετε ενδεχομένως στο τραπέζι; Δεν μπορεί και τα δύο να είναι σωστά. Ένα από τα δύο θα είναι σωστό. Ποια είναι η επιλογή σας; Και τα δύο; Άλλαζουμε κάτι για να το ξαναλάξουμε; Δεν έχουμε δουλειά και δουλειά βρίσκουμε; Καλούμαστε να πούμε στον κόσμο ότι κάτι κάνουμε γι' αυτόν; Προσχηματίζομαστε εργασία και χαρά και αποδοτικότητα για τον ελληνικό λαό, για τον πολίτη, όταν αυτός έρει ότι όλη αυτή η συζήτηση δεν τον αφορά; Τι κάνουμε εδώ; Είμαστε εδώ για να ψηφίζουμε εκλογικούς νόμους; Είμαστε εδώ για να εξηγούμε στον εαυτό μας και στους άλλους πώς θα εκλεγόμαστε; Νομίζω πως αυτό είναι απολύτως αντιφατικό και εκθέτει τους επιχειρηματολογούντες υπέρ του παρόντος σχεδίου νόμου.

Ακόμη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την Παρασκευή ο Πρωθυπουργός ερωτώμενος για το σκάνδαλο απήντησης κάνοντας αναφορά στους εκλογικούς νόμους, στα Συντάγματα κ.λπ. Η διαφθορά πράγματι αποτελεί ένα συνολικό πρόβλημα του ελληνικού κράτους και πρέπει τάχιστα να αντιμετωπιστεί. Θα την αντιμετωπίσουμε με τους εκλογικούς νόμους και με τις αναθεωρήσεις Συνταγμάτων; Αυτό είναι μια διαφράγματος πολιτικών στην Ελλάδα. Όταν κάτι σκουραίνει και δυσκολεύει γύρω από την διαφθορά, οι αναφορές επίλυσης προβλημάτων, προτάσεων και όλη αυτή η φιλολογία περί θεσμών κατατίθεται ως δήθεν αντίδοτο στα κακώς κείμενα του ελληνικού δημοσίου και του ελληνικού κράτους. Αυτή είναι μια διαφράγματος πολιτικής που προκαλείται από την διαφθορά και από την αναθεωρήση της θεσμών.

Η διαφθορά του κράτους προφανώς δεν αντιμετωπίζεται με εκλογικούς νόμους. Και η απόδειξη για του λόγου το αληθές είναι ότι εάν κάποιος βγει από αυτή την Αίθουσα, που πολλές φορές αυτονομείται από την υπόλοιπη κοινωνία και ρωτήσει τον πολίτη «έχεις πρόβλημα διαφθοράς, σε ταλαιπωρεί αυτό το κράτος» και αυτός μετά ρωτήσει «τι θα κάνεις για μένα», η εκκίνηση της απάντησής του με την μνεία αλλαγής των εκλογικών νόμων θα προκαλέσει την θυμηδία και μετά τη θυμηδία την αδιαφορία. Κανείς δεν ακούει έναν πολιτικό που λέει πολλά και διάφορα για τη διαφθορά και υπόσχεται την υπέρβασή της μέσα από την αλλαγή των εκλογικών νόμων.

Για τα θέματα του σχεδίου νόμου αυτού καθ' αυτό όταν κάνω δύο επισημάνσεις. Δεν θα κάνω αναφορά σε σχέση με την αντισυνταγματικότητα. Την τεκμηρίωση με πεντακάθαρο τρόπο το Κ.Παπαδημητρίου νωρίτερα.

Θα κάνω όμως μια αναφορά στις προεκλογικές συνεργασίες των κομμάτων. Προσπαθώ να καταλάβω τα λογικά επιχειρήματα σε των σωτηρίας έτει 2008, που σας οδηγούν στη ρύθμιση αυτή. Βλέποντας την εισηγητική έκθεση βλέπω την αναπαραγωγή των επιχειρημάτων του 1990. Κύριοι Υπουργοί, θέλω να κάνω μια απλή ερώτηση. Ποια είναι ακριβώς η επιχειρηματολογία σας για τη διάταξη αυτή; Γιατί οι κυβερνήσεις που προκύπτουν από την προεκλογική συνεργασία δύο ή περισσότερων κομμάτων παράγουν αστάθεια; Να αντιληφθώ διατάξεις οι οποίες ενισχύουν το πρώτο κόμμα, προκειμένου αυτό να κάνει κυβέρνηση. Εδώ υπάρχει ανοιχτή, πολυεπίπεδη συζήτηση με επιχειρήματα ένθεν κακείθεν. Όμως το να λέτε εξ ορισμού ότι αν δύο ή τρία κόμματα συνεργαστούν προεκλογικά αυτό εξ ορισμού είναι έωλο και ασταθές, αυτό εξ ορισμού παράγει αστάθεια, δεν μπορώ να το καταλάβω. Έχω υπόψη μου -έχω μάλιστα και προσωπική εμπειρία- κύριοι συνάδελφοι τις συνεργασίες που γίνονται σε ορισμένα κράτη της Ευρώπης, όπου τα συστήματά τους έχουν μια δυνατότητα συνεργασίας. Εννοώ τα πολιτικά συστήματα.

Υπάρχουν, κύριοι Υπουργοί, συνεργασίες κομμάτων που προκύπτουν μέσα από κοινές τοποθετήσεις σε δεκάδες ζητήματα. Όχι σε δεκάδες διακηρύξεις, αλλά σε δεκάδες πραγματι-

κά ζητήματα. Γιατί εξοβελίζετε από το χώρο του πολιτικώς πραγματικού αυτή τη δυνατότητα; Πώς είστε βέβαιοι ότι μια πλειοψηφία εκατόν εξήντα πέντε την προέρχεται από δύο πολιτικά κόμματα τουλάχιστον, τα οποία συμφώνησαν επί του συγκεκριμένου, είναι ασταθής πλειοψηφία; Το να λέτε ότι αυτή η Κυβέρνηση δεν θα είναι καλή για τον τόπο, είναι μια ποιοτική αξιολόγηση ενός ενδεχομένου. Το να λέτε όμως ότι εξ ορισμού παράγει πολιτική αστάθεια, κυβερνητική αστάθεια, αυτό δεν προκύπτει από πουθενά.

Εγώ προσωπικώς αποδέχομαι την αρχή της αποτελεσματικότητας, την αρχή της κυβερνητικής σταθερότητας και μπορώ να συζητώ εκφάνσεις εκλογικών νόμων. Δεν μπορώ όμως να αντιληφθώ ποια είναι τα επί της ουσίας επιχειρήματά σας. Διότι αν το πρόβλημά σας είναι να αποφύγετε πλειοψηφία από κόμματα τα οποία θα στερήσουν από σας την επιδοκιμασία του ελληνικού λαού, αυτό είναι κατάφωρα αντισυνταγματικό και πολιτικώς βάρβαρο. Δεν μπορώ να σας καταλάβω.

Λέτε στην εισηγητική έκθεση το επιχείρημα αυτό. «Οι έωλες, οι ασταθείς, ευκαιριακού τύπου», όπως λέτε χαρακτηριστικά, «προεκλογικές συνεργασίες των κομμάτων». Και αν μία δεν είναι τέτοια; Πώς θα την αξιολογήσετε; Ποιο είναι το μέτρο της αξιολόγησής σας; Νομίζω ότι τα επιχειρήματα αυτά είναι απαράδεκτα, δεν μπορούν να σταθούν, δεν μπορούν να έχουν απήχηση στην κοινή γνώμη ως επιχειρήματα ενός δημοκρατικού πολιτικού κόμματος και μιας κυβέρνησης που αυτό στηρίζει.

Θέλω να κλείσω την τοποθέτησή μου μ' ένα πολύ πρακτικό θέμα. Μας λέτε, όπως λέγατε και το '90, ότι, σε τελευταία ανάλυση, την αξιολόγηση αν πρόκειται περί συνεργασίας κομμάτων θα την κάνει ο Άρειος Πάγος. Κύριοι Υπουργοί, αγαπητοί συνάδελφοι, έχουμε μια πρόσδοφη πικρή εμπειρία. Δεν την επικαλούμαν. Βάζω, όμως, ένα επιχείρημα γενικά και αφηρημένα. Δεν θέλω να κάνω μικροπολιτική. Θέλω να κάνω πολιτική. Και σας ρωτάω: Ο Άρειος Πάγος, με την ελεύθερη εκτίμηση των στοιχείων που θα του προσκομίσουν οι ενδιαφερόμενοι, πώς είστε βέβαιος ότι θα κάνει την αξιολόγηση που η εισηγητική σας έκθεση περιλαμβάνει ως δική σας κυβερνητική σκέψη; Πώς είμαστε εμείς βέβαιοι, λόγου χάρη, ότι μια συνεργασία με μια ομάδα πολιτικών δεν θα αποδοκιμαστεί από τον Άρειο Πάγο ως συνεργασία κομματική;

Θα αναφέρω, κυρία και κύριοι Βουλευτές, ένα παράδειγμα. Προ των εκλογών του 2007, αρκετά πριν, κάποιους μήνες πριν, είχα ως εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεσχέθι μια αντιπροσωπεία οικολόγων εδώ στη Βουλή, ενός πολύ μικρού κόμματος, το οποίο επεδίωκε πολιτικές συνεργασίες. Έχει συναντήσει όλα τα κόμματα της Βουλής. Μια συνεργασία ενός μεγάλου κόμματος με ένα τόσο μικρό, προφανώς θα είναι μια συνεργασία ενός μεγάλου κόμματος με κάποιες πολιτικές προσωπικότητες που λειτουργούν στο χώρο αυτό. Θα την αποδοκιμάστε ως συνεργασία κομμάτων και αν πλειοψηφήσει στον ελληνικό λαό δεν θα της επιτρέψετε να γίνει κυβέρνηση εξ αυτού του λόγου; Εκτιμώ, με τη δύναμη αυτού του απλού, πραγματικού παραδείγματος, ότι οι σκέψεις σας είναι πολύ πονηρότερες από τις φυλαρίες της εισηγητικής έκθεσης. Στοχοποιείτε ένα πολιτικό ενδεχόμενο που δεν σας αφορά, διότι δεν έχετε δυνατότητα πολιτικής συνεργασίας στο πλαίσιο του πολιτικού συστήματος, κοιτάτε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. που έχει αυτή τη δυνατότητα και θέλετε να την αποκλείστε μ' αυτόν τον πραξικοπηματικό τρόπο.

Είναι προφανές ότι καταψηφίζω και εγώ την πρότασή σας γι' αυτό τον εκλογικό νόμο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Λοβέρδο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ: Κύριε Υπουργέ, να προχωρήσει ο κατάλογος.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Θα προχωρήσει αμέσως. Νομίζω ότι δεν χάνει το Κοινοβούλιο από

ένα διάλογο, ιδίως όταν το επίπεδο της συζήτησης είναι αρκετά υψηλό.

Εγώ θέλω να ευχαριστήσω τον κ. Ανδρέα Λοβέρδο, όπως και τον κ. Γιώργο Παπαδημητρίου, για το επίπεδο της συζήτησης που έγινε στα θέματα αυτά, αντίθετα με άλλες στιγμές, όπου κάποιος εδώ αισθάνεται ότι αυτό που μας βλέπουν και μας ακούν, βγάζουν άλλα συμπεράσματα απ' αυτά που πραγματικά αξίζει το Κοινοβούλιο.

Γ' αυτό παίρνω το λόγο, κύριε Ρέππα, που ξέρετε την εκτίμηση και το σεβασμό που τρέφω στο πρόσωπό σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ: Αμοιβαίως.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Θέλω να απαντήσω στον κ. Λοβέρδο τα εξής. Πρώτον, υπάρχουν οι δύο αρχές -το είπα και στον κ. Παπαδημητρίου προηγουμένως- μέσα στο Σύνταγμα, η αρχή της ισότητας -όπως εφαρμόζεται εδώ- και η αρχή της κυβερνητικής σταθερότητας, αρχές που το Σύνταγμα προστατεύει.

Και ερωτώ όλους: Η αρχή της ισότητας, όπως εδίδασκε και έγραφε ο κοινός δάσκαλος όλων, ο Αριστόβουλος Μάνεσης, είναι ή δεν είναι ίση μεταχείριση ουσιασδώς όμοιων καταστάσεων, αλλά άνιση μεταχείριση ουσιασδώς ανόμοιων καταστάσεων; Από πλευράς εκλογικής νομοθεσίας, από πλευράς νομοθετικής ρύθμισης, κάνω την εξής υπόθεσης: έχουμε ένα συνασπισμό κομμάτων που λόγω του ότι πιστεύουν πως προγραμματικά μπορεί να κατέβουν στις εκλογές, κρατούν, βεβαίως, την υπόσταση τους, την κομματική τους ταυτότητα, αλλά συμπιγνύουν ένα νέο κομματικό σχηματισμό, με ένα νέο όνομα, μια νέα παρουσία, έχουμε ένα νέο πρόγραμμα και κατεβαίνουν στον ελληνικό λαό και λένε: Δεν είμαστε ευκαιριακή συμμαχία κατάληψης εξουσίας, αλλά ένα κόμμα το οποίο, χωρίς να αποχωρίζουμε αυτό που έχουμε, θεωρούμε ότι υπό τη συγκεκριμένη συγκυρία, είμαστε κάτι καινούργιο. Τώρα έχουμε αυτό το πρόγραμμα και ζητούμε την ψήφο. Αυτό, λοιπόν, το αντιμετωπίζεις το ίδιο ίσα, με την περίπτωση της ευκαιριακής συνάντησης κομμάτων, τα οποία απλώς, χωρίς προγραμματική σύγκλιση, κατεβάζουν εκλογικούς συνδυασμούς;

Αυτό λέει η αρχή της ισότητας; Άλλο λέει το νομοσχέδιο. Και λέω ότι έχει αυτήν την πριμοδότηση εκείνος ο οποίος ειλικρινά γυρνάει στον ελληνικό λαό και λέει: Τώρα θεωρώ, επειδή αυτό επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον, αυτό επιβάλλει το συμφέρον του τόπου, να δημιουργήσει ένα νέο κόμμα και να θέλω να έχω μια προγραμματική σύγκλιση με συγκεκριμένες θέσεις στις συγκεκριμένες προκλήσεις.

Ο τόπος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν κυβερνιέται με ευκαιριακές συμμαχίες. Γυρίστε γύρω-γύρω και πείτε μου αν ο τόπος, αν το Κοινοβούλιο ήταν ένα Κοινοβούλιο το οποίο μας έδειχνε ότι υπάρχουν και προγραμματικές συγκλίσεις, θα σκεφτόμαστε διαφορετικά; Καθένας, όμως και ιδίως η Αριστερά σου λέει «δεν συνεργάζομαι».

Το ερώτημα ποιο είναι; Η κατάληψη της εξουσίας; Το έλεγε και ο κ. Παπανδρέου. Το διακήρυξε. Δεν είναι η κατάληψη της εξουσίας. Αν δεν είναι η κατάληψη της εξουσίας, το επιχείρημα είναι υπέρηη μημά, υπέρ εμού. Συγνώμη, το «εμού» δεν αφορά τον Προκόπη Παυλόπουλο. Αφορά το νομοσχέδιο. Αυτή είναι η μεγάλη διαφορά, την οποία θέλω να τονίσω.

Θα ήθελα να πω και κάτι για το φίλο κ. Δημήτριο Λιντζέρη, γι' αυτό που τόνισε προηγουμένως και συγνώμη που δεν ήμουν στην Αίθουσα. Θα πρέπει να θυμάστε για το νομοσχέδιο που αναφέρατε, πρώτον, ότι η θέση του Γεωργίου Παπανδρέου για το νομοσχέδιο αυτό ήταν πολύ διαφορετική. Το νομοσχέδιο το είχε επικροτήσει. Όμως, τι αποδεικνύει το γεγονός ότι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, την εποχή εκείνη, ψήφισε ένα νομοσχέδιο για την κυβερνητική σταθερότητα; Αυτό το οποίο λέω και τώρα.

Αυτή η παράταξη, κυρίες και κύριοι, έχει μια διαφορά από τις προηγούμενες. Άλλες παρατάξεις -και λυπούμαι να το πω- απέτεις που κυβέρνησαν πριν, το μόνο που σκεφτόντουσαν την ώρα που κατέρρεαν, είναι πώς θα εμποδίσουν τους άλλους να κυβερνήσουν. Το απέδειξαν με το νόμο που οδήγησε στην περιπέτεια του '89. Το απέδειξαν και το 2004, όταν ο νόμος αυτός ήρθε, όταν ήξερε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι θα χάσει.

Κύριοι συνάδελφοι, γιατί δεν αλλάξατε το νόμο που τώρα θεωρείτε αντισυνταγματικό και που έχει σχεδόν την ίδια διάταξη, τόσες φορές προηγουμένων; Αυτό που μου λέτε τώρα, ότι είναι αντισυνταγματικό, ότι έχει προβλήματα, υπήρχε στο v.1907 του 1991 και το εφαρμόσατε. Γιατί δεν το θεωρήσατε αντισυνταγματικό τότε. Όμως, τότε άρεσε, γιατί εξασφάλιζε κυβερνητική σταθερότητα. Όταν καταλάβατε ότι χάνετε την εξουσία, σκέψητήκατε ότι ο επόμενος που θα κυβερνήσει, δεν πρέπει να την έχει.

Ποιος είναι εκείνος, λοιπόν, που σκέφτεται με όρους εξουσίας; Εμείς ή εκείνοι οι οποίοι, κάθε φορά που χάνουν, δεν τους ενδιαφέρει σε ποια περιπέτεια μπορεί να μπει ο τόπος, όπως η περιπέτεια του '89;

Σας το λέω για μια ακόμη φορά και γι' αυτούς που μας ακούν και μας βλέπουν αυτή την ώρα. Δεν με νοιάζει ποιος θα κερδίσει τις επόμενες εκλογές. Κανείς δεν μου εγγυάται ότι θα είναι η Νέα Δημοκρατία. Δεν με νοιάζει να είμαι εδώ, σ' αυτή την Αίθουσα και να είμαι Υπουργός. Δεν με νοιάζει να είναι η Νέα Δημοκρατία εξουσία. Με νοιάζει, αυτός που θα επιλέξει πρώτο ο ελληνικός λαός, αυτός να μπορεί, να έχει τη δύναμη να πάρει αποφάσεις. Και όσοι θεωρούν ότι μπορούν να συμμαχήσουν, να έχουν το θάρρος και να γυρίσουν να πουν «ναι, αφήνουμε τις κομματικές μας σημαίες –που μπορεί να τις πάρουμε αργότερα– και τώρα, εν ονόματι του τόπου, κάνουμε ένα ενιαίο χώρο, ένα ενιαίο κόμμα και έχουμε ένα ενιαίο πρόγραμμα και κατεβαίνουμε να κυβερνήσουμε».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Παρακαλώ τελειώνετε, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σας διαβεβαίω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι κανείς δεν μου εγγυάται τη νίκη στις επόμενες ή στις μεθεπόμενες εκλογές και δεν είναι αυτό το ζητούμενο. Το ζητούμενο δεν είναι ποιος θα είναι αυτός που κυβερνάει τον τόπο, αλλά πώς κυβερνάει τον τόπο. Αυτό, όμως, το αποφασίζει και το κρίνει ο ελληνικός λαός. Και αυτή είναι η μόνη μας έγνοια και η μόνη φιλοσοφία αυτού του νομοθετήματος.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στη Β' Αθηνών, κ. Κώστας Γείτονας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πω στον κύριο Υπουργό ότι το επίπεδο της πολιτικής και της πολιτικής συζήτησης ανεβαίνει, όχι με την ηπιότητα των λόγων ή την ευπρέπεια των λόγων που είναι απαραίτητη, αλλά με την εντιμότητα των πράξεων, με τη συνέπεια λόγων και πράξεων και με τη μη διαστρέβλωση της αλήθειας.

Λυπάμαι, κύριε Υπουργέ, γιατί θα πω ότι ακόμα και στη μικρή σας νέα παρέμβαση -πέραν από την ατυχή παρέμβαση που κάνατε μετά την ομιλία του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολέτους- τελειώσατε κατεβάζοντας το επίπεδο, διαστρέβλωσατε την πραγματικότητα.

Η πραγματικότητα είναι ότι η δική σας παράταξη χρησιμοποιεί ιστορικά συστήματα -ή ιστορία δεν ξαναγράφεται- με βάση το καθαρό κομματικό σας συμφέρον. Γι' αυτό έγιναν και τα περίφημα αλήστου μνήμης εκείνα συστήματα, όπως το τριφασικό που εμείς ζήσαμε. Και δυστυχώς εκφράζετε σήμερα και εκδηλώνετε συνεχώς γνωστά αταβιστικά σύνδρομα της παράταξης σας.

Εμένα δεν μου διέφευγε ότι θα αλλάξατε τον εκλογικό νόμο πάλι καιροσκοπικά για να εξυπηρετήσετε κομματικές επιδιώξεις. Διυστυχώς για σας δεν σας βγαίνει. «Λογαριάζετε τώρα χωρίς τον ξενοδόχο». Δεν πρόκειται να είστε πάλι πρώτο κόμμα.

Η αντίληψή σας για το πώς βλέπετε τον εκλογικό νόμο εκφράστηκε και μέσα από το πολιτικό συστήμα των Βουλευτών σας που μάς ρώταγαν: «Γιατί δεν τον ψηφίζετε; Δεν θεωρείτε ότι θα είστε πρώτο κόμμα;» Έτσι κρίνονται τα πράγματα; Εμείς πιστεύουμε ότι θα είμαστε πρώτο κόμμα στις επόμενες εκλογές. Άλλα έτσι με το κομματικό συμφέρον, κρίνεται ένα κορυφαίο ζήτημα του εκλογικού νόμου, που είναι το εργαλείο για τη

λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος; Είναι αυτό αίσθημα ευθύνης;

Δεν ήταν έκπληξη, λοιπόν, για μένα η πρωτοβουλία σας. Απλώς, ειλικρινά λυπάμαι, γιατί στη συγκυρία που με ευθύνη σας ζούμε, σ' αυτόν τον κατήφορο παρακυής και σήψης, σ' αυτό το κλίμα δυσοσμίας, πίστευα ότι θα είστε πολύ πιο προσεκτικοί. Δεν θα κάνατε μια τέτοια κίνηση. Όταν συνεχώς με την πολιτική σας απαξιώνετε την πολιτική δεν θα κάνατε μια τέτοια κίνηση που δεν προσφέρει τίποτε -πάλι πίσω- το δημόσιο βίο. Τουναντίον, θα έπρεπε να πάρετε πρωτοβουλίες -αλλά δεν είστε υπεύθυνη και σοβαρή Κυβέρνηση- για την αναβάθμιση της πολιτικής, την αναζωγόνηση του πολιτικού συστήματος. Αυτό θα περίμεναν οι πολίτες.

Ο ισχύων v.3231, εφαρμόστηκε στην πράξη. Είδαμε και παρενέργειες, όσον αφορά την εκπροσώπηση σε βασικές εκλογικές περιφέρειες, αλλά απεδείχθη ότι γενικά πέτυχε τη χρυσή τομή, όσον αφορά στην υψηλότερη αναλογικότητα και την κυβερνητική σταθερότητα.

Μη μας προκαλείτε, κύριε Παυλόπουλε, όπως μας προκαλέσατε προηγουμένων. Εσείς, με τη διάταξη για τον αποκλεισμό του συνασπισμού των κομμάτων από το «μπόνους», δεν παραβίλετε μόνο την αρχή της ισότητας, της ψήφου όπως είπατε ή της κυβερνητικής σταθερότητας. Ουσιαστικά παραβίλετε τη λογική. Και οφεύλω να σας το πω, παρ' όλο που ξέρετε ότι δεν θέλω να κάνω προσωπικές αναφορές και επιθέσεις. Είναι η δεύτερη φορά που σας αξίζει ίσως, ειδικά εσάς, να πάρετε «νόμπελ στα μαθηματικά».

Ήταν η πρώτη φορά με τη συνέντευξη όπου ανακαλύψατε την εξίσωση: Βαθύμης άριστα (10) + συνέντευξη =επτά (7). Το είδαμε στην πράξη. Και έρχεστε σήμερα πάλι να πείτε ότι «ένα + ένα» δεν κάνει δύο, αλλά κάνει 1/2 -αυτό λέτε με το μέσο όρο- ή «ένα + ένα + ένα» -αν είναι τρία κόμματα- δεν κάνει τρία, αλλά κάνει 1/3. Νέες «Παυλοπούλεις» εξισώσεις.

Και σας ερωτώ: Ποια είναι η βάση της λογικής σας, σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα, με αυτή τη ρύθμιση; Με αυτό το τερτίπιο μετατρέπετε την εκλογική πλειοψηφία σε κοινοβουλευτική μειοψηφία, δηλαδή κάνετε Αντιπολίτευση αυτό που πρέπει να είναι Κυβέρνηση; Και θέλετε να μας πείσετε ότι έχετε αγαθές προθέσεις; Ότι δεν σας ενδιαφέρει είπατε να είστε Κυβέρνηση; Αυτό ακριβώς σας ενδιαφέρει, η εξουσία. Το δείξατε και σε όλη την τετραετία, όπου δίνετε τα πάντα, θυσίαζετε τα πάντα, για να κρατηθείτε με το ζόρι στην εξουσία. Δεν είχε κανένα άλλο νόημα η ρύθμιση, ούτε έχει καμιά αλλή βάση, παρά εδράζεται στη φοβία σας για ενδεχόμενους συνασπισμούς των κομμάτων. Επιστρατεύσατε και το έωλο επιχείρημα -το διάβασα στα Πρακτικά, γιατί δεν ήμουν στην επιτροπή- «Μα, γιατί ανησυχείτε; Αφού δεν υπάρχει βάση για συνεργασίες.» Τότε γιατί το φέρνετε, κύριε Παυλόπουλε;

Λοιπόν, κύριε Παυλόπουλε, ας είμαστε ειλικρινείς. Να προσπαθούμε πραγματικά να αναβάθμισουμε και με την ειλικρίνεια μας το πολιτικό σύστημα το οποίο πάσχει. Και πάσχει σήμερα, όπως είπα, εξ αιτίας της δικής σας πολιτικής. Εγώ δεν ασπάζομαι απόψεις που ακούγονται σε αυτήν την Αίθουσα, ότι υπάρχει εθνική κρίση ή κρίση στο πολιτικό σύστημα. Υπάρχει κρίση αξιοπιστίας και αποτελεσματικότητας στην κυβερνητική παράταξη. Η οποία ήρθε ως κήνωσας της ημικής και αποδείχθηκε ότι βυθίζεται στο βούρκο των ανομημάτων. Ήρθε να επανιδρύσει το κράτος και αποδεικνύει ότι διαλύει το κράτος ή και φτιάχνει θύλακες κομματικού κράτους. Είναι μια κυβέρνηση, όπου πραγματικά αναιπύσσονται σε όλα τα κυβερνητικά πεδία -ακόμη και στο υψηλότερο, στο Μαξίμου- θύλακες διαφθοράς και σήψης.

Αυτή η κρίση, λοιπόν, που έχει σχέση με την παράταξη σας δεν θέλουμε -γι' αυτό αναλαμβάνουμε και πρωτοβουλίες, γι' αυτό ανέλαβε και πρωτοβουλίες ο Αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ.- να αγγίξει όλο το πολιτικό σύστημα. Το εκλογικό σύστημα το οποίο εμείς προτείνουμε -στο πλαίσιο μιας γενικότερης μεταρρύθμισης του πολιτικού συστήματος- έχει ακριβώς ως στόχο τη θωράκιση της πολιτικής, την ενίσχυση της αυτονομίας της πολιτικής, την αναβάθμιση του Κοινοβουλίου και του κύρους και της ανεξαρτησίας του Βουλευτή και γενικότερα την ενίσχυση των θεσμών διαφάνειας.

Με το να αλλάζετε το σημερινό νόμο, συμπιέζοντας την αναλογικότητα, ενισχύοντας υπερβολικά το πρώτο Κόμμα και αποκλείοντας τους συνασπισμούς, τι σ' αλήθεια προσφέρετε στον πολιτικό βίο; Τίποτα.

Άκουσα και κριτικές -θέλω να τις σχολιάσω- πάλι από τους θιασώτες της απλής λογικής. Είναι οι ίδιοι οι πολέμιοι του «επάρ-ρατου δικοματισμού». Όμως, εγώ θέλω να πω κάτι. Είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι γι' αυτό που κατηγορούν, δηλαδή για την εναλλαγή των δύο κομμάτων στην εξουσία. Διότι στο μέτρο που κόβουν την Αριστερά -αναφέρομαι ιδιαίτερα στα Κόμματα της Αριστεράς- στα μέτρα της διαμαρτυρίας και δεν δημιουργούν προϋποθέσεις κυβερνητικής συνεργασίας, τα δύο μεγάλα κόμματα θα εναλλάσσονται στην εξουσία. Αυτή είναι η αλήθεια. Και να σταματήσει η φιλολογία περί δικοματισμού, γιατί υπάρχουν δύο Κόμματα τα οποία είναι τελείως διαφορετικά ως προς την ιδεολογική πολιτική και πρακτική τους.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Αυτός είναι ο πόνος σας, ότι δεν βάζετε στο Κ.Κ.Ε. στο ταξεδάπι σας!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Κοιτάξτε να δείτε, εγώ δεν κάνω διμέτωπο αγώνα. Ούτε θα με παρασύρετε σε διμέτωπο αγώνα! Ούτε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κάνει ούτε τα στελέχη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ούτε εγώ προσωπικά! Ο διμέτωπος αγώνας που γίνεται από μεριάς της παραδοσιακής αριστεράς απέναντι στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. -το έχει ήδη αντιληφθεί ο πολίτης- ουσιαστικά εξυπηρετεί τη θέση της Νέας Δημοκρατίας.

Εμείς, λοιπόν επαναλαμβάνω, και σήμερα μάλιστα έκανε ο Πρόεδρός μας συγκεκριμένες προτάσεις, προτείνουμε μια μεταρρύθμιση σημαντική και συνολική -μέσα στην οποία εμπεριέχεται και η άλλαγή του εκλογικού συστήματος- για το πολιτικό σύστημα. Έτσι ώστε, όπως είπα, να αναβαθμιστεί συνολικά η πολιτική.

Η πρότασή μας έχει δημοσιοποιηθεί, δεν θα επανέλθω. Βέβαια, είναι μία πρόταση η οποία είναι με βάση το γερμανικό σύστημα, αλλά θέλει συζήτηση. Υπάρχουν ζητήματα, όπως τα θέματα των μονοεδρικών περιφερειών, όπως τα θέματα της λίστας που για μένα θέλουν πολλή συζήτηση. Πολλή κουβέντα γίνεται π.χ. για τη λίστα. Και εγώ θέλω να το πω σ' αυτήν την Αίθουσα. Έχω εκλεγεί με σταυρό οκτώ φορές Βουλευτής και σε μεγάλη περιφέρεια. Ο σταυρός ίσως είναι το χειρότερο σύστημα.

Αλλά θα ρωτήσω και εγώ όπως κάποιος για τη δημοκρατία, ξέρετε κανένα καλύτερο; Δεν έχω την αίσθηση ότι η λίστα έχει αποδειχθεί καλύτερη απ' ότι είδαμε με τη ψηφοδέλτια μετά τη μεταπολίτευση όταν εφαρμόστηκε, αλλά και σ' όλες τις εκλογές στα ψηφοδέλτια επικρατείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Τελειώνετε, κύριε συνάδελφε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να τελειώσω με μία κουβέντα. Λένε κάποιοι και ίσως θα προσχωρήσω σ' αυτήν την άποψη, ότι το καλύτερο εκλογικό σύστημα είναι το μονιμότερο. Ίσως είναι καιρός όλες οι πολιτικές δυνάμεις να κάνουμε το μεγάλο βήμα για ένα πάγιο εκλογικό σύστημα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστούμε τον κ. Γείτονα.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο Νομό Λάρισας κ. Έκτορας Νασιώκας.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ψήφιση ενός εκλογικού νόμου είναι σημαντική στιγμή για το Κοινοβούλιο και τις εργασίες του. Άλλα επειδή επανέρχεται μία παλιά αρρώστια, οι κυβερνήσεις να ψηφίζουν τους εκλογικούς νόμους και να τους αλλάζουν για να ωφεληθούν, κομματικά έχουμε να τους πούμε ότι οι πολίτες βγάζουν κυβερνήσεις και πολλές φορές τα μέτρα που διαμορφώνουν κάποιες κυβερνήσεις, λειτουργούν ακριβώς εναντίον τους. Ας το έχουν αυτό υπ' όψιν, γιατί έχουμε πάρα πολλά παραδείγματα.

Κύριε Υπουργέ, σε όλες τις χώρες της Ευρώπης, όλοι οι εκλογικοί νόμοι στηρίζονται στην αρχή της αναλογικότητας και

της εκπροσώπησης, αλλά και ενισχύουν το πρώτο κόμμα, γιατί λαμβάνουν υπ' όψιν και την αρχή των σταθερών κυβερνήσεων. Ψάχνουν και έχουν βρει τρόπους για να ελεγχθεί το πολιτικό χρήμα και οι επενδυτικές σχέσεις. Κυρίως, όμως, είναι σταθεροί νόμοι. Κρατάνε, δηλαδή, πολλά χρόνια. Και επειδή η Ελλάδα είχε κάνει σημαντικές προόδους και σήμερα ήδη υπαναχώρησε όπως είπα...

Κύριε Υπουργέ, βέβαια είστε απορροφημένος και δεν ακούτε. Κάποιος σας ενοχλεί, κύριε Υπουργέ, και εγώ θα σταματήσω, περιμένοντας τον κύριο συνάδελφο να τελειώσει.

Εμείς, λοιπόν, κάναμε πολλά βήματα στην Ελλάδα, κύριε Υπουργέ, από το νόμο του 1990-1991, αλλάζαμε τον εκλογικό νόμο του 2004 και τον κάναμε αναλογικότερο, τουλάχιστον, 10% αναλογικότερο. Και, βεβαίως, ψηφίσαμε ένα νόμο, ο οποίος έδινε μπόνους στο πρώτο κόμμα και αυτοδυναμία, εάν ο λαός ψήφιζε αυτό το κόμμα με μεγάλη πλειοψηφία. Αυτό το κάναμε, αφού πρώτα πρωταγωνιστήσαμε το 2001 στην Αναθέωρηση του Συντάγματος, ούτως ώστε ο εκλογικός νόμος που θα ψηφίζεται να μην ισχύει για τις επόμενες εκλογές, αλλά για τις μεθεπόμενες.

Τώρα εσείς έρχεστε σήμερα σ' ένα γκρίζο, ζοφερό πολιτικό περιβάλλον, τέσσερις μήνες μετά τις εκλογές και παρεμβαίνετε στον εκλογικό νόμο σε δύο βασικά σημεία. Το ένα, τον κάνετε περισσότερο ενισχυμένο, πολύ περισσότερο ενισχυμένο, δέκα έδρες παραπάνω, έτσι που και με μικρή πλειοψηφία και με μικρό ποσοστό κάτω του 40% να υπάρχουν αυτοδύναμες κυβερνήσεις. Και δεύτερον και τραγικό δεν ισχύει σε καμμία χώρα της Ευρώπης, κύριε Υπουργέ -και όσο προσπαθήσατε πριν να επιχειρηματολογήσετε, ήταν νομικές παρεμβάσεις και θα έλεγα και καθηγητικές, αλλά δεν ήταν πολιτικές, γιατί θα το είχε βρει και κάποιος άλλος στην Ευρώπη να το εφαρμόσει, δεν είστε οι πρώτοι- δεν μπορεί να αποκλείετε τη συνεργασία των κομμάτων, οι οποίοι προεκλογικά κατεβαίνουν στο λαό με πρόγραμμα και ο λαός τους υπερψηφίζει. Άλλα εσείς λέτε ότι δεν θα πάρει αυτό το «bonus», θα τον πάρει το δεύτερο. Πουθενά στην Ευρώπη το δεύτερο κόμμα δεν γίνεται κοινοβουλευτική πλειοψηφία και το πρώτο μειοψηφία. Αυτό ψηφίζετε. Και σας παρακαλώ, αυτό πάρτε το πίσω.

Έχετε ένα επιχείρημα. Λέτε εσείς, κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., βρήκατε ένα νόμο το 1991 και δεν αλλάξατε και αυτό. Όπως είδατε δεν έγινε χρήση πουθενά, σε κανένα σημείο αυτό η μη πριμοδότηση του συνασπισμού των κομμάτων.

Και δεν μπορούσε να ανατρέψει την πλειοψηφία τότε, γιατί οι έδρες που ήταν για διάθεση, ήταν πολύ λίγες. Δεν αλλάχθηκε, αλλά υπήρχε εν αρχηστίᾳ η συγκεκριμένη διαδικασία, που εσείς την ψηφίσατε. Ε, πρέπει να την επιβραβεύσετε και να την ξαναψηφίσετε. Πάρτε, λοιπόν, πίσω αυτό για να έρθουμε να συζητήσουμε και κάτι πολύ σημαντικό.

Είπα πριν, τέσσερις μήνες μετά τις εκλογές, σ' αυτό το ζοφερό περιβάλλον ψηφίζετε τον εκλογικό νόμο. Υπάρχει ένα πρώτο ερώτημα, κύριε Υπουργέ. Γιατί τώρα; Γιατί η Κυβέρνηση ψηφίζει τώρα τον εκλογικό νόμο; Το πρώτο είναι ότι δυσκολεύεται να κυβερνήσει, όχι από τις εκατόν πενήντα δύο έδρες που έχει, από τη δυσκολία να προωθήσει και να επιλύσει οποιοδήποτε πρόβλημα. Έχετε πρόβλημα με την κοινοβουλευτική σας ομάδα. Και άρα, τι κάνετε σε πρώτη φάση; Εκβιάζετε τη δική σας κοινοβουλευτική ομάδα: «Καθίστε καλά και πάμε σε εκλογές». Και ξαναπάμε σε εκλογές. Εκβιάζετε και το λαό.

Το δεύτερο ερώτημα. Γιατί αυτόν τον εκλογικό νόμο, τον πιο ενισχυμένο, που αποκλείει τις συνεργασίες; Που δεν προσφέρει ούτε προγραμματική συζήτηση για συνεργασίες; Γιατί χάνετε δύναμη; Γιατί καταρρέετε. Γιατί είστε πολιτικά αδύναμοι. Γιατί είστε πολιτικά μοναχικοί. Και γιατί η δύναμη σας κατρακυλάει με γρήγορο ρυθμό και έχετε τεράστιο πρόβλημα.

Ξέρετε γιατί συμβαίνει αυτό; Όχι λόγω του εκλογικού νόμου. Άκουσα ότι όταν έρχεται το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ψηφίζει αναλογικότερες εκλογικούς νόμους. Μα, καλά κάνει και ψηφίζει αναλογικότερες εκλογικούς νόμους. Άλλα για τρεις λόγους, κύριε Υπουργέ, που παρασύρετε σε παρακμή και το όλο σύστημα:

Πρώτον, γιατί γίνατε Κυβέρνηση και δεν παρουσιάσετε ένα σχέδιο ανάπτυξης της χώρας, ένα στόχο. Κάθε κυβέρνηση όταν

έρχεται λέει: Θα κάνω για τη χώρα αυτό. Την πήρα από εδώ και θα τη φτάσω εκεί.

Είπαμε εμείς το 1993 και το 1996: Θα βάλουμε τη χώρα στην Ο.Ν.Ε.. Είπαμε ότι βάλουμε την Κύπρο στην Ευρώπη. Είπαμε ότι κάνουμε Ολυμπιακούς Αγώνες. Βάλαμε μεγάλους στόχους. Θα εκσυγχρονίσουμε τη χώρα. Θα κάνουμε μεγάλα έργα.

Έχετε κάποιο στόχο; Δεν έχετε κανένα στόχο. Ζείτε και διαχειρίζετε τη μιζέρια και την καθημερινότητα. Και για να αντέξετε κάνετε, το δεύτερο λάθος. Που δεν είναι λάθος, βέβαια, προς εσάς, δεν είναι λάθος μόνο για το κόμμα σας, είναι για το πολιτικό σύστημα. Γι αυτό σήμερα φαίνεται η χώρα να κινείται σε παρακμή. Κατασυκοφαντείτε τους πολιτικούς σας αντιπάλους. Διαλέγετε όποιο επιχείρημα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως κακό παράδειγμα, για να το κάνετε εσείς κανόνα και λέτε ότι και εσείς εκεί κάνατε αυτό και εσείς παραπέρα κάνατε το άλλο.

Και τρίτον, αφού δεν έχετε σχέδιο και αφού κατασυκοφαντείτε τους αντιπάλους για να νιώθετε ισχυροί, μόνο με επικοινωνιακή τακτική, προσπαθείτε να μείνετε στην εξουσία. Άλλα αυτή η επικοινωνιακή σας τακτική καμμιά φορά δεν λειτουργεί και μπαίνετε στη φάκα και συλλαμβάνεστε στη φάκα όπως συνέβη τώρα που η κεντρική εξουσία, ο πυρήνας της εξουσίας, το Μέγαρο Μαξίμου, οι άνθρωποι του Πρωθυπουργού ανακυκλώθηκαν. Και μαζί με αυτά ο Πρωθυπουργός στη διαφθορά και στην αδυναμία να προχωρήσει τη χώρα μπροστά σήμερα ψάχνει να βρει τρόπους διαφυγής.

Μπαίνει, λοιπόν, ένα μεγάλο ερώτημα που ακούμε από τους πολίτες: Η χώρα μας βρίσκεται σε παρακμή; Όχι. Η χώρα δεν είναι σε παρακμή. Το πολιτικό σύστημα είναι σε απαξίωση. Κοιτάζετε, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είναι σε απαξίωση. Μπορεί και συκοφαντεί και παρασύρει και τους άλλους. Σ' αυτό τον κακό δρόμο, στον δρόμο της κατολίσθησης παρασύρει και όλο το πολιτικό σύστημα.

Άλλα να είστε βέβαιοι, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας ότι ο λαός προσβλέπει στο Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Ξέρει ότι έγινε ένα πολύ μεγάλο έργο, που πιθανόν και εμείς δεν το στηρίζαμε. Ξέρει ότι πήραμε την Ελλάδα με έναν πληθωρισμό 15%, 20% και 25% και παραδώσαμε μια άλλη οικονομία. Ξέρει ότι πήραμε μια Ελλάδα, η οποία δεν πίστευε κανείς ότι θα έμπαινε στην Ο.Ν.Ε. και μπήκε στην Ο.Ν.Ε.. Ξέρει ότι πήραμε μια Ελλάδα που δεν πίστευε κανένας ότι θα πάρουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τους πήραμε. Πήραμε μια Ελλάδα που κανείς δεν πίστευε ότι αφού τους πήραμε ότι θα τους κάναμε και τους κάναμε. Αλλάζαμε πάρα πολλά πράγματα. Στην υγεία μόνο να σας πω ότι χτίσαμε δεκαεπτά νέα νοσοκομεία και εκσυγχρονίσαμε άλλα σαράντα. Κάναμε πολλά. Δεν στηρίζαμε ίσως όσο έπρεπε αυτό το έργο.

Σήμερα χρειάζεται, στηρίζοντας το έργο, ξεκαθαρίζοντας τις θέσεις, να δείξουμε στους πολίτες ποιος είναι ο δρόμος και οι πολίτες θα μας ακολουθήσουν γιατί πρέπει να ανατραπεί αυτή η πολιτική. Και η εναλλακτική λύση είμαστε εμείς, είναι η δημοκρατική αντιπολίτευση.

Κύριε Υπουργέ, να είστε βέβαιος ότι σύντομα θα είναι έτοιμη να διεκδικήσει την εξουσία και όχι μόνο να διεκδικήσει αλλά να δείξει έναν άλλο δρόμο στη χώρα και να πορευθεί μαζί με τη χώρα προς την ανάπτυξη και την πρόοδο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Νασιώκα.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας από το νομό Μεσσηνίας κ. Δημήτριος Σαμπαζιώτης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΜΠΑΖΙΩΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα τον εκλογικό νόμο, ένα απαραίτητο εργαλείο για τη λειτουργία του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, ένα κορυφαίο ζήτημα της δημοκρατίας μας.

Είμαι από εκείνους που πιστεύουν ότι ο εκλογικός νόμος δείχνει την ποιότητα κάθε δημοκρατίας, ίσως και περισσότερο απ' αυτό το ίδιο το Σύνταγμα. Η θέση μας ως κόμματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τον εκλογικό νόμο είναι σταθερή. Θέλουμε να προκύψει από τις εκλογές ισχυρή κοινοβουλευτική πλειοψηφία, ανεξάρτητη από το ποιος κερδίζει. Δεν τη δια-

τυπώνουμε για πρώτη φορά ούτε τη μεταβάλλουμε ανάλογα με τη συγκυρία. Η Νέα Δημοκρατία είναι το κόμμα εκείνο το οποίο έχει αποδείξει πολλές φορές από το 1974 μέχρι σήμερα ότι κινείται με γνώμονα την ποιοτική και ουσιαστική ενδυνάμωση του πολιτειακού γίγνεσθαι αυτού του τόπου, δίχως να στοχεύει σε συνταγματικές ανατροπές και παρατυπίες.

Είναι καιρός να πούμε ξεκάθαρα στον ελληνικό λαό και κυρίως στους ανθρώπους τηλικά είκοσι με τριάντα χρόνων ότι δεν ήταν η Νέα Δημοκρατία αυτή που εφήμερε τα χρωματιστά ψηφοδέλτια για την εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας στη θυελώδη εκείνη συνεδρίαση του 1986, αλλά το Π.Α.Σ.Ο.Κ. Είναι καιρός να ακουστεί με πλήρη σαφήνεια και θάρρος ότι ο περιφρημός εκλογικός νόμος Κουτσογιώργα αποτελεί μια από τις μελανότερες σελίδες της σύγχρονης συνταγματικής ιστορίας της πατρίδας μας.

Λόγω του συγκεκριμένου αυτού νόμου, κύριοι συνάδελφοι, η χώρα μας σύρθηκε σε τρεις διαδοχικές εκλογές, με ανυπολόγιστες συνέπειες για τη συνταγματική ομαλότητα, την οικονομική ευρωστία, αλλά και την κοινωνική ισορροπία της πατρίδας μας. Και έπρεπε να φθάσουμε εμείς τότε, η Νέα Δημοκρατία ως πλειοψηφία, στο 47% για να καταφέρουμε να πάρουμε βουλευτική πλειοψηφία βουλευτική εκατόν πενήντα συνέδελφους.

Είναι, τέλος, καιρός να ακουστεί ξανά και ξανά ότι η Νέα Δημοκρατία ήταν το κόμμα εκείνο το οποίο έφερε για ψήφιση έναν εκλογικό νόμο, ο οποίος προσέφερε στη χώρα μας τρεις τον αριθμό κυβερνήσεις του Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Το Π.Α.Σ.Ο.Κ. δεν άλλαξε αυτό τον εκλογικό νόμο ούτε το 1993 που πήρε την εξουσία, ούτε το 1996 που έλαβε εκατόν εξήντα δύο Βουλευτές σε πεντακομματική Βουλή και με ποσοστό μικρότερο απ' αυτό που κατέχει σήμερα η Νέα Δημοκρατία, ούτε το 2000 που ήταν οριακό το αποτέλεσμα. Πότε τον άλλαξε; Τον άλλαξε λίγο πριν από τις εκλογές του 2004, όταν έβλεπε την επερχόμενη ήττα του και προσπάθησε με αυτό τον τρόπο να συρρικνώσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία του πρώτου κόμματος.

Ο κόσμος, όμως, ξεπέρασε στην πράξη τα μικροκομματικά παιχνίδια και τις μεθοδούσεις. Το Π.Α.Σ.Ο.Κ. θεωρούσε ότι εάν δεν υπήρχε αυτοδύναμία στη Νέα Δημοκρατία, η Νέα Δημοκρατία θα είχε πρόβλημα. Οι πολίτες, όμως, μίλησαν, αντιμετώπισαν αυτό το πρόβλημα και ως εκ τούτου το μετέφεραν στη μεριά του Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Σήμερα το Π.Α.Σ.Ο.Κ. είναι αυτό που έχει πρόβλημα, το οποίο θα έλεγε ο κ. Βενιζέλος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι ο υφιστάμενος εκλογικός νόμος δοκιμάστηκε και πρέπει να αλλάξει. Δεν λειτουργησε στην πράξη και δεν λειτουργησε και στα επιμέρους σημεία. Είχαμε, δηλαδή, περιφέρειες που πραγματικά προηγήθηκε το Π.Α.Σ.Ο.Κ. και, όμως, τις έδρες τις πήρε η Νέα Δημοκρατία. Είχαμε τριεδρικές περιφέρειες, όπου μοιράστηκαν μια έδρα η Νέα Δημοκρατία, μια το Π.Α.Σ.Ο.Κ. και μια η Αριστερά. Και αυτό ήταν άδικο.

Είδαμε πολλά προβλήματα στην εφαρμογή του σε περιφερειακό επίπεδο, αλλά έδαμε και ότι δεν υπάρχει καμία βούληση από το παρόντερα κόμμα να εφαρμόσουν τις προγραμματικές και πολιτικές συγκίλισεις που προϋπέθετε αυτός ο εκλογικός νόμος.

Αυτός, λοιπόν, ο εκλογικός νόμος θα είχε νόημα, κύριοι συνάδελφοι, αν είχαμε μικρότερα κόμματα, κόμματα του 15% και του 20%, ένα πολιτικό σκηνικό αντίστοιχο με αυτό άλλων ευρωπαϊκών κρατών και βεβαίως μία κουλτούρα και έναν πολιτισμό τέτοιο ώστε να είναι εφικτό με σύμπραξη δύο, τριών κομμάτων να επιτύχει ένα συναπισμό.

Αντίθετα, όμως, κύριοι συνάδελφοι, στην Ελλάδα έχουμε μια κουλτούρα δικομματισμού, ένα δικομματισμό που στις τελευταίες εκλογές έφθασε το 80%-81% και που ο μέσος όρος αυτού του δικομματισμού την τελευταία εικοσαετία αγγίζει το 83%. Είναι αυτονότητο, λοιπόν, και φανερό ότι δεν πτοεί να συνεχίσει να εφαρμόζεται αυτός ο νόμος.

Έχω βαθιά την πεποίθηση, κύριοι συνάδελφοι, ότι η τροποποίηση του υπάρχοντος εκλογικού νόμου είναι βήμα ολοκλήρωσης της δημοκρατίας. Θέλω να υπογραμμίσω ότι η αλλαγή γίνεται τώρα που ο νόμος δοκιμάστηκε στην πράξη. Γίνεται

χωρίς αιφνιδιασμούς στην αρχή της τετραετίας, ώστε από την πρώτη στιγμή να υπάρχει ένα ξεκάθαρο πολιτικό τοπίο. Γίνεται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται και η απαιτούμενη αναλογικότητα στην εκπροσώπηση των πολιτικών δυνάμεων, αλλά και η αναγκαία για το μέλλον του τόπου κυβερνητική σταθερότητα.

Τι κάναμε σε όλη αυτή την τροποποίηση την οποία φέρνουμε; Τρία πράγματα, κύριοι συνάδελφοι. Το πρώτο είναι ότι η πριμοδότηση από σαράντα πήγε σε πενήντα Βουλευτές, δηλαδή δέκα έδρες παραπάνω. Αυτό αφορά κυρίως το δεύτερο κόμμα και δεν αγγίζει καθόλου την αναλογικότητα, η οποία αφορά τα μικρότερα κόμματα.

Γι' αυτό δεν μπορώ να καταλάβω γιατί ανησυχεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Μήπως πιστεύει ότι θα είναι δεύτερο κόμμα; Αν όχι, ο κ. Παπανδρέου και οι Βουλευτές του, αν θεωρούν ότι μπορούν να κερδίσουν τις εκλογές που έρχονται, «ιδού η Ρόδος», ας ψηφίσουν αυτό τον εκλογικό νόμο και να έχουν στην επόμενη Βουλή μεγαλύτερη κοινοβουλευτική άνεση απ' αυτήν που έχουμε εμείς σήμερα.

Εμείς δεν πολιτευόμαστε, κύριοι συνάδελφοι, κόβοντας και ράβοντας νόμους. Κανένας δεν έκανε συμβόλαιο με τον Καραμανλή και την Κυβέρνησή του ότι θα κερδίσει τις επόμενες ή τις μεθεπόμενες εκλογές. Κανένας δεν μπορεί να εγγυηθεί γι' αυτό. Ψηφίζουμε όμως αυτό το νόμο, γιατί έτσι πρέπει να λειτουργούν οι θεσμοί και αυτή είναι η μεγάλη μας διαφορά από σας.

Με το δεύτερο θεσπίζεται ότι αυτό το μπόνους των πενήντα εδρών το παίρνει το αυτοτελές κόμμα και όχι ο συνασπισμός κομμάτων. Αυτό δεν είναι καινούργιο και το εφήμορος πάρα πολλές φορές το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κι ας «σφάζεται» απόψε εδώ στη Βουλή εναντίον αυτού του θέματος κι ας έρχεται τώρα να μας κάνει μαθήματα συνταγματικού δικαίου.

Για ποιο λόγο όμως βάζουμε αυτή τη διάταξη; Διότι θεωρούμε ότι τη δυνατότητα για πριμοδότηση πρέπει να την έχει ένα κόμμα, το οποίο δεν είναι ευκαιριακή σύμπραξη εκλογικών δυνάμεων, που έρχονται απλώς και μόνο για να κάνουν γιουρούτι εξουσίας.

Εάν δύο κόμματα θέλουν να πάρουν την ευθύνη διακυβέρνησης του τόπου, πρέπει να είναι ειλικρινή απέναντι στον ελληνικό λαό και χωρίς να χάσουν την ταυτότητά τους, να έχουν το θάρρος να κάνουν μια καινούργια πολιτική, να κάνουν ένα κοινό πρόγραμμα, να το κοινωνήσουν και στους πολίτες, να ψηφίσουν και αν επιλεγούν, να κυβερνήσουν.

Τέλος, το τρίτο το οποίο προβλέπεται σε αυτό το νομοσχέδιο είναι το θέμα της ποσόστωσης των γυναικών. Θέλω να τονίσω το εξής: κανένας, μα κανένας, μέχρι τώρα άλλος δεν είχε τολμήσει να φέρει μια τέτοια ρύθμιση. Γίνεται ένα βήμα, που μπορεί βέβαια να μην τους ικανοποιεί όλους, αλλά είναι σημαντικό το ότι αυτό το βήμα γίνεται επιτέλους.

Θα διαφωνήσω όμως μόνο σε αυτό που λέγεται ότι η ποσόστωση πρέπει να είναι κατά περιφέρεια. Αυτό θεωρώ, κύριοι συνάδελφοι, ότι είναι εις βάρος των γυναικών, γιατί επιβάλλει οι γυναίκες απλώς να μετέχουν κατά περιφέρεια και μειώνει τη δυνατότητα μιας ηγεσίας να επιλέγει σε ολόκληρη την επικράτεια από έναν αριθμό γυναικών, οι οποίες μπορεί να έχουν πολύ περισσότερες ικανότητες.

Ποιος είναι, λοιπόν, ο λόγος που επιμένετε εσείς στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. να μην ψηφίζετε το νόμο; Ποιοι είναι οι λόγοι που αντιδράτε στο νομοσχέδιο, πέρα από την ανάγκη να «πετάξετε φωτοβολίδες»; Δεν θέλετε, κύριοι συνάδελφοι –και πρέπει να το ομολογήσετε– να πείτε πουθενά «ναι». Ψάχνετε να βρείτε αιτίασεις για να πείτε «όχι», μετατοπίζοντας απλώς τα προβλήματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ακράδαντα ότι η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών θεωρεί σωστό να υπάρχει ένας εκλογικός νόμος που από τη μία θα διασφαλίζει την κυβερνητική σταθερότητα, μειώνοντας τον κίνδυνο της ακυβερνησίας και από την άλλη δεν θα θίγει την αναλογικότητα της εκπροσώπησης των κομμάτων.

Νομίζω ότι το νομοσχέδιο αυτό είναι μια πρωτοβουλία της Κυβέρνησης, μια πολιτική πρωτοβουλία μακράς πνοής και ότι δεν αφορά στη συγκυρία, αλλά δημιουργεί την αίσθηση ότι η Κυβέρνηση επεξεργάζεται θεσμικές προτάσεις πολύ μεγάλης

σημασίας, ικανές να αλλάξουν ουσιαστικά τη δομή και τη θεσμική συγκρότηση της δημοκρατίας μας. Και νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτό το έχει ανάγκη ο τόπος, το έχει ανάγκη η πολιτική, το έχει ανάγκη το πολιτικό σύστημα.

Σας καλώ, λοιπόν, να ψηφίσετε το παρόν νομοσχέδιο και βεβαίως το ψηφίζω κι εγώ.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ, κύριε Σαμπαζήστη.

Το λόγο έχει τώρα ο Βουλευτής κ. Δημήτρης Τσιρώνης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το προτεινόμενο από την Κυβέρνηση νομοσχέδιο για την αλλαγή του εκλογικού συστήματος δεν είναι τίποτε περισσότερο από μια σελίδα. Και έχω επανειλημένα τονίσει ως νέος Βουλευτής στην Αθήνα αυτή ότι η Κυβέρνηση νομοθετεί με πρόχειρο και αποσπασματικό τρόπο.

Με αντίδεοντολογικό και αντιδημοκρατικό τρόπο τα πιο σοβαρά νομοθετήματα έχουν έρθει όλα την τελευταία στιγμή, όπως με πολύ πρόχειρο τρόπο ήλθαν: η ρύθμιση για τις κάμερες, η τροπολογία για την «ALPHA BANK», οι φωτογραφικές διατάξεις στο προτογόνουμενο νομοσχέδιο για τα ξενοδοχεία κ.ο.κ. Ο κατάλογος είναι ο ανεξάντλητος. Αυτός είναι ο πρόχειρος τρόπος που νομοθετεί η Κυβέρνηση. Αυτό: ένα φύλλο, μία σελίδα.

Και το λέω αυτό, γιατί μας αικούν όλοι οι πολίτες, ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο στην παρούσα πολιτική συγκυρία δεν έρχεται να λύσει το πρόβλημα του εκλογικού συστήματος της χώρας, το εκλογικό πρόβλημα της χώρας, αλλά έρχεται να λύσει ή επιδόκεται να λύσει το πολιτικό αδεέζοδο, στο οποίο έχει περιέλθει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, η οποία έχει χάσει μόλις σε τέσσερις μήνες την αξιοπιστία της στους πολίτες και στην κοινωνία.

Ακόμη δεν έχετε αντιληφθεί ότι η ψήφος που σας έδωσε ο ελληνικός λαός ήταν ψήφος ανοχής και όχι ψήφος εμπιστοσύνης, μία ανοχή η οποία εξαντλήθηκε πολύ γρήγορα από την πλευρά των πολιτών εξαιτίας αυτού του ολισθηρού δρόμου που ακολουθείτε τους τελευταίους μήνες, με τις οσμές των σκανδάλων που δηλητηριάζουν και τραυματίζουν την κοινωνία μας, με τις διαδρομές αυτών των σκανδάλων που φθάνουν στο πρωθυπουργικό γραφείο;

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο δεν επιδιώκετε να δημιουργήσετε σταθερές κυβερνήσεις, να εξυγάνετε το πολιτικό σύστημα της χώρας. Αντίθετα, με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, εξαιτίας και της ισχής πλειοψηφίας των εκατόν πενήντα δύο εδρών που διαθέτετε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, επιδιώκετε να λύσετε το εσωκομματικό σας πρόβλημα, προκειμένου ουσιαστικά να εκβιάσετε τους Βουλευτές σας, για να ψηφίσουν αυτές τις απίθανες διατάξεις, τις οποίες μας φέρνετε να ψηφίσουμε εδώ στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Όπως σας είπα και πριν, είναι μία σειρά από χαριστικές διατάξεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, πριμοδοτείτε το πρώτο κόμμα που με επιπλέον δέκα έδρες, θεωρώντας ότι έχετε σίγουρες τις επόμενες και τις μεθεπόμενες εκλογές. Λένε στην περιοχή μου ότι «όποιος σκάβει το λάκκο του άλλου πέφτει ο ίδιος μέσα». Αυτό πίστευε στην πολύ πρόσφατη πολιτική ιστορία του τόπου και ο Σωτήρης Κούβελας, ο πρώην Υπουργός Εσωτερικών του 1991 με το ν. 1907/1991 που νομοθέτησε τότε. Το πρώτο θύμα αυτού του νόμου ήταν ο ίδιος ο κ. Κούβελας εξαιτίας της εξομάλυνσης την οποία, όταν ήρθαμε, με το νόμο του Σκανδαλίδη, το ν.3231/2004, συμμαζέψαμε λίγο αυτή την κατάσταση, προκειμένου να λειτουργεί καλύτερα η εξομάλυνση.

Βέβαια, το μεγαλύτερο θύμα αυτής της υπόθεσης του νόμου του 1991 ήταν η ίδια η Κυβέρνηση, η οποία έμεινε εκτός εξουσίας για τρεις τετραετίες, όταν έχασε τις εκλογές του 1993 με συντριπτική πλειοψηφία από το ΠΑ.ΣΟ.Κ του Ανδρέα Παπανδρέου. Πανηγυρικά θα χάσει η Νέα Δημοκρατία και τις επόμενες και τις μεθεπόμενες εκλογές με αυτό το εκλογικό σύστημα που εσείς νομοθετείτε σήμερα, όποτε και αν γίνουν οι εκλογές.

Εάν ο ν.3231/2004, που σήμερα τροποποιούμε, έδινε μία ανα-

λογικότητα στα κόμματα κυρίως της Αντιπολίτευσης, στα λεγόμενα μικρά κόμματα, της τάξεως του 87%, αυτή περιορίζεται με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, με αυτές τις επιπλέον δέκα έδρες που τους αφαίρεσε, στο 83%. Είναι δημοκρατία αυτό; Κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση η αφαίρεση εδρών ακόμα και από τα μικρά κόμματα; Και δεν μιλάμε για το δεύτερο κόμμα.

Ο κ. Καραμανλής άφησε να εννοθεί την προηγούμενη Παρασκευή εδώ στη Βουλή ότι στην Αναθεώρηση του Συντάγματος θα εξεταστεί η υιοθέτηση αυτού του μοντέλου που έχουμε προτείνει ως ΠΑ.ΣΟ.Κ., της εκδοχής του γερμανικού μοντέλου ως μόνιμο εκλογικό σύστημα της χώρας. Άλλα ποια Αναθεώρηση μιλάτε; Η Αναθεώρηση ουσιαστικά έληξε, έκλεισε απόψε εδώ στη Βουλή. Και έκλεισε, γιατί στην προηγούμενη κοινοβουλευτική περίοδο την ψηφίσατε μόνοι σας, γιατί δεν μπορείτε να σχηματίσετε αυτήν την πλειοψηφία των εκατόν ογδόντα εδρών που απαιτούνται, για να προχωρήσουμε στην καινούργια Αναθεώρηση. Εάν θέλετε πραγματικά, πάμε σ μια Αναθεώρηση με αυτό το εκλογικό σύστημα που προτείνουμε, με τη δέσμη των επτά μέτρων που έχουμε προτείνει στον ελληνικό λαό, για την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, την καθιέρωση συγκεκριμένων κανόνων και μέτρων για την εγγύηση της διαφάνειας στη δημόσια ζωή, την πάταξη της διαφθοράς, την αναβάθμιση του Κοινοβουλίου, την εγκαθίδρυση μηχανισμών κοινωνικού ελέγχου, την αυτονομία της πολιτικής και των πολιτικών απέναντι στα μέσα ενημέρωσης και ού των καθεξής. Είναι μια σειρά μέτρων, ένα εκ των οποίων είναι και η εκδοχή του γερμανικού μοντέλου που προτείνουμε ως μόνιμο εκλογικό σύστημα της χώρας.

Εάν θέλετε πραγματικά και εάν το εννοούσε ο κύριος Πρωθυπουργός να πάμε σ μια Συνταγματική Αναθεώρηση, η οποία να έχει ουσία και να μιλήσουμε για όλα αυτά τα ζητήματα, τότε πάμε σ μια καινούργια Αναθεώρηση να συζητήσουμε και να συμφωνήσουμε όλα τα πολιτικά κόμματα. Εάν έχετε αυτή την πρόθεση, γιατί δεν αποσύρετε αυτό το νομοσχέδιο σήμερα; Γιατί μας το φέρνετε να το ψηφίσουμε; Για να πάμε μετά από δύο μήνες να νομοθετήσουμε εκ νέου, κύριε Υπουργέ; Είναι δυνατόν η Βουλή να πάιζει, να νομοθετεί πρόχειρα, όπως είπα και στην αρχή;

Είναι εικόνα Κοινοβουλίου αυτή, να έλθει ο ίδιος ο Πρωθυπουργός την προηγούμενη Παρασκευή και να μας πει ότι μπορεί στην Αναθεώρηση να πάμε σ αλλό εκλογικό μοντέλο και σήμερα να ψηφίζουμε εκλογικό νόμο; Γιατί τόση βιασύνη; Δεν μπορούμε να πάμε δύο-τρεις μήνες πίσω, να δούμε ποιες είναι οι προθέσεις, πραγματικά, της Κυβέρνησης και τι εννοεί;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντί η Κυβέρνηση να ευνοήσει τη στροφή του πολιτικού συστήματος, προς την κατεύθυνση της συνεργασίας των κομμάτων, της σύμπτωσης των κομμάτων, της κοινωνικής συναίνεσης, απεναντίας, μας φέρνει για ψήφιση ένα νομοσχέδιο, μια διάταξη ουσιαστικά, που αποτρέπει τη συνεργασία των κομμάτων, που απαγορεύει την παραχώρηση του μπόνους των πενήντα εδρών σε συνασπισμό κομμάτων - ουσιαστικά το απαγορεύει - και οι οποίες δίνονται στο αυτοτέλεσμα πρώτο κόμμα, ακόμα και αν έχει μικρότερη δύναμη από το πρώτο κόμμα του συνασπισμού κομμάτων.

Πράγματι, όπως μας ανέφερε και συνάδελφος, είναι ενδεχόμενο ένας συνασπισμός κομμάτων με 51% να πάρει εκατόν τριάντα εννέα έδρες και κόμμα με 39% να πάρει εκατόν πενήντα μία έδρες. Κάτι αντίστοιχο δηλαδή μ' αυτό που είχε συμβεί στις εκλογές του 1963. Τότε το κόμμα του αείμνηστου Γεωργίου Παπανδρέου ήταν πρώτο κόμμα και όμως είχε την κοινοβουλευτική μειοψηφία. Και η Ε.Ρ.Ε. τότε της δεξιάς, ήταν δεύτερο κόμμα και είχε την αυτοδυναμία στη Βουλή. Δηλαδή πού θέλετε να μας γυρίσετε; Στη δεκαετία του '60; Στην προ της χούντας περίοδο; Εκεί θέλετε να επιστρέψουμε τη χώρα; Δεν έχετε αντιληφθεί ότι οι εποχές έχουν αλλάξει; Ότι οι πολίτες περιμένουν διαφορετική αντιμετώπιση σε αυτά τα ζητήματα της διαφθοράς, ότι αυτά τα ζητήματα απαιτούν ευρύτερες συναίνεσις; Ακόμα και ο δήμαρχος Αθηναίων πρότεινε τη συνεργασία των κομμάτων και μάλιστα των δύο μεγάλων.

Εμείς, όμως, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, δεν πρόκειται να συγκυβερνήσουμε ποτέ μάζι σας, γιατί έχουμε σαφείς και ξεκάθαρες πολιτικές και ιδεολογικές

διαφορές. Εμείς προωθούμε τη συνεργασία των δημοκρατικών, προοδευτικών και αριστερών δυνάμεων της χώρας, για το σχηματισμό μιας πλατιάς κοινωνικής δημοκρατικής πλειοψηφίας που θα κυβερνήσει τη χώρα, με κοινωνική αλληλεγγύη και κοινωνική ευαισθησία. Αυτή τη συνεργασία προσπαθείτε να αποτρέψετε με το προτεινόμενο νομοσχέδιο. Γι' αυτό το λόγο το απορρίπτουμε και το καταψηφίζουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Σας ευχαριστώ και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ στο Νομό Ηλείας κ. Ιωάννης Κουτσούκος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, είμαστε κατάκοποι. Θερμή παράκληση να διακόψουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Κύριε Παπαδημητρίου, σας είπα ότι η συνεδρίαση θα τελεώσει στις 02.00' το πρώτο. Λυπούμαι, αλλά έτσι πρέπει να γίνει. Υπάρχει πλήθος ομιλητών και αύριο η ημέρα δεν επαρκεί.

Ορίστε, κύριε Κουτσούκο, έχετε το λόγο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, συζητάμε αυτή την ώρα στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου για τον εκλογικό νόμο, την ώρα που η χώρα περνάει μια βαθιά κρίση, που οι πολίτες αντικειμενικά πάρα πολύ σοβαρά προβλήματα και ζουν τη μεγάλη αντίφαση, από τη μία μεριά τα δικά τους προβλήματα και μια κυβέρνηση που υποτίθεται, με όσα είπε προεκλογικά, ότι θα ασχολιόταν σοβαρά με την επίλυσή τους και από την άλλη να βλέπουν καθημερινά συναλλαγές στο επίπεδο της κεντρικής εξουσίας, γύρω από το γραφείο του Πρωθυπουργού και να ακούν απλογίαστα για τον απλό πολίτη νούμερα, εκατομμύρια να αλλάζουν χέρια σε μία απελείωτη συναλλαγή και διαπλοκή της πολιτικής με την οικονομική εξουσία και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Σε αυτήν την κρίσιμη στιγμή, λοιπόν, η Κυβέρνηση αντί να ασχοληθεί σοβαρά με τα προβλήματα επέλεξε να πάιξε για άλλη μια φορά ένα παιχνίδι εξουσίας. Γιατί ακριβώς παιχνίδι εξουσίας είναι αυτό για το οποίο συζητάμε σήμερα. Είναι μια κυβερνητική μεθόδευση, προκειμένου η συντηρητική παράταξη, όπως έχει συνηθίσει από το παρελθόν, να διασφαλίσει πως δεν θα υπάρξουν εκείνες οι απαραίτητες διεργασίες στην κοινωνία που θα επιτρέψουν να υπάρξουν κυβερνήσεις συνεργασίας, που σε τελική ανάλυση, στο βρεθεί -και θα βρεθεί πάρα πολύ σύντομα πιστεύων - στη δύσκολη θέση να της λείπουν οι απαραίτητες έδρες για να κάνει αυτοδυναμία, θα τις πάρει από τον εκλογικό νόμο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μια τέτοια φάση όπου η χώρα περνάει κρίση, με ευθύνη της Κυβέρνησης, κρίση στο σύστημα διακυβέρνησης, που δοκιμάζεται η αντιπροσωπευτική μας δημοκρατία και καταντάει να είναι ολιγαρχική, που οι πολίτες είναι στο περιθώριο, καχύποποι απέναντι στην πολιτική και στους θεσμούς της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, σ' αυτή την περίοδο, σ' αυτή την κρίση, χρειάζονται μεγάλες αλλαγές, μεγάλες ανατροπές για να την αντιμετωπίσεις. Χρειάζονται αλλαγές και ανατροπές που θα έχουν το χαρακτήρα συντακτικό, χρειάζονται αλλαγές και ανατροπές που θα παρεμβαίνουν με συγκεκριμένα μέτρα για να υπερασπίσουν τη διαφάνεια και την αξιοποίηση του πολιτικού συστήματος.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, μεγάλων αλλαγών και ανατροπών, θα μπορούσε κανένας να εντάξει και τον εκλογικό νόμο, όταν ο εκλογικός νόμος θα ήταν μέρος μιας διαδικασίας που θα έδινε εξουσία στο λαό, που θα αποκέντρωνε την εξουσία από τα κλειστά Υπουργεία στη βάση, όταν θα έβγαζε τους πολιτικούς από μια διαρκή κατηγορία, στην οποία βρίσκονται είτε μέσω του ανταγωνισμού του σταυρού είτε των σχέσεων που δημιουργούνται με διάφορα συμφέροντα, προκειμένου να επιδιώξουν την εκλογή τους. Και φυσικά, έχετε αντιληφθεί ότι αυτό δεν το κάνει η Κυβέρνηση. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όμως πήρε το θάρρος, έχει την ευθύνη και το προτείνει. Προτείνει ένα ολόκληρο πλαίσιο αλλαγών στο σύστημα της διακυβέρνησης, που ξεκινάει από την κεντρική εξουσία με διαφάνεια στο εσωτερικό και τη λειτουργία της, που αποκεντρώνει αρμοδιότητες στην περιφέρεια,

με την εκλεγμένη περιφερειακή διοίκηση, για να μεταφέρει το κέντρο των αποφάσεων πιο κοντά στους πολίτες, με την ενίσχυση του θεσμού της αυτοδιοίκησης. Μέσα σ' αυτή την πολιτική του πρόταση εντάσσει ένα άλλο εκλογικό σύστημα, το οποίο μέσα από τις μονοεδρικές και την περιφέρεια, θέλει να μεταφέρει την αντιπαράθεση επί της ουσίας της πολιτικής και όχι στη μάχη του σταυρού, που πολλές φορές στρέφεται μεταξύ των υπουργών του ενός κόμματος και να δώσει τη δυνατότητα στα κόμματα να λειτουργήσουν μ' ένα τρόπο δημοκρατικό, γιατί αυτό επιβάλλει ένα τέτοιο σύστημα και να μην μεταφέρεται η αντιπαράθεση στο εσωτερικό τους, αλλά να είναι καθαρή η πολιτική αντιπαράθεσης, με θέσεις και αρχές.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η συγκεκριμένη πρόταση, όπως είπα, είναι προφανές ότι εξυπηρετεί μια σκοπιμότητα της συγκυρίας όταν κατατέθηκε, μια σκοπιμότητα της συγκυρίας όταν συζητείται σήμερα και μια σκοπιμότητα που συνδέεται με την πολιτική τοποθέτησης του εκλογικού σώματος, το οποίο καθημερινά, όπως αποτυπώνεται και στις συζητήσεις που κάνουμε με τους πολίτες, απαξιώνει με συντριπτική πλειοψηφία, θα έλεγα, την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας.

Σ' αυτή την κρίσιμη στιγμή όμως που οι πολίτες αναζητούν απαντήσεις στα προβλήματά τους, η Κυβέρνηση επιχειρεί να συζητήσει για κάθε άλλο πέρα από την ουσία του προβλήματος της χώρας. Είναι εγκλωβισμένη σ' ένα σκάνδαλο που βρίσκεται σε εξέλιξη, προσπαθεί να αποφύγει να χρεωθεί, ενώ η ίδια και ο πυρήνας της εξουσίας της είναι μπλεγμένος σε αυτή την εξέλιξη και φυσικά μας φέρνει έναν εκλογικό νόμο, ο οποίος είναι πάρα πολύ πίσω από αυτόν που ισχύει σήμερα, που είναι ένας από τους αναλογικότερους εκλογικούς νόμους. Και θα μπορούσε να πει κανείς ότι αφού η χώρα πάει μπροστά και αφού έχει ανάγκη συνανέσεων και συνεργασιών, θα μπορούσε να συζητήσει ένα πιο αναλογικότερο σύστημα. Μας φέρνει ένα σύστημα που είναι σε βάρος της αναλογικότητας, μας φέρνει ένα σύστημα που αποτρέπει στο μέλλον –και εδώ είναι μεγάλη σκοπιμότητα της Κυβέρνησης– τις συνεργασίες μεταξύ κομμάτων.

Πρέπει να σας πω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι στην περίοδο που ζούμε το δίπολο της πρόσδου και της συντήρησης, πέρα από την αντιπαράθεση των δύο μεγάλων κομμάτων και τον δικομματισμό, είναι βέβαιο ότι στην οικολόγωση του κύκλου της μεταπολίτευσης θα εκφραστεί κάποια στιγμή και με ευρύτερες συνεργασίες. Είναι κάτι που αποτυπώνεται πολλές φορές και στις δημοσκοπήσεις, σαν μια εκτίμηση της κοινής γνώμης. Αυτή την εξέλιξη θέλει να την αποτρέψει από τώρα η Νέα Δημοκρατία, γιατί ξέρει πως όταν συγκροτηθούν οι πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις, στη βάση της αντιπαράθεσης του δίπολου: πρόσδοση ή συντήρηση, τότε δεν έχει καμμία ελπίδα η πολιτική της και νομίζω ότι αυτό είναι, αν διαβάσει κανένας κάτω από τα γράμματα του εκλογικού νόμου που ψηφίζουμε σήμερα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, είναι νομίζω υποχρέωσή μας, στο βαθμό που μπορούμε και στο βαθμό που η δική μας φωνή από αυτό εδώ το Βήμα μπορεί να ακουστεί μέσα στον ορμαγόδη της σκανδαλολογίας των εκατομμυρίων που συζητούνται και αφήνουν τους πολίτες ενεούς, να πούμε ότι δεν μπορεί μια Κυβέρνηση που είναι σε κρίση να μας παρασύρει όλους εμάς στο βυθό, γιατί ακριβώς αγαπητοί συνάδελφοι, δεν είμαστε όλοι ίδιοι, δεν έχουμε διαχειριστεί με τον ίδιο τρόπο την εξουσία, δεν έχουμε παιίσει τα ίδια παιχνίδια εξουσίας, δεν είμαστε συναλλασσόμενοι με κανένα και για τίποτε.

Αυτή, λοιπόν τη φωνή αγωνίας ότι δεν θα αφήσουμε την Κυβέρνηση να μας παρασύρει, την εκφράζω και ως Βουλευτής, την εκφράζει και η πολιτική πρόταση του Προέδρου μας, που την είπε λίγο νωρίτερα εδώ από αυτή το Βήμα και ως ελάχιστη υποχρέωση έχουμε όχι απλά να το δηλώσουμε καταψηφίζοντας το νομοσχέδιό σας αλλά να αντισταθούμε με όλες μας τις δυνάμεις και να παρουσιάσουμε στο λαό αυτή την πρόταση μας, για να κρίνει τις διαφορές των πολιτικών μας. Και πιστεύω ότι οι διαφορές των πολιτικών μας είναι μεγάλες και θα φανεί πάρα πολύ σύντομα όταν έρθει η ώρα της κρίσης.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Το λόγο έχει η συνάδελφος της Νέας Δημοκρατίας κ. Αθηνά Κόρκα-Κώνστα.

ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ: Κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε την τροποποίηση του εκλογικού νόμου για την εκλογή των Βουλευτών και θεωρώ ότι η ψήφιση ενός εκλογικού νόμου είναι μια πολύ σημαντική κοινωνιολογική διαδικασία. Ταυτόχρονα, η Κυβέρνηση επιβεβαιώνοντας τη διάθεση για ειλικρίνεια και συνέπεια και απέναντι στον ελληνικό λαό, αλλά και συνεπής προς τις προγραμματικές της δηλώσεις δια στόματος του κυρίου Πρωθυπουργού, κατέθεσε τον εκλογικό νόμο που συζητάμε σήμερα με βάση τον οποίο θα γίνουν οι μεθεπόμενες εκλογές.

Συνεπώς, κύριοι συνάδελφοι, διαπιστώνουμε ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έχει μια συνέπεια και σεβασμό στους θεσμούς, διότι με την έναρξη της δεύτερης τετραετίας της έθεσε αμέσως το θέμα της τροποποίησης του ισχύοντος εκλογικού νόμου. Με αυτό απέδειξε ότι είναι συνεπής και απέναντι στις εξαγγελίες της, όπως εμφανίστηκε και συνεπέστατη με τα όσα εξήγγειλε μέσα στο καλοκαίρι ο κύριος Πρωθυπουργός και μέσα στους τρεις, τέσσερις μήνες τη νέας διακυβέρνησης όλα αυτά έγιναν νόμοι του κράτους. Επιπλέον απέδειξε ότι δεν αιφνιδιάζει ούτε τα κόμματα ούτε τους πολίτες ούτε την κοινωνία ούτε επιφέρει ανατροπή. Αντίθετα, άκουσα στην Αίθουσα αυτή να εγκαλούμεθα γι' αυτό.

Ταυτόχρονα, «δεν παιίσει», επιτρέψτε μου την έκφραση, με τους θεσμούς ούτε φτιάχνει και οργανώνει πολιτικά παιχνίδια ούτε φέρνει και κόβει και ράβει στα μέτρα της εκλογικού νόμου, πράγμα που είχε συμβεί στο παρελθόν και θα το αναφέρω. Αυτή, κύριοι συνάδελφοι, είναι η ειδοποιός διαφορά της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Να θυμηθούμε κάτι, με μια μικρή αναδρομή στο παρελθόν. Μια περίπτωση είναι το 1988-1989 και η δεύτερη περίπτωση είναι το 2003. Παραμονές εκλογών εσπευσμένα και βλέποντας το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι φεύγει από την κυβέρνηση, προσπαθούσε με τεχνάσματα να δημιουργήσει προβλήματα στις επερχόμενες κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας, οι οποίες όντας ήλθαν στην εξουσία. Και αυτό γινόταν λίγους μήνες πριν τις εκλογές. Ιδιαίτερα το 2004 ο εκλογικός νόμος δημοσιεύτηκε στις αρχές Φεβρουαρίου, ενώ το Μάρτιο γνωρίζαμε ότι θα γίνουν οι εκλογές. Επίσης το 1989 ζήσαμε το γεγονός, η Νέα Δημοκρατία να έχει την προτίμηση του ελληνικού λαού, να πάρονται ποσοστό πάνω από 47% και να πάρονται ισχνή πλειοψηφία της τάξης των εκατόν πενήντα ενός Βουλευτών. Και πρόσφατα το 2007 με μια διαφορά 4,5 μονάδων από το δεύτερο κόμμα να πάρονται πάλι ισχνή πλειοψηφία με εκατόν πενήντα δύο έδρες.

Αυτά τα τεχνάσματα, ήταν τεχνάσματα των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., κύριοι συνάδελφοι, διότι εσείς τότε ψήφισατε το νόμο αυτό και ερχόμαστε σήμερα να τον τροποποιήσουμε σε ορισμένα σημεία. Και πάλι λέτε σήμερα εδώ ότι κινδυνεύουμε από αυτόν το νόμο. Μα, αυτός ο νόμος αποτελεί τροποποίηση αυτού του εκλογικού νόμου της τότε εποχής. Ειπώθηκε μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα ότι η σημερινή είναι μία μικροκομματική πρόταση; Η τροποποίηση σε ορισμένα σημεία του δικού σας νόμου εκείνης της εποχής; Η τροποποίηση αυτή που εισήγαγε η Κυβέρνηση έρχεται ακριβώς να διορθώσει λάθη, κακώς κείμενα και να εξασφαλίσει δυο πράγματα σημαντικά, την κυβερνητική σταθερότητα για το πρώτο κόμμα, εκείνο που θα επιλέξει ο ελληνικός λαός για να τον κυβερνήσει, και όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αναλογικότητα για τα υπόλοιπα κόμματα.

Πώς εξασφαλίζονται αυτά με την τροποποίηση του εκλογικού νόμου; Με την αύξηση του εκλογικού «μπόνους» που λαμβάνει το πρώτο κόμμα, από σαράντα Βουλευτές σε πενήντα, δηλαδή κατά δέκα Βουλευτές παραπάνω. Αυτό αφορά, βέβαια, το δεύτερο κόμμα και δεν επηρεάζει σε εκλογική δύναμη τα μικρότερα κόμματα. Δεν μεταβάλλει τα ποσοστά και δεν ανατρέπεται η αναλογικότητα της δύναμης των κομμάτων, ώστε να επέρχεται η ανατροπή της βούλησης του ελληνικού λαού και να εκπροσωπούνται οι πολιτικές δυνάμεις έτσι όπως τις επιλέγει στις εκλογές ο ελληνικός λαός. Πρέπει εδώ να επισημάνουμε ότι το bonus των πενήντα εδρών που λαμβάνει το πρώτο κόμμα σε δύναμη πρέπει να είναι αυτοτελές κόμμα και όχι συνασπισμός

κομμάτων. Εδώ θέλω να σταθώ και να κάνω μία παραπήρηση. Μ' αυτόν τον τρόπο ο νομοθέτης θέλει να αποφευχθούν οι ευκαιριακές συμπράξεις πολιτικών δυνάμεων που έχουν στόχο μόνο την εξουσία, δηλαδή να είναι κόμματα τα οποία να μην έχουν καμία προγραμματική σύγκλιση, απλώς να ενώνουν πρόσκαιρα τις κομματικές τους σημαίες και να υπάρχουν διαφορές ιδεολογικές, διαφορές αντιλήψεων, διαφορές θέσεων κ.λπ..

Κύριοι συνάδελφοι, η παρούσα χρονική συγκυρία, οι κρίσμες προκλήσεις που είναι μπροστά μας και ο ελληνικός λαός θέλουν έναν εκλογικό νόμο που να δίνει μια ισχυρή κυβέρνηση, η οποία θα υφίσταται και τον έλεγχο εκείνων που στέλνει στη Βουλή. Ο νόμος αυτός επιτυγχάνει και τα δύο. Είναι και δίκαιος και κατοχυρώνει τα δύο αυτά συνταγματικά αγαθά που το Σύνταγμα και η έννομη τάξη επιδιώκουν. Όσον αφορά το θέμα της απλής αναλογικής, γιατί ακούστηκε και αυτό από συναδέλφους της Αριστεράς, είναι ένα σύστημα που οποίο είναι ιδεατό, δεν μπορεί όμως εύκολα να εφαρμοστεί, διότι φέρνει ακυβερνησία, η οποία γνωρίζουμε ότι πολλά δεινά μπορεί να φέρει στον τόπο μας, διότι αυτό απαιτεί μετεκλογικές συνεργασίες και αυτοί οι ίδιοι οι συνάδελφοι οι οποίοι οι προτείνουν από τα κόμματα της Αριστεράς, οι ίδιοι έχουν εκ προοιμίου δηλώσει ότι δεν πρόκειται να συνεργαστούν με κανένα άλλο κόμμα αύριο. Συνεπώς η πρόταση αυτή δεν έχει εφαρμογή.

Θα ήθελα, κύριοι συνάδελφοι, να πω και δύο λέξεις για την τροποποίηση που εισάγεται όσον αφορά την ποσόστωση του 1/3 των υποψηφίων Βουλευτών να είναι από το κάθε φύλο. Κυρίως αυτό αφορά τις γυναίκες. Στα πλαίσια, λοιπόν, της ισότητας, την οποία σαν γυναίκα πολιτικός και Βουλευτής πιστεύω, αλλά και σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Βουλής των Ελλήνων, πιστεύω ότι με αυτήν τη ρύθμιση προτρέπεται η μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών στα ψηφοδέλτια. Λειτουργεί δηλαδή σαν ένα εργαλείο. Ενθαρρύνει και γυναίκες για να υπάρχει αντίστοιχη εκπροσώπηση και να εκπροσωπούνται μέσα στο Κοινοβούλιο. Θεωρώ ότι είναι ένα από τα θετικά μέτρα υπέρ των γυναικών, στα πλαίσια της αρχής της ίσης μεταχείρισης και είναι ένα σημαντικό βήμα που όλοι πρέπει να το δούμε θετικά.

Θα ήθελα να κάνω δύο παραπήρησεις σχετικά με αυτά που επιώθηκαν από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, όσον αφορά την Αναθρώση του Συντάγματος και τη διαδικασία της αποχώρησης επ' αφορμή, όπως επιώθηκε, κοινοβουλευτικό πραξικόπηματος. Επιθώηκε αυτή η έκφραση. Εγώ θα πω ότι την προηγούμενη τετραετία ήμουν νέα Βουλευτής, διεπίστωνα όμως και διαπίστωσα σε αυτήν τη διαδικασία ότι, κύριοι συνάδελφοι της Μεζίζονος Αντιπολίτευσης, αποχωρήσατε ακόμα και όταν ψηφίζονταν δικές σας θέσεις. Αυτό δεν το φανταζόμουν ότι μπορεί να συνέβαινε ποτέ και θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι πάρα πολλές φορές ήταν σύνηθες φαινόμενο η αποχώρηση, ακόμα και όταν ψηφίζόταν η αύξηση της αγροτικής σύνταξης που για τον αγροτικό κόσμο όλοι νοιαζόμαστε υποτίθεται. Και τότε είχατε αποχωρήσει από το Κοινοβούλιο.

Εν κατακλείδι, κύριοι συνάδελφοι, ζητάμε μία σταθερή κυβέρνηση να κυβερνήσει αυτού τον τόπο για να επιτευχθούν ψηφοφορίες με δημοκρατικές διαδικασίες, ούτως ώστε να στηρίζεται και να εκλέγεται αυτό που ψηφίζει και επιθυμεί ο ελληνικός λαός. Γι' αυτό και υπερψηφίζουμε αυτό το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε και για το βούτιο των δώδεκα δευτερολέπτων.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Κάνατε οικονομία χρόνου περισσότερο από κάθε άλλον, κυρία Κόρκα, και σας ευχαριστώ θερμά γι' αυτό για λογαριασμό των συναδέλφων.

Ο κ. Στρατάκης έχει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε τον 16ο εκλογικό νόμο μετά το 1926 που εγκαταλείφθηκε το σφαιρίδιο ως μέσο ψηφοφορίας κατά τις εκλογές. Και βέβαια είναι ανάγκη ιδιαίτερα μετά τα τελευταία γεγονότα στο πολιτικό σκηνικό της χώρας να πούμε ότι ασφαλώς χρειάζεται μεταρρύθμιση του πολιτικού μας συστήματος, αλλά όχι με αυτήν τη μορφή που επιδιώκει η Νέα Δημοκρατία.

Τι κάνει η Νέα Δημοκρατία; Αυτό πραγματικά είναι τραγελαφικό. Ανεβαίνουν στο Βήμα οι συνάδελφοι για να υπερασπιστούν το σχέδιο νόμου της Κυβέρνησης. Αναφέρονται στο v.3231/2004 στο νόμο Σκανδαλίδη και λένε ότι δημιουργεί προβλήματα, διότι δίνει το πριμ των σαράντα εδρών. Και αντί να διορθωθεί αυτή η κατάσταση αυξάνουν αυτό το πριμ στις πενήντα έδρες. Άρα, επιδώκουν να μεγιστοποιήσουν αυτήν την αδικία. Αυτό ισχυρίζονται οι συνάδελφοι, οι οποίοι ανεβαίνουν στο Βήμα. Και είναι τραγικό όταν με αυτής της μορφής τα επιχειρήματα προσπαθούν να δώσουν μία εικόνα της Κυβέρνησης προς τα έξω ότι δήθεν σέβεται τους θεσμούς και ότι δημιουργεί προϋποθέσεις για την καλυτέρευση του πολιτικού συστήματος της χώρας. Αν πραγματικά η Κυβέρνηση είχε την πρόθεση να λειτουργήσει προς αυτήν την κατεύθυνση διαφορετικά θα έπερπετε να χειριστεί αυτά τα μεγάλης σημασίας ζητήματα.

Έπερπετε, κύριε Υπουργέ, να επιδώξετε τη συναίνεση και διαδικασίες που να διαμορφώνουν ένα άλλο κλίμα αναβάθμισης του ελληνικού Κοινοβουλίου και όχι να έχουμε αυτήν την εικόνα της υποβάθμισης που σε συνδυασμό με τα όσα συμβαίνουν στους κόλπους της Κυβέρνησης απαξιώνουν συνολικά πολιτικό σύστημα της χώρας. Έχει τεράστια ευθύνη το γραφείο του Πρωθυπουργού, ιδιαίτερα αυτήν την κρίσιμη στιγμή, διότι μέσα σε ένα πρωθυπουργικούς σύστημα είναι το κορυφαίο σημείο αναφοράς, και έχει αυτήν την κατάπτωση που παραπορούμε το τελευταίο διάστημα να τρέχει ο ένας μετά τον άλλον τα στελέχη του γραφείου στους ανακριτές και να παρουσιάζεται αυτή η αρνητική εικόνα στην ελληνική κοινωνία. Αυτό είναι λάθος και θα πληρώσουμε συνολικά ως πολιτικό σύστημα. Γ' αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να επιστρέψουμε αυτήν τη μεγάλη καταστροφική πορεία που έχει ακολουθήσει η Κυβέρνηση.

Στα λόγια είστε πάρα πολύ ωραίοι, αλλά αυτό δεν φθάνει. Ο κόσμος πάλεον αντιλαμβάνεται τι γίνεται, όπως αντιλαμβάνεται και τις προθέσεις σας με το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου. Υπάρχει, όμως, το εξής παρήγορο στοιχείο, κύριε Υπουργέ. Πραγματικά το Π.Α.Σ.Ο.Κ. ως κυβέρνηση κατάφερε να θεσμοθετήσει αυτό που σήμερα εφαρμόζεται συνταγματικά. Δηλαδή, οι όποιες αλλαγές στο εκλογικό σύστημα δεν έχουν άμεση εφαρμογή, αλλά εφαρμόζονται από την μεθεπόμενη εκλογική αναμέτρηση. Αυτό είναι ένα θετικό στοιχείο, γιατί δεν δίνει τη δυνατότητα να πάτε σε πονηρές διαδικασίες, παρ' όλο που και αυτό το σχέδιο νόμου συμπεριλαμβάνει τέτοιες διατάξεις. Γιατί ας μην γελούμαστε η κατάργηση της δυνατότητας του συνασπισμού των κομμάτων να μπορούν να λειτουργήσουν και να έχουν μια κυβερνητική πλειοψηφία, αποσκοπεί στο να χτυπήσετε μικρότερα κόμματα και στο πως να διατηρήσετε ως κόμμα την αυτοδυναμία ακόμα και όταν υπάρχουν μέσα στο Κοινοβούλιο κόμματα με συγγενή ιδεολογία με τη δική σας ή με ταυτόσημη προγραμματικό λόγο.

Θα έλεγα ότι αυτό είναι ένα αδύνατο σημείο της αντίληψής σας που δεν θέλει πραγματικά να προχωρήσει σε συναινέσεις που απαιτεί η δημοκρατία. Η δημοκρατία ως πολιτικό σύστημα μπορεί να έχει αδηματίες, αλλά είναι το καλύτερο σύστημα, γιατί έχει στο βάθος του πυρήνα του τη συναίνεση. Με αυτήν την πρότεινα να πορευτούμε και όχι με την αντίληψη την οποία προσπαθείτε να περάσετε μέσα από αυτό το σχέδιο νόμου.

Είναι γνωστό ότι οι αρχές που πρέπει να διέπουν το εκλογικό σύστημα και τη λειτουργία του εκλογικού μας πολιτεύματος μ' αυτό το σχέδιο νόμου και τις αλλαγές που κάνετε καταρρακώνται.

Οι συνταγματικές αρχές για την ισότητα της ψήφου, για την αρχή της καθολικότητας της ψήφου, οι βασικές αρχές του πολιτεύματος μας, που είναι η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, η δημοκρατική αρχή και η αντιπροσωπευτική αρχή, όλες αυτές οι αρχές δεν λαμβάνονται υπ' όψιν. Και δεν λαμβάνονται υπ' όψιν όταν το μπόνους το οποίο δίνουμε, αντί να βρούμε -αν μπορούσαμε να βρούμε- μια διαδικασία να το μειώσουμε, εσείς προσπαθείτε να το αυξήσετε. Αυτό δεν είναι σωστή αντιμετώπιση και θέλω να πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ότι το αντιλαμβάνεστε, αλλά εκτιμάτε πρόσκαιρα και εντελώς περιστασιακά ότι ενδεχομένως ένα τέτοιο σύστημα να σας εξυπηρετεί, με τον κατακερματισμό που επιδιώκετε στο πολιτικό σύστημα της χώρας

και τον διαχωρισμό των πολιτικών δυνάμεων, όπως ακριβώς ευνοούν κάποια συμφέροντα και θέλουν να οδηγήσουν προς τα εκεί τις εξελίξεις.

Έχετε όμως λάθος και πρέπει να το αντιληφθείτε. Έχετε επιδιώξει ξανά στο παρελθόν να αξιοποιήσετε τα εκλογικά συστήματα. Το έχετε πληρώσει κι εσείς ως πολιτικός φορέας, διότι φέρατε εδώ εκλογικά συστήματα τα οποία στη συνέχεια σας καθήλωσαν να είστε τρεις και τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις στην Αντιπολίτευση. Το ίδιο θα πάθετε και τώρα. Ο ελληνικός λαός μπορεί να έχει κατά καιρούς διάφορες αντιλήψεις ή αν θέλετε, να διαμορφώνονται κάποιες τάσεις μέσα στο εκλογικό σώμα, αλλά την κρίσιμη στιγμή αποφασίζει έτσι όπως πρέπει να αποφασίζει και τιμωρεί αυτούς οι οποίοι θέλουν να δημιουργήσουν προβλήματα στη δυνατότητα έκφρασής του και στη σωστή αντιπροσώπευσή του μέσα από το ισχύον πολιτικό σύστημα. Και αυτό, κύριε Υπουργέ, πρέπει να το λάβετε υπ' όψιν σας.

Εμείς θέλουμε να ξέρετε ότι είμαστε υπέρ της αναθεωρησης αυτών των διατάξεων, είμαστε υπέρ της αλλαγής του εκλογικού συστήματος, αλλά σε μια κατεύθυνση που απόφει ο Πρόεδρος μας προσδιόρισε με την πρόταση για συνταγματική αλλαγή, και επιδιώκουμε να προχωρήσει. Και θέλουμε μέσα από διαδικασίες κυρίως συναίνεσης να πετύχουμε αυτόν το στόχο. Διότι μόνο με διαδικασίες συναίνεσης μπορούμε να προχωρήσουμε. Διότι αν δεν πάμε σ' αυτές τις μεταρρυθμίσεις, εάν δεν διαμορφώσουμε άλλους όρους, που να μπορούμε να χτυπήσουμε τη αδιαφάνεια, να έχουμε ένα πιο αντιπροσωπευτικό εκλογικό σύστημα μέσα από διαδικασίες συναίνεσης, που θα πρέπει να το κουβεντιάσουμε και να συναινέσουν όλα τα κόμματα, αν δεν πάμε σε μια άλλη μορφή περιφερειακής αποκέντρωσης, αν δεν πάμε σε διαδικασίες που να συνθέτουν ένα σύγχρονο δημοκρατικό και αποκεντρωμένο κράτος αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι τη ζημιά τελικά θα την πληρώνουμε όλοι μας και κυρίως το πολιτικό σύστημα. Και δεν έχουμε την πολυτέλεια, στη φάση που βρισκόμαστε, να προχωρούμε σε τέτοιες ενέργειες που ζημιώνουν το πολιτικό σύστημα της χώρας.

Θέλω να πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ότι τη σκοπιμότητα που θέλετε να υπηρετήσετε μέσα από αυτό το σχέδιο νόμου θα την αναθεωρήσετε. Και πρέπει να την αναθεωρήσετε γιατί τη ζημιά την υφίστασθε πρώτοι εσείς ως Κυβέρνηση και είναι πέρα από κάθε πραγματικότητα ορατό κι αντιληπτό απ' όλους μας ότι μέσα σε τρεισήμιστη μήνες μετά τις εκλογές έχετε υποστεί όλη εκείνη τη φθορά που έχετε υποστεί. Έχει σταματήσει πλέον να υπάρχει ανοχή κι αυτό είναι ένα ζήτημα που πρέπει να απασχολήσει την Κυβέρνηση, όχι γιατί ενδεχομένως μπορεί να αλλάξει, με την αντίληψη και τη νοοτροπία που έχει, την εξέλιξη των πραγμάτων, αλλά κυρίως γιατί πρέπει να αντιληφθεί ότι με αυτές τις διαδικασίες δεν μπορούμε να προχωρήσουμε. Πάμε από το κακό στο χειρότερο. Οι ζημιές θα είναι συνολικές και αυτό πρέπει να το αντιληφθείτε και να αλλάξετε ρότα. Αν δεν αλλάξετε, πραγματικά πολύ σύντομα θα έρθει η ώρα που θα πληρώσουμε όλοι μαζί, αλλά πολύ περισσότερο εσείς, γι' αυτήν την κατάσταση που διαμορφώνεται.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ κι εγώ και για την τήρηση του χρόνου.

Το λόγο έχει η Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Ευδοξία Καϊλή. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Το λόγο έχει η Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Παρασκευή Χριστοφιλόπουλου. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Το λόγο έχει επομένως ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Σγουρίδης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση σε μέσω οριμαγδού σκανδάλων προσπαθεί να κάνει μια φυγή προς τα εμπρός, με κινήσεις φυσικά εντυπωσιασμού κι όχι ουσίας. Και μια απ' αυτές είναι κι ο εκλογικός νόμος, ο οποίος είναι ένας εκλογικός νόμος μάλλον παροδικός και θα τον χαρακτήριζα «παρωδία», γιατί αυξάνει τις δυσλειτουργίες της λεγόμενης «εξομάλυνσης».

Εισαγωγικά θα πω ότι από το 1920, κύριοι συνάδελφοι, είχαμε είκοσι εφτά εκλογικές αναμετρήσεις. Και αυτές έγιναν με

δεκάδι διαφορετικά εκλογικά συστήματα, ήτοι ενάμισι σύστημα ανά εκλογή.

Συμπέρασμα: Η υπόθεση του εκλογικού νόμου στη χώρα μας, αν δεν υιοθετήσουμε ένα μόνιμο σύστημα, δεν πρόκειται να τελειώσει εδώ. Και τι έρχεται να ισχυριστεί η Κυβέρνηση; Ψηφίστε αυτόν το νόμο και μετά τη Συνταγματική Αναθεώρηση, θα προχωρήσουμε όλοι μαζί να ψηφίσουμε έναν άλλο εκλογικό νόμο, ο οποίος να είναι συμφωνία περισσότερων κομμάτων.

Κύριοι συνάδελφοι, ας μην είμαστε αιθεροβάμονες, είναι δύσκολο τα κόμματα να συγκλίνουν. Και είναι δύσκολο τα κόμματα να συγκλίνουν, γιατί υπάρχουν διαφορετικά κομματικά συμφέροντα. Ένας τρόπος που μπορεί ειμεσώς να τα υποχρεώσει να συγκλίνουν είναι, αν στο Σύνταγμά μας περάσουμε διάταξη που να λέει ότι το εκλογικό σύστημα που θα ψηφίσουμε να εφαρμόζεται μετά από τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις ή μετά από τρεις εκλογικές αναμετρήσεις. Τότε, εκ των πραγμάτων, τα κόμματα θα προχωρήσουν σε ευρύτερες συναίνεσεις.

Έρχομαι τώρα σε αυτά τα οποία λένε τα μικρότερα κόμματα, της ελάσσονος Αντιπολίτευσης, περί απλής αναλογικής. Εδώ, θα πρέπει να δούμε ποια προβλήματα λύνει η απλή αναλογική και ποια δημιουργεί, αφού στις περισσότερες περιπτώσεις δημιουργείται αδυναμία αυτοδυναμίας, διακυβέρνησης της χώρας και οδηγούμαστε σε λύσεις ανάγκης. Θυμίζω ότι από το 1932 μέχρι το 1936, είχαμε τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις και οδηγηθήκαμε στην 4η Αυγούστου. Την περίοδο 1950-1952, είχαμε τρείς εκλογικές αναμετρήσεις και οδηγηθήκαμε στο αλήστου μνήμης πλειοψηφικό, όπου το κόμμα με λιγότερα ποσοστά, έκανε Κυβέρνηση. Την περίοδο 1989-1990, είχαμε τρείς εκλογικές αναμετρήσεις και τη λύση την έδωσε ο κ. Κατσίκης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Ποιος φταίει;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ: Όλα αυτά τα συστήματα, κύριοι συνάδελφοι, έχουν μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα. Το δικαιότερο, κατά την άποψή μου, σύστημα είναι ο κεντροβαρικός μέσος όρος. Το δημοκρατικότερο, όμως, είναι αυτό το οποίο έχει πει και ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., οι μονοεδρικές περιφέρειες, δηλαδή, ένα ποσοστό με λίστα των κομμάτων και τα υπόλοιπα να είναι μονοεδρικές περιφέρειες. Είναι δημοκρατικότερο, διότι δημιουργεί μια Βουλή η οποία είναι αποτελεσματική - και πρέπει να είναι αποτελεσματική η Βουλή στις αποφάσεις της, αλλά και στην άσκηση του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου - αλλά πρέπει να αποτελείται και από ανεξάρτητους Βουλευτές. Και επειδή είμαστε όλοι Βουλευτές, έρουμε πολύ καλά το πόσο ανεξάρτητοι είμαστε.

Είμαστε ανεξάρτητοι μόνο κατά το Σύνταγμα, κύριοι συνάδελφοι. Μόνο κατά τη συνταγματική επιταγή είμαστε ανεξάρτητοι. Κατ' ουσίαν, ψηφίζουμε ανάλογα με το πώς τα κόμματα καθοδηγούν ή ανάλογα με το πώς δημιουργούνται κάποιες συγκεκριμένες πλειοψηφίες. Οι γησείς, λοιπόν, είναι αυτές οι οποίες, κατά κάποιον τρόπο- τιθασεύονται με το σύστημα των μονοεδρικών, μειώνονται οι ανταγωνισμοί, παύουν οι Βουλευτές να είναι ευάλωτοι στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και -αν θέλετε- και στα επαρχιακά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Δεν ασκούν λιγότερη πίεση αυτά από τα πανελλαδικής κυκλοφορίας και είναι και λιγότερο ευάλωτοι σε επιχειρηματίες.

Παράλληλα μέσα από τις μονοεδρικές πρέπει να πούμε ότι ο Βουλευτής λογοδοτεί στο λαό που τον ψήφισε. Είναι απευθείας υπόλογος και υπεύθυνος για τις πράξεις του απέναντι στο λαό που τον ψήφισε.

Θα έλεγα, επίσης, μια και μιλάμε γενικότερα περί του εκλογικού νόμου, ότι ο αριθμός των Βουλευτών περισσεύει στη χώρα. Ας μην ξεχνάμε ότι χώρες που έχουν οκταπλάσιο πληθυσμό από εμάς, έχουν περίπου διακόσιους Βουλευτές παραπάνω και μόνο όπως η Γαλλία. Επίσης, να υπάρχει το ασυμβίβαστο Υπουργών και Βουλευτών. Είναι ένα πράγμα το οποίο στρεβλώνει το πολιτικό μας σύστημα. Και ενώ θα έπρεπε όλα αυτά να καθίσουμε, να τα βάλουμε στο τραπέζι και να τα συζητήσουμε, υπεκφεύγετε και φέρνετε ένα νόμο εκλογικής διαχείρισης που σήμερα, κατά βάση, μπορεί να σας εξυπηρετεί, όμως, αργότερα, θα είναι ο νόμος εκείνος ο οποίος πιθανόν να σας ρίξει στο λάκκο.

Τι εννοώ με αυτό; Εννοώ ότι με το νόμο αυτό ουσιαστικά ψαλιδίζεται το δεύτερο κόμμα. Αλλά είναι μία περίπτωση που την έχουμε ξαναδεί με το νόμο του κ. Κούβελα, που εσείς τον ψηφίσατε, ψαλιδίζοντας το δεύτερο κόμμα, αλλά στην ουσία εσείς οι ίδιοι υποστήκατε το νόμο αυτό.

Καταψηφίζω τα εκλογικά σας μαγειρέματα, γιατί πιστεύω ότι ο εκλογικός νόμος είναι πολύ σοβαρή υπόθεση για να συζητείται με ένα άρθρο, απλώς και μόνο για να εξηπηρετήσει τα πρόσκαιρα κομματικά σας συμφέροντα. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Σγουριδή.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας στο Νομό Φωκίδας κ. Ιωάννης Μπουγάς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΓΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είδα στα πρόσωπα όλων των συναδέλφων του κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης την ανησυχία που τους διακατέχει, διότι έπειτα από την ημέρα και οι πολίτες- το νοστρό κλίμα των ημερών και καταδεικνύεται η αδυναμία τους να αρθρώσουν πειστικό πολιτικό λόγο για τα σοβαρά προβλήματα που συνεχίζουν να απασχολούν τον ελληνικό λαό.

Σήμερα εμφανίστηκε στην Εθνική Αντιπροσωπεία ο Αρχηγός του κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ο κ. Παπανδρέου, ο οποίος έσπεισε να προκαταλάβει τη θέση των υπολοίπων κομμάτων της Αντιπολίτευσης, σε ό,τι αφορά το μείζον ζήτημα της Συνταγματικής Αναθεώρησης.

Και διερωτάται κάποιος: Γιατί αυτή η σπουδή του κ. Παπανδρέου; Δεν συνιστά η σπουδή αυτή ένα κοινοβουλευτικό ολίσθημα;

Αυτό βέβαια δείχνει ότι ο Αρχηγός του Π.Α.Σ.Ο.Κ. αντιμετωπίζει φοβικά μια ύψηστη, μια κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία, μια κοινοβουλευτική διαδικασία που θα μπορούσε να συνιστά πρόκληση για τον ίδιο και για το κόμμα του και θα μπορούσε, συμμετέχοντας σε αυτήν και συνεισφέροντας θετικά με απόψεις, με προτάσεις, στην εν εξελίξει συνταγματική διαδικασία, να αποδείξει ότι έλαβε το μήνυμα της κοινωνίας, έλαβε το μήνυμα των τελευταίων εθνικών, αλλά και εσωκομματικών του εκλογών. Δυστυχώ, ο κ. Παπανδρέου απέδειξε ότι παραμένει εκείνος που ήταν πριν από τις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 2007.

Μια άλλη παρατήρηση θα ήθελα να κάνω, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, πριν μιλήσω για λίγα μόνο λεπτά για την τροποποίηση του ισχύοντος εκλογικού νόμου.

Επιχείρησε συνάδελφος του Κομμουνιστικού Κόμματος να συνδέσει το εκλογικό σύστημα με την ηθική του πολιτικού συστήματος. Έχω την άποψη ότι αυτό είναι λάθος. Ακόμη και στις χώρες που εφαρμόζεται η απλή αναλογική και εκεί υπάρχει διαφθορά - ίσως και μεγαλύτερη- από ό,τι συναντάται στη χώρα μας. Και λέω μεγαλύτερη, διότι αυτό το σύστημα της απλής αναλογικής καθιστά ενδεχομένως τα κόμματα, αλλά και τους Βουλευτές, περισσότερο ευάλωτους σε οικονομικές ή άλλου είδους πλεσίες.

Κατά συνέπεια φρονώ ότι θα πρέπει να αποφορτίσουμε λίγο τη συζήτηση. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούμε φορτισμένες εκφράσεις, ούτε να συνδέουμε το εκλογικό σύστημα, το οποίο αποτελεί μια τεχνική ανάδειξης κυβερνήσεων, με την εν γένει ηθική του πολιτικού συστήματος.

Και βέβαια, είναι πρόσφατο το παράδειγμα της Ιταλίας. Θα μπορούσε να αναρωθείτε κάποιος, αντέχει μια κατάσταση ακυβερνήσιας η χώρα μας; Διότι στην Ιταλία οι συνθήκες είναι διαφορετικές. Εκεί το κράτος λειτουργεί, ανεξάρτητη με το αν υπάρχει ή δεν υπάρχει ισχυρή κυβέρνηση. Εδώ είναι δυνατόν να λειτουργήσει αποτελεσματικά το κράτος, αν δεν υπάρξει δυνατότητα σχηματισμού αυτοδύναμης κυβέρνησης με τις υπάρχουσες συνθήκες, εξετάζοντάς τις αντικειμενικά;

Κύριε Πρόεδρε, αντί να αναλωνόμεθα σε αναζητήσεις μοντέλων εκλογικών συστημάτων που ισχύουν σε άλλες χώρες, είναι καλύτερα να ερευνήσουμε, να εξετάσουμε, ποιο σύστημα προσδιάζει στη δική μας παράδοση και στις δικές μας επικρατούσες πολιτικές συνθήκες.

Το προτεινόμενο εκλογικό σύστημα νομίζω ότι ισορροπεί

μεταξύ του πλειοψηφικού συστήματος και της απλής αναλογικής και δίδει λύσεις στα προβλήματα, τα οποία σήμερα αντιμετωπίζει η ελληνική πολιτική ζωή.

Το Π.Α.Σ.Ο.Κ., το οποίο σήμερα μας κατηγορεί για την εισαγωγή αυτού του εκλογικού συστήματος, κυβέρνησε με άνετη πλειοψηφία, με πλειοψηφικά συστήματα, και όταν άλλαζε τον εκλογικό νόμο το έκανε όχι επειδή πίστευε στην απλή αναλογική, αλλά υπερόβουλα, με μοναδικό –και ομολογημένο πολλές φορές κυνικά σκοπό- να εμποδίζει το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας να ασκήσει την εξουσία, όπως εδικαιούτο να κάνει.

Επειδή ελέχθησαν πολλά για δήθεν αντισυνταγματικότητα των εισηγούμενων ρυθμίσεων, θα πρέπει να πω ότι η χορήγηση του bonus, που αντιστοιχεί στην ενίσχυση που λαμβάνει το πρώτο κόμμα, δεν είναι κάτι καινούργιο. Δεν είναι κάτι που το βλέπουμε για πρώτη φορά. Bonus έπαιρναν τα κόμματα που έρχονταν πρώτα, που πλειοψηφούσαν, και με τα παλαιότερα πλειοψηφικά συστήματα, με τη δεύτερη και την τρίτη κατανομή. Κατά συνέπεια δεν εισάγεται κακιά νεοφανής ρύθμιση.

Τελειώνοντας, θα πρέπει να πω, κύριε Πρόεδρε, το εξής: Ομολογήθηκε απ' όλες τις πέτρευσες ότι το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να υπηρετεί δύο αρχές: Την αρχή της αναλογικής εκπροσώπησης στη Βούλη των κομμάτων, ανάλογα με τις ψήφους που έλαβαν κατά τις εθνικές εκλογές, και την αρχή της δημιουργίας σταθερής κυβέρνησης. Όλοι ευχόμεθα να υπηρετούνται ισότιμα οι δύο αυτές αρχές. Όμως, τι γίνεται, αν δεν συναρμόζονται μεταξύ τους; Ποια θα επιλέξουμε;

Τα Κόμματα της Αριστεράς έχουν μια εμμονή στην απλή αναλογική, χωρίς, όμως, να δίνουν απάντηση τι θα γίνει, εάν εφαρμοστεί η απλή αναλογική, αλλά δεν μπορεί να σχηματιστεί κυβέρνηση. Διότι μένουν στη διεκδίκηση για απλή και ανοθευτή, όπως τη λένε, αναλογική, πλην, όμως, δεν προχωρούν τη σκέψη και δεν δίνουν απάντηση στο μείζον ερώτημα ποια κυβέρνηση και ποια κόμματα θα συνεργαστούν, για να σχηματίσουν κυβέρνηση, έτοις ώστε να εξασφαλιστεί και να υπάρξει και η δεύτερη συνιστώσα, που θα εγγυάται κυβερνητική σταθερότητα;

Το Π.Α.Σ.Ο.Κ. είπε πρόσφατα μια άποψη. Αρνείται το σύστημα που το ίδιο ψήφισε πριν από τέσσερα χρόνια και εισηγείται, με μια έκθεση ιδεών που ανέγνωσε πριν από λίγες μέρες ο Πρόεδρός του, την εφαρμογή του γερμανικού συστήματος. Θα μπορούσε, για να καταλάβουμε τι εννοεί, να καταθέσει πρόταση νόμου και να εισαχθεί η πρόταση του προς συζήτηση στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Όμως, δεν το έπραξε.

Κάνοντας έναν απλό υπολογισμό, κύριε Πρόεδρε, με βάση τα δεδομένα και τα αποτελέσματα των τελευταίων εθνικών εκλογών και με βάση το όριο του 3% που ισχύει στη χώρα μας – πρέπει να υπενθυμίσω ότι στη Γερμανία ισχύει το 5% - οι έδρες που θα έπαιρναν, με βάση τα ποσοστά που έλαβαν τα κόμματα, είναι οι εξής: Η Νέα Δημοκρατία θα λάμβανε εκατόν είκοσι εννέα έδρες, το Π.Α.Σ.Ο.Κ. εκατόν δεκαοκτώ, το Κομμουνιστικό Κόμμα είκοσι πέντε, ο Συναπτισμός δεκαέξι και ο Λ.Α.Ο.Σ. δώδεκα έδρες.

Και ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι του Π.Α.Σ.Ο.Κ.: Τι προσδοκάτε απ' αυτό το σύστημα που εισηγείστε; Ποιοι σχηματισμοί μπορούν να συνεργαστούν μεταξύ τους, για να δώσουν κυβέρνηση στη χώρα; Διότι κάνετε μια πρόταση, που, όμως, αν κάποιος προσπαθήσει να τη δει με τα δεδομένα που ισχύουν σήμερα, βλέπετε ότι είναι ανεφάρμοστη. Δηλαδή προτείνετε μία ατελέσφορη εφαρμογή ενός συστήματος, που –πρέπει και εγώ να πω με έμφαση- αποκλείει και στη μείζονα και στην ελάσσονα περιφέρεια τη δυνατότητα επιλογής του υποψηφίου, διότι εκεί έχουμε λίστα και οι Βουλευτές εκλέγονται με τη λίστα που προτείνεται από τα κόμματα.

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι είναι θετική η διάταξη για την ποσόστωση των γυναικών. Όμως, θα ήθελα να τη δώ ως ένα μεταβατικό στάδιο. Διότι κύριε Υπουργέ, αυτά τα θέματα πρέπει να λύνονται με βάση τα καταστατικά των κομμάτων και όχι να έρχεται ένας εκλογικός νόμος και να επιβάλει την ποσόστωση των γυναικών, προκειμένου να υφίσταται ευάριθμη εκπροσωπηση τους.

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας, θέλω να πω ότι υπερψηφίζω

την τροποποίηση του ισχύοντος εκλογικού νόμου, θεωρώντας πως είναι ένας εκλογικός νόμος αποτελεσματικός, ο οποίος ικανοποιεί και την αρχή της αντιπροσώπευσης, αλλά και την αρχή του συχναστισμού της σταθερής Κυβέρνησης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο κ. Ιωάννης Αμοιρίδης. Είναι απών και διαγράφεται.

Παναγιώτης Ρήγας. Είναι απών και διαγράφεται.

Αθανάσιος Αλευράς. Είναι απών και διαγράφεται.

Παναγιώτης Μπεγλίτης. Είναι απών και διαγράφεται.

Ιωάννης Μαγκριώτης. Είναι απών και διαγράφεται.

Θεοδώρα Τζάκρη. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Ευάγγελος Βενιζέλος. Είναι απών και διαγράφεται.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Γεώργιος Νικητιάδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ήξεραν ότι θα τους καλύψω.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Τον κ. Βενιζέλο κατά το δέμας δύσκολο!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι όλοι θα συμφωνήσουμε πως πολύ λίγες είναι οι στιγμές του πολιτικού βίου της χώρας, όπου με ομοφωνία ο πολιτικός κόσμος αποδέχθηκε έναν εκλογικό νόμο, ένα εκλογικό σύστημα.

Θα θυμίσω και νομίζω ότι θα συμφωνήσετε όλοι, τη Συνταγματική Αναθεώρηση που προέβλεψε τη μη ισχύ ενός εκλογικού νόμου από την επόμενη περίοδο, αλλά από τη μεθεπόμενη, και κάτω από προϋποθέσεις μόνο να ισχύει την επόμενη. Και εδώ δεν νομίζω ότι υπάρχει διαφωνία.

Θα θυμίσω, όμως, τις βασικές αρχές, με βάση τις οποίες ψηφίστηκε ο λεγόμενος νόμος Σκανδαλίδη –και πιθανότατα εδώ δεν θα συμφωνήσουμε όλοι– και αυτές σχετιζόντουσαν, πρώτον, με τη δυνατότητα να υπάρχει μια επαρκής κοινοβουλευτική Πλειοψηφία και έτσι καθιερώθηκε για πρώτη φορά το δώρο των σαράντα εδρών. Δεύτερον, με στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή αντιπροσώπευση. Και ο νόμος αυτός σημείωσε απόλυτη επιτυχία, αφού φτάσαμε στο σημείο στις εκλογές που διεξήχθησαν να υπάρχει κόμμα που να λάβει ποσοστά 91% σε σχέση με τη δύναμη του, ενώ το όριο ήταν 87%, η μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα που καθιερώθηκε ποτέ από εκλογικό νόμο. Και ο τρίτος στόχος ήταν η ενίσχυση, τα κίνητρα που εδίδονταν σε συνασπισμούς κομμάτων, προκειμένου να υπάρχουν πολιτικές συμμαχίες, προκειμένου ο πολιτικός κόσμος να αναζητήσει τα κοινά του σημεία και με βάση αυτά να αναζητήσει ένα κοινό κυβερνητικό πρόγραμμα και με βάση αυτά να διεκδικήσει την ψήφο του λαού.

Σήμερα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, θεωρώ ότι η Νέα Δημοκρατία στοχεύει, κατ' αρχάς, στη διασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής κοινοβουλευτικής Πλειοψηφίας, με νόμο, όμως, για αυτές τις παραπάνω δέκα εδρες και όχι με τη θέληση του λαού. Στοχεύει να εξαφανίσει τη δυνατότητα συμμαχιών και συνασπισμών, πάλι χωρίς τη θέληση του λαού με νόμο και στοχεύει να διαστρεβλώσει το αίτημα για μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών, πάλι με συγκεκριμένο νόμο.

Ας δούμε πολύ γρήγορα αυτές τις διατάξεις.

Κατ' αρχάς, η μεγαλύτερη πλειοψηφία, η πλειοψηφία των πενήντα εδρών. Αναφερθήκατε, κύριε Υπουργέ, επανειλημμένως και ο προλαλήσας μάλιστα συνάδελφος ισχυρίστηκε ότι το ομολόγησαν όλοι, ενώ δεν είναι έτσι, πως μια από τις αρχές που θα πρέπει να διέπει έναν εκλογικό νόμο είναι η κυβερνητική σταθερότητα. Εγώ και ως φοιτητής της Νομικής Σχολής και ως δικηγόρος αργότερα, αρχή κυβερνητικής σταθερότητας δεν συνάντησα ποτέ στο Συνταγματικό Δίκαιο. Στόχο την κυβερνητική σταθερότητα, συνάντησα. Άλλα αρχή, όπως οι αρχές της ισότητας, της αναλογικότητας, της δίκαιης εκπροσώπησης, αρχή για κυβερνητική σταθερότητα δεν συνάντησα σε κανένα συνταγματικό δίκαιο. Έχω την εντύπωση ότι το νεοδημοκρατικό δίκαιο είναι αυτό που ανακάλυψε αυτήν την αρχή.

Όσον αφορά τη δεύτερη διάταξη -οχιτέζομενη και με τον συνασπισμό κομμάτων- ήδη συζητήθηκε επαρκώς η ένσταση

αντισυνταγματικότητας που κατατέθηκε από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο Εθνικό Κοινοβούλιο.

Και πάλι, κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι είναι τουλάχιστον μη δημοκρατικό να πρέπει με νόμο να αποφασίζεται αυτό που ο ίδιος ο λαός θα έπρεπε να αποφασίσει, να κρίνει δηλαδή αν ένας συνασπισμός είναι πρόσκαιρος ή δεν είναι πρόσκαιρος, να κρίνει αν ένας συνασπισμός έχει κοινά ιδεολογικά χαρακτηριστικά ή δεν έχει κοινά ιδεολογικά χαρακτηριστικά, να κρίνει αν ένας συνασπισμός στοχεύει προσωρινά ή όχι στην εξουσία.

Όλα αυτά η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας θεωρεί ότι πρέπει να τα αποφασίσει ο νόμος και όχι ο λαός είτε επειδή προφανώς δεν έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει για κάτι τέτοιο.

Βέβαια έχω την εντύπωση ότι στο μέλλον, κύριε Υπουργέ, όταν θα κληθείτε -και φαντάζομαι είναι και επιθυμία σας να το κάνετε συχνά, να διδάσκετε τους φοιτητές σας- είμαι βέβαιος ότι θα βάλετε λίγο νερό στα κράσι σας σε ό,τι αφορά τη συνταγματικότητα αυτής της διάταξης.

Η τρίτη διάταξη που σχετίζεται με την ποσόστωση, ξανά δημιουργεί προβλήματα καθότι δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό σε μας πώς δεν υπάρχουν γυναικες σε ολόκληρη την επικράτεια, σε ολόκληρη τη χώρα, σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες, πώς δηλαδή υποβαθμίζουμε ή κάνουμε διάκριση κατά κάθε εκλογικής περιφέρειας, διότι στην ουσία περί αυτού πρόκειται. Λέμε ότι εκεί δεν μπορούμε να βρούμε το ποσοστό των γυναικών που θέλουμε προκειμένου να ενισχύσουμε την παρουσία των γυναικών στα ψηφοδέλτια και ερχόμαστε να καθιερώσουμε αυτό το ποσοστό μόνο στο σύνολο της επικράτειας, παρά το γεγονός ότι και πολλοί συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας έθεσαν ζήτηση για την επάρκεια αυτού του μέτρου.

Ισχυριστήκατε επανειλημμένως στη Διαρκή Επιτροπή ότι για πρώτη φορά η Κυβέρνηση φέρνει ένα νόμο τόσο γρήγορα, εμπρόθεσμως. Ευτυχώς σταμάτησε να επαναλαμβάνεται αυτή η επιχειρηματολογία στην Ολομέλεια καθότι εξηγήσαμε πως και να μη φέρνατε αυτήν τη διάταξη ήταν ένα και το αυτό, τώρα ή αργότερα. Δεν εξαρτίσταν από σας αν θα τη φέρετε τώρα ή ένα μήνα πριν από τη λήξη της εκλογικής περιόδου, καθότι ο νόμος προβλέπει ότι η ισχύς της αρχίζει τη μεθεπόμενη περίοδο.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να πω ότι η αισθηση που μένει από το υπό συζήτηση εκλογικό νόμο, είναι ότι η Κυβέρνηση ομολογεί πως αδυνατεί με το έργο της να κερδίσει την πλειοψηφία του ελληνικού λαού, αδυνατεί με όσα πράττει να αυξήσει τα ποσοστά της και χρειάζεται έναν εκλογικό νόμο προκειμένου να το κάνει αυτό.

Εμείς, όπως είπε και ο Πρόεδρός μας, πιστεύουμε ότι όταν θα εφαρμοστεί αυτός ο εκλογικός νόμος, τις πενήντα έδρες θα τις πάρουμε εμείς. Εμείς θα είμαστε αυτοί που θα κερδίσουμε τις εκλογές, όποτε γίνουν. Άλλα η μεγάλη δυσκολία είναι ότι δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό στη Νέα Δημοκρατία πως δεν είναι αυτό που μας ενδιαφέρει.

Βέβαια αισθάνομαι την ανάγκη να επαναλάβω το παράδοξο στο οποίο αναφέρθηκε και ο συνάδελφός μου ο Ανδρέας ο Λοβέρδος, σε σχέση με την επιχειρηματολογία του κυρίου Πρωθυπουργού εδώ στο Εθνικό Κοινοβούλιο, να ζητήσει να προχωρήσουμε στην ψήφιση αυτού του νόμου και μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα αν προσχωρήσουμε και στη συζήτηση της Συνταγματικής Αναθεώρησης, θα συζητήσουμε εκ νέου ένα νέο εκλογικό νόμο, που ενδεχομένως και θα είναι πιο κοντά στη δική μας πρόταση του γνωστού γερμανικού μοντέλου.

Αντιλαμβάνεστε όλοι ότι μια τέτοια επιχειρηματολογία μάλλον δεν ευνοεί την επιχειρηματολογία για την ψήφιση του υπό συζήτηση σήμερα εκλογικού νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής κ. Πέτρος Τατούλης.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, θα μου επιτρέψετε να σας υπενθυμίσω μια φράση του αειμνηστού Κωνσταντίνου Καραμανλή. Όταν τον ρώτησαν ποιο εκλογικό σύστημα ήταν το καλύτερο, απάντησε με ερώτηση. «Πείτε μου για ποια εποχή και για ποιο λαό;». Κυνικός, αλλά αληθινός.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ο Σύλλογο το είπε αυτό.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ: Έχετε λάθος.

Τα εκλογικά συστήματα στην Ελλάδα συνδέονται πάντοτε με τις επιδιώξεις και τις προσδοκίες εκείνων που είχαν τη δύναμη να τα επιβάλλουν. Αυτό είναι μια παραδοχή που πρέπει όλοι να έχουμε στο μυαλό μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε σήμερα κληθεὶς εδώ να συζητήσουμε για μια αναδιαμόρφωση του εκλογικού νόμου προσθέτοντας μια επιπλέον πινελιά στον ήδη πλούσιο, ίσως και βεβαρημένο, τρόπον τινά πίνακα της σύγχρονης ελληνικής πολιτικής ιστορίας. Βασικό στοιχείο κατ' αρχάς αποτελεί η πριμοδότηση του πρώτου κόμματος με δέκα επιπλέον έδρες. Ο λόγος; Η ανάγκη εξασφάλισης κυβερνητικής σταθερότητας για τη χώρα μέσα από την ανάδειξη ισχυρών κυβερνήσεων.

Πρώτα και κύρια θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι υπέρτατο επίτευγμα της Μεταπολιτευτικής Ελλάδος υπήρξε η αντιπροσωπευτική δημοκρατία και η ισοδυναμία της ψήφου. Αυτό το επίτευγμα, όμως, κινδυνεύει να πληγεί με τη συγκεκριμένη προβλεψη των επιπλέον δέκα εδρών. Δεν πρόκειται για μια απλή αριθμητική διαφορά. Πρόκειται για μια μετάβαση από ένα σύστημα που συνδύαζε την αναλογικότητα με την κυβερνητική σταθερότητα σ' ένα σύστημα που αναγορεύει την κυβερνητική σταθερότητα σε αυτοσκοπό. Ας μην ξεχάμε ότι η βασική συνταγματική αρχή που διέπει το εκλογικό σύστημα δεν είναι η κυβερνητική σταθερότητα, είναι η αρχή της ισοδυναμίας της ψήφου, συστατικό στοιχείο της λαϊκής κυριαρχίας. Συνεπώς οι τέτοιου είδους πριμοδότησεις απομακρύνουν το εκλογικό σύστημα από τη βασική του στόχευση, τη μεγαλύτερη δυνατή αντιστοίχιση του αντιπροσωπευτικού σώματος με τη λαϊκή βούληση.

Επιτρέψτε μου, όμως, να προβώ και σε μια ακόμη υπενθύμιση. Ισχύρες ήταν οι κυβερνήσεις της χώρας όταν ναυάγησαν οι προσπάθειες για σοβαρές μεταρρυθμίσεις, όπως στο ασφαλτικό, στις συγκοινωνίες, στην ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ, στην παιδεία, στο σύστημα υγείας, αλλά και γενικότερα σε ό,τι σχετίζεται με τη λειτουργία του υπερτροφικού κρατικού μηχανισμού. Ο βαθύμος ισχύος μιας κυβέρνησης δεν εξαρτάται, λοιπόν, από το εύρος της πλειοψηφίας. Μια κυβέρνηση είναι ισχυρή, όταν στηρίζεται από ένα ισχυρό κοινωνικό μέτωπο και αυτό με τη σειρά του στηρίζει μια κυβέρνηση, όταν εκείνη είναι συνεπής στις δεσμεύσεις της.

Σήμερα έχει γίνει σαφές ότι ένα μεγάλο τμήμα της ελληνικής κοινωνίας απαιτεί από εμάς τους πολιτικούς συνεργασία, συναίνεση και ειλικρινή διάλογο. Αποστρέφεται τις χάριν εντυπώσεων συγκρούσεις, τις τηλεμαχίες, τους θεατρινισμούς. Αυτό ομολογούν οι μετρήσεις της κοινής γνώμης. Αυτό καταδεικνύει και η καθημερινή μας επαφή με τον Έλληνα πολίτη. Το παρόν νομοσχέδιο, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εις το όνομα και πάλι της κυβερνητικής και πολιτικής σταθερότητας φαίνεται να μη λαμβάνει υπ' όψιν αυτήν την προσδοκία της κοινωνίας.

Και αναρωτιέμαι: Δεν ακούμε πλέον τον πολίτη; Πώς είναι δυνατόν να αποκλείουμε τους συνασπισμούς κομμάτων, στέρωντας τους την πριμοδότηση των δέκα επιπλέον εδρών για να προλάβουμε το δηλητήριο της ευκαιριακής συμμαχίας για την κατάληψη της εξουσίας; Εγώ θεωρώ ότι η αξιοποστία ή η αναξιοποστία των εκλογικών συνασπισμών ως κυβερνητική πρόταση, είναι ένα πολιτικό δεδομένο που αξιολογείται μόνο από το εκλογικό σώμα. Στις δημοκρατίες ο λαός είναι εκείνος που αποφασίζει τι είναι ευκαιριακό και τι όχι, σε ποιον θα αναθέσει ή όχι την εξουσία. Δεν έχουμε εμείς δικαίωμα να αποφασίζουμε πριν από αυτόν και γι' αυτόν. Στις δημοκρατίες δεν χωρούν αποκλεισμοί και προκατασκευασμένα διλήμματα.

Αποτελεί πάγια πεποίθηση μου ότι για να φθάσει μια κυβέρνηση σ' έναν ώριμο εκλογικό νόμο, χρειάζεται μια μακρά περίοδος διαβούλευσης. Δεν πρόκειται να σωθούμε με τη μεταγραφή κανενός εκλογικού συστήματος, που εκ των πραγμάτων δεν συνυπολογίζει την ελληνική πραγματικότητα. Θεωρώ αυτήν τη στιγμή άστοχη και εκτός χρόνου την πρόταση περί εφαρμογής του λεγόμενου γερμανικού μοντέλου. Πώς είναι δυνατόν να μεταφυτεύσουμε ένα σύστημα που προβλέπει λίστα και μικρές

μονοεδρικές από μια ομοσπονδιακή χώρα με μακρά παράδοση αστικής διακυβέρνησης, μακρόχρονη κουλτούρα και βέβαια πρακτική εσωκομματικής δημοκρατίας σε μια κομματοκρατούμενη και συγκεντρωτική χώρα σαν τη δική μας;

Ένα τέτοιο σύστημα το μόνο που θα καταφέρει είναι να καταστήσει πανίσχυρους τους αρχηγούς των δύο κομμάτων εξουσίας, να στερήσει από το λαό έναν στοιχειώδη πλουραλισμό εναλλακτικών προτάσεων και να οβίσει από τον πολιτικό χάρτη τα μικρά κόμματα.

Και αυτά, βέβαια, αν θέλουν να αποτρέψουν τη δική τους εξινωση, οφείλουν και να αναλάβουν το μερίδιο ευθύνης που τους αναλογεί. Διότι δεν είναι δυνατόν, έχοντας εξασφαλίσει σημαντική υποστήριξη από τους Έλληνες πολίτες να συνεχίζουν να επιδίονται σε στείρα και μηδενιστική κριτική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο εκλογικός νόμος δεν είναι μια συνταγή. Το πολιτικό σύστημα δεν έχει ανάγκη από τονωτικές ενέσεις για προσωρινή και εφήμερη ευφορία. Στο αντιπροσωπευτικό δημοκρατικό σύστημα, το οποίο εμείς εδώ έχουμε την τιμή να υπηρετούμε, η Βουλή δρα σαν μικρογραφία της κοινωνίας, επομένως κι εμείς πρέπει να σκεφτόμαστε σαν και αυτή.

Γ' αυτό το λόγο λαμβάνοντας σοβαρά υπ' όψιν τα φαινόμενα που ταλανίζουν το πολιτικό σύστημα και την ελληνική κοινωνία, είμαι πεπεισμένος ότι το εκλογικό σύστημα πρέπει να γίνει σταδιακά αναλογικότερο. Με αυτόν τον τρόπο θα εξαναγκαστούν τα πολιτικά κόμματα σε εξωστρέφεια, σε διάλογο, σε συμμαχίες και συναίνεσις, εξασφαλίζοντας τη διαφράγματος στην κοινωνία. Τότε οι πολιτικές δυνάμεις θα αφυπνιστούν και η κοινωνία θα τεθεί σε κίνηση.

Σε ένα τέτοιο κλίμα εγρήγορσης, η διαφθορά, η διαπλοκή και η μετριοκρατία δεν βρίσκουν πρόσφορο έδαφος. Σε μια τέτοια κοινωνία οι πολίτες συμμετέχουν ουσιαστικά στα κοινά, γιατί νιώθουν ότι πλέον η γνώμη τους μετράει. Μια τέτοια κυβέρνηση είναι ισχυρή, έχοντας ως ασπίδα ασφάλειας το έργο της και την επαφή της με το λαό και όχι έναν αριθμό αναλώσιμων Βουλευτών.

Ο λαός, κυρίες και κύριοι, ψηφίζει ηγεσίες για να λύνουν τα προβλήματά του και να δίνουν βάση στο όραμά του. Το μεταπολιτευτικό πολιτικό σύστημα, εκφραστής του οποίου υπήρξε ο δικομματισμός, κέρδισε κατά κοινή ομολογία το μεγάλο στοίχημα της μακροπολιτικής σταθερότητας. Μένει σ' εμάς να κερδίσουμε τη δυσκολότερη μάχη της ποιότητας των θεσμών, οι οποίοι είναι πασίδηροι ότι τελούν σε βαθιά κρίση.

Ο εκλογικός νόμος είναι θεσμός καθοριστικός για την ευρωπαϊκή του πολιτικού μας συστήματος. Δεν μπορούμε να τον χειριστούμε αποσπασματικά. Αυτό το θεσμό οφείλουμε να τον αντιμετωπίσουμε όλοι με ωριμότητα και σοβαρότητα στην εκάστοτε συζήτηση, που ήταν αναγκαία και που πολύ σωστά θ' ανοίξει για το εκλογικό σύστημα, όπως ρητά δήλωσε και ο Πρωθυπουργός, στην επικείμενη Συνταγματική Αναθεώρηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν πριν από μερικούς μήνες επιχειρήσαν να ανοίξω γι' αυτό το θέμα δημόσιο διάλογο, μου απέδωσαν διάφορους χαρακτηρισμούς, καμμία όμως θετική ή αρνητική επιχειρηματολογία. Έναυσμά μου ήταν ο σεβασμός μου απέναντι στους θεσμούς και κυρίως ο σεβασμός μου στη λαϊκή βούληση, που εκδηλώθηκε στις εκλογές του Σεπτεμβρίου. Η Κυβέρνηση έλαβε καθαρή εντολή να κυβερνήσει, έστω και με ισχνή πλειοψηφία. Αυτό δεν πρέπει να μας φοβίζει, γιατί είμαι βέβαιος ότι μπορούμε να σταθούμε συνεπείς στις δεσμεύσεις μας.

Παρ' όλο που κινδυνεύω να απογοητεύσω όσους συνήθιζαν και συνηθίζουν να συγχέουν το δημόσιο λόγο με επικοινωνιούς και τακτισμούς, δηλώνω ότι τιμώ το κόμμα με τη σημαία του ζήτησα την ψήφο των συμπολιτών μου. Θα συμπρετάω με τις επιλογές του. Δεν πρόκειται όμως να απεμπολήσω το δικαίωμά μου να εκφράζω δημόσια τις απόψεις μου και να μάχομαι για δημόσιο διάλογο, για προβληματισμό της ελληνικής κοινωνίας και για ωρίμανση των πολιτικών συνθηκών στη χώρα μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο για τρία λεπτά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Συγγνώμη, κύριοι συνάδελφοι, γιατί σας καθυστερώ ενδεχομένως. Αλλά δεν μπορώ να μην απαντήσω σε ορισμένα θέματα που έθεσε ο συνάδελφος κ. Τατούλης. Γιατί όταν ο διάλογος στη Βουλή αποκτά ένα επίπεδο, τότε καταλαβαίνει κάποιος ότι, όταν δεν δοθούν απαντήσεις σε ορισμένα πράγματα, στους προβληματισμούς που αναπτύσσονται εδώ, θα υποτιμούσε το επίπεδο των σκέψεων εκείνων που τις αποτυπώνουν.

Εάν απαντώ, δεν είναι για να ευχαριστήσω κανέναν, ούτε για να μονοπωλήσω το λόγο. Άλλωστε, το ξέρετε όλοι, Αυτός ο νόμος δεν πρόκειται να αποκτήσει καμμία περισσότερη δημοσιότητα απ' αυτό που ζούμε σ' αυτήν την Αίθουσα. Όμως, αισθάνομαι την ανάγκη να απαντήσω.

Πρώτα-πρώτα, αυτός ο χώρος, αυτή η Αίθουσα είναι χώρος ελευθερίας, χώρος ελεύθερης έκφρασης της άποψης. Και εάν ήταν διαφορετικά, τότε δεν θα άξιζε το λόγο και τον κόπο να υπηρετούμε την κοινοβουλευτική δημοκρατία.

Δεύτερον, όλοι μας κρινόμαστε με βάση ακριβώς την ελευθερία την οποία έχουμε να εκφράσουμε αυτά τα οποία πραγματικά πιστεύουμε.

Εγώ θα ήθελα να απαντήσω σ' αυτά που ελέχθησαν τα εξής: Όταν κάποιος πιστεύει ότι οι εκλογές -και αυτό είναι απόλυτα ελεύθερο να το πιστεύει κάποιος - έχουν ως στόχο να αποτυπώσουν τις πολιτικές δυνάμεις, πρέπει να είναι συνεπής όπως είναι η Αριστερά, την οποία σέβομαι, όσο και αν διαφωνώ. Γιατί αυτό σημαίνει ότι επιλέγεις το σύστημα της απλής αναλογικής, της ανόθευτης απλής αναλογικής, η οποία αποτυπώνει αυτό ακριβώς.

Όμως, έχω πει και άλλοτε -και το επαναλαμβάνω σ' αυτήν την Αίθουσα- προς την Αριστερά, εάν είναι συνεπής -και της το αναγνωρίζω- με την υποστήριξη της απλής αναλογικής, δεν είναι συνεπής σε μια άλλη παράμετρο της απλής αναλογικής. Γιατί στην ιδεολογία της Αριστεράς, στη μαρξιστική και όχι στη νεομαρξιστική, ο νόμος -και ο εκλογικός νόμος είναι νόμος- είναι εποικοδόμημα, δεν είναι υποδομή. Είναι η υποδομή, κοινωνική και οικονομική, η οποία διαμορφώνει το επίπεδο όλων. Δεν θα μπορούσε να είναι το αντίστροφο, δεν θα μπορούσε να είναι ο νόμος που διαμορφώνει την κοινωνική πραγματικότητα. Ακόμη και στην ιδεολογία του νεομαρξισμού, όπως την διατύπωσαν ο Νίκος Πουλαντζάς και άλλοι, που ήθελαν να υπάρχει η αμφιδρομή επικοινωνίας ανάμεσα στην υποδομή και στο εποικοδόμημα, ποτέ δεν διατυπώθηκε η άποψη ότι το εποικοδόμημα ασκεί κυριαρχία στην υποδομή. Το να μου λέει, λοιπόν, κάποιος ότι «συμφωνώ με την απλή αναλογική, αλλά να μη μου εξηγεί πώς είναι δυνατόν η απλή αναλογική να επηρεάσει την κοινωνική πραγματικότητα στη συνείδηση των πολιτικών δυνάμεων» είναι μια *per se* αντίφαση. Σας μιλώ έντιμα και στη γλώσσα που η Αριστερά μιλούσε πάντοτε.

Για όσους, όμως, δεν στηρίζουν τη μαρξιστική ή νεομαρξιστική ιδεολογία -δεν ανήκω φυσικά σ' αυτούς και λέω «φυσικά», διότι ανήκω στην παράταξη στην οποία ανήκω από τότε που υπάρχω- το ερώτημα είναι απλό: Στη θεσμική και πολιτική πραγματικότητα που ζούμε, έχουμε δύο αγαθά: Την ανάγκη ανόθευτης έκφρασης της λαϊκής επιμηγορίας και την ανάγκη διακυβέρνησης του τόπου. Με κατηγόρησης η φίλη μου Λιάνα Κανέλλη ότι μίλησα για τη διακυβέρνηση του λαού. Δεν το είπα ποτέ, μίλησα για την κυβέρνηση του τόπου. Και αυτό σημαίνει ότι πρέπει να συνδυάσουμε την αναλογικότητα με την κυβερνητική σταθερότητα, ανεξάρτητα του τι πιστεύουμε θεωρητικά μέσα μας. Το γνωρίζετε όλοι. Πρέπει να υπάρχει κυβέρνηση που πάρει αποφάσεις και κρίνεται. Και κρίνεται κάθε φορά, που ο λαός την ανεβάζει ή την κατεβάζει.

Επειδή από το Λ.Α.Ο.Σ. μου τέθηκε το ζήτημα μέχρι πού φτάνει αυτή η πριμοδότηση, απήντησα πάντοτε ότι ο ίδιος ο νόμος έχει την ασφαλιστική δικλείδα. Είναι εκείνη η οποία εξασφαλίζει την αναλογικότητα σχεδόν σε απόλυτο βαθμό 90% και πάνω στα μικρότερα σε εκλογική δύναμη κόμματα που δεν χάνουν

τίποτε. Αυτή είναι η στάθμη. Εκείνο που χάνει, είναι το δεύτερο κόμμα, αλλά αυτή είναι -ας το πω έτσι- η αντιστάθμιση της αναλογικότητας σε ό,τι αφορά την ικανοποίηση του αγαθού της κυβερνητικής σταθερότητας, που αυτό είναι και συνταγματικώς κατοχυρωμένο. Και θα πω στο φίλο μου, Πέτρο Τατούλη, ότι αυτό το αγαθό είναι πολύ σημαντικό, γιατί διασφαλίζει τη διαφάνεια. Γιατί καθένας από εμάς που κυβερνά, που πάρειν αποφάσεις, κρίνεται και καθημερινά, αλλά κρίνεται και κάθε φορά που υπάρχουν εκλογές και ο λαός αποφασίζει.

Και ερωτώ: Τι πιο αρμονικό για τη δημοκρατία σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς που ζόμιμες, η αναλογικότητα να εξασφαλίζεται, και εκείνοι, οι οποίοι έχουν την ευθύνη της διακυβέρνησης, να μπορούν να έχουν την ευθύνη, να έχουν την εμπιστοσύνη του λαού και να έρουν ότι, αν την προδώσουν, τότε από εκεί και πέρα θα κριθούν από τον ελληνικό λαό, όπως τους αξίζει.

Όπως επίσης -το τόνισα πριν και το επαναλαμβάνω και άλλη μία φορά στον κ. Τατούλη- υπάρχει μία διαφορά ανάμεσα στον πραγματικό συνασπισμό κομμάτων που έχει το θάρρος να γυρίσει να πει, συμπτηγών ένα κόμμα, έστω και για ορισμένο χρονικό διάστημα, χωρίς να παραμερίζω τις κομματικές σημαίες και τις ταυτότητες. Υπάρχουν τα κόμματα, αλλά δημιουργών ένα κόμμα με μια προγραμματική σύγκλιση, η οποία λέει στον ελληνικό λαό, αυτό θέλουν να κάνουν και αυτός πριμοδοτείται σαν να ήταν αυτοτελές κόμμα.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ: Αυτό μόνο στην Ελλάδα μπορεί να υπάρξει, πουθενά αλλού.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σε καμία περίπτωση. Λέω το εξής:

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Κύριε Υπουργέ, τώρα θα παραταθεί ο χρόνος της συζητήσεως. Παρακαλώ, πάρα πολύ, τελειώνετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, θα επαναλάβω στον κ. Τατούλη για το διάλογο και σέβομαι το διάλογο, όπως σέβομαι τις απόψεις του. Είναι οι απόψεις του που μου έδωσαν τη δυνατότητα να εκφραστώ.

Αυτό που λέω τώρα, δεν είναι τίποτα παραπάνω από το ν. 1907/1991, που ψηφίστηκε από αυτήν τη Βουλή από την παράταξη στην οποία ανήκω. Γιατί δεν υπήρχαν αντιρρήσεις την εποχή εκείνη;

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ: Ήταν το Πραξικόπημα του 1956.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ναι, αλλά ήταν ακριβώς ο νόμος εκείνος, ο οποίος οδήγησε στην περιπέτεια του 1989. Και εγώ δεν λέω τίποτα παραπάνω από αυτό που έλεγα τότε. Και αυτά έλεγε και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής. Άλλο εκείνοι οι οποίοι κάνουν ένα κόμμα και λένε, αυτή είναι η πραγματική σύγκλιση και κυβερνών τον τόπο και άλλο να συμπτηγώνεις μία ευκαιριακή σύγκλιση για την κατάληψη της εξουσίας. Τι είναι πιο ειλικρινές για τη δημοκρατία; Το λέω σε όλους σας, το επαναλαμβάνω με όση ειλικρίνεια έχω μέσα μου. Τι πιο ειλικρινές υπάρχει για το λαό; Δεν είναι πιο απλό, δεν είναι πιο ειλικρινές, πιο κοντά στη δημοκρατική αρχή για πεις, ναι, για το καλό του τόπου, πολιτικές δυνάμεις αποφασίζουν να έχουν μια προγραμματική σύγκλιση και κατεβαίνουν με κοινό όνομα, κοινή σημαία και ζητούν την εμπιστοσύνη του λαού. Δεν πρέπει να έχει διαφορετική μεταχείριση αυτό από μια απλή ευκαιριακή σύγκλιση, η οποία λέει, παραμονές των εκλογών, απλώς κατεβάζω κοινούς συνδυασμούς; Τι είναι η εξουσία, λάφυρο, για να χρησιμοποιήσω την έκφραση του κ. Παπανδρέου; Ο κ. Παπανδρέου, κάνοντάς μου κριτική, θα έπρεπε να σκέφτεται τη λέξη λάφυρο, γιατί λάφυρο γίνεται η εξουσία, όταν απλώς την επιδιώκουν ευκαιριακοί συνδυασμοί κομμάτων. Δεν είναι λάφυρο, όταν κάποιοι άλλοι αποφασίζουν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): ...εν ονόματι του λαού και της δημοκρατίας, να παραμερίσουν τις κομματικές τους σημαίες, για να επιδιώξουν στόχους. Σας διαβεβαιώ, αυτή είναι η βασική σύνθεση, την οποία επιδιώκει αυτό το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Σας ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υπουργέ.

Σειρά έχει τώρα ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Γεώργιος Ντόλιος.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Χρίστος Βερελής.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Σταύρος Κελέτσης.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Θεοχάρης Τσιόκας.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Απόστολος Κατσφάρας.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Νικόλαος Γκατζής.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Ελευθερίος Αυγενάκης.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Βασίλειος Έξαρχος.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Γεώργιος Πεταλωτής.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί η Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Αθανασία Μερεντίτη.

Είναι απούσα και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Πέτρος Ευθυμίου.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί η Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Μιλένα Αποστολάκη.

Είναι απούσα και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Κοντογάνης.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί η Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Συλβάνα Ράπτη.

Είναι απούσα και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Ιωάννης Σκουλάς.

Είναι απών και διαγράφεται.

Ακολουθεί ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Βασίλειος Κεγκέρογλου.

Είναι απών και διαγράφεται.

Και τώρα ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας στο Νομό Ηρακλείου, ο κ. Κωνσταντίνος Μπαντουβάς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών, με το οποίο η Κυβέρνηση επιδιώκει να συμπληρώσει τις αδυναμίες του εκλογικού νόμου του 2004. Η ρύθμιση που προβλέπει αυτή η βασική τροποποιητική διάταξη του νομοσχεδίου, αφορά στην αύξηση του αριθμού των εδρών, με τις οποίες θα πριμοδοτείται το πρώτο αυτοτελές και μη προϊόν συνασπισμού κόμμα σε εθνικό επίπεδο.

Σε αυτήν τη ρύθμιση, αλλά κυρίως στις έννοιες, στη φιλοσοφία και στις συνέπειες που τις συνοδεύουν, είναι που θέλω να σταθώ, κύριοι συνάδελφοι.

Οι έννοιες αυτές δεν μπορούν να νοηθούν εκτός του πλαισίου της πολιτικής κουλτούρας και παράδοσης, αλλά και της πολιτικής ιστορίας, που ενδύουν την πολιτική ζωή της χώρας μας. η πρόσφατη πολιτική ιστορία έχει να μας διδάξει ότι κατά τη μακρότερη αδιατάραχτη περίοδο κοινοβουλευτικής δημοκρατίας στην Ελλάδα, οι κυβερνήσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται από πολιτική βούληση, αλλά αποτελεσματικότητα είναι οι αυτοδύναμες και πλειοψηφικές. Τα παραδείγματα που αποδεικνύουν αυτό το γεγονός, είναι αρκετά, όπως είναι επίσης και οι λόγοι που καθιστούν αναγκαίες τις ισχυρές πλειοψηφικές κυβερνήσεις.

Θα ήθελα όμως να σταθώ λίγο στο στίγμα της κριτικής που άσκησε η Αντιπολίτευση. Το κύριο σώμα του νόμου που η Κυβέρνηση έρχεται να συμπληρώσει, αποτελεί, κύριοι της

Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, απότοκο της δικής σας περιόδου διακυβέρνησης της χώρας. Και είναι άξιο απορίας να ισχυρίζεστε ότι η τροποποίηση του εκλογικού νόμου πλήγτει συνταγματικά την αρχή της συνταγματικότητας, με την πριμοδότηση του πρώτου σε ψήφους κόμματος με πενήντα έδρες, λες και δεν ίσχυε σε σας όταν νομοθετήσατε την πριμοδότηση των σαράντα εδρών. Εμείς αποφασίζουμε την αλλαγή αυτή, αφού είδαμε στην πράξη τις αδυναμίες του νόμου, με σκοπό να τονώσουμε την έννοια της κυβερνητικής σταθερότητας, την ανάγκη της οποίας ακριβώς τονίζει το Σύνταγμα και απαιτεί το καλό του τόπου.

Ξεκάθαρος ήταν ο Υπουργός Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης καθηγητής κ. Προκόπης Παυλόπουλος. «Δεν με ενδιαφέρει αν θα είμαι ξανά εδώ μέσα, δεν με ενδιαφέρει αν θα κερδίσουμε τις εκλογές. Το μόνο που με ενδιαφέρει είναι η Κυβέρνηση σταθερότητας». Δεν αποτελεί μυστικό η δυσκολία συνεννόησης και η αντιπαρίσια συνεργασίας η οποία παρατηρείται μεταξύ των κομμάτων που συμμετέχουν στο Κοινοβούλιο και που είναι εμφανής ακόμα και ανάμεσα σε αδελφά κόμματα, σε επίπεδο τουλάχιστον ιδεολογικής κατάταξης. Και αυτήν τη δομική αδυναμία των πολιτικών φορέων της χώρας προσπαθεί η Κυβέρνηση να καλύψει φροντίζοντας για τη διαρκή κυβερνητική και συνεπώς πολιτειακή σταθερότητα. Διότι πλανάται οικτρά οποιοσδήποτε μέσα σε αυτήν την Αίθουσα πιστεύει ότι θα επιτρέψουμε να ακολουθήσει η χώρα το μοντέλο της Ιταλίας και να αφεθεί σε ένα στρόβιλο πολιτικής αστάθειας και κυβερνητικών ταλαντεύσεων.

Μην ανησυχείτε κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, της Αντιπολίτευσης. Σκοπός και στόχος μας δεν είναι ούτε να γείρουμε τη ζυγαριά της αναλογικής αντιπροσώπευσης προς όφελος μας, ούτε δήθεν επειδή φοβόμαστε την επόμενη εκλογική αναμέτρηση να εξασφαλίσουμε εκτεταμένη πριμοδότηση στο πρώτο κόμμα. Στο κάτω-κάτω η παρούσα τροποποίηση θα ισχύει από τη μεθεπόμενη εκλογική αναμέτρηση και από ότι φαίνεται από τις αντιδράσεις σας κατά της τροποποίησης αυτής, η μόνη παράταξη που δείχνει να ξέρει με σιγουριά το αποτέλεσμά της, δηλαδή τις νέες επερχόμενες ήττες είναι αυτή της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Μίλησα προηγουμένως για τους λόγους που καθιστούν επιτακτική την ανάγκη σταθερών και ισχυρών κυβερνήσεων. Τα φαινόμενα διαφανώς και αδιαφάνειας που έχουν ταλαιπωρήσει τη χώρα ζητούν πολιτική βούληση, διότι η διαφθορά και η αδιαφάνεια γεννιούνται και παγώνονται σε καθεστώτα είτε ευνοϊκά προς αυτές, είτε τουλάχιστον αδιάφορα. Και οι διακυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ αντιπροσωπεύουν σίγουρα και όλως επιεικώς, θα έλεγα, την τελευταία περίπτωση.

Για να γιατρευτεί, λοιπόν, ο τόπος από τέτοια φαινόμενα, πρέπει το μαχαίρι να φτάσει βαθιά, πράγμα που δεν γίνεται χωρίς ισχυρές κυβερνήσεις. Και είναι δέσμευση της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού κ. Κώστα Καραμανλή, προσωπικά, να πατάξει αυτά τα φαινόμενα και αυτός είναι ο λόγος που διασφαλίζει την ύπαρξη κυβερνήσεων που θα έχουν τη δύναμη να διενεργήσουν τις δέουσες καθάρσεις και να επιβάλλουν τις απαιτούμενες τομές.

Τελειώνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να προχωρήσω σε μία πρόταση σχετικά με αυτήν καθ' αυτήν την εκλογή των εκάστοτε υποψήφιων Βουλευτών, σε συνάρτηση με τη διαφύλαξη, εις το απόλυτο του κύρους και της ακεραιότητας που επιτάσσει ο συνταγματικά κατοχυρωμένος ρόλος τους. Διότι, όπως έχω πει πολλές φορές και έχω αναφέρει δημοσίως, ο Βουλευτής δεν πρέπει να είναι ούτε απλός διεκπεραιωτής των αιτημάτων των πολιτών προς τα διάφορα Υπουργεία, ούτε δέσμιος των οποιονδήποτε συμφερόντων. Πρέπει επιτέλους να αποδεσμευτούν οι παράγοντες του κοινοβουλευτικού έργου από τις οποίες στενόμιαλες μικροκομματικές ή πελατειακές αντιλήψεις και να αφοσιωθούν με εντιμότητα, ειλικρίνεια, αλλά και προσήλωση στην προσφορά στο κοινωνικό σύνολο και όχι στο κυνήγι του σταυρού.

Έχοντας λοιπόν, αυτά στο μιαλό, θεωρώ ότι ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή θα είναι η θέσπιση ενός μικτού συστήματος εκλογής Βουλευτών, το οποίο θα συνίσταται στην

αύξηση του αριθμού των Βουλευτών που θα εκλέγονται με το σύστημα της λίστας, αλλά και την παροχή στους ψηφοφόρους της δυνατότητας να σταυροδοτούν υποψηφίους άλλων κομμάτων, εφαρμογή δηλαδή διπλού ψηφοδελτίου, ενός κομματικού και ενός ξεχωριστού ενιαίου για τη σταυροδοσία των Βουλευτών.

Είναι σε γενικές γραμμές σαν να λέμε κάτι σαν το περίφημο και πολυφορεμένο στην πρόσφατη πολιτική επικαιρότητα γερμανικό μοντέλο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ανάγκη του τόπου για ισχυρή πολιτική βούληση και εδραιωμένη κυβερνητική σταθερότητα είναι μεγάλη και αδιαμφισβήτητη και πρέπει να γίνουν τομέας και να υπάρξουν ρήξεις με το παρελθόν εάν θέλουμε να απαλλαγούμε από τα φαντάσματά του. Και τούτο δεν είναι δυνατόν να συμβεί εάν δεν οικοδομηθούν οι στέρεες βάσεις και τα κανονιστικά πλαίσια των εκάστοτε κυβερνήσεων.

Σας καλώ λοιπόν, να αφήσετε κατά μέρους τους κομματικούς υπολογισμούς και το μικροπολιτικό συμφέρον και να υπερψηφίσετε το παρόν νομοσχέδιο που θα καταστήσει το έδαφος σταθερό για τις μελλοντικές κυβερνήσεις του τόπου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Η κ. Παρθένα Φουντουκίδου. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Η κ. Ελένη Ράπτη. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Ο κ. Θεόδωρος Καράογλου. Είναι απών και διαγράφεται.

Ο κ. Κωνσταντίνος Καρτάλης. Είναι απών και διαγράφεται.

Η κ. Χρύσα Αράπογλου. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Η κ. Άννα Φιλίνη. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Ο κ. Κώστας Σκανδαλιδης. Είναι απών και διαγράφεται.

Ο κ. Μάρκος Μπόλαρης. Είναι απών και διαγράφεται.

Ο κ. Δημήτριος Βαρβαρίγος. Είναι απών και διαγράφεται.

Η κ. Φεβρωνία Πατριανάκου. Είναι απούσα και διαγράφεται.

Ο κ. Γρηγόρης Αποστολάκος. Είναι απών και διαγράφεται.

Ο κ. Γιάννης Βρούτσης. Είναι απών και διαγράφεται.

Ο κ. Θαλασσινός Θαλασσινός. Είναι απών και διαγράφεται.

Ο κ. Λάζαρος Τσαδαρίδης. Είναι απών και διαγράφεται.

Ο κατάλογος των ομιλητών επί της αρχής ήδη εξαντλήθηκε.

Δεν ζητήθηκε δικαιώμα δευτερολογίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα πρακτικά της συνεδρίασης της Τετάρτης 9 Ιανουαρίου 2008 και ερωτάται το Σώμα εάν επικυρουόνται;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Συνεπώς τα πρακτικά της συνεδρίασης της Τετάρτης 9 Ιανουαρίου 2008 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 01.42' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Τετάρτη 23 Ιανουαρίου 2008 και ώρα 10.30' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία: συνέχιση της συζήτησης επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 «Εκλογή Βουλευτών», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

